EDEBİYAT / ROMAN

Gözlerindeki şu hüznü gidermek için ne yapmalı?

Gülayşe Koçak

Gözlerindeki Şu Hüznü Gidermek İçin
Ne Yapmalı? / Roman

O Ğ L A K *R O M A N*

Gözlerindeki Şu Hüznü Gidermek İçin Ne Yapmalı?

Gülayşe Koçak

O Ğ L A K / ROMAN

Gözlerindeki Şu Hüznü Gidermek İçin Ne Yapmalı? / Gülayşe Koçak

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli
Kapak tasarımı: Ulaş Eryavuz
Dizgi düzeni: GillSans Light 10 / 12 pt.
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Reyo Matbaası, Tel: 565 79 34

Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti.
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul
Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50

Birinci baskı: Ağustos 1997
ISBN 975 - 329 - 156 - 6

Anneme ve babama...

PROLOG

Karanlık.

Bir el, yanağımı pıt-pıt diye hafiften tokatlıyor. Gözlerimi aralıyorum.

"Tamam, kendine geldi" diyor elin sahibi. Arka plana doğru yok oluyor.

"Nasılsın?" Onun sesi. Bu seste yapma bir neşe okuyorum.

Yanıt vermiyorum; kafamı öbür yana çeviriyorum ve elim kendiliğinden karnıma gidiyor, farklı birşeyler hissedecekmişim gibi.

Emin değilim. Sanırım gerçekten de var bir farklılık: Elimin karnıma değişinde. Kendime karşı sevecen değilim artık, olmam da gerekmiyor; ben yine şu eski benim; yaşam da yine şu eski yaşam. Artık tek bir kişiyim, önceden olduğum gibi: Bomboş.

İçim ağrıyor. Deminki karanlığı özlüyorum. "Beni birazcık yalnız bırakır mısın?"

Bir duraksıyor. "Tabii. Ama sen iyi misin?"

Ona bakmadan konuşuyorum. "İyiyim, merak etme. Ama yalnızca birkaç dakikacık... Yani, bir kendime geleyim..."

"Peki." Tereddütlü ve isteksiz, odayı terkedip usulca kapıyı örtüyor.

Kapatıyorum gözlerimi. Ohhh... karanlık...

İşte şu anda buna ihtiyacım vardı! Bir yılanın, derisini sıyırıp atması gibi kendimden sıyrılıp, herşeyden ve -kendim dahil!- herkesten uzaklaşmak... Gerçek yalnızlığın içine düşmek... Delice ve çaresizce özlüyorum bu düşüşü; kaçınılmaz olarak yaratacağı hüznü on kez, bin kez göze almışım, çünkü bu tür bir toptan yalnızlığın bana açacağı binlerce kapının sunacağı teselliye şu anda fena halde ihtiyacım var: Ucu bucağı, sonu olmayan türden ka-

ranlıklarda her yöne gidiş serbesttir. Telaş, endişe ya da herhangi bir sınırlama yoktur burada: Her yön, bir yol. Dalgalara karşı boğuşmak da yok; bir mantar parçası gibi kendini dalgalara bırakmak ve hafiflemek var. "Gerçek" olarak -her ne hikmetse!- tanımladığımız yaşam, kendini geriye çekince, milyonlarca değişik kapı açılıveriyor insana.

Ne matrak: Dokuz canlı olmak, gıpta edilecek bir ayrıcalık olarak görülüp, kedilere atfedilir. Oysa insanlar, yaşadıkları hayatın yanısıra yaşamadıkları binlerce cana, binlerce hayata da sahiptir; hatta bu yaşanmayanlar, yaşanmaları hiçbir zaman mümkün olamayacak olsalar bile, yaşanandan da daha "gerçek" gelebilir, yaşanandan da daha çok etkileyebilir insanı. Her sabah, yeniden ve yeni başlayan bir günün tehlikelerini de, ödüllerini de beraberinde getiriyor: Bugün yüzlerce kez ölebiliriz.

İşte şu anda buna ihtiyacım vardı! Bir can simidi gibi beni çembere almış, sıktıkça sıkan, şimdiyse birden, havası kaçmaktaymış gibi hafif tıslayarak boğucu kucaklayışını gevşeten yaşamın, ayaklarımın dibine çöküşü, benimse ufak bir adımla yerdeki can simidi posasının dışına özgürce ayak basışım: Evet, artık tamamen dışımdayım!

Şimdi anımsayabiliyorum neler olduğunu... Beni bayıltmışlardı... Sonra... sonra...

Ve birden bir kıpırtı görüyorum; uzaktan, karanlığın içinden birşey yüzerek, kıvrıla kıvrıla geliyor. Artık iyice yaklaştı; onu, salt top biçimli minik bir baş ve uzun bir kuyruktan oluşan halini açık seçik görebiliyorum. Bana doğru yüzüyor; tam da önüme gelince bana zarif bir selam çakmaz mı? Gözleri olsaydı, herhalde bana çapkınca göz kırpardı! Kuyruğunu kıvıra kıvıra neşeli bir dans gösterisine başlıyor!

Ne garip: Hiç şaşırmıyor, hiç de korkmuyorum. Gördüklerimi gerçeküstü olarak bile algılamıyorum. Aksine: Gösterinin coşkusu beni büyülüyor. Karanlığın içinden fırlayan, siyah bir fon üzerine fosforlu kalemlerle boyanmışcasına göz alan bu şeyin hareketlerinden öylesine bir canlılık fışkırıyor, enerji yüklü bu ufacık yaratığın kararlılığının yanısıra öylesine bir doğal zerafet sergilen-

mekte; renklerinin insanı sersemleten çarpıcılığına rağmen öylesine bir saydamlık, bir kırılganlık görülmekte ki... Bir akvaryumda yüzen süs balığının, kuyruğunun ve yüzgeçlerinin sunduğu tüllü güzellik gibi...

Birden yaratığın minicik kafası büyümeye başlıyor. Büyüyor, büyüyor; saydamlık devam etmekle birlikte nitelik değiştiriyor: Çılgın ressamın tuvalinden fırlamış renklerin floresanlığı giderek azalarak yerine, ancak katıksız parafinden imal edilmiş ve fitili yanmakta olan bir mumun sunabileceği türden bir saydamlık geçti artık ve -a! bunlar da ne?- sağdan ve soldan bir çift kulak beliriyor; bu kulaklar da giderek büyüyerek, yeni doğmuş bir bebeğin kafasıyla kulaklarının orantısına ulaşınca, büyüme duruyor. Kulakların gelişmesiyle birlikte yüz hatları, burun, ağız, gözler de ortaya çıktı: Karşımda bir bebek. Daha doğrusu, bir bebek kafasına sahip bir... bir... bir kuyruk: Bir yaratık. Bir mum gibi solgun, gözlerini kırpıştırarak açıyor, bana bakıyor ve gülümsüyor.

Onu ne kadar çok seviyorum! İçimden sıcacık birşeyler taşıyor, ona kollarımı uzatmayı; nemli, daha demin, gözlerimin önünde oluşmuş kıvırcık saçlarını okşamayı nasıl istiyorum, ama kollarım... kollarım nerede?... (Kollarım felce uğramış, çünkü onu duygularımla ne kadar çok istesem de, yaşamın gerçekleri, bu küçücük varlığın bana ait olması fikrine düşman. Bedenimin nasıl davranacağına hükmetmeye yetkili kılınmış güç ise şu anda -ah!- mantığım).

O da bana sarılmak istiyor, ama nasıl sarılsın ki? O yalnızca bir kafa ve bir kuyruktan ibaret... Bana ulaşmak için kuyruğunu hareket ettirerek hamleler yapmak istiyor, ama kafası büyüyüp bir çocuk kafası haline geldiğinden bu yana çevikliğini, zarif ve kıvrak hareket edebilme yeteneğini yitirdi artık.

Pes ediyor: Birbirimizin olamadık...

Gözgöze geliyoruz. Çok kısa bir bakışma bu: Can havliyle onun gözlerinin derinliklerine inip, orada tutunabileceğim birşeyler bulup onu var gücümle kendime doğru koparırcasına çekmek istiyorum, çünkü ona duyduğum dayanılmaz özleme ek olarak şimdi bir de, onu hepten kaybetmek üzere olduğum gerçeği,

içimi bir kıskaç gibi kavrıyor. Ama hiçbir zaman biraraya gelemeyeceğiz; bunu o da anladı galiba: Küskünce arkasını dönmeden önce bana son kez bakarken yüzünde gördüğüm ifade içimi parçalıyor: Başını tam bir kabullenmişlik içinde azıcık yana eğişi, alt dudağının hafifçe bükülüşü, bana kırgın, belli belirsiz sitemli bakışı... Bu yüz ifadesi bana herşeyi anlatıyor: Benim onu reddettiğimi düşündü.

İçlerindeki ışıltı hızla azalmakta olan gözlerini kapatıyor ve bırakıyor kendini suyun hafif akıntısına: Artık beni görmüyor; renkleriyse canlılığını hepten yitirmeye, hızla solmaya başladı. Hafifliği giderek artıyor ve işte, saydamlığı son haddine ulaştı bile: Artık o, suyla bir oldu.

Bakakalıyorum onu son gördüğüm noktanın ardından; ne hissedeceğimi bilemiyor, tam bir şaşkınlık içindeyim. Olanlara inanamıyorum. O büyüleyici ve ben isteseydim benim, bana ait olabilecek sevimli varlığı bu biçimde elimden kaçırmış olmak... inanılır gibi değil. O sitemli bakış...

Bir el, yanağımı pıt-pıt diye tokatlıyor. Gözlerimi açıyorum.

"Tamam, kendine geldi" diyor elin sahibi ve geriye doğru yok oluyor.

Daha önce de sanki yaşamamış mıydım bu olayı? Hayal meyal elim karnıma gidiyor, ama gözlerimi kapatmak?... Ah, o sitemli bakış...

BÖLÜM BİR

...Gözleri kapalı: Klozete yerleşmiş, öne eğilmiş, dirseklerini bacaklarına dayamış, elleriyle de çenesini destekliyor; donu dizlerini çepeçevre kucaklamış. Bu, onun her sabahki halidir! Tatlı bir rehavetin içine düşmüş olmalı yine; baksana, oturduğu yerde neredeyse tekrar uyuyakalacak! Kafasının bütün ağırlığını taşıyan dirseklerinin bacaklarına basınç yaptığı yerler artık adamakıllı acımaya başlamış olmalı ki, gözleri hep kapalı, mahmurluğunu dağıtmamaya çalışarak dirseklerini bacaklarının başka birer noktasına dikkatlice kaydırdı. Selamet! Tekrar içi geçmeye başladı: Deminden beri banyo kapısının aralığında dikilmiş onu seyrediyorum, farkında bile değil... Aslında sabahın bu erken saatinde tekrar yatağına gidip uyumaması için herhangi bir ciddi neden olmadığından eminim ama şu anki ruh hali, gece vakti televizyonun karşısında uyuklayan ama gidip yataklarına yatmamakta çocukça bir ısrarla direnen insanlarınkinden farklı değil: İcabında yatağına iki adımda varabileceğinin bilincinde olmak, olduğu yerden kalkma isteksizliğine güç katıyor. Üstüne üstlük, yerinden kalkarsa uykusunun kaçmayacağı, şu anki ballanma durumunu bir bozarsa tekrar kolay kolay yakalayabileceği ne malum? Hay Allah! Bu kez de galiba dirsekleri yeni yerlerinde rahat edemiyorlar, arada ona oyunlar oynayıp, sağa sola kayıyorlar! Bence bu sabahki ballanma artık pek de uzun sürmez...

...Bir nota... Bir nota daha... Ahhh... Bilincimin suskun duruluğunu ne kadar korumaya çalışsam da, sabahları hep olan bu değil mi, uyku ile uyanıklık arasında?... Ufak bir kıpırtıyla başlar genellikle, sanki içimdeki minicik bir şeytan, dümdüz, kımıltısız bir gölün bir tek noktasına var gücüyle üfleyerek, koca gölde bir dalgalanma yaratmayı umuyormuş gibi; göle yoğurt çalmak misali.

Derken göl gerçekten de uyanır, heyecanlanır, notalar hız kazanır, notalara ses veren, her zaman bir piyanodur, notalar giderek sıklaşır ve sonunda... Kaçınılmaz sonuç: Fauré. Fauré..: La Majör keman sonatının ilk bölümü. Piyano tamam da, arkasından keman, gizemli ezgisine o ilk tereddütlü ve kırılgan notalarla başladığında, gölün sükûnetinin kesinkes sona erdiğini, erdirildiğini artık bilir ve kemanın hüznünün beni sahiplenmesine, isteyerek, izin veririm: Yakın, tanıdık bir durumla başedebileceğimi bilmenin rahatlatıcılığı... Karanlık yine derinleşiyor.

Konserin en "piyanissimo" bölümünde gıcırdatılan koltuk... Bir "mırk" sesi. Ohh, yumuşacık tüyleriyle bacaklarıma, ayak bileklerime sürtünmesi ne hoş; banyo küvetinin kenarına atlıyor; hareketindeki zerafet, kapalı da olsa gözümün önünde. Uykumu dağıtıyorsun... Ne olur git. Bak, hâlâ umut ve ısrarla gözlerimi açmamakta direniyorum ama ayağımın yanına öyle uzanmış, terliğime pati atarken haydi bakalım, mümkünse tekrar uykuyu yakala, mümkünse Fauré: Bir taraftan öylesine yüksek sesle "tır-tır"lıyor, diğer yandan arada "mırk?" diye sorarak benden öylesine ısrarla yanıt bekliyor ki, peki, peki, kabul... Sonunda yenik düştüm yine: Bitti konser, bitti Fauré...

Üşenme, arala gözlerini... Karanlık yukarıya doğru dağıldı bir an ve ışık... Osman'ın kafası. Ve yine karanlık. Osman'ın kulaklarının arasını okşamak, çenesini gıdıklamak.. hafif bir homurtu; onunla konuşmak... da aslında ballanmanın bir başka türü... Ama artık uykum dağıldı. İstemesem de kalkmalıyım; akşama kadar burada mıhlanmış oturamam ya...

Hayatımın geri kalan kısmının ilk gününe hazırlık... Suyun soğukluğunu küçük bir şok yaşar gibi duymak ellerimde, yüzümde... Saç fırçalamak... Saçlarımı seviyorum işte; omuzlarıma yumuşak dokunuşlarını ve taranırkenki ipeksi hışırtılarını duymak hep, kadınlığımı anımsatıyor bana. Belki de bu yüzden onları hep böyle uzun tutmayı yeğledim. Evet... Haydi Osman, çıkalım tuvaletten.

Yatak odasına: Bakalım Mehmet ne yapıyor... Tabii ki hâlâ uyuyor; dün gece fakültedeki kokteylden bayağı geç dönmüş olmalı. Şu yatağın dağınıklığına bak! Yorganı da yere kaymış... Nasıl

da büzülerek sıkı sıkıya çarşafa sarınmış; donuyor olmalı! Onunla hiç değilse, yatak odasının kaloriferlerini kapalı tutmak konusunda anlaşıyoruz, bu da birşey; sabahları serin bir odaya uyanmak meğer ne kadar da hoş oluyormuş, unutmuşum... Dur Osman, çekil de şu yorganı toplayıp üzerini yavaşça... örtelim...

Şuradan giyecek birşeyler... Tüh... Dolabın kapısını yağlayacaktım, bak yine unutmuşum... Bari sırtıma sabahlığımı geçireyim... Aman, hiç de hoşlanmadığım bir şey, sabahlıkla dolaşmak, hasta gibi; yok, giyineyim... Ama Mehmet'i kapı gıcırtısıyla uyandırmak...? Yok, sabahlık...

Üşüdüm... E tabii; dakikalardır ayakta dikilen kararsız bir kadın... mı? Yok yok, aslında bu kararsızlığın palavra olduğunu, beni gerçekte neyin çektiğini bilmiyor muyum sanki? Yatak! Yatak şu anda sıcacıktır... Mehmet'in şu uyuyuşu, yatakta oluşturduğu şu top şeklinin imrendiriciliği... Ama asıl, yatağın ısısından çok...

Soyunsam, tekrar yatağa girsem, Mehmet yarı yarıya uyanıp hafif gerinse, beni koynunda, çırılçıplak, sıcacık, kendisine sokulmuş bulsa... Evet, evet, onun uyanlışını hayal etmek bile beni uyardı; evet, evet, istiyorum... İşte bir nota, bir nota daha, notalar, bir ezgi biçimlenmeye başlıyor bile, evet...

Osman. Tabii miyavlayacak; karnı aç: Şuna hemen kahvaltısını vereyim. Ahhh.... Deminden beri kimi, kimleri kandırıyorsun, kızım? Osman falan da bahanesi işin... Senin yaşamında zaten herşey, bir başka şeyin bahanesi olmadı mı?

Sevişmek için, için gitse de, artık öyle eskisi gibi kendini ve herşeyi unutarak, soyunup yatağa atlamalar... Karşındakini baştan çıkarmalar... O devir kapandı. Her doyuma ulaşmanın sana artık yalnızca soğuk dehşet verebileceğini çok iyi biliyorsun. Çünkü... Çünkü...

Çünküsünü boşver... Ah, keşke bendeki değişikliği anlasa, bunu kabullenmeye yanaşsa... Hayal görüyormuşum! Benim bu konuda anlatmak istediklerimi, gerçek bir anlama arzusuyla, kulaklarının yanısıra yüreğiyle de dinlemeyi ne zaman denedi ki...? Tabii ya: Bir bilim ve mantık adamı, bir pozitivist, bir araştırmacı; ona benim konuşmalarım yalnızca mantıksız, yalnızca hayalî gele-

bilir! İşte, işte Okan'ı en çok, böyle zamanlarda özlüyorum... Evet, Okan'ı! Hâlâ! Hâlâ! Ne garip... Ne garip...

Tamam Osman, geldim yavrum; şuradan sabahlığımı bir alayım... Giderayak... yağlanmamış dolap kapıları nasıl da gıcırdarmış, bir duyalım bakalım, ne dersin?

...Bir an, bayağı bayağı ümitlenmiştim.

Perdenin iki kanadının tam birleşmediği çatlaktan sızan sabah güneşinin meydana getirdiği saydam ışık duvarını seyrediyordum yarı kapalı gözlerle. Daha doğrusu seyrettiğim, bu duvarın içinde tembel tembel hareket eden milyonlarca toz zerreciğiydi; her biri birer ışık noktacığı gibi, büyüleyici... Yasemin'in kapıyı açıp içeriye girmesiyle, toz zerrecikleri birden canlanmışlar, sonra bir girdaba yakalanmış gibi çılgınca bir kovalamacaya başlamışlardı.

Kendi onuruna sunulan bu gösteriye hiç aldırmadan ışık duvarının içinden geçerek yatak odasına girdi. O an ne kadar güzeldi! Yüzünde yeni yıkanmışlığın mat ışıltısı, besbelli saçlarını da yeni fırçalamış; güneşin içinden geçtiği anı, özel olarak o anı yakalamayı, avucuma hapsetmeyi isterdim; kıvırcık saçlarının pırıltısını, omuzlarından aşağı dökülüşlerindeki yumuşaklığı, o biçimli başını sarışlarını, beyaz teninin saydamlığını, incecik, uzun yüzünün güzelliğini... Üzerinde uzun beyaz geceliği vardı -ipekten midir nedir, pek de anlamam ya- mitolojiden fırlamış bir yarı-insan gibi... Ahh, o anda tuvalim, boyalarım hazır olmalıydı... Hiç kımıldamadım; onu doyasıya seyretmek istiyordum.

Uzun bir süre, kolları göğsünde kavuşturulmuş, bir tanrıça gibi hiç kımıldamadan durdu. (Durmuşken bari o güneş duvarının içinde dursaydı ya!) Küçük karıcığım benim; o anda yine kimbilir ne garip, ne sevimli şeyler düşünüyordu... Hafif titrer gibi oldu, sonra döndü bana baktı. Ama uzun uzun. Porselen bir biblo gibi, yarı saydamlığından hiçbir şey yitirmeksizin... Bir perinin tılsımlı değneğinin dokunuşuyla canlanacağı anı gizli bir sabırsızlıkla bekler gibi...

İşte o an, bayağı bayağı ümitlenmiştim.

Nitekim, ani bir karara varmış gibi elleri geceliğinin askılarına gitti ve o an gönlünden geçenleri anladım ve nefesimi tutarak gözlerimi kapattım; o an gerçekleşmekte olduğunu tahmin ettiğim müthiş şeyleri hayalimde görebiliyordum: İşte, geceliğini sıyırıyor, gecelik ayak bileklerine dökülüyor ve Yasemin karşımda çırılçıplak, şimdi koynuma girecek... Keskin gözleriyle ne kadar uyarıldığımı farkedecek diye korktum; içimi ürperten heyecan bütün bedenimi sardı; kendimi olacaklara bıraktım, gözlerim hep kapalı...

Derken uzaktan o aptal hayvanın miyavlamasını duyar gibi oldum. O an hiç aldırmadım; trafik uğultusu gibi, beni hiç mi hiç ilgilendirmeyen, dünyamın çok ötelerinden bir ses... Böyle bir sesin, rüyamı sona erdirmesine izin vermeyecektim. Ama sonra... Dolap kapısının yavaş yavaş gıcırdatılarak açılıp, yeniden gıcırdatılarak kapatılışı... Yoksa bana mı öyle geldi? Ne bileyim, konduramıyorum Yasemin gibi birine; bilhassa yapmış olamaz ama... Bir tuhaftı doğrusu; gerçekten uyuyor olsaydım, kesin sıçrayarak uyanmıştım...

İçime doğdu olanlar; gözlerimi açtım ve odada yalnız, yapayalnız olduğumu görünce hiç şaşırmadım, yalnızca ağzımda acı bir tat. Evet, ne garip, her defasında aynı hayal kırıklığı... Demek umudumu yitirmemişim. Halbuki belki... Belki aramızda artık hiç bir şey eskisi gibi olamayacak...

Diğer taraftan da düşünüyorum, ondan herhangi bir şey beklemeye hakkım var mı, Ebru'yla olanlardan sonra? Demin gerçekten de koynuma girseydi, onunla gözgöze gelebilir miydim? Biraz sonra kahvaltıda karşılaştığımızda ne olacak?

Haydi canım saçmalama; durum o kadar da vahim değil! Esasında, ona herşeyi itiraf ediversen, olur biter. Hoş, zaten ortada itiraf edecek ne var ki? Ne suç işledin ki? Hiç bir şey. Kaldı ki Yasemin kadar hoşgörülü, açık fikirli kadın az tanıdın; ona anlatsan, aldırmaz bile! Tabii canım, ona açılmanı engelleyen tek şey, bir başkasıyla dertleşme alışkanlığının bulunmaması, başka hiç birşey değil!

Evet, hayatım boyunca hep yalnız bir insanmışım; benim yapım buymuş. Çocukluğumda olsun, yetişkin hayatımda olsun, beni hep rahat, hep kendi halime bırakmışlar, bana hiç bulaşmamışlar. Bunun böyle olduğunun farkında bile değildim; demek işime geliyormuş bu durum, demek bana aykırı gelen bir yanı da yokmuş. Belki de bu yüzden herhangi bir yalnızlık duymuyordum, rahatım da yerindeydi.

Ama bu evliliğimde, hayatımda ilk kez birisi, bana şey yapıyor... benimle uğraşıyor. Uğraşmak da denmez... Etrafımı saran perdeyi tırmıklamaya, sanki bana, ama benim tanımadığım bir "ben"e ulaşmaya çalışıyor; şaşırtıcı bir durum, çünkü bende ulaşılacak bir başka "ben" olması fikri, bana öyle yabancı ki... Neyse canım; bundan pek rahatsızlık duymuyorum ya, mesele yok... Hatta galiba içimde belli belirsiz bir merak da yok değil. Hayatım boyunca hep incelemiş, araştırmış biri olarak şimdi pasif, "incelenen" konumunda olmanın zaman zaman eğlendirici bir yönü olduğunu bile söyleyebilirim.

İster misin, bu keşif gezisinin sonunda bana tamamen yabancı birşeyler ortaya çıksın? Veya daha da korkuncu; o, büyük yanılgılara düşerek gerçeğe hiç uymayan birşeyler bulduğunu sansın? İşte bu, tedirgin edici.

Bir zamanlar ne huzurlu adamdım... Şimdi zaman zaman, nasıl bir bunaltı, daha önce hiç duymadığım türden... Bilhassa üzerime üzerime fazla geldiği zamanlar... Bana ve etrafımdaki perdeye attığı her tırmık bir tehdit. Yani, ne bileyim, sanki beni, kendi benliğimin içinde varlığını bile hiç bilmediğim küçük odacıkların kapılarını açmakla tehdit ediyor. Bu evlilik sürekli sürprizlerle, "ilk kez"lerle dolu; acaba geç yaşta yapılan ikinci evlilikler hep böyle mi olur? Gerilimler hiç mi sona ermez?

Halbuki eskiden yalnızken... Yalnızken...

Yalnızlık... Gerçekten kendi tercihim miydi? Yani canım, tabii ki her insan yalnızdır; yalnız doğar, yalnız ölür, yalnız acı çekeriz; eminim paleolitik insanlar bile bu gerçeğin bilincindeydiler! Ama bir de, özel, farklı türden bir yalnızlık varmış; bunu ancak şimdilerde görebiliyorum. Yani herkes kendi dünyasında yan-

yana, paralel yaşarken; yolların, çizgilerin arada bir kesişmesi ve o kesişme noktalarını, o büyülü anları bilinçle yakalamak ve vurgulamak türünden bir şey... İşte eksik olan, hep buydu. Belki bu kısmen Bedia'dan da kaynaklanıyordu; öyle suskun kadındı ki... Hoş, konuşkanlıkla, suskunlukla da bağlantılı değil bu işler... Hiç, hiç değil... Çok daha farklı...

Piyano... Sanki çok uzaklardan: Gece pedalına basmış, koridorun kapısını da kapatmış olmalı. Üstelik de gam çalışıyor; hiç çekilmez!. Öf, ne kadar uykusuzum; gece geç yatmak ne fena oluyor... Bu durumda beni yatak paklar...

...Bir de "sıkıcı" derler, "angarya" derler, şu parmak açma ve hız kazanma çalışmalarına... Oysa en büyük keyif!

Yani bir anlamda haksız değiller; yapılan iş öyle mekanik ki... Bu zamanlarda tıpkı şey gibi... bir sütçü beygiri gibiyim! Evet evet, bu benzetmemi sevdim: Yılların çalışmasıyla, hangi evlerin önünde durulacağını artık iyi bellemiş, yaşlı sütçü beygirleri gibi, benim de parmaklarım, Hanon'daki ilk yirmi egzersizin sırasını öyle iyi öğrenmişler ki, beygir sahibinin, hayvanına güvenerek arabada uyuklayabilmesi gibi ben de aklımı yaptığım işten tamamiyle uzaklaştırıp, işi bütünüyle parmaklarıma bırakabiliyorum; olağanüstü bir duygu bu...

Olağanüstülükten de öte: En garip konular, neden acaba hep, egzersiz yaptığım bu zamanlarda gelir aklıma? Sahi, çaldıkça hep sanki -nedenini açıklayamadığım, gizemli bir biçimde- her bakımdan güç kazandığımı, zihnimin berraklaştığını, daha iyi düşünebildiğimi hissederim. Yaşam üzerine, insanlar ve garip garip halleri üzerine, diğer zamanlarda hiç aklıma gelmeyecek "sorunlar"ı bu sırada yakalarım. "Âlem kadınsın doğrusu" derdi Okan bir zamanlar, alayla. "Karımın felsefi düşünceleri..." diye takılıyor şimdi Mehmet bana, kendine özgü mesafeli sevecenliğiyle. Şu sözümona sevecenlik yok mu! Geçen gün dayanamayıp, açtım ağzımı: "Saçmalama, felsefi falan değil ama bir düşünsene ne kadar garip"

dedim, "Molekülleri biliyoruz, aya ayak basılalı yıllar oluyor, yakında Mars'a gidecekler ama hayat? Güneşin altındaki herşeyi anlasak da, hiç bir zaman anlayamadığımız, anlayamayacağımız şey, hayat. Bir düşün bak, doğumu, ölümü... Bir damla spermin marifetlerini düşün..." Coşmuşum... Güya onu ikna etmekten başka hiç bir amacım yoktu, ama düşünüyorum da, o coşkumun altında galiba gizli bir hırs da vardı: Mehmet'in sevecenliğinde nedense bir -alaycılık olmasa da- küçümseme sezinliyorum ama bunu kanıtlayacak hiçbir somut veri yok.. Tersine, bakışları bu sezgimi yalanlıyor sanki hep... Yine de... "Alaycılık" sözcüğü, kafamda hep Okan'ı çağrıştırıyor ve işte buna, yani Okan'la Mehmet arasında uzaktan da olsa bu tür bir benzerlik olmasına hiç dayanamam doğrusu... Yok, sorun bende; bir türlü anlatamıyorum derdimi, beni heyecanlandıranın ne olduğunu...

Öf, tamam, bugünlük bu kadar egzersiz yeter! Buyur, Okan'ı Mokan'ı düşünmek bile yetiyor adamı öfkelendirmeye! Evet, şuradan John Field'in noktümünü... Notalar da karışmış yine... Şu muydu...?

Evet... Evet...

Bayılıyorum bu işe... Önce sıkı egzersiz yapıp da ondan sonra "parça"ya geçmenin yararlarını ve inanılmaz keyfini, hele de sabah saatlerindeyse, her seferinde tekrar tekrar keşfetmek... İşte böyle: "Parça"ya girişimdeki buram buram "kendime güven" kokusu! Tuşemin mükemmelliği... Hangi notayı hedefleyeceğim konusunda en ufak bir duraksama? Tek bir "pis" ses?

Ama kendimi bildim bileli, egzersiz yaptıktan sonra "parça" çalmanın, müzikal bağlamın da ötesinde ayrı ve çok özel bir anlamı oldu benim için: Evet, egzersiz ve gamlar beni sanki somuttan soyuta, başka hiç bir iş yaparken aklıma gelmeyecek -ama sonradan üzerine kafa yorabileceğim ve işleyebileceğim- düşüncelere sürüklüyorlar, içimde boşalmayı bekleyecek bir birikim yaratıyorlar, âmennâ. Ama asıl, sıra "parça"ya gelince ve ben gam ve egzersizlerin meyvesi olan içimin yoğunluğunu, aklımdan ve yüreğimden parmak uçlarıma -işte! işte!- aktardığımda; beynim, notaları işlemden geçirip parmaklarıma, tuşlara "müzikalite içinde"

dokunma komutunu verdiğinde ve onlar, gam çaldıkları zamandan çok farklı bir biçimde, özlemle ve okşayarak yaklaştıklarında tuşlara ve ben, mutluluğun doruğunda... İşte! İşte şimdi olduğu gibi...

Gam çalışırken içimin artan yoğunluğunun zihnime şimşek çeker gibi çektiği "garip" konular gerçi artık kafamdan -genellikle sonradan geri çağırılmak üzere- uzaklaşmış oluyorlar, fakat bunların hemen akabinde çaldığım parçalarda hep, düşünce zenginliğimin, "müzikalite"mi kamçıladığını, bunun sonucundaysa ifade etmek istediklerimi daha üstün bir biçimde ortaya koyabildiğimi hissediyor, sonunda piyanodan derin bir huzur, müthiş bir mutluluk, inanılmaz bir doymuşluk duygusuyla kalkıyorum.

Bunlar... Bunlar sabahın erken saatlerinde benim için ne özel, ne değerli anlar; kendimi gerçekten sevdiğimi hissettiğim zamanlar... Şey gibi... Erkenden sıkı bir spor yaptıktan sonra duş yapmanın verdiği rahatlama... da değil tam... Arınma! Bir tür arınma duygusu gibi...

Kapı! Zaman... Ne kadar olmuş piyanoya oturalı? Hay Allah; sabahlıkla sokak kapısını açmak... Hayret, zamanın bu kadar çabuk geçmesi! Bu gelen, ya Ömer'dir ya da kapıcı. Bari ikisi karşılaşmasa...

"Günaydın, abla."

Yanaklar pembe pembe, saçlar fırça gibi dimdik, gözler kapkara. Gülümsüyor, ama bana bakışlarında her zamanki özlemin gölgesi. Üzerindeki anorak en az üç beden büyük olmalı: Elleri görünmüyor. Kaç yaşındadır? Onbir? Yok, onikimsi. Her karşılaştığım çocuğun yaşını tahmin etmeye çalışmak, son yılların kötü alışkanlığı. Ne güç, ne güç, sevilen, özlenen varlığa sarılamamak, kendini tutmak zorunda olmak; oysa onu en son ta geçen hafta görmüştüm.

Sesindeki buluğ çağı değişikliğini daha önce nasıl farketmemişim? "Ab-la" derken sesteki şu belli belirsiz çatlak... Ona bir çift ayakkabı uzatıyorum: Küçük Ömer'im! Şu son aylarda ne kadar da boy attın! Sahi, bıyıkların ne zaman terledi? Bütün bunlar ne hızla oldu; sen daha ufacık değil miydin bu kapıyı ilk tıklattığın-

da, benim dünyama ilk...? O zaman da saçların böyle kirpi kirpi, yanacıkların işte böyle...

"Sağol, abla."

Ne olur dönme, dönme bana sırtını! Ama zorunlu tabii; kurallar öyle buyuruyor. Ne yapsın: Merdivenin en üst basamağına oturup, yere eski gazete kâğıdını serip, ayakkabının kaba kirini silmeye başlayınca...? Yine de bu arkasını dönüşünde bana çok dokunan birşeyler var; bu görüntüde büyük bir haksızlık, bir mantıksızlık, bir gariplik, içimi burkan, burkan... Reddedilen sperm. Eğiliyorum; yere, kapının önüne atılmış gazeteleri içeri alıyorum. O orada iş yaparken üzerine kapıyı örtmek... İçimi burkan manzaranın eksik parçasını tamamlamaya hep, hep mecbur edildim...

"Sen devam et canım; kedi kaçmasın diye kapıyı kapıyorum."

Ne gülünç! Niye kapıyı kapadığım, sanki umurunda. Sanki kapının farkında. Niye olmasın? Niye kapının farkında olmasın? Evladım, insanların suratına kapıyı kapatmak ayıptır, diye öğretmemiş midir ona anası?

Bitti: Piyano çalamam artık. Ayakkabı boyacıları varken piyano çalamamam da bir ayrı komiklik. Galiba utanıyorum. Hayır hayır; az gelirli birilerinin karşısında, piyano gibi, daha ziyade varlıklı insanların evinde rastlanır bir müzik aletinin sahibi olmaktan doğabilecek türden bir utanç değil; düpedüz, yabancı birilerinin önünde çalmanın insanda yarattığı türden bir utangaçlık bu; yabancı birinin önünde ağlamak ya da o türden bir duygu gösterisinde bulunmak gibi. Bir defasında (hay Allah, işte gülmem tuttu yine, sabah sabah!) oğlanlardan biri -hangisiydi, Şahin mi, Hakan mı? Hakan ya, tabii ki Hakan- kendisine uzattığım ayakkabıları sessizce almış, arkasından da çekingen gülerek, ama sesinde hayranlıkla, "abla, o müzüğü sen mi çalıyon?" diye sormuştu. Onun gibi küçük bir çocuk oluverdim o an, suratı kıpkırmızı, ne diyeceğini bilemez. Bu kez de o beni yatıştırmak için "ama çok güzel çalıyon" deyince de büsbütün mahcubiyete gömülüp kıkır kıkır gülmeye başlayışım...

İnsanın kendi utançlarını, utanç tepkilerini anımsaması ka-

dar utandırıcı birşey olabilir mi? O kıkır kıkır gülüşlerim, kızarışlarım... Yahu, sen koca kadınsın, gelmişsin kırk küsur yaşına... Böyle zamanlarda Okan aklıma geliyor yine... Sanırım haklıydı; ne sık söylerdi, "kızım sen iflah olmazsın" diye...

Neyse canım, şu anda beni çalmaktan alakoyan tek şey utanmak da değil: Bir başkası dinliyorken, sıkıysa gam mam çal! İster istemez, konser verir gibi çalmaya başlıyorsun! Eh; bu dinleyici, sokak kapısının dışında, merdivenin basamağına oturmuş, bir elinde ayakkabı, bir elinde fırça, canını burnuna takmış, var gücüyle ayakkabı boyayan oniki-onüç yaşlarında bir çocuksa- bilmem kaçına gelmiş sabahlıklı bir kadının, sabahın köründe, en romantizm yüklü John Field'i en "apasyone" tarzda çalmak için uğraş vermesi, şey... daha da bir garip kaçıyor doğrusu!

Bari kahvaltı hazırlayayım; Mehmet de artık neredeyse kalkar.

Kapı.

Bu defa, kesin kapıcı... Hay Allah...

"Günaydın, Mehmet Efendi..."

"Günaydın, abla."

Biliyordum! Beklediğim, tastamam bu surat ifadesiydi! Ekşi, ekşiden de öteye, iğrenmiş... Düpedüz ayıplayan...

"Abla, bu ayakkabıları buğa sen mi virdin?"

Küçümseyen...

"Evet, ben verdim. Ne var? Birşey mi vardı?"

Ha şöyle... Aksi konuşunca nasıl da pısıverir! Burnunu seslice ve asabice çekmese, ona uzattığım alışveriş listesini ve parayı somurtarak almasa olmaz sanki... Hey Yarabbi... Şunun gönlünü almak için bir girişimde...? Hayır efendim! O da merdivenden sallana sallana inerken Ömer'e şu son tehditkâr bakışı fırlatmasaydı! Neyse... Allahtan Ömer, görünüşe bakılırsa bu konuşmayı duymadı bile!

Dikilme öyle, kapat sokak kapısını! Sabah sabah, cahil bir kapıcının işgüzarlığına öfkelenmek yakışır mı sana? Herkes her işe burnunu sokmasa olmuyor işte! Hem, insanların, küçük çocuklarla ne alıp veremedikleri var? Apartman içinde bir çocuğun

dürüstçe para kazanmak için merdiven basamağına oturması, niçin âdeta bir tehdit olarak algılanıyor, insanları bu denli tedirgin ediyor? Çocuğu oradan kovmak isteyecek derecede! Acaba rahatsız olan, vicdanları mı, yoksa...

Ses. Banyo kapısı. Mehmet... Evet... Piyanoya kesinkes son... Hemen yatak odasına; Ömer ayakkabıyı boyamadan hemen giyineyim...

Hızla soyun, dolaptan pantalon tişört, şuradan da temiz don, sutyen...

"Günaydın, Yasemin!... Ooooo..."

"Günaydın!"

...Uyku tutturamamış, yattığım yerde uzaktan, salondan gelen puslu piyano sesini dinliyordum. Tam kalkacağım, kapılar çalındı, kapıcı mapıcı, her kimse; o tatsız işleri Yasemin halletsin diye biraz daha oyalanalım dedik. Böyle zamanlarda yatak ve tuvalet her zaman imdada yetişen değerli mekânlardandır!

Aklım önce dün akşama takıldı ve sanki içimi yine bir suçluluk dalgası kaplayacak gibi oldu. Tabii, hemen bu sevimsiz gidişata el koydum ve zihnime derhal başka, daha az sıkıcı... şey... yani daha az hayati düşünceler davet ettim.

Şu aralar düşünülmesi gereken en önemli mesele, kuşkusuz, Vakfın geleceği. Şu Aylık Antropoloji Dergisi projesi için işadamlarıyla en kısa zamanda temasa geçip, birkaçının desteğini sağlamak artık şart oldu, yoksa bunca ön çalışma, bunca kafa patlatma, harcanmış bunca zaman, hepsi boşa gider. Kısa vadedeyse Vakıf personelini bir gözden geçirmeli, öyle anlaşılıyor. Bir yığın işe yaramaz adam doldurmuşlar oraya; bu kadar yıldır bu Vakıf nasıl ayakta durabilmiş, hâlâ hayret ediyorum doğrusu. Sonra da düşünüyorum, çok normal: Akademisyen tayfasından başka ne beklenir? Akademisyen olarak ben bile bunların ipiyle kuyuya inilmeyeceğini yıllar önce öğrenmedim mi? Kıskançlıklar, çekemezlikler, uyuşukluk... Getirdiler beni şu Vakfın başına, ama biraz atılım yapmaya niyetlendiğimin kokusunu alsınlar, gör bak, nasıl baltalama yarışına girişirler...

Yok.. Bunlar hep zorlama; Vakıf işine de veremiyorum

aklımı: Aklım Yasemin'de. Daha doğrusu, karım olarak Yasemin'den ziyade, beyazlar içinde güneş ışınından çıkıp yatak ucuma kadar süzülerek gelen, ışıltı dolu gözleriyle beni uzun uzun seyrederek heyecanlara garkeden o kadında. O gözlerdeki, düpedüz arzu ışıltılarıydı; ellerinin gecelik askılarına gidişi, bunun ispatı. O halde niçin...?

Aman canım, niçinse niçin. Vazgeçti işte, sebebi neyse ne. Kadınların garip yaratıklar olduğunu boşuna mı söylemişler? Sebepsiz kararsızlıklar, vazgeçmeler... Ama bunlar hiç önemli değil; zaten kafamı bunlara hiç bir zaman yormadım. Bildiğim tek şey, kamışımın hâlâ yatışmadığı ve canımın fena halde sevişmek istediği. İşte, adamı kızdıran da bu. Şeytan diyor, şunun nazını çekene kadar, gider helaya kendini on defa rahatlatırsın; ama o işi yeterince yaptık. Şimdi genç ve çekici bir karım varken, kendim de -çok şükür- sağlıklı, sapasağlam bir erkekken, niçin böyle şeylere mahkûm olayım? İsyan ediyorsun tabii.

İçeride kapıcı faslının tamamlanmış olduğunu tahmin ederek nihayet kalktım yataktan ve elimi yüzümü yıkamak için helaya gittim. Tekrar yatak odasına döndüğümde, işte! Afrodit'imi -hem de çırılçıplak- karşımda bulmaz mıyım? Hangi erkek bu duruma sevinmez, "Ooooo..." demez; sevinç içinde karısına yanaşmaz?

Fakat... bir terslik mi var? Yüzüme fırlattığı kaçamak bakış... Yangından mal kaçırır gibi sutyenini, donunu giymeye başlaması... Her an kapının çalınabileceğine dair anlamsız bir mırıltı dudaklarında... Yooo... Bu sefer yenilgiyi kabul etmeyeceğim:

"Kapıyı boşver, açmayıveririz..."

"Ama öff, benim aklım orada, kapıda..."

Yarı yalvarır, yarı telaşlı ama kesinlikle çok asabi bir ses tonu... Şaşmamak elde mi: Aklı nasıl orada, kapıda olabilir? Allahın cezası bir kapıyla bizim dünyamız arasında ne gibi bir bağ olabilir? Nerede yakın gözlüğüm? Hah, burada! Birden kocamanlaşan gözlerimin nedense onda bazen çocukça bir çekinme yarattığını bir süre önce keşfetmiştim; bu gücümü -lanet olsun!- etkili olabilecek herhangi bir gücümü şimdi kullanmalıyım!

"Ne yani, kapıcıya kapıyı açmak, sence, bizim sevişmemizden daha mı önemli şimdi?"

Dik dik bakıyorum ona; meydan okuyorum! Ama gerçekte, utanmasam, "kapıcı mı, ben mi?" diye soracağım, öyle âciz, öyle çaresizim... Karşısında böyle dimdik dikilmem herhalde etkili oldu: Giyinmeyi bir an bırakıp, kollarını göğsünün üzerinde kavuşturuyor, kararsızlık içinde bakıyor bana.

Ne kadar sinir bu hali, çünkü... çünkü ne kadar anlamsız! Ben ki, herşeyi anlam ve mantık açısından düşünmeye alışmışım... İki kere iki deyince, bunun on tane olası sonucu olmaz ki kardeşim; cevabı belli olan bir soru karşısında kararsızlık gösterilmesinden zaten nefret ederim, ama karımın şu anki kararsızlığı bir de, korkumu artırıyor: Ağzımla kuş tutsam, üzerinde hiçbir etkileme gücüne sahip değilim; ne yapsam da ona ulaşamıyorum! Ben kocasıyım yahu, (üstelik de bir profesörüm!) o ise kapıcıyı tercih etti! Bir de güya, erkeklere kıyasla daha duyarlı olduklarıyla övünürler... Kara mizah!

Ya, haksızlığa uğramış olan kendisiymiş gibi, şu derin derin iç çekişine ne demeli? Ardından da hiç beklenmedik biçimde gülmeye başlayarak bana sarılışına? İşte, bu evlilikte alışamadığım şeylerden biri daha: Kardeşim, bir mesele ciddiyse ciddidir; halbuki benden, musluk açıp kapar gibi bir oraya, bir buraya radikal sıçramalarla ruh hallerimde anî değişiklikler yaratmam bekleniyor. İçimden hiç gelmiyor ona sarılmak, ama kısa bir duraksamadan sonra ben de -ne yapayım- gülmeden, gülemeden, yarı arzulu yarı arzusuz ona sarılıyorum... mecburen...

Kapı.

İşte: Bir anda kollarımın arasında bir taş. İşe bak; şu anda nedense ben de tekrar arzu doluyum; can havliyle ve bu defa hiç duraksamadan sarılıyorum ona ve kulağına fısıldıyorum:

"Açma. Evde yoğuz."

"Mehmet, şey... Gelen kapıcı değil, Ömer."

Ömer mi? Ömer? Ömer de kim?... Haa, tabii! Şu suçlu halinden anlamalıydım Ömer'in kim olduğunu! Boyacılarımız! Yavrularımız! Küçük ziyaretçilerimiz! Bıktım senin şu Ömer'lerinden,

Şahin'lerinden, Ahmet'lerinden! Şu hayvan var ya, şu hayvan, yatağımızın üzerine kıvrılmış, baygın gözleriyle bizi seyreden şu hayvan, sevgili Osman'ın? Şu hayvanın bile bu evde benden daha çok değeri var! Osman'lar, Ömer'ler yüzünden karımla sevişemiyorum bile! Hey Yarabbi; daha biz yeni evli sayılırız! Hem, hem haydi diyelim beni boşveriyorsun...

"Diyelim beni boşveriyorsun; yöneticinin, seyyar satıcılarla ilgili apartman girişine astığı yazıyı da mı görmedin? Kocanı iplemesen de, insan kurallara riayet eder, değil mi ama ya...?"

...Son lafları koridorda duyuyorum; alelacele giyinip, çoktan sokak kapısına yönelmiştim bile. Arkadan hâlâ sesi geliyor: Yönetici, o yazıyı beni düşünerek yazmış... Talimatların, kuralların önemi... böyle birşeyler... Asker adamın asker oğlu!

Sıcak... Sıcak bastı... Nefes almalı...

Bir insanı kafasının en tepe noktasından aşağıya doğru boylu boyunca ikiye bölseler... Zihni, bedeni, yüreği, herşeyiyle iki parçaya -ama birbirinin varlığından haberdar ve birbirini sürekli gözetleyen iki parçaya- ayrılsa insan... Şu son haftalara kadar bu adamın ancak, sevişmeden sevişmeye kendisine sokulmama izin verdiğini anımsadıkça... Şu son günlerdeyse olağan zamanlarda da ten temasından, sarılmalardan, dokunmalardan hoşlanmaya başladığını düşündükçe.... Öf... Kendi etrafında yıllardır onca emekle oluşturmuş olduğu o kalın kabuğu çatlatmak için ne çok uğraş verdim, veriyorum... Bu durumda -içinde cinsellik barındırsa dademinki içten kucaklayış ne değerliydi; onu nasıl reddedebildim, nasıl? Ama ne yapabilirdim; sinirler birer elektrik teli gibi geriliyken, o sarılış, o temas, bir dakika daha sürse çığlıklar atmama ramak kalmıştı.

"Eline sağlık Ömer'ciğim."

Kendi sesim bu: Suçlu bir fısıltı. Cingöz bakışları suratımda; birşeyler sezinlemiş olmalı. Yine de -malımı nasıl da biliyorum?- çocuk cesaretiyle şansını denemeden edemeyecek:

"Abla, bana bir de sandviç hazırlayacak mısın?"

"Kusura bakma canım, bu sefer hazırlayamam, evde şeyim yok."

"Canın sağolsun, abla."

Yalan söylemesini bile beceremiyorsan... Kapat kapıyı: Acaba yalanımı farketti mi?

Kapat gözlerini, cayır cayır yanan nemli alnını daya bir an kapıya, kapının umursamaz, cansız soğukluğuna... Sabahın erken saatinde büyük savaşıma başlamış olmanın, ortada hiçbir sorun görünmezken insanları ve aralarındaki ilişkileri "idare" ediyor olmanın tüketici yorgunluğu üzerimde...

Toparlanıp kahvaltı sofrasını hazırlayayım... Neyse, Mehmet'in "normal" hale gelmesi herhalde çok uzun sürmez: Bir çay içince yatışanlardandır.

İşte.

"Geç otur, Mehmet.... Eee, anlat! Dün gece nasıl geçti?"

...Dün geceyi hiç açma. Düşünmek bile istemiyorum:

"İşte, akademisyen takımıyla, yeni yetme asistanlarla nasıl geçebilir? İyi ki gelmedin, sıkılırdın. Ya sen? Sen neler yaptın? Nasıl uyudun?"

"Mışıl mışıl. Sabah sabah saygısızın teki uzun uzun korna çaldı da ondan erkenciyim bugün. Sonra da uyku tutturamadım."

"Hay Allah..."

"Uzat fincanını..."

...Sıcak sıcak, bana da iyi geldi çay... Ama biliyordum: Artık konuşmaz olduk.

Bu sessizliklere artık alışmalıyım. Nerede okumuştum; hani birbirini tanıyan iki kişi, yarım saat boyunca birbiriyle hiç konuşmadan oturabiliyor ve bu sessizlikten hiç bir rahatsızlık duymuyorsa, bu, o iki kişinin yıldızlarının barıştığının, gerçekten dost olabileceklerinin göstergesiymiş... Çok hoş. Ama, ya taraflardan biri hiç rahatsızlık duymuyor, diğeri de... çok azıcık rahatsız oluyorsa, yine de gerçek dost olabilirler mi?

Şu adam... Benim kocam... Şu anda ekmeğine beyaz peynir sürerken rahatsızmış gibi bir hali var mı? Aman gülünç olma, niçin olsun ki; sessizliğin farkında mı sanki, hatta senin farkında mı; o şu anda kimbilir nerelerde... İşte tipik sofra hali: Hiçbir şey görmeyen bakışlarının masa örtüsünün üzerinde belli belirsiz gezin-

mesi... İşte, dudaklar da arada hafif hafif kımıldamaya başladı. Biraz sonra kendini kafasındaki konuya? tartışmaya? iyice kaptırır, ellerini, türkü söyleyen acemi bir "ses sanatçısı" gibi öne, yana doğru açmaya başlar, yüz ifadesiyle de -böyle hararetle savunduğu her neyse- ona destek verir...

Aslında... büyüleyici bu hali; bu haldeyken onu saatlerce izleyebilirim; nasıl olsa o kendi âleminde. Acaba gençliğinde de böyle miydi; dikkatini kafasındaki sorun üzerine böyle her an, her ortamda odaklaştırabiliyor muydu? Deminden beri gözlerim üzerinde, farkında bile değil. Hoş, farketse de umursamaz ki! Kuşkusuz, başka insanların yanındayken de dalıyor olmalı böyle, düşüncelere. Ne kadar rahat bir adam!

Keşke ben de öyle olabilsem: Kendi görüntümün, yarattığım imgenin her zaman ne kadar da bilincindeyimdir. Ne bileyim, kendi kendime gülümserken yakalanmak bile beni ne kadar utandırır... Galiba bu, kadın olmamla ilgili. Genlerimizde mi var bu, yoksa kültürel bir şey ve aldığımız terbiyeyle mi ilgilidir, kendimizi hep, dıştan görme alışkanlığımız?

Kimbilir, belki de bu, bir yaş sorunu; belki ben de, ondört yıl sonra onun şimdiki yaşına gelince onun gibi umursamaz olurum. Evlilikte ondört yıllık fark, kuşak farkı mıdır? Eskiden olsa, kesin bir "hayır"la yanıtlardım bu soruyu. Şimdi, başımdan iki erkek geçtikten sonra, bunun tamamen taraflara ve durumlara bağlı olduğunu anlıyorum: İcabında otuz yıllık yaş farkında kuşak farkı yoktur da, birbiriyle yaşıt iki insan arasında iki kuşaklık fark olabilir.

Yeni evlendiğimizde Mehmet'in gençlik fotoğraflarına ne kadar sık dalar, hayaller kurardım... Bu fotoğraflar bende, kıskançlıkla karışık nasıl bir hüzün duygusu uyandırırdı... Onun yaşamındaki, benim paylaşmadığım anılar, benim yaşamımdaki onun paylaşmadığı anılardan -yıllar itibariyle- hem daha çok, hem daha çeşitliydi. Üniversite yılları dışında, yaşamımın hemen hemen bütününü bu kentte geçirmiş, yurtdışına ise ancak bir kez, bir tura katılarak gidebilmiş olmam... İşte belki bunların etkisiyle, Mehmet yurtdışındaki antropoloji çalışmalarından söz ettiği zamanlar, bu deneyimlerin ona aslında bir üstünlük sağlamadığını bildiğim hal-

de, yine de elimde olmayarak bir hayranlık, bir gıpta duyuyordum...

Fakat Mehmet'i tanıdıkça, özellikle de son aylarda bu duygum giderek azalıyor. Bilmiyorum neden... Galiba daha uzun yıllar yaşamışlık, dünyanın değişik yerlerini görmüşlük, mutlaka daha ÇOK yaşamışlığı da beraberinde getirmiyormuş, bunu anladım. Yaşayışın şekli... Yaşayışın yoğunluğu... Belirleyici olan, bu. Belki de hayranlık grafiğim bu nedenle düşmüştür, bilemiyorum. Hele şu son zamanlarda onun gençlik fotoğraflarında, daha önce farketmediğim türden bir bönlük yakalamaya başladım sanki ve bundan şu sonuca vardım: Onu gençliğinde tanısaydım herhalde hiç çekici bulmazdım. Bu, beni çok rahatlattı.

Sanki yüzündeki çizgilerin artmasıyla birlikte onda keşfedilecek taraflar da -salt fotoğraf görüntüleri karşılaştırılırsa- şimdi daha çok var gibi. Bir yanımla keşfe çıkmak istiyorum, diğer taraftan beni engelleyen birşeyler var. İçimin derinliklerinde bir küslük...? Yok canım, küs falan değilim ona, niçin olayım ki...? Bir burukluk? Bilmiyorum. Bilemiyorum...

Okan'la herşeyi, ama herşeyi konuşurduk, hem de bütün açıklığıyla. Belki de çok fazla açıktı herşey; "dürüstlük" adını taşıyan bu açıklıktan sonunda nefret ettim ve muhtemelen beni Mehmet'e çeken, ondaki bu sessizlik, bu kapalılık oldu.

Evet, sanki Mehmet'in içe kapalılığı, keşfedilecek zenginlikler vaadediyordu. Hâlâ da bu umudu yitirmiş değilim. Onda birşeyler var... Hatta... Zaman zaman onda sanki bir sıkıntı, bir kıpırdanma hissediyorum; bazen bana bakışlarında öyle bir açlık var ki... Sanki, "gör, lütfen gör" diye yalvarıyor; sonra da ürküp hemen araya mesafeyi koyuveriyor yeniden... Bir defasında da çocukluğundan kısaca söz etmişti; hiç bir ayrıntıya girmedi ama kolay olmasa gerek, bir subay çocuğu olarak Anadolu'nun kasabalarında, herkesin gözü onların üstünde... Düzenin bütünü susmak, içe atmak üzerine kurulu olunca, ne beklenir?

Her neyse... Şu kahvaltı sofrasında, o eski hüzün-kıskançlık duygusu yine içimi sardı. Onun suçu: Düşüncelerinin uzaklığı ve dünyasının erişilmezliğiyle buna neden oldu yine.

Garip... Bu sabah gerçekten de sanki onda bir farklılık var. Kafasını meşgul eden, çok ciddi bir konu olmalı. Onu keşke tekrar yanıma, bu dünyaya çekebilsem... Demin bana yatak odasında sarıldığı zamanki ifadeyi tekrar yakalayabilsem gözlerinde... Onunla konuşmalı... Ama gündelik, saçma şeyler değil, daha yakın, daha derin...

"Biraz daha çay?"

"Efendim? Yok, teşekkür ederim."

Olacağı buydu. "Yakın ve derin" sorumun yanıtı, düğmeye basılmış gibi, otomatik...

"Neler düşünüyorsun Mehmet? Kafanda kiminle neler konuştuğunu, neler düşündüğünü bana da azıcık anlatsana..."

"Hiç, canım işte... Dün akşamki partide yapılan bazı abuk sabuk konuşmaları hatırladım da... Boşver..."

...Farkındayım -nasıl farketmez insan?- sesi özlem dolu; çok yürekten bir özlem; bu yetmiyormuş gibi -hay Allah!- şimdi de elimi tuttu!

Düşüncelerim ikide birde kesintiye uğratılmıyor mu... Zaten alışkın değilim sofrada sohbet etmeye... Başka türlü olsaydı, bu kadar kitap, bu kadar makale... Bak, Bedia bu konuda hep saygılı, hep anlayışlıydı. Çocukları da öyle terbiye etti: Babanızın aklı meşgul... Babanızı rahat bırakın... Yavaş olun... Of, saçmalıyorum; hani Yasemin'le Bedia'yı asla karşılaştırmayacaktım? Birbirinden tamamen farklı iki tip! Ama işte, bu farklılık herşeye öyle çok aksediyor ki... Hele de Yasemin'in şu şefkatli bakışlarını kafam meşgulken üzerimde hissetmek kadar ağır bir baskı olabilir mi? İlginin bu kadarı da fazla! Evet... Şu elimi yavaşça çekerek kurtarayım... Kardeşim, ben buyum işte: Lüzumsuz yere uzayan muhabbet anları beni oldum olası tedirgin etmiştir, -eskisi kadar olmamakla birlikte- hâlâ da ediyor.

İşte, kuşak farkının ne anlamya geldiğini, artık birer yetişkin olan çocuklarımla ilişkilerimden değil (onlar zaten evlatlarım, kuşak farkı işin tabiatı icabı var, ayrıca zaten pek de seyrek görüşüyoruz), bu evliliğim dolayısıyla anladım (karşımdaki bir evlat değil, eşim, karım). Ne garip: Toplumsal açıdan bir zamanlar Bedia'ya

atfedilen rol, şimdi Yasemin'e yüklenmiş durumda ama, işte...

Evet; kesinlikle, kesinlikle kuşak farkı var aramızda, ne kadar huzursuz edici! Yani kendimi genç hissediyorum, hem de gencecik... Ama... bu kuşağa öyle de yabancıyım ki... Konuştuğu konulara, güldüğü esprilere... Dün geceki partide de buna şahit olmadım mı? Sinemada da öyle değil mi? Filmin en duygulu sahnesinde, gençlerden bir kahkaha kopuyor... Gerçi Yasemin'in tepkileri o türden değil ama...

Yok, sorun şurada: Gencim, genç; ama kendi kuşağımın gençlik yıllarının genciyim... Elli beş yaşında olmak, ne kadar inanılmaz bir durum! Beş yıl sonra... Resmen, şaka maka, gençlerin "ihtiyar" tabir ettikleri kategoriye mensubum artık. Halbuki ben...

Yeni kuşak daha açık, daha dışavurumcu... İşte: Yasemin'e daha bu sabah arzuyla yaklaştım, açık biçimde reddedildim, hem de şu sümüklü kapıcı uğruna! Hiç Bedia olsa, böyle birşey mümkün müydü? Ama şu da var: Bedia hiç bir zaman kendini çıplak vaziyette bana teşhir etmekten hoşlanmamıştı; ayrı ayrı zamanlarda giyinilir, tercihen karanlıkta sevişilirdi. Bir... bir resmiyet...? Sahi, diyelim Bedia giyinirken ya da mutfakta salata yaparken poposuna bir pandik atsaydım, ne tepki gösterirdi acaba? Tasavvur etmesi bile zor. Zaten öyle bir şey aklıma bile gelmezdi... İkimiz de ne kadar muhafazakârmışız; neler neler kaçırıyormuşuz!

Evet... Demek ben de zaanlam uyuyorum! Belki de kuşak farkını ben abartıyorum! Evet, evet, kesinlikle! Her zamanki gibi abartıyorum! Hem canım, ellibeş yaş nedir ki?

Ama acaba... Acaba Yasemin beni zaman zaman çok mu fosil görüyor? Gerçi ben, kuşağımın ilerici, aydın diye nitelenen kesiminin bir örneğiyim... Konuşurken olsun, yazarken olsun. öz Türkçe kullanmaya özel itina... özen gösteririm... Ama sinemada mesela, lüzumundan fazla uzayan öpüşme sahneleri beni her zaman rahatsız eder, hele de yanımda, karşı cinsten biri oturuyorsa... Ama yok; bu, kuşak farkından falan değil, düpedüz benim utangaçlığımdan kaynaklanıyor. İşte bu kadar. İçin rahat edebilir, Mehmet!

Evet, gelelim fasulyenin faydalarına... Bugün oturup, ciddi ciddi çalışmalıyım. Yok; önce, köy ve band topluluklarında savaşın, kız çocuklarının öldürülmesiyle elele gittiğini savunduğum makaleye tepki olarak gelen iki mektubu yanıtlamalıyım. İşte, araştırmalarımı güzel güzel sürdürmek varken, böyle saçma şeylerle vakit öldürtüyorlar adama... Halbuki, ukalalar, son kongrede bu konuda verdiğim tebliği dinlemek zahmetinde bulunsalardı, hiç böyle saçma çıkışlarda bulunmazlardı. Herşey apaçık, kardeşim... Üremenin baskısı... İnsanlar bir türlü anlayamıyorlar, atalarımızın, yaşantılarının hiç de öyle kötü, ilkel ve hayvanca olmadığını... Nüfusun sınırlandırılmasına büyük bir istekle yöneldiklerini... Ve işte bu maksatla bilinçli olarak toplum içindeki kadın sayısını azaltmaya giriştiklerini... Hesap meydanda, kardeşim: Bir topluluk içinde nüfusun ne oranda artacağını belirleyen, yetişkin erkeklerin sayısı değil, yetişkin kadınların sayısıdır. Bir erkek on kadın olunca doğurganlık farklı olacak, on erkek bir kadın olunca farklı olacaktır. Adamlar bunu ta o zaman anlamışlar. Gel gör ki....

...Ah, bu adam... Huyunu bildiğim halde, elini elimden çekmesine neden hâlâ içerlerim... Ah... Birinin bedensel yakınlığına; sevilen, sevgili birinin ten temasına nasıl ihtiyacım var... Kesinlikle cinsellikle ilgili değil özlemim. Zaten bu adamı ne zaman şehvetle düşünebildim, onun hakkında ne zaman cinsel fanteziler kurabildim ki? Hiç bir zaman! Şimdi yanıbaşımda yüzünü, gözlüğünün arkasında hep dalgın bakan kocaman elâ gözlerini, geniş alnını, çenesindeki derin gamzeyi, düşüncelere dalmış yüz ifadesini yeniden inceleyip, bir zamanlar Okan'ın tek bir bakışıyla içimde uyandırdığı fırtınaları anımsayınca bunu yeniden anlıyorum. Ama bu, benim seçimimdi; yarı bilinçli seçimim.

Ta en başında, Mehmet'le ilk karşılaştığım ve onu onca çekici bulduğum o gece eve döndüğümde geçirdiğim sıkıntılı saatlerde, kendimi onunla sevişirken düşlemeye çalışmış, kafamda, kendimi tahrik edecek çeşitli senaryolar tasarlamaya girişmiştim. Yok, olmamıştı. Aslında olması da beklenemezdi: Bir erkekle bedenen yakınlaşmayı düşünebilmek için onu biraz olsun tanımam gerek...

Fakat zamanla anladım ki, bu hiçbir zaman olamayacak; hiçbir zaman Mehmet'i düşünmek, onun yüzünü gözümün önüne getirmek, tek başına, beni heyecanlandırmaya yetmeyecek. Bugünlerdeyse, ne zaman bir cinsel fantezi üretmeye kalkışsam, iş senaryonun can alıcı kısımlarına gelince, birden hayalimdeki erkek eli, Mehmet'in kemikli, tırnakları beyaz lekelerle bezenmiş eli olmaktan çıkıp, bir başkasının... -aman işte, Okan'ın!- ufak tefek, çilli, altın rengi uzun tüylerle kaplı eline dönüşüveriyor. Nedir, insanlarda cinsel çekimi yaratan? Niçin Okan? Niçin Okan da, Mehmet değil? Okan'la ilk karşılaşmamızın çok özel koşulları, ilişkimizin sonuna kadar -aramıza sonradan giren onca acıya ve kırgınlığa rağmen- damgasını vurdu. Onun dudaklarını, kalın gözlük camlarının arkasındaki donuk mavi patlak gözlerini şimdi bile anımsamak içimi bir garip ediyor. Onu cinsel bağlamda hâlâ zihnimden söküp atamamış olmanın sevimsizliğinden çok, bu muamma kafamı meşgul eden...

Çünkü olay bütünüyle rahatsız edici... Yani insanın kafasındaki kişinin şu ya da bu olması o kadar vahim değil de, insanın kendi kendine koyduğu düşünce yasaklarının etkisizliği, kendi zihni üzerindeki -yani birini düşünmeye başlayınca beyninin, bedenin çeşitli yerlerine gönderdiği mesajlar konusundaki- denetimsizliği... Ne zaman hayallerimde bir çapkınlığa kalkışsam, Okan'ın yüzsüzce ortaya atılıp, başrolü oynamak üzere özene bezene yarattığım aktörü bir kenara kabaca itmesi... Beni öfkelendiren, bu utanmazlık!

"Yasemin? Şimdi de sen söyle bakalım, sen nerelere daldın, ha, öyle kaşların çatık?"

Suçüstü yakalanmak buna denir işte! Demek ben de onun gibi, kendimi düşüncelere kaptırıp karşımdakinin varlığını unutabiliyormuşum! Bakışları! Bakışları nasıl sıcak, ilgi dolu... İşte, içimde güneşler açıyor; ona sarılmamak, tekrar elini tutmamak için kendimi frenlemek ne kadar güç! Gülmekten başka çare var mı?

"Sen kendi düşüncelerini bana açıyor musun ki?"

Bu abartılı cilveli ses benim sesim miydi? Gülümseyerek gözgöze birkaç saniye duruyoruz... Gülüşüyoruz. İşte, işte şu

anda aklı benimle dolu... İşte, bu birkaç sıcak saniye... Duyguların kesiştiği büyülü anlar... Herşey, ortak yaşamın bütünü, sanki bu seyrek anların etrafında dönüyor, araları dolduran zamanlar ise oyalamaca, gri dolgu maddeleri, başka birşey değil. Amalgam.

"Bugün ne yapıyorsun?"

"Belli bir planım yok. Yalnız, bu pazarki ayinde çalacağım parçaları bir gözden geçirmek için sabah bir ara kiliseye uğramayı düşünüyorum."

"Ya... Evet... Kiliseye gitmen şart mıydı bugün?"

"Parçalara çalışmam gerekiyor, Mehmet; biliyorsun... Ayrıca, madem laf açıldı, sana, akşamüstü Tekin'in geleceğini de anımsatayım. Hani Perşembe akşamı buluşamamıştık da çalışmamızı bugüne ertelemiştik..."

"Ha, öyle miydi? Unutmuşum... Ne yapalım; mesele değil, canım..."

Sona erdi büyü. Temas da, herşey de sona erdi. Yeniden dolgu zamanının içine girmiş bulunuyoruz... Amalgam falan da değil... Çocukluğumun bir karabasanındaki gibi: Gri, jöleleşmiş et suyu dolu kocaman ve iğrenç bir havuzun tam ortasına düşmüş, yüzmeye çalışıyordum... Tabii, gerçekler o kadar da korkunç değil. Yalnızca şu soğuk, gri bulanıklık, beni çepeçevre saran. Ve tabii, suskunluk; başka ne olabilirdi? Herşey işte böyle bir anda altüst oluverir. Acaba o da farkında mı? Umutsuzca arıyorum gözlerimle yiteni, ama -geçmiş ola- dalgınlığın perdesi bir sis gibi çöktü bile bakışlarının önüne.

Nedeni belli. Havayı yumuşatmak için bir girişimde...? Hah, bocala! Ağzını balık gibi kararsızca açıp kapa! Yok. Birbirimizin sözcüklerini anlasak da ne fayda, frekansları ve arkalarında gizlenen anlam silinip gittikten sonra... Çare susmakta; dudaklarımı böyle, kararlılıkla kavuşturmakta: Tekin konusunda kesinlikle taviz vermeyeceğim. En azından şimdilik...

Hey Yarabbi... Durumun sinir bozuculuğu olmasa, şu anda iki büklüm olup kahkahadan kırılabilirim: Yahu, hayatımda Tekin kadar silik bir adam daha tanımadım; kaç zamandır birlikte müzik yapıyoruz, onunla daha bir kez olsun herhangi bir "duygu-

daşlık" anı bile yakalamış değilim! Buna rağmen bu pısırık herifle ilişkim, nedense kocalarımı hep deli etti!

Okan onu hep matrağa aldı: Hafif bir alayla sorulan sorular, inceden iğnelemeler... Tamam, Okan profesyonel müzisyen, diğeriyse -ne yapsın?- amatör, hem de kötü bir amatör, ama Okan'ın alaylarında ve Tekin'e karşı sergilediği kabalıklarda bunun çok ötesinde, çok daha aşağılayıcı birşeyler yatıyordu... Bir koca, karısının birlikte oda müziği yaptığı erkeğe karşı ne hisseder? Ya bu erkek, dünyanın en sünepe, en... en salak erkeğiyse? Haydi diyelim Okan zaten herkesle alay etmeyi alışkanlık edinmiş, kendini beğenmişin biriydi; peki Mehmet'e ne oluyor? Bu konuda Mehmet, Okan kadar bile hoşgörülü olamadı; Tekin'in haftada bir flütüyle bizim eve gelmesini hâlâ bir türlü içine sindiremedi gitti. Hele bir kez, "zıpçıktı neandertal kafa!" diye tanımlaması Tekin'i! Vah, garibim Tekin! Her zaman bir memur gibi takım elbise-kravat giyinen, insanın yüzüne bile bakmaya çekinen şu bizim utangaç Tekin, zıpçıktı, ha! Bu sıfatın ona hiç mi hiç uymamasından çok, Mehmet'in söyleyiş tarzıydı beni şaşırtan: Hırsla, öfkeyle, alayla telaffuz edilen üç sözcük. Evet... Bakışları ne kadar buğulu ve dalgın olursa olsun, Mehmet'ten ürkmeli... Onun alaycılığında Okan'ınki gibi alttan alma, küçümseme, önemsemememe görüntüsü olmadı hiç bir zaman; meydan okuyarak, açıkça savaş ilan ederek alay ediyor o.

Bozuluyorum bu işe. Haydi sevmemek neyse; elbette zorunlu değil, bütün dostlarımı bağrına basmaya. Ama böyle açıkça tavır koymak... Bu ilişkiyi bitirmemi istediğini böyle her vesilede ima etmek... Resmen alaturkalık. Ayıp.

İşte, şimdi üzerime şu olağan yorgunluk çöküyor; bu konuları düşünürken hep böyle olur... Tekin zaten berbat bir müzisyendi; giderek kötülüyor... Onunla çalarken zevk alma beklentimi zaten çoktan yitirdim; ama her an ondan falso beklemenin tedirginliğiyle kendimi artık piyanoma bile veremez oldum. İşte şimdi duyduğum, bunun yorgunluğu. Ayrıca ona açıkça, "bu gidişle ben kendime başka flütçü arayacağım" diyememenin yorgunluğu... Ve sonunda, bütün bunlara rağmen, bu işi bir ilke mesele-

sine dönüştürüp kendimi Mehmet'e karşı o salağı inatla savunmak zorunda hissetmenin yorgunluğu...

Oysa Gülriz'le ne keyifli geçerdi çalışmalarımız... Daha ilk günden birbirimizi nasıl hissedebilmiş, nasıl güçlü bir birliktelik kurabilmiştik: İki yabancı insanın, birbirine sırtı dönükken, birbirine hiçbir işaret vermeden aynı salisede parçaya girebilmesi, aynı salisede parçayı bitirebilmesi ne demektir?

Gülriz'in daha önce hep, profesyonel piyanistlerle çalışmış olması beni nasıl da tedirgin ediyordu; kendisiyle çalışma onurunu bana verdiği için karşısında hep, içten içe bir boynu büküklük...

Fakat birkaç hafta sonra ortaya çıkan Bach'ın Do Majör flüt sonatını neredeyse kusursuz yorumladığımız o gece, Gülriz'in, mutlulukla parlayan bir yüzle bana dönüp, "Biliyor musun, ben, seninleyken böyle çalabiliyorum! Hiç kimseyle böyle olmamıştım; kimseyle çalışmak beni böylesine coşturmamıştı!" deyişini hiç unutamıyorum. O an anlamıştım: O da en az benim kadar zevk alıyordu bu işten; buluşmalarımız onun için kesinlikle angarya değildi! Şaşırmıştım. "Ama nasıl olur" deyivermiştim, "sen hep profesyonellerle çalıştın..." "Onlarda" demişti Gülriz, "bu ruh yok; ayrıca onlar böyle saatlerce uğraşmaktan, bir ölçüyü icabında on, yirmi kez tekrar tekrar çalmaktan sıkılıyorlar; söz konusu olan oda müziği olunca, bir-iki çalışmada parça çıksın istiyorlar. Oda müziği için piyanist bulmak zordur; profesyoneller genelde tek başlarına çalmak, tek başlarına ortada görünmek ister ve oda müziğini küçümserler. Amatörlerleyse zaten çalınmaz... Pek az amatör senin gibi müzik duygusuna sahip."

Ne gurur! Ne mutluluk! Ve Gülriz karşısında ilk zamanlarda duyduğum boynu büküklüğün gerçek nedenine o an parmak basabildim: Hep Okan'la müzik yapalım, onunla birlikte birşeyler çalalım istemiştim, o ise cesaretimi hep kırmıştı:

Solo konser verir gibi atıyordu kendini ortaya: Önce gözlerini kapatıp kafasını geriye atıyor, sonra göğsünü şişirip, yüzünde hafif bir gülümseme, kendinden geçmiş bir edayla başlıyordu çalmaya. Gözleri adamakıllı bombeli olduğundan, kapakları onları

hiç bir zaman tamamıyla örtmez, gece uyurken dahi gözlerinin beyazı kısmen görülürdü. Birlikte müzik yaparken gözlerini kapatması, sanki gözleri ölü gözleriymiş gibi, ona büsbütün sinir bozucu bir hava veriyordu. Derken, ilk üç-beş ölçüden sonra, salonun içinde, müziğe uygun biçimde dans eder gibi hareket etmeye başlıyordu...

En ufak bir falsoya bile tahammülü yoktu Okan'ın: Benden tek bir yanlış notacık, onun dünyasını karartmaya yetiyordu: "Yavrucuğum, bunu içinde hissedeceksin, anlıyor musun; içinde... Ne o öyle, şalvarıyla dere kenarına çömelmiş, leğende çamaşır yıkar gibi piyano çalmak... Bu parçalar birer pırlanta, birer inci, anlıyor musun... Bunların inciliklerini o yüreciğinin taa derinliklerinde duyup, onları inci gibi çalacaksın..."

Bu durumda kimin, hangi piyanistin eli ayağı birbirine dolanmaz? Sonunda hevesimi kırmayı başarmıştı. Nedenini tahmin edebiliyordum ama: O her şeyde tek başına olmayı, kendini tek başına göstermeyi istiyordu. O bir yıldızdı, o bir müzisyendi, o bir sanatkârdı! Bense onun klasını düşürüyor, onun tekliğini bozuyordum; o, başkaları, özellikle de kadın seyircileri, kadın dinleyicileri için yaşayan, yalnızca onların hayranlığını hedef alan bir "showman"di; kendimi ne kadar geriye çeksem de, benim varlığımla nasıl başedeceğini bilemiyordu. Her alanda böyleydi bu; nitekim ilişkimiz kısmen de bu yüzden sona ermedi mi?

Oysa müzik, zaman zaman insan yalnızca kendisi için çalmak ve dinlemek ihtiyacı duysa da, -yalnızlık ihtiyacı dışındaki- herşey gibi, asıl başka birileriyle paylaşılınca keyif verir; ister çalarken, ister dinlerken olsun. İnsanın, kendisinin de katkısıyla ortaya çıkmış ortak bir müziğin İÇİNDE olmasından daha mutlandırıcı ne olabilir?

Evet, Okan'la yaşanmış bunca yıldırıcı deneyimden sonra, profesyonel değil amatör bir piyanist olmaktan dolayı, ilk kez, gerçek bir mutluluk duymuştum Gülriz'in bu sözleri üzerine. Zamanla da amatör bir müzisyen olmanın, profesyonel olmaktan gerçekte çok daha keyifli bir durum olduğunu kavradım. Adı üstünde: "amatör" sözcüğü, Fransızca "aimer", yani "sevmek" fiilin-

den türetilmiş... Yani para karşılığında değil, severek, sevgiyle yapılan bir iş...

Bana piyanoda genelde "eşlik" partisinin düşmesi, beni zerrece rahatsız etmiyordu: Tek başıma çalıştığım zamanlar da ben yalnızca kendi çaldıklarımı değil, flüt partisini de hayalimde zaten duyabiliyordum.

Kimbilir, gerçek bir orkestrada çalmak ne zevkli olmalı... "Gerçek" diyorum, çünkü kilisede org çalarken sık sık, el ve ayaklarımın altında bir orkestra olduğunu hayal ederim. "İnsan" olmaktan, çıkıp "ses"e dönüşmek; duruma göre gizemli bir ezginin, duruma göre acı bir çığlığın kendisi olabilmek...

Okan, Gülriz'den hiç hoşlanmamış ama onun haftada bir gece gelmesi karşısında sesini de çıkaramamıştı. Beni her zaman öfkelendiren o abartılı "babacanlık" tavrıyla yanağımdan bir "makas" almış, yine o abartılı sevecenlikle, "biricik sevgilim de artık sanatkâr arkadaşlar edinmeye başladı demek..." diye alayla mırıldanmıştı.

Gülriz'le ne iyi etmişiz de iki yıl boyunca o doyurucu müzik akşamlarını yaşamışız! Arada dostlarımıza verdiğimiz konserler de ne keyifli oluyordu! Birbirimizin müzik zevkini ne iyi tanır hale gelmiştik... Gülriz Mahler'den, Wagner'den hoşlanıyor, bense Brahms, Fauré, Telemann seviyor, ikimiz de birbirimizin sevdiği bu bestecilerden fazla hazzetmiyorduk:

"Peki ama Gülriz'ciğim, Mahler dinlerken, müziğin İÇİNE girebiliyor musun ki?"

"Hem de nasıl! Ya sen, Fauré'nin nesine tutkunsun Allahaşkına? Ondaki hüzün bile bir garip; hastalıklı, veremli bir hüzün."

"İşte ben o veremli hüznü seviyorum!"

Beni çağdaş müziğe alıştıran, Berg'i, Schönberg'i bana tanıtan, oydu. Önce çok yadırgamış, zamanla alışmış, hatta sevmeye bile başlamıştım. Ama ortak tutkumuz baroktu, Bach'dı; dört elle de Bach'a sarılmıştık. Bir CD getirirdi Gülriz gelirken ve hemen heyecanla çalıştırırdı müzik setini: "Bak, dinle bak, bunun dördüncü bölümünü dinlerken çıldıracaksın!" Evet, birbirimizi gerçekten de iyi tanımıştık.

Gülriz'in, üniversitenin matematik gibi ağır bir bölümünde asistan oluşu bile bizi yıldıramadıktan sonra... Zaman zaman, programlarımızın ters düşmesi nedeniyle buluşamasak bile, bunun geçici bir ara verme olduğunu bilir, birbirimize güvenirdik.

Ondan sonra olaylar... Önce sağlıklı bir hamilelik... Sonra normal bir doğum...

Derken nasıl da birden, neye uğradığımı bile anlamadan, boşluklardan aşağıya paldır küldür yuvarlanıverdim... Bebeğim... Ne garip; bebeğimin ölümünü mü, yoksa bir daha asla anne olamayacağımı mı önce bildirdiler, anımsayamıyorum. "Ölüm" tabii, onların kullandıkları sözcük... Gerçekte bebeğim... Elif'im... yalnızca yok oldu. Onu bana hiçbir zaman göstermediler ki... Beni korumak içinmiş... Elif'im... eğer sağ olsaydı, yani eğer sağsa, şimdi onüç yaşında...

Özenle sarılması gereken yaralarla kaplıydım.

Kabul; Okan elinden geleni yaptı. Ama o...

O her zaman kendisiyle dolu bir insandı; yara sarmak hiç de ona göre bir iş değildi. Bebeği zaten hiç istememişti ki: Baba olmak, onun, hayranlarının gözünde yaratmak istediği imgeye öylesine ters düşecek, onu öylesine alelade bir statüye indirecekti ki... Zaten iyi gitmeyen evliliğimiz, sanırım Elif'in şeyinden... yok olmasından sonra iyice çekilmez oldu. Evet, evet... Bu karışık ev ortamında benim açımdan elle tutulur, sağlam ve huzur veren bir tek, Gülriz'li müzik gecelerimiz vardı.

Gülriz'in kocasının yurtdışına tayini, ne ters zaanlam denk geldi...

Dört yıl dediğin nedir ki? Göz açıp kapayıncaya kadar geçer, gibi sözlerle birbirimizi sözüm ona avutmuş, müzik çalışmalarımızı ayrı ayrı -geçici eşlikçilerle- sürdürmek konusunda sözleşmiştik.

Tekin'i de, kulakları çınlasın, Gülriz bulmuştu: "Konservatuvar'daki bir arkadaşım söyledi. Galiba fena değilmiş..."

Fena değilmiş ha... İlahi Gülriz.

Tekin'e hiç bir zaman alışamadım. Aman, daha ilk günden huylandım! Daha ilk tanışıyoruz, el sıkışacağız, şöyle karşısında-

kinin elini adam gibi kavrayarak sıkmak yerine, isteksizce ancak parmak uçlarını sunan bir tip! Benim için bu oldum olası, yeni tanıştığım kişiyi bir ilk değerlendirmedir; öyle sümük gibi el sıkan biri, içten olamaz!

Okan'ın Tekin'den hoşlanmayacağı ta başından belliydi. Öyle silik tiplere zaten hiç tahammülü yoktur; üstüne bir de Tekin'in ciyaklayan flütünü duyunca, nefret etti ondan: "Yavrucuğum, o herif müzisyen değil, katil!" Haksız da değildi!

Evet şimdi, şimdi anlıyorum Gülriz'in, "Sayende daha güzel flüt çalıyorum" sözünün anlamını! Ben de şimdi, Tekin'le çalışırken düpedüz kötü çalıyorum; özenmek artık içimden gelmiyor: Müziğinde dangul dungul olan "eş", insanın yalnız başına çalışırken titizlikle ve duyarlıkla yakaladığı bütün incelikleri bir çırpıda silindir gibi ezip geçiyor...

Evet, bu gidişle herhalde, Tekin'in yerine bir başkasını bulmam gerekecek. Ama Mehmet de kesinlikle bunu kendi zaferi sanmamalı... Zamanı gelince bu azlin gerçek nedenini ona iyice anlatmalıyım...

Kapı!

Eyvah, yine çocuklardan biri...? Yok; bu kapıcı olmalı... Sabah olanlardan sonra onunla karşılaşmak mı?...

"Mehmet, kapıya sen bakar mısın?"

"Tabii..."

Tanrım, diyaloglarımız hep böyle mi olacak? Ama ben değil miydim, Okan'la yaşadıklarımdan sonra böyle bir adam isteyen, içe kapanıklığını çekici bulan? Bu bağlamda Okan'ı zihnimden atamayışım, gerçekten de onunla tanışmamızın çok özel koşullarından mı kaynaklanıyor? Yaşam boyu sürmesi hedeflenen bir ilişkiye en silinemez damgayı vuran, gerçekten de yalnızca o ilk karşılaşma, o ilk saniyeler, o ilk duygular mıdır?

Binaların ruhu var mıdır? Tabii ki açıkgöz müteahhitin en kısa zamanda en ucuza çıkarmak için uğraş verdiği çimento yapı-

lardan söz etmiyoruz. Özenilerek, üzerine düşünülerek yaratılmış sanat yapıtları vardır bir de... Eğer onların ruhu varsa; içlerinde ve etraflarında yaşanılanları görebiliyorlarsa, bellek dünyaları kimbilir ne zengin olmalı! Hele söz konusu bina, bir tapınma yeriyse, birazcık eskiceyse, üstelik duyarlı bir mimarın ince zevkinin izlerini de taşıyan, taş duvarlara sahip bir yapıtsa, görmekten de öteye, düşünce ve duyguları da okuyabileceğine ilişkin tedirgin edici kuşkular uyanabilir bazen ziyaretçinin zihninde.

Kilisenin belleğinde yaklaşık on beş yıl önceine gidelim: Kilisedeki sıraların ortasındaki yolda dans eder gibi adımlarla ilerliyordu genç bir adam, önlere doğru. Kendinden başka hiç kimse yoktu. Ufak tefek, hafif de göbekli, olduğundan yaşlı gösteren bir adamdı; bu bakımdan yürüyüşündeki, adımlarındaki hafiflik, adamın görüntüsünün genel sevimliliği olmasa, düpedüz gülünç görünmesine yol açabilirdi. Durdu, kalın gözlük camlarının ardındaki ufak, bombeli mavi gözlerini ağır ve tiyatral bir edayla tavana dikti. Buraya her gelişinde, binanın garip mimarisine şaşırıyordu: Dıştan bakıldığında, binanın küp gibi bir görüntüsü vardı, oysa içeriden bakınca tavanı kubbemsiydi.

Bu kiliseye ilk kez geldiğinde, yerlerin baştanbaşa halıyla kaplı olduğunu görmüştü. Kaşlarını çatmış, kafasını hayretle sağa-sola sallamıştı: Bu binanın yerlerini hangi akla hizmet halıyla kaplatmışlardı? Ayrıca duvarlardaki şu kadife perdeler de neyin nesiydi kuzum? Kilisenin papazına bu işin mantığını sorduğunda, adam beyaz sakalını sıvazlayarak, "halılarla perdeler bize hibe edilmişti de, biz de bari değerlendirelim demiştik" türünden anlamsız bir yanıt vermişti.

Bir akustik mimarı olarak Okan'ın ağzı bu cehalet karşısında açık kalmıştı: Yahu, akıl var, yakın var; yerlerdeki halılar orgun sesini emince, sesin sağırlaşacağını küçük çocuk bile bilir! Bir de üstüne kadife perdeler! Ondan sonra da, niçin efendim, bu kilisede akustik bu kadar bozukmuş da, insanlar orgun sesini duymuyormuş da...

Neyse, duvarlardaki perdelerin çaresine bakılmıştı. Binanın bir cephesinin perdeleri indirilip de altından taş duvar ortaya

çıkınca; cemaatten mırın kırın edenler, kilisenin eski sıcak havasının, iyi bir akustikten daha önemli olduğunu söyleyenler çıkmış, hatta Okan'ın işini bilmediğini öne sürecek kadar işi ileriye götürenler olmuştu.

Fakat Okan papazın güvenini kazanmıştı bir kez. Pek müzikten, sesten anlamasa da papaz, rastlantı eseri Okan'ın orkestra eşliğinde solist olarak keman çaldığı bir konsere gitmiş, Okan'dan çok etkilenmişti. Ayrıca birşeylerin acilen yapılması gerektiği belliydi: En son, kilise hiyerarşisinin yüksek mertebelerinden önemli bir ziyaretçi, bu kiliseyi denetlemek üzere ayinlerden birini izlemeye geldiğinde, rezil olmuşlardı:

Zavallı papazın şansına, o Pazar inadına bütün aksilikler üstüste gelmişti: Kilisenin kantoru Yasemin kent dışında olduğundan, son anda alelacele başka kantor aranmış, bulunamamıştı: Bu ülkede org çalabilen insan sayısı öyle azdı ki... Sonunda acemi bir müzisyen ayarlanmış, o da hem berbat çalmış, hem de ilahilerin sıralarını, her ilahinin kaç kıtası olduğunu şaşırmış; bu da yetmiyormuş gibi, cemaatten müzikal kulağı olan ve ilahiler söylenirken diğerlerini orgun hızına uygun biçimde yönlendiren üç-beş gür sesli kişi, o gün çeşitli nedenlerle ayine gelememişti. Kıssadan hisse, ilahilerin söylenişi sırasında ilk dizeden sonra ipin ucu kaçmış, ilkokullarda söylenen İstiklal Marşlarını bile aratacak tarzda, herkes kendine göre bir tempo ve tonda sesler çıkarmış, ortalık birbirine girmişti. Tam bir hezimet.

Yüksek düzeydeki ziyaretçi, ifadesiz bir suratla izlemişti ayini; papazsa soğuk terler dökmüş, kıvranmıştı. Ayinden sonra yüksek düzeydeki ziyaretçi, buz gibi bir yüz ifadesiyle, bir kaşını da hafif kaldırarak, "Sizin ayinleriniz hep böyle mi oluyor?" diye sormuştu. Mahvolmuştu papaz. Arkasını dönmüştü ziyaretçi ve kapıdan çıkarken şöyle homurdandığı duyulmuştu: "Bir koroları bile yok."

O akşam papaz müsekkin alıp yatmış, geceyi kâbuslarla geçirmiş, hemen ertesi gün de, bir kilise korosu kurmak için seferberlik ilan etmiş, koroyu yönetecek bir de şef bulmuştu.

Kilisenin ciddi bir akustik sorunu olduğu, ilk o zaman

anlaşılmıştı. Şef, dünyanın en profesyonel korosu bile gelse buraya, düzgün bir ses duyurulamayacağı konusunda papazı sonunda ikna edebilmişti: Bu kilisenin iç mimarisinde ciddi birtakım değişikliklere gitmek zorunluydu. Yeni bir büyük hibe gelecekti yakında, bu nedenle kesenin ağzı bir miktar açılabilirdi.

Bir akustik mimarı bulmak kolay olmamıştı: Türkiye'de bu işin eğitimi verilmediği gibi, yurtdışından gelen ve bu işten iyi kötü anlayanlara bile ancak "akustik danışman" deniyordu. Nihayet bir gün koro şefi, Okan'ı anımsayıvermişti: "Ben tanıyorum birini! Asıl işi müzisyenlik; kemancıdır kendisi ama zamanında yurtdışında bir konservatuvarda doktorasını yaparken bir yandan da mimarlıkta akustik midir nedir, öyle bir eğitim almış!" diye müjdeyi vermişti heyecanla. İşte, Okan böyle girmişti devreye.

Kadife perdeler indirilmiş, taş duvarların hamamsı bir çınlama çıkardığı anlaşılınca da duvarların küçük bir bölümü ahşapla kaplanmıştı. Tek başına bu bile kilisenin akustiğinde farkedilir bir değişiklik yaratmıştı.

Yerlere gelince: Halıların altının taş olduğu ortaya çıkmıştı. Halılar söküldükten sonra yerler mermerle mi, yoksa ahşapla mı kaplanmalıydı, bunda tereddüdü vardı Okan'ın. Ahşap çok güzel tınlardı, oysa mermer riskliydi: Çok iyi kullanılmazsa, çok kötü bir akustiğe de yol açabilirdi.

Şimdi işte, eli çenesinde, bu konuyu düşüne düşüne ileri-geri birkaç tur attı kilisede.

Sonra durdu, orga dikti gözlerini. Hımmm... Evet... bu orgun yerleştirilişi de çok ters. Âdeta sesin yayılmasını engellemek için çabalamışlar.

Birden dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi. En son, binanın akustiği konusunda bir ön fikir edinebilmek için bir Pazar ayininde bu kiliseye geldiğinde, en arka sıraya oturmuş, ayini baştan sona izlemişti.

Önce insanlar birer ikişer sökün etmişler, biribirlerine başlarıyla uzaktan selam vererek sessizce sıralara dizilmişlerdi. Güleceği gelmişti Okan'ın: Bir kokteylde tanışmış olduğu küstah işadamını ve ukala karısını görmüştü; bu sabah ne kadar da

farklıydılar: Başlar öne eğik, yüzlerde af dileyen, âdeta ağlamaklı birer ifade...

Nedense Okan'ın kafasında, ayinin, papazın vaazıyla başlayacağına ilişkin bir kanı vardı. Bu nedenle, saat ona beş kala birden orgdan müzik sesi yükselince şaşırmıştı. Sonra da kendinden geçmişti: Gerek müzik, gerek akustik eğitimi görürken pek çok konser salonu gezmiş, onlarca konser dinlemişti -üstelik titiz, alaylı ve zor beğenen bir dinleyiciydi Okan- ama nedense hiçbir zaman bir org sesi onu bu kadar etkilememişti. Hayatında org sesini ilk kez canlı olarak duyduğu zamanı anımsadı: Huşu verici... ama çok da tedirgin edici bulmuştu müziği. Kemanın ahşap sıcaklığı karşısında şu metalik, buz gibi sesler... Org müziğinden kesinkes hoşlanmadığına o an karar vermişti. Şimdiyse, bu kilisede, akustikle ilgili düşünceler bir kenara atılmış, elinden yalnızca, gözlerini kapatmak ve kendini müziğe vermek gelmişti.

Saat tam onda müzik kesilmişti. O zaman Okan gözlerini açmış, hafif öne eğilerek, merakla kantoru görmeye çalışmıştı. Gördüğü, genç bir kadındı. Beyaz, duru bir teni, alnından geriye toplamış olduğu ve omuzlarından aşağıya dökülen kestane renkli, kıvırcık saçları, neredeyse kaşsız denebilecek, ince, uzun, elmacık kemikleri çıkık bir yüzü vardı. Hafif kemerli bir burun ve duyarlı, biçimli dudaklar... Ne kadar anlamlı bir yüz, diye düşünmüştü Okan. Çarpılmışa dönmüştü bir anda, çünkü onun için kadınlar genelde, şöyle bir incelenip, "işe yarar", "işe yaramaz" diye sınıflandırılacak, ilk kategoriye giriyorsa birlikte hoşça vakit geçirilecek varlıklardı. Alışkın değildi, kendi imgesinin dışına çıkıp bir başkasının imgesi üzerine düşünmeye ya da bir başkasının imgesinin bilincinde olmaya; oysa bu orgcu, onun kilisedeki hatta dünyadaki varlığından bile habersiz hali ve inanılmaz müziğiyle onu derinlemesine etkilemişti.

Derken ayin yine orgla, bir ilahiyle başlamıştı. Arkasından papazın vaazı... Bütün ayin boyunca org değişik zamanlarda tam oniki kez devreye girmişti; her defasında Okan aynı zevkle dinlemişti müziği. Papazın vaazı falan, bunlar saçma sapan şeyler, diye düşündü, ama sırf bu müziği dinleme zevki uğruna buraya gelinebilir.

Ayinin sonlarına doğru kilisenin arka taraflarından mis gibi bir kahve kokusu yayılmaya başlamıştı. Koku mutfağın olduğu bölmeden önlere doğru ilerledikçe, ulaştığı sıralarda hafif, sabırsız bir kıpırdanma gözlenebiliyordu.

Mihraptaki mumlar söndürülmüş, ayin sona ermişti. İnsanlar sıralarından ayrılıp kilisenin arka tarafında kahvenin ikram edildiği yere doğru ağır ağır yürürlerken orgdan coşkulu, yaşama sevinci dolu bir müzik yükselmişti. Cemaatten bazı kişiler, Okan gibi, sıralarında mıhlanıp kalmış, en son notasına kadar müzik sona ermeden yerlerinden kalkmamışlar, kalkamamışlardı.

Sonunda parça bitmiş; kantor notalarını toparlarken üç-beş kişi onu tebrik etmek üzere orgun yanına doğru ilerlemişti. Okan da bir duraksamış, kadının yanına gidip gitmemek konusunda bir karara varamamıştı; papaz onu kolundan tutarak orga doğru götürmüştü: "Sizi kantorumuz Yasemin hanımla tanıştırayım..."

Demek Türk'tü...

"Yasemin Hanım, bu bey, akustik mimarı Okan bey, hani size söz etmiştim..."

"Aa, evet... Merhaba Okan bey..."

Okan, içini birden bir cömertlik dalgasının kapladığını hissetti.

"Merhaba... Tebrik ederim, ne kadar güzel çaldınız öyle..."

"Sağolun; evet, bugün galiba fena değildim, insan her zaman aynı formda olmuyor tabii... Duyduğum kadarıyla siz de müzisyenmişsiniz..."

Hafif bozulur gibi olmuştu Okan ve belli belirsiz göğsünü şişirmişti: "Müzisyen miymişim? Ben, Okan Yanılmaz. Canım, bilmiyor musunuz, Baden-Würtemberg'den gelen orkestra eşliğinde verdiğim konser... O konserim nedeniyle ünlü olunca beni maymuna çevirdiler, hayatım mahvoldu; bütün caddelerde, bütün sokaklarda boy boy keman çalarken fotoğraflarım, afişlerim; beni nasıl rezil kepaze ettikleri mutlaka gözünüze çarpmıştır..."

Yasemin'in güleceği gelmişti ama adamın gönlünü almak ihtiyacını duydu: "Okan Bey, ben çok dalgınımdır. Ayrıca da ben

işim gereği genelde evdeyim çünkü çevirmenim. Yoksa mutlaka afişlerinizi görürdüm... Bir de, müzisyenliğim maalesef amatör düzeyde olduğundan cehaletimi hoşgörün, ben pek isim bilmem..."

Yumuşamıştı Okan: "Parçaları siz mi belirliyorsunuz, yoksa ne çalacağınız size kilise tarafından mı bildiriliyor?"

"İlahileri papaz seçiyor. Ama en başta, bir de en sonda çaldığım parçaları ben saptıyorum. Zaten bu parçalara 'voluntary' deniyor, yani orgcunun isterse, gönüllü olarak çaldığı parçalar."

"Biliyorum canım, biliyorum... Baştakini tanıdım, tabii ki Bach'dı, peki ya sondaki?"

"En sondaki neşeli parça Henry Purcell'indi."

"Hımm, tabii... İngiliz bestecilerden birinin olduğunu anlamıştım zaten... Peki, bu parçaları neye göre seçtiniz?"

"İşte, en başta çalınan parçanın, nasıl desem, biraz ağırca, insanları düşünmeye, meditasyona çağıran bir müzik olması; ayinin sonundaki parçanınsa, daha neşeli, 'artık günlük yaşama yeniden geri dönüyoruz'vari olması bekleniyor."

"Anlıyorum... Peki... siz Hıristiyan mısınız?"

Bir kahkaha atmıştı Yasemin: "Hayır, değilim! Ben yalnızca, org çalmaktan büyük zevk alan, bu olanağı da ancak, işte burada yakalayabilen gariban bir amatörüm."

Okan birden, içinde yeniden bir cömertlik dalgasının kabardığını duydu: "'Gariban' ne demek; gerçekten çok etkilendim..." Ve birden bu kadına, hiç alışkın olmadığı tarzda içten davranmak geldi içinden ve sözcük bulmakta zorlandı: "Yani, nasıl anlatsam, bir anda içim... içim şey oldu..."

"Hiç üzülmeyin; sanırım ne hissettiğinizi bilebiliyorum.."

Bu sözler usulca söylenmişti. Bir an, karşısındaki kadının sımsıcak, anlayan bakışları tarafından âdeta kucaklandığını hissetmişti Okan.

Sonra Yasemin toparlanıp başını yana çevirmiş, notalarını çantasına yerleştirmeye başlamıştı: "İsterseniz biz de gidip kahve içelim... Siz de bu arada bana bu kilisenin akustik sorunu nereden kaynaklanıyor, anlatır mısınız? Akustik hiç bilmediğim bir konu da..."

"Tabii, tabii..."

Kahve içerken ne tatlı sohbet etmişlerdi. Okan'ın bakışları ikide birde Yasemin'in ellerine hayranlıkla takılıyordu: İri fakat ince kemikli, uzun parmaklı eller; sade, yüzüksüz, kısacık kesilmiş tırnaklı. Süslenmeye ihtiyacı olmayan, tipik müzisyen elleriydi bunlar, fakat Okan'a sürekli olarak, biraz önce çekilen müzik ziyafetini anımsatıyor, içini garip bir heyecanla titretiyorlardı. Müziği anımsadıkça içinden bu elleri tutmak, okşamak gelmişti. Nitekim ayrılırlarken, el sıkışma sırasında Yasemin'in elini sanki gereğinden fazla -azıcık fazla- tutmuştu.

Bu kadınla karşılaşmaları o günden beri hiç aklından çıkmamıştı...

Oğlum Okan; sen buraya iş yapmaya geldin, hayal kurmaya değil! Eveet; nerede kalmıştık? Org nereye taşınmalı? Hımm, şu yukarıki balkonda ne var ki? Evet, orası uygunsa, ses yüksekten gelir...

Okan'ın Yasemin'e vurulduğu ilk karşılaşmaları işte böyle olmuştu.

Okan'ı hâlâ unutamamamın nedeni, onunla onbeş yıl önce ilk kez burada, bu binada tanışmış olmam mı, acaba?

Gerçi o ilk karşılaşmada hiç etkilememişti beni... Tersine: Ukala, kendini beğenmiş ve gülünç bulmuştum onu. Fakat ikinci karşılaşma... çok farklıydı.

Aman neyse, şimdi bunları düşünmenin âlemi yok... Kilise ne kadar da loşmuş bugün! Orgun yanındaki büyük lambayı da yakayım en iyisi. İşte bayılıyorum buna; yürürken, adımlarımın şu taş binada yankılanışına...

Soğuk... Her gelişimde kalın giyinmeyi unutuyorum. Hiç değilse yün çoraplarımı akletseymişim...

Aç orgun kapağını, başla düğmelerle oynamaya... Bu da benim oyuncağım işte! Sonunda ne olacağı şimdiden belli: Yeni denediğim hiç bir ses rengine ısınamayıp, her zamanki tutucu-

luğumla orgun yanında duran defterime bakıp, daha önce deneyip beğendiğim kombinasyonlardan birini hazırlayacağım! Ses hacmi pedalını da istediğim ayara getireyim...

Evet... Notalarım...

Parmaklarım... Usulca orgun üzerine...

...Durmak zorundayım; notalar, notalar, müzik, herşey bulanıklaştı yine: Gözyaşlarım... Onlara hâkim olabilsem...

Bedenimin bütününü içine alan, bütün gözeneklerime yavaş yavaş yayılan, beni acıtan, sancıtan bu zevk... bu zevk, tıpkı... Tabii ya, üstelik biz Mehmet'le sergide ilk tanıştığımız gece, tam da bu konu hakkında konuşmamış mıydık? Ama o gece içkiliydim, üstelik o zaman düşüncelerim, şimdiki gibi berrak değildi... Bu zevk...

Sakinleşmeliyim... Böyle coşarak bir yere varamam. Başka konulara yöneltmeli aklımı... Mehmet'le ilk tanışmamız... Bak, bu hoş bir konu işte. Beni sakinleştirecek bir konu...

Bir sanat galerisinde düzenlenmiş konferans sonrasında verilen kokteylde tanıştırılmıştık. Konferansta konuşmacı Mehmet'ti; hiç unutmam, konuşmanın konusu, "Savaşın Kökeni"ydi. Akademik değil, popüler düzeyde olması tasarlanmış bir etkinlikti bu ve doğrusu gidip gitmemek konusunda epeyce tereddütlerim vardı: Antropoloji alanındaki ününü bildiğim Mehmet'in konusu beni çok çekmişti ve onun kendine özgü düşünceleri olduğunu duymuştum; benim korkum, konferansta dinleyicilerin bilgi düzeyini -pek çok akademisyenin yaptığı gibi- hesaba katmaksızın konuya, konunun derinliklerine dalması; diplerdeki ayrıntıların çekiciliğine kendini kaptırıp, kıyıda, bu maceraya onun önderliğinde yola çıkmak için bekleyen dinleyici kitlesini hayal kırıklığı içinde alanı terketme durumunda bırakmasıydı. Yine de bu adamı yapıtlarından iyi kötü tanıyor ve çok merak ediyordum; bu nedenle de sonunda gitmeye karar vermiştim...

Endişelenmekte haksız olduğumu kısa zamanda anladım: Mehmet, konusunu şaşırtıcı bir alçakgönüllülük içinde anlatmıştı. Abartılı, içinde küçümseme barındıran bir alçakgönüllülük de değildi üstelik; yapmacık hiç bir tarafı yoktu. Teknik terimleri olur

olmaz kullanmaktan kaçınmış, kullandığı zaman da her defasında baştan sözcüğün kısa ve anlaşılabilir bir tanımını yapmıştı. Hatta üç aşağı beş yukarı, o konuşmada savunduğu tezleri bile anımsıyorum...

Devletler kurulmadan önce savaşın nereden kaynaklandığı konusundaki değişik kuramları tanıtmıştı önce. Örneğin bir kurama göre savaş, grup içinde birliktelik duygusunu güçlendirmek için ödenen bir bedelmiş. Bir diğerine göre savaş insan doğasından kaynaklanıyormuş, çünkü insanlarda, özellikle de erkeklerde bir saldırganlık, bir öldürme dürtüsü olduğu varsayılıyormuş.

Mehmet bu görüşlerin hiçbirine katılmıyormuş. "Doğru" demişti, "savaş açmak, zaman zaman saldırgan olmak, hepimizin doğasında vardır. Ama ne zaman ve hangi şartlar altında saldırganlaştığımızı belirleyen, bence genlerimiz değil, kültürümüzdür."

Bir duraksamıştı. Salonda çıt çıkmıyordu. "Bence savaş" diye sürdürmüştü sonra, "insanlarla kaynaklar arasındaki denge sorunundan kaynaklanıyor. Savaş öncesi dönemdeki gruplar ve köyler, hiç de düşünüldüğü gibi, aklı kıt insanlardan oluşmuyor. Onlar, nüfus yoğunluğunu düşürmenin, nüfus artışını azaltmanın gerekli olduğunu görmüşler ama maliyeti daha az, ya da daha yumuşak nitelikteki araçlar geliştirmede başarısız olunca, savaş yoluna gitmek zorunda kalmışlar."

Bir kıpırdanma olmuştu salonda, bir-iki protesto sesi yükselmişti. Bunun üzerine Mehmet sesini daha da yükselterek devam etmişti: "Köylerin ve bandların neden savaşa başvurduklarını anlamak için, gerek ekolojik, gerek demografik ilişkilerin korunmasında savaştan ne fayda sağladıklarına bakmak gerek. Bir kere, tehlike altındaki hayvan türlerini korumak için çok geniş sığınma alanlarına ihtiyaç vardır. Bu ancak, insan topluluklarının daha geniş alanlara yayılmalarıyla mümkündür; bunu da savaş sağlar. Çünkü savaşlar, hem yerleşim alanlarının parçalanmasına neden olur hem de savaş sonucunda insanlar; bitki ve hayvanlar için ortaklaşa kullanabilecekleri alanları terketmeye birbirlerini zorlar. Bunun sonucunda da yerleşim alanları arasındaki ortalama mesafe artar, nüfus yoğunluğu azalır." Salondaki uğultu dinmişti.

"Şimdi geliyorum kritik noktaya: Zafer kazananlar, düşmanı püskürttükten sonra nüfus artışı konusunda çok dikkatli davranmak zorundadırlar, çünkü savaşanlar erkek olduğundan, savaşta ölenlerin de çoğu erkektir. Ama bunu yanlış anlamayalım lütfen: Sanılmasın ki erkeklerin sayısının az ya da çok oluşu, nüfusun artışındaki genel eğilimleri etkiliyor... Biliyorsunuz, bir gruptaki doğurganlık oranını belirleyen, o gruptaki erkeklerin değil, kadınların sayısıdır. On erkekle bir kadının doğurganlığını düşünün, bir de on kadınla bir erkeğin doğurganlığını..." (Salonda, arkalardan cılız kahkaha sesleri geldi). "Görüyorsunuz ki savaşın kendisi, erkeklerin sayısını azaltmakla nüfusu doğrudan etkilemez. Bambaşka bir uygulama vardır, nüfusu doğrudan etkileyen ve savaşla içiçe bağlantılı olan... Bu da, kız çocuklarının öldürülmesi. Evet... Elimizdeki bulgulara göre, köy ve band toplumlarında, savaş sırasında bebeklere cinsiyet ayrımcılığı yapılıyor."

Konuşmanın bu kısmında, Mehmet "kız çocuklarının öldürülmesi" tümcesini kullanırken, bir an içim ürperdi.

"İtiraf edeyim" dedi Mehmet, "üstadım Marvin Harris'in bu konudaki görüşlerinden çok esinlendim. Ama pek çok başka meslektaşımın bulguları bu saptamayı doğruluyor. William Divale'in araştırmasına göre savaşan band ve köylerde erkek çocuklarının kız çocuklara oranı yüz yirmi sekize yüz. Bu, erkek çocuklarının nasıl kayırıldığının göstergesi. Yetişkinlikte bu oran yüzbire yüze düşüyor; bu ise savaşta ölen erkeklerin yarattığı bir sonuçtur. Bu da birşey değil..." (Önündeki kâğıtları karıştırdı) "...Brezilya ve Venezuela arasındaki sınır boyunca uzanan ormanlarda yaşayan savaşçı Yanomamo'lar üzerine Jacques Lizot'nun yaptığı incelemeye bakılırsa, cinsellik oranı ikiyüz altmışa yüz. Evet... Savaşın, erkeklerin yetiştirilmesini nasıl özendirdiğini, kızların değerini ise nasıl düşürdüğünü görüyorsunuz..."

Konuşma öylesine ilginçti ki... Marvin Harris... William Divale... Hiç tanımadığım adlar... Dünyada nelerle uğraşan insanlar vardı...

Mehmet konuşmasını bitirdiğinde, dinleyicilerden yaşlı bir adam parmak kaldırdı, sonra ince ve titrek bir sesle, aldı sazı

eline: "Ben, Askeri Yargıtay emekli üyesi Salim Arik. Naçizane, şu hususları ifade etmek isterim. Siz, çok değerli konuşmanızın bir yerinde, harp sayesinde nüfusun azaldığını söylediniz, yanılmıyorsam. Halbuki Birinci ve İkinci Cihan Harplerine baktığımızda, Kore ve Vietnam Harplerine ve pek çok muasır... şey... çağdaş harbe baktığımızda, harbin, nüfusun artış hızını düşürmediğini görüyoruz. Hatta efendim, beynelmilel Avrupa harplerine baktığımızda, harp âdeta nüfus artışını körüklüyor, öyle değil mi efendim?"

"Çok haklısınız" diye yanıtladı Mehmet. "Gerçekten de, dediğiniz gibi, devlet düzeyindeki toplumlarda savaş nüfus topluluklarını dağıtsa da, nüfusu azaltmaz. Yalnız, band ve köy toplumlarıyla, devlet düzeyindeki toplumlarda işleyen sistemleri birbirinden kesinlikle ayırmalıyız. Unutmayınız ki devletlerden farklı olarak bandlar ve köyler, savaşı nüfus artışını frenlemek için kullanıyorlardı; bu çok özel, çok... onlara has bir uygulama. Kız çocuklarının öldürülmesi ya da ihmali olayı, bu yüzden onlarda savaşla içiçe... Ama tabii, doğanın bu dengesi bozulunca da, farklı sorunlar... Örneğin demin sözünü ettiğim Yanomamo'larda, hani cinsiyet oranı bir araştırmaya göre ikiyüz altmışa yüz olan, orada da, bu kez kadın kıtlığı nedeniyle erkekler arasında rekabet çıkıyor. Hatta -güleceksiniz buna- Yanomamo'ların kendileri, kadınlardan dolayı çıkan çatışmaları savaşın nedeni olarak görürler... Tam bir kısır döngü yani..."

Ne kadar beğenmiştim onu... Başka soru soranlar da olmuştu tabii... Mehmet, en -benim değerlendirmeme göre- abuk sabuk soruyu bile sabırla yanıtlıyordu. Soru sorma bahanesiyle kendini meydana atıp sazı eline alan kişilerin de -onları bir noktaya kadar nezaketle dinledikten sonra- konuşmalarını kibarca kesmesini bilmişti. Giderek beğenmem, bir tür hayranlığa dönüştü.

Bunu ona hiçbir zaman itiraf etmedim ama kokteyle, onu belki daha yakından tanıma fırsatı çıkar, diye kalmıştım. Sağdan soldan Mehmet'in konuşması hakkında yorumlar, bölük pörçük tümceler kulağıma çarpıyordu. Tek başımaydım; koluma, sırtıma çarpan kalabalıkta sürükleniyor, elimdeki içkiyi dökmemeye gayret ediyordum.

İyi ki o gün Sevinç oradaymış da bizi tanıştırmış! İlk neler konuşmuştuk..? Galiba Sevinç benim arada sırada çeviri büroları için çeviriler yaptığımı, yıllar önce de bir ara şiire merak sardığımı ve yayınlanmış şiirlerim olduğunu söyledikten sonra, müzisyen yönüme de değinmişti. Sanırım Mehmet bunun üzerine ilk kez ağzını açtı: Demek müzik? Ne tür müzikle ilgilisiniz? O sırada kanapeler, içecekler ikram ediliyordu. Tepside sunulan onca küçük yuvarlak köfteciğin arasında ikimiz birden aynı köfteciğe kürdanlarımızı batırmaz mıyız? Bir an gözgöze gelip gülüşmüştük. Köfteye tekrar bakınca gözümün önünde, iki ok saplanmış bir yürek canlanmış, bu arabesk benzetmeyle birden kızardığımı hissetmiş, Mehmet'in yüzüne yine kaçamak, muzip bir bakış fırlatmadan edememiştim; yine gülüşmüştük.

Fakat ikimiz de tutuk, utangaçtık. Özellikle Mehmet... Aramıza düşen garip sessizliği bozmak için, aklıma takılan bir soruyu sordum ona:

"Kız çocuklarının, savaşmamaları nedeniyle değerinin düşük olduğunu söylediniz demin konuşmanızda... Peki, kadınların savaşçı olarak yetiştirilmesi neden engelleniyor? Ne bileyim, ortada pek çok iri cüsseli kadın da yok mu? Anımsarsınız belki; 1972 Olimpiyatlarında kadınlararasında cirit rekorunu kıran kadın, o yıl, erkek ciritcilerin de rekorunu kırmıştı..."

Gülmüştü Mehmet: "Bu zor bir soru... Marvin Harris olsaydı herhalde bu sorunuza şöyle bir yanıt verirdi: Erkeklerden daha iri yarı, daha güçlü kuvvetli kadınlar var muhakkak. Ama bu kadınların, kendilerini ufak tefek erkeklerden daha güçlü hissetmelerine sistem izin vermiyor, çünkü bu, kız çocuklarının ortadan kaldırılmasının dayandırıldığı cinsel hiyerarşiye tamamen ters düşer. E, ne de olsa sistem, erkeklerin çok işine geliyor... Düşünsenize bir: Savaşta başarılı olmuşsanız, hem, çok eşle ödüllendiriliyorsunuz, hem de kadınların sizin egemenliğinize boyun eğmesiyle bağlantılı pek çok ayrıcalıktan faydalanıyorsunuz; daha ne olsun? Böyle bir ortamda, kendini bir erkek kadar güçlü ya da değerli hissedecek kadının vay haline! Evet... Yasemin hanım... Görüyorsunuz ki, nüfus artışını azaltma gereği olmasaydı, savaş

da, kız çocuklarının öldürülmesi de, erkek egemenliği de olmazdı... Çünkü bu nüfus baskısı olmasa, erkeklerin savaşta daha başarılı olduğu kabul edilse de, erkek çocuğu sayısı kadar kız çocuğu yetiştirmemenin bir anlamı da olmazdı, öyle değil mi?"

Ne tatlıdır şu Mehmet'in gülüşü! Sol yanağında derin bir gamze belirir, ışıl ışıl gözleri yüzünü bütünüyle aydınlatır! İşte, bu tılsımlı anda aramızda bir elektriklenme olmuş, birden içim ısınmıştı ona karşı.

Bir erkekle tanıştığımda ilk baktığım yer, gözlerdir. Bakışlarda bir sıcaklık yakalamak ya da yakalayamamak; bütün mesele bu. Gözlerini kaçıran erkeklere hiç katlanamam.

Sonra ellere bakarım. Bir erkek eli temiz, tırnaklar kısa ve temiz fakat manikürden geçmiş gibi de bakımlı olmamalı. Yüzük takmamalı; olsa olsa bir nikah yüzüğü.

Her iki sınavı da başarıyla vermişti Mehmet: Gözlerdeki içten sıcaklığa diyecek yoktu; elleriyse çok hoştu.

Bunlar atlatıldıktan sonra geriye son kalan zorlu sınav, dişlerdi: Ne yapayım, elimde değil bu: Bir erkek ne kadar yaşlı olursa olsun, ağzındaki dişler kendininse, benim gözümde o erkek hâlâ çekici sıfatını taşıma şansına sahiptir!

Belki kendisi bunu hiçbir zaman öğrenmeyecek ama işte, Mehmet dişten kurtardı! Dişlerinin hafif sararmış ve üstüste binmiş olması yüreğimi nasıl da çocukça bir sevince boğmuştu! Doğrusu, dünyanın en yakışıklı erkeği de olsa, dişleri takma olan, hatta daha da beteri, gece vakti dişlerini çıkartıp başucundaki su dolu bir bardağa koyan bir erkekle samimi olmayı -en azından şu aşamada, kendim henüz kendi dişlerime sahipken- düşünemem!

Ne çok, ne çok şeyden söz etmiştik o akşam! Daha doğrusu, genelde konuşan bendim: Utangaçlığım geçmişti ve en şen şakrak, en şakacı, en hazırcevap halimdeydim... tam formumda! Mehmet'se yine suskun, gülümseyerek beni dinliyordu.

O akşam farkettim; Mehmet antropoloji hakkında konuşurken, güneş görmüş bir çiçek gibi açıyordu: Geniş, rahat, kendinden çok emin, yüzü ışıltılar içinde coşkuyla konuşan, anlatan bir adam... Belli ki konusunu çok seviyordu. Fakat kendini evinde

gibi rahat hissettiği bu alanın, antropolojinin dışına çıkınca sanki aniden kendine güvenini yitiriyordu: Gündelik yaşama çıkmasıyla içine kapanık, suskun, konuşmalarında tutuk bir adama dönüşüveriyordu.

Bir ara gözüm duvarın birine asılı olan bir aynaya ilişmişti. Genelde soluk-beyaz olan şu suratımı tanıyamamıştım; o akşam yanaklarım al al, gözlerim ışıl ışıl, boynumun dekoltesi ise olağanüstüydü. Okan'dan ayrıldıktan beri.... Daha doğrusu bebeğimin, Elif'imin... yok oluşundan beri hiç öyle neşeli olmamış, ayrıca da kendimi hiç öyle... güzel hissetmemiştim... Sanırım Mehmet de en başından beni, yani dış görünüşümü beğenmiş olmalı... Sanki öyle gibi bakıyordu...

Arada başka birtakım insanlar yanımıza yanaşıyorlar, Mehmet'i konuşmasından ötürü tebrik ediyorlardı. Her defasında da Mehmet, beni onlarla tanıştırmaya özen gösteriyordu.

Gururum okşanıyordu; Mehmet'in beni bu biçimde sahiplenmesi, bana kırk yıllık bir tanıdığıymışım gibi davranması çok hoşuma gitmişti... Hoşuma gitmekten de öteye, Okan'ın yanındayken hiç bir zaman tadamadığım bu sahiplenilme duygusunun müthiş lezzetine varmıştım. Fakat garibime giden bir şey var: Bir yandan Mehmet'in yanında kendimi güvende hissediyor, diğer yandan benden epeyce yaşlı görünen bu adamı korumak için karşı konulmaz bir istek duyuyordum.

İtiraf edeyim; gururumu okşayan bir öge daha vardı, hiçbir kadının farketmeden geçemeyeceği, farkettiğinde de hoşlanmadan edemeyeceği: Mehmet'in benden etkilenişi... Bunu nasıl anladım, tam bilemiyorum. Sanırım küçük küçük şeylerden... İkimiz ayrı ayrı birileriyle konuşurken, Mehmet'in, yanındaki kişiyi dinler görünürken gerçekte benim konuşmalarıma kulak kabarttığının farkındaydım. Beni sürekli gözucuyla izliyor, ben her kahkaha attığımda o da neşeyle gülümsüyordu. O gece herşeyi, bütün üzüntülerimi silip uzaklaştırmıştım: Kafamda ne Elif vardı, ne başka şey; öylesine mutluydum.

"Evet, af buyurun, araya laf karıştı; ne tür müzikle ilgilisiniz?" Bir ara başbaşa kalmıştık; gece vakti kent ışıklarının resmedildiği bir tablonun önündeydik.

"Klasik müzik" dedim. Bu sohbet sırasında, çok net anımsıyorum, elimde büyük keyifle yudumladığım bir kadeh beyaz şarap vardı. "Piyano çalıyorum. Arasıra da org. Kilisede."

"Ya, ne hoş...!" Bir duraksamıştı Mehmet. (O akşam bu duraksamayı, konferans yorgunluğuna vermiştim; şimdi düşünüyorum da, muhtemelen piyano çalan biriyle ne konuşulabileceğini kestirememiş olmalı o an; müzik konusundaki bilgisizliği düşünülecek olursa! Aptalca bir söz söylemekten çekinmiş olacağını sanmıyorum; Okan gibi şov yapanlardan değildir o; başkalarının ne düşüneceğini, "rezil" olup olmayacağını hiç umursamaz.) Sonra çekinerek sormuştu: "Çocukluktan beri mi çalıyorsunuz?"

"Öyle sayılır; oniki yaşımdan beri."

Yine kısa bir bocalama... Sonra o çok sevimli utangaçlığıyla, "Ben de, ayıptır söylemesi, arada sırada fırçayı elime alır, tuvale, işte, bir-iki birşey çiziktiririm, adı resim olur" demişti.

"Estağfurullah, ne demek, önemli olan, gösterilen çabadır... Ne güzel..." (Bu sırada sürekli gülüşüyorduk). "Ne tür resimler yapıyorsunuz?"

"Daha ziyade manzara resimleri ve natürmort... Aslında..." ve iyicene utangaçlaşmıştı, "aslında... bunları aşmak istiyorum... Yani bakıyorum etrafıma, başka ressamların yaptıklarına, kendimi, yani stilimi çok arkaik buluyorum... Yani, iyicene aşırıya gidip şöyle Ömer Uluç gibi kocaman, radikal, cömert fırça darbeleriyle özgürce stilize edebilmeyi hayal ediyorum ama mümkün değil... Herhalde bir tarz meselesi..."

"Her tarzın çekiciliği ayrı, bence..."

"Doğru, aslında. İşte, yalnız yaşayınca, ne yapalım, insan bir arayış içinde oluyor; yalnızca bütün gün antropoloji düşünmekle olmuyor; daha doğrusu, kafamı rahatlatabileceğim, boşaltabileceğim bir de meşgale gerekiyor, anlıyor musunuz? Hele de çocuklarım kendi yuvalarını kurup gittiklerinde imdadıma resim yetişti."

(Oh, demek yalnız yaşıyor, evli değil!) "Yalnızlık zor; haklısınız. Hayvan beslemeyi hiç denediniz mi? Osman olmasa -kedim- ne yapardım bilmiyorum."

"Bir o eksikti! Yok, ben hayvanla mayvanla uğraşamam. Yani pek sevmem. Yani böyle iyiyim ben."

Hayret... Bu tutuk adamla, demin kürsüde meydan okuyan adamın aynı kişi olması...

Bir sonraki tablonun önüne geçmiştik. Ressam, bej bir fon üzerine iki dikey kiremit rengi çizgi, bir kalın mavi yatay çizgi koymuş. Çizgilerin buluştuğu kavşaktaki açılardan birine, sarı bir leke oturtulmuş, daha doğrusu, sanki püskürtülmüş.

Aynı tabloyu bizimle birlikte bir de genç kız seyrediyordu. Bir ara kız, yanındaki delikanlıya dönüp, "Şuraya bak! Bunu dedem de yapar!" dedi; gülüşerek uzaklaştılar.

Bu lafı ben önemsemedim bile, ama nedense Mehmet'in ilgisini çekti. Bana döndüğünü ve dikkatle baktığını anımsıyorum: "Ya siz? Siz ne düşünüyorsunuz bu resim için?" diye sordu, sanki benim bu konudaki yorumum çok önemliymiş gibi.

"Vallahi" dedim ben de tereddütle, "Pek anlamam ama, sanırım tamamlanmış bir resme bakıp, bunu yapmak iş mi? demek, sonra da benzerini yapmak kolay. Güç olanı, boş bir tabakaya bu resmi yoktan var etmek, olsa gerek. Ortada yalnızca tuval varken, bu renk çarpıcılığını hayal edip yaratabilmek..." Sonra Mehmet'e döndüm, resimlerinde ne tür malzeme kullandığını sordum.

"Ben mi? Yağlıboya. Hayatın zevkleri bunlar, benim resmim, sizin müziğiniz... Esasında birbirinden pek bir farkı yok..."

Hah, evet! "Zevk" konusuna böyle gelinmişti!

Ne abuk sabuk bir tartışmaya girişmiştik: Herhalde içtiğim şarapların etkisiyle olacak, iyicene coştum, çenem düştü; resim yapmakla müzik icra etmenin birbirinden tamamen farklı zevkler olduğunu, ikisinin de sanatla ilgili yaratıcı uğraşlar olmasının, kesinlikle aynı kefeye konmaları için yeterli gerekçe olmadığını heyecanla anlatmaya başladım:

"Müziği resimle nasıl karşılaştırırsınız? Resimden -hem resmi yaparken, hem de tamamlanmış bir resme bakarken- zevk almak çok daha... daha... kolaydır. Müzikten -gerek yorumcu, gerek dinleyici olarak- zevk almanın güçlüklerini biliyor musunuz?"

Konuşmanın gerisini anımsayamıyorum; içkili halimle herhalde iyicene zırvalamış olmalıyım. Birbirimize telefon numaralarımızı vermiştik, sonra Mehmet arabasıyla beni ve başka birilerini evlerimize bırakmıştı.

Fakat bu "zevk" teması, zihnimi uzun süre kurcalamaya devam etti.

Hâlâ da ediyor. Örneğin...

Parmaklarımı tekrar orgun tuşları üzerine yerleştirmek ve şöylece gözlerimi kapamak...

Ve işte böyle çalmak...

Daha doğrusu, doğru dürüst parça çalıyor da sayılmam: Ağır ağır çaldığım, Bach'ın artık ezbere bildiğim, gözüm kapalı çalabildiğim şu "Sarabande"ının yalnızca dört ölçülük bir kısmı. Deminden beri belki onuncu kez bu, aynı dört ölçüyü, tekrar tekrar, tekrar tekrar...

Kilisede org çalmak... Bunlar ne değerli anlar! Hiçbir yerde, burada olduğum gibi müziğimle başbaşa hissedemiyorum kendimi: Piyano çalarken evde yapayalnız olsam bile, aşağı katta komşular, her an çalma potansiyeli taşıyan telefonlar, dışarıdan sokak sesleri... Oysa burada... mutlu yalnızlığımın içinde özgürüm burada; burada herşeyi deneyebilir, seslerle istediğim kadar, istediğim gibi oynayabilir, ses hacmini sonuna kadar açabilirim; kulağıma hoş gelen bir akorun notalarını dilersem üç saat basık tutabilirim... Burada doyamadığım, kendimi hiçbir sansüre, hiçbir kurala tâbi hissetmeden, alabildiğine ifade özgürlüğü...

Piyanodan ne kadar farklı bir alet bu!

Bir yanıyla, tuşlarının mekanikliği nedeniyle insanın yorum olanaklarını alabildiğine kısıtlaması: Tuşu dövsem de okşasam da, sesin hacmini belirleyen, ona nasıl dokunduğum değil, ses ayarını baştan nasıl düzenlemiş olduğum.

Diğer yanıyla, tanıdığı müthiş olanaklar: Tuşu basık tuttuğum sürece sesin, hacminden hiçbir şey yitirmeksizin devam etmesi; piyanodaki gibi telin titreşiminin yavaşlamasıyla azalarak, sonunda kendiliğinden ölmemesi... Org müziğine özgü şu büyüleyici giriftlik, varlığını buna borçlu değil mi? Seslerin içiçe, üstüste

geçmesi... İşte: Üç tuşu basık tutup diğer parmaklarla çalmaya devam ettiğimde (ve arada basık tutulan tuşlar değişip, bir yandan ezgi kendi gelişimini sürdürürken) Tanrım, ne inanılmaz şeyler oluyor!...

Fakat bu "müthiş olanaklar"ın yarattığı güçlükleri de gözardı etmemeli! Ses, yalnızca tuş basık olduğu sürece var olduğundan, peşpeşe sıralanan notaları birbirine son derecede bağlı (legato) çalma zorunluluğu da az sınırlayıcı değil... Bir vakitler nasıl da, orgda Chopin çalmayı düşlerdim, saf saf... Chopin'inkiler gibi, ellerin, gereğinde klavyenin bir ucundan öbür ucuna uçmasını gerektiren parçaları orgda çalmak ne mümkün? Buna ilk kalkıştığımda notalar arasında bağ olmaması nedeniyle her birinin sesi tak-tak-tak diye kesik kesik çıkınca ne büyük düş kırıklığına uğramıştım! O zaman anlamıştım, piyanoda parmağını tuştan kaldırınca sesin tınısının bıçakla kesilmiş gibi yok olmamasının, üstelik "uzatma pedalı" denen cankurtaranın değerini!

Org çalmanın diğer bir güçlüğü, tuşların duyarlığıyla, daha doğrusu, duyarlık eksikliğiyle ilgili: Org, kesinlikle falso kabul etmeyen bir alet! İşte, şimdi oldu yine: Parmak, ilgisiz bir tuşa basit temasın azıcık ötesinde bir basınçla değecek olduğunda, o yalnışlıkla değilen tuşun hemen, doğru çalınan notalarla eşit yükseklikte ses vermesi kadar asap bozucu birşey olabilir mi?

Oysa piyano ne kadar da anlayışlı ve bağışlayıcıdır bu konuda; kendisiyle özel olarak zıtlaşılmadığı sürece, yanlışlıkla değilen bir tuşun, kafasının dikine dikine gitmesi olacak şey midir? Gel de evdeki piyanonu sevgiyle anma!

Yine de orgun hakkını yememeli.. Bu "Sarabande"ı piyanoda da kaç kez, her defasında büyük keyif alarak çalmışımdır; ama şu dört ölçülük geçiş yeri beni demek ki hiç bu derecede -orgda çaldığım zamanki gibi- büyülememiş: Piyanoda çalarken bu parçayı, hiç bu derecede kendimden geçtiğimi anımsamıyorum.

Tıpkı... Ne kötü bir karabasandı o, çocukluğumda sık sık gördüğüm... "Soyut" bir karabasan: Dev boyutta korkunç, yuvarlak, tekerleğimsi birşey, ağır ağır ve hem öne doğru, hem de kendi ekseninde dönerek, önünde ne varsa eze eze bana doğru ilerleyen...

Bense küçücüktüm ve biliyordum: O geliyor, kaçamayacağım.

Şimdiyse, çocukluğumun bu karabasanını yaşıyorum tekrar: O ağır ağır, eze eze, döne döne gelen tekerleğin kendisi olmak nasıl bir duygudur? artık biliyorum, çünkü şu müthiş anlarda, parmaklarım tuşların üzerinde gezinirken o tekerleğe dönüştüm; ağır ve korkunç, dönüyor, ilerliyorum; bütün benliğimi yatırdım bu işe: İşte: Ses ayarını sonuna kadar açarak çaldığım şu inanılmaz ezgi, kilisenin taş duvarlarında yankılanarak kubbenin içindeki süslemelere fırtınalı dalgalar şeklinde çarpıyor; yere göğe sığdıramadığım bu ses, şu dört ölçülük bölüm, her yeri, herşeyi sarmalı... Ve derin şaşkınlık: Bu tanrısal sesi şu anda yaratmakta olan gerçekten ben miyim, gerçekten benim şu naçiz, dünyevi parmaklarım mı?

Bacağımı azıcık kaldırıp, dizimle klavyenin alt kısmına değmek... Seste, havada olan titreşimleri şimdi dizimle de böyle... hissedebilmek... İçim bir hoş oluyor.

Kiliseye geleli üç saat olmuş, bırakıp gidemiyorum... Büyülüyor beni bu ses; müthiş bir giz var burada, bu savaşımda, bu devamlı kaçanı yakalamaya çalışmada: Zevki dilediğince uzatmak niçin insanın elinde olamasın?

Hah! Yine zevk konusu! Mehmet'le tanıştığımız gece, sergideki kokteylde resim ve müzik hakkındaki sohbetimizin nasıl sürdüğünü şimdi anımsayıverdim işte:

Mehmet'i kolundan tutmuş, tekrar, gece vakti kent ışıklarının resmedildiği tablonun önüne sürüklemiştim:

"Bakın" demiştim, "şu tabloya bakın! Şu gökyüzüne bakın; adam mavinin, türkuvazdan laciverde dönüşümünü ne güzel vermiş! Şu evlerin -artık ev midir, gecekondu mudur, her neysesarı ışıkları ne kadar hüzünlü; daha doğrusu resmin bütünü ne kadar hüzünlü! Karşısında saatlerce oturun, hiçbir çaba harcamadan bu hüznün zevkini çıkartın! Dilerseniz resmi hayali karelere bölün, üst sol köşedeki laciverdin derinliğine bakın, bakın, içine sızarcasına bakın ve sonunda onun tarafından emilip kendinizi içinde buluverin! Yalnızca bu köşeyse sizi içine çeken, tablonun

geri kalan kısımlarını zihninizde yalıtın, kendinizi şu laciverdin doyulmaz güzelliğine terkedin... Bu mümkün, hatta kolay, değil mi?"

Coşmuştum yine! Konuştukça yanaklarıma ateş bastığını hissediyordum, eminim boyun damarlarım da şişmiştir: "Ressama gelince: Mavilerin içindeki bu geçişleri yakalayabilmek için ne çalışmıştır, saatlerce ne renk karışımları denemiştir; canı çıkmıştır! Ama kimbilir belki hiç de fazla uğraşmamış, daha ilk girişiminde bu resmi becermiştir. Ama iş emeğinin meyvesini sergilemeye gelince, hangi tablonun sergilenebilecek olgunlukta olduğuna kendi karar verebilir; kimse onu, kötü bir gününde yaptığı talihsiz bir resmi sergilemeye zorlayamaz! Oysa bir konserde... Yani müzik..."

...Evet, müzik?

Orgun klavyesinin alt kısmına dayalı dizindeki titreşimlere ver dikkatini... Şimdi indir dizini; tekrar, gözlerini kapatarak, Bach'ın "Sarabande"ını başından sonuna kadar tekrar çal, bu kez o dört ölçülük kısımda hızını düşürmeden...

...Evet, müzik?

...Tıpkı sevişme gibi. Çok basit bir saptama bu; hele o gece, tartışılacak yanı bile yoktu. Resimden farkı burada. Tıpkı bir sevişme sırasında insanı tıranlam tıranlam gümbür gümbür doruğa ulaştıran o çok yoğun süreç gibi: Müzikteki ve sevişmedeki doyuma ulaşma anı, o kadar geçici, uçucu ki... Avcumun içine hapsetmek istediğim duru su, parmaklarımın arasından süzülüp gidiyor... Resimle değil, müzikle hüzünlendim. İç dünyamı dağlar gibi kabartıp genişleten de müzik oldu:

Sonsuzluk duygusu karanlıkla bağlantılı: Uzaydaki dipsiz kara deliğin içine düşüyor, ölümsüzlük kazanıyorum. Yalnızca ve yalnızca bu duyguyla yoğrulmayı istiyor, seviştiğim zamanki gibi gözlerimi kapatıyor, görmemeyi yalnızca hissedebilmeyi istiyorum.

Oysa resimde alınan hazzın bütünü görmeye dayalı; karanlığın tatlı çağrısına uyamamak ne kadar sınırlayıcı! Üstelik değişkenlik yok resimde! O resimdeki mavi gökyüzüne baktığım-

da, her bakışımda aynı ruh hali içinde olmayabilir, aynı hazzı duymayabilirim. Ama en azından, karşımda tamamlanmış bir yapıt var; fiziksel bir hasara uğramadığı ya da ressamı üzerinde bir değişiklik yapmadığı ya da kendisi zamanla bozulmadığı sürece, aynı kalacak bir yapıt.

Oysa nasıl ki her sevişmenin lezzeti farklıysa, bir müziğin de her yorumlanışı farklıdır. "Sarabande"daki dört ölçüyü peşpeşe ve hırsla, tekrar tekrar on kez çaldığımda, her defasında aldığım yoğun zevk dahilinde farklı birşeyler hissediyorum -tıpkı sevişmede peşpeşe ve hırsla ulaşılan doyumlar gibi, çünkü sevişmek de bir tür yorumlamak- ama bu bana yetmiyor!

Bu zevki raptetmenin bir yolu olmalı! Ucundan bucağından yakalayabilmek, yakalanan uçtan yola çıkarak bütünü zaptedebilmek... Görünürde tek yol bu. Ama zaten sorun ve çekirdekteki çelişki de burada yatmıyor mu: "Ucundan bucağından" yakalayabilmek, iz üzerindeki bir avcı gibi dikkat kesilmeyi, zevkin en yoğunlaştığı anı yakın takibe almayı gerektirir; buysa o zevkin ölüm fermanının imzalanması değil midir? Yok; yine de ısrarla, inatla, kendi dişlerimi ısırmaya çalışıyorum.

Tıpkı kendi ölümlülüğümü kavramaya çalışmak gibi... Dünyada benim varolmadığım bir zaman vardı, varolmayacağım bir zaman var... Bunun anlamını kavramak, ama tam, ama gerçek anlamda kavramak için kendi dışımıza çıkarak kendimizi yalnızca milyonlarca insandan biri olarak görmek, belki yardımcı olabilirdi... Ama kendi dışımıza nasıl çıkabiliriz ki?

Hii... Kaç olmuş saat! Daha kuaföre gideceğim! Üstelik öğleyin Mehmet eve yemeğe gelecekti!

Panik! Panik! Çantam? Notalar... Orgun kapağını ka... Işıklar... Evet, şimdilik adios!

Ayak sesleri! Duyuyorum, ayak sesleri!...

Hayır...

Değilmiş; bana yine öyle gelmiş... Yalnızca bir hayal... Bugünkü gibi, çok büyük zevk alarak çaldığım günlerde kiliseden ayrılma zamanıma yakın, bazen duyduğumu sandığım ayak seslerinden yine: Okan'la ikinci karşılaşmamız, yine böyle, kendimden geçerek çaldığım bir güne rast gelmemiş miydi?

Bugünkü gibiydi: Yoğun bir haz, yoğun bir uyarılma duygusu içindeydim, belki dört saat hiç durmaksızın çalmıştım... Tam kiliseden ayrılıyordum ki... ayak sesleri.

Nedense korkmuştum: Hafta içinde o saatte kimse gelmez kiliseye; ne papaz, ne de bir başkası. Ve merdivenlerden, papazın çalışma odasının olduğu kattan inen Okan'la burun buruna, gözgöze gelmiştik.

Korkum yerini bir şaşkınlığa, bir anlam verememe durumuna terketmişti; Okan'ınsa ışıl ışıl yüzünden, bombeli gözlerinden hayranlık akıyordu, bunu çok açık bir biçimde görebiliyordum; hatta... basit hayranlıktan da öte, farklı birşeyler... Yüzümün pembe pembe olduğunu hissetmiş, birden birbirimize ne kadar yakın durduğumuzu farkedip geriye de bir adım atmıştım. Tek söz söylemeden bakışlarımı yüzüne diktim; ondan açıklama bekliyordum. Sonunda konuştu:

"Şey, ben kilisenin akustiğiyle ilgili olarak buradaydım da... yani balkonda..."

"Ya... Ne zamandan beri buradasınız?"

"En başından beri... Sizden önce gelmiştim..."

"Ya..." İşte o zaman üzerime bir kova kaynar su döküldü; utanç ve öfkeye boğuldum: Çırılçıplakken gözetlenmiş olsam belki bu kadar afişe edilmiş hissetmezdim kendimi: İnsanın bir başkası ya da başkaları için değil, yalnızca kendisi, kendi zevki, kendi kulakları için çaldığı anlar bazen öyle özel olabilir ki, yabancı birinin bu dünyanın içini bir an için bile görebilmesi, o insanın duygu dünyasını düz çıplaklıktan da öte bir yalınlıkta gözler önüne serebilir. En azından bana göre öyleydi: O son dört saatte hissettiklerim, düşündüklerim... Ve tabii en önemlisi, kendimi -görüntümü, yarattığım imgeyi- gözlemekten bir süreliğine vazgeçmişliğim: Mahremiyetime kaba bir tecavüzde bulunulmuştu. Sesim boğuk boğuk çınladı: "Burada olduğunuzu söyleyebilirdiniz..."

Okan, normalde pek empati yeteneği olmamakla birlikte, o gün nasıl olduysa sorunumun ne olduğunu sezinlemiş, ayrıca yine bir cömertlik nöbetine tutulmuştu:

"Yasemin hanım" dedi, "emin olun, bilhassa ortaya çıkmamış falan değilim. Fakat... kendimden geçtim; inanın, siz çalmaya başladıktan sonra bende kımıldayacak hal kalmadı. Herşeyi, herşeyi unuttum. Hatta..." Birden saatine baktı ve güldü: "Biliyor musunuz, iki saat önce konservatuvarda olmalıydım. Anlayın yani..." Tekrar ciddileşti: "Emin olun, siz çalarken... ah..."

Öylesine içtenlikle konuşuyordu ki, utanç ve öfkemin yatıştığını hissediyordum, hatta sanırım ona gülümsemeye bile başlamıştım. "Ama biliyor musunuz" dedim ben de, daha sakin bir sesle, "bu sesin güzelliğinde sizin de büyük katkınız var... O kalın kadife perdeler varken ne kadar tatsızdı..."

Eliyle, "boş geç" der gibi bir hareket yapmıştı Okan: "Size birşey söyleyeyim mi, Yasemin hanım? Bu ülkede akustik makustik, bunun üzerinde çok fazla duruluyor. Bana sorarsanız bu biraz da işin bahanesi; çalgıcılar kötüyse, konser berbat geçtiyse, suçu akustiğe at! Neden o zaman iyi topluluklar gelip çaldığı zaman akustiğe atılacak suç bulunamıyor? Ben sizi kadife perdeler varken de dinledim... Olağanüstüydünüz..."

Yanyana, kilisenin kapısına doğru yürümeye başlamıştık. Okan'ın yan gözle beni izlediğinin farkındaydım; sonradan kendisinden öğrendiğime göre, beni org konusunda konuşturmaya, org çalarkenki coşkumu yeniden canlandırmaya çalışıyormuş: Küçük bir çocukla konuşur gibi, bana abuk sabuk, yanıtlarını muhtemelen bildiği sorular soruyor, ben de saf saf yanıtlıyordum.

"Size o gün soramadım; akustikçi olarak dikkatimi çeken birşey var: Ayin sırasında çaldığınız org muhteşemdi, ama şimdi, siz yalnız başınıza çalarken çok daha farklı, çok daha zengin bir tını duydum. Sanki daha derinlerden gelen bir ses gibi, ya da... nasıl anlatayım... belki düğmelerin ayarıyla ilgili..."

"Yok, bu konuda tutucuyum: Düğmelerde kendi saptadığım bir ayarım var, demin duyduğunuz; onu seviyorum ve gerekmedikçe ondan pek sapmam. Ama bugün pedalları da kullandım; sese zenginlik katan oydu."

"Ya... Hayret... Müzisyen olmama rağmen bu farkı anlayamamışım... Peki, pedalları ayin sırasında niçin kullanmıyorsunuz?"

"Açıkçası, korkumdan. Topluluk önünde çalarken çok fazla heyecanlanıyorum. Bir de buna pedalları eklersem, elim ayağım birbirine iyice dolanır, diye korkuyorum."

"Hayret; sizi ayinde dinleyen, en ufak bir heyecan duyduğunuza hükmetmez..."

"Sağolun, herkes öyle diyor ama, bir bilseniz ne stres altına giriyorum, ellerim nasıl terliyor, parmaklarım nasıl buz kesiyor..."

"Anlıyorum... Peki, bu iş için para alıyor musunuz?"

"Hayır."

"Ama" diye üstelemişti Okan hafif sabırsızlıkla, "herhalde bu işin stresinin yanısıra keyif veren bir tarafı da olmalı ki, onca sıkıntıya rağmen sürdürüyorsunuz."

"Olmaz olur mu?" Durmuş ve ona bakmıştım, yanaklarımın birden yeniden kızardığını hissederek: "Olmaz olur mu?" diye gülerek tekrarlamıştım, yeniden yürüyerek. "Keyiften de öteye, müthiş zevkli birşey... Maalesef bizim toplumda org denilince, akla hemen 'kilise müziği' geliyor, sanki bu müzik aletini kullanmak hıristiyanların tekelindeymiş, sanki bu müziğin mutlaka dinsel bir anlamı olması gerekirmiş gibi; bu yüzden bizde org müziği pek tanınmıyor. Profesyonel bir müzisyen olarak siz bütün bunları benden çok daha iyi bilirsiniz eminim. Oysa org çalmak, öyle müthiş bir duygu ki..." Birden Okan'ın dikkatli ve hayran bakışlarını üzerimde hissetmiş ve büsbütün kızararak susmuştum: Biraz önceki duyguya, sanki Okan çok mahrem bir noktaya değmiş duygusuna kapılmıştım yeniden.

"Biliyor musunuz" diye açıklamak gereğini duymuştu Okan, "org dinlemek -yani biri çalarken canlı dinlemek- de müthiş bir duyguymuş." Sıcacık bir sesle eklemişti: "Doğrusu, keman ve org, öylesine farklı hatta aykırı aletler ki... Org müziğine hiç bir zaman ilgi duymadım, hele kemanla karşılaştırınca bana hep soğuk, cansız, ifadeden yoksun bir müzik gibi gelmiştir... Hep, kemanın ahşap duygululuğunun, o metalik sese göre ne kadar üstün olduğunu düşünmüşümdür. Ama sizi bugün dinlerken mest oldum... İlk iş, gidip kendime yeni CD'ler edinmeliyim. Yani, org CD'leri... Bach... Purcell'den birşeyler..."

"Ciddi misiniz? Ah, ne kadar sevindim! Birilerine bu mutluluğu aşılayabildiysem ne hoş!"

"Evet... Nasıl olsa bundan sonra bir süre, kilisenin akustik sorununu halledene kadar, ayinlerde kiliseye gelmek durumundayım; o zaman karşılaşacağız, değil mi?"

"Tabii karşılaşacağız" demiştim, mutlu gülümseyerek, "Yalnız, eyvah, bundan sonra daha da iyi hazırlanmalıyım, madem ki müziğimi böyle seven bir dinleyicim var..."

"Yok, bence siz hiçbir hazırlık yapmamalısınız; doğallıkla, kendinizi yalnız sanıp kendi keyfiniz için çaldığınız müzik, inanın, şu ana kadar duyduğum en olağanüstü şeydi" demişti Okan, gözlerimin içine bakarak.

Gel de yumuşama! "Sağolun" diye yine gülümsemiştim. Bakışlarımı kaçırmamıştım, çünkü mahrem noktama dokunulmuş olması bu kez beni rahatsız etmemişti. Tersine...

İnsanoğlunun değişmez zaafı bu olsa gerek; beğenilmeyi istemek.. Okan kapıyı tutmuştu, ben önden geçmiştim, neşeyle sohbet ederek çıkmıştık kiliseden. Onun önüne geçerken; göbeğini, paytak yürüyüşünü, kalın gözlük camlarının arkasındaki minicik mavi gözlerini hayal meyal, puslu, sisli ve başka bir dünyaya ait bir gerçek olarak algılar gibi oldum; nitekim başka ve benden uzak bir dünyaya ait birer gerçek olarak kaldı bütün bunlar: Okan'ı o günden bu yana her zaman org müziğiyle, zevkle, cinsellikle bağlantı içinde düşündüm, hayal ettim; ona daha o gün, karşı konulamaz bir çekicilik, ayrıca bir yanardağı gibi derinlerden patlamayı bekleyen müthiş bir cinsel enerji atfettim... Gerçek ortak yaşamımızda onun yadsınamaz sevimliliğinin yanısıra, kişiliğine asıl damgasını vuran benmerkezciliğini günbegün ve acı çekerek keşfetmem bile, hayalimdeki bu imgeyi yıkmaya yetemedi...

Evet... Bu ayak sesleri hayali ayak sesleriymiş yine... Sakın bu duyduğum, düş kırıklığı olmasın...?

Haydi haydi oyalanma, doğru kuaföre!

Sorunum, belki de asker ailesinden geliyor olmamdan kaynaklanıyor. Disiplinsizliğe olan şu tahammülsüzlüğüm... Militarizm genlerime mi işlemiş, nedir?

Acaba demin çok mu haşin davrandım Vakıf'takilere? Ama yok; müstahaktılar. Az bile.

Haydaaa... Şu işe bak! Trafik lambası, bizim şeride yeşil yanmıyor mu? O halde oraya dikilmiş olan şu polis, saatlerdir niçin kavşağı kesen diğer yola torpil geçiyor? Hey Yarabbi! Seni, trafiği altüst etmekle mi görevlendirdiler, be adam?

A a! Şimdi de, şoförün biriyle ağız dalaşına girdi! Yahu bıraksana geçelim, kardeşim! Zaten eve gecikmişiz; sabah sabah insanın gününün içine etmenin âlemi var mı? Hay Allahım, insanı nasıl zorla çıldırtıp ağzını bozduruyorlar!

Sakinleş Mehmet... Ne oluyorsun?

Sahi, ne oluyorum? Ben ki her zaman sakin olmakla övünürdüm... Ne oluyor bana? Ama tabii, çok normal; sabah Yasemin'le bir fasıl tatsızlık, sonra Vakıf'ta olanlar... Beni bu aralar sürekli tedirgin eden şu... amuda kalkmışlık duygusundan bir kurtulabilsem...

A, ne bu? Bu ne? Bu morlu kırmızılı hırkalı küçük kız da nereden bitiverdi böyle? Ne kadar küçücük, hayret; boyu cama bile yetişmiyor. Gözleri ne kadar da siyah ve kocaman... Resimlik. Ama uf, şu suratının pisliği, kirden keçeleşmiş saçları... A aaa! Utanmaza bak! Arabanın camlarını siliyor!

"Git! Git!"

Haydaa... Elle yapılan git işaretinden de anlamıyor! Aç camı:

"Hey, sana diyorum! Baksana, mahvettin camı o pis bezinle!

Hay Allahım; kurtulmak için bari şunun eline bir-iki bozukluk tutuşturayım:

"Hadi, hadi!"

Neyse, gidiyor... İyi ki Yasemin yanımda yoktu şimdi; tutar ona annelik etmeye kalkışırdı...

Hangi birine annelik edeceksin kardeşim... Şuraya bak,

ortalıkta yüzlercesi... Simit satanı, hamallık yapanı... Devlet devlet olsa, bunlann babalarını ilk çocuktan sonra hadım eder, analarını kısırlaştırır! Haydi gebe bıraktın; kardeşim, kürtaj denen bir müessese var, ona başvursana!

Halbuki atalanmız bu konuda ne kadar da bilinçliymişler; nüfus planlamasının önemini nasıl da biliyorlarmış... Geçen gün nerede okumuştum...? Paleolitik dönemde çocuk öldürmeleri inanılmaz boyutlardaymış. Eh, bugün bile, dünyada tek tük yaşayan avcı-toplayıcılar hâlâ bu hassasiyeti sürdürmüyorlar mı, hem de ellerinde hiçbir gebelikten korunma aracı olmaksızın...? Ne korkunçtu, New York'taki son toplantıda gösterilen belgesel... Düşük yaptırmak için zavallı kadıncıklann çektikleri işkenceler... Aman, hatırlamak bile istemiyorum.

Şimdi desen, ortalık doğum kontrol yönteminden geçilmiyor, gel gör ki ayakkabı boyacıları, cam silicileri... Yuh olsun!

Hah, trafik harekete geçti, çok şükür. Gazla Mehmet!

Rahatladım... Üç-beş düşünce kırıntısı bile olsa, kendi konularım, bildiğim antropoloji konuları üzerine düşünmek ve tanıdık arazide yürümek beni her zaman yatıştırıyor, ayaklarımı sağlam yere bastırtıyor.

"Mehmet, ekmeği uzatır mısın?"

...İşte, yine sofradayız... Yine şu dayanılmaz suskunluklardan birine gömüldük...

Belki de ben önyargılıyım ona karşı... Deminden beri kafamda Rachmaninof'un İkinci Piyano Konçertosu çalıyor, o ise hapur hupur çorbasını içiyor. Ondan, hiç bir zaman duyamayacağı şeyleri duymasını beklemek.. Bunu aşmış olmam mı gerekirdi...?

Üniversitedeyken kaldığım yurttaki o geceyi anımsadım şimdi... Bir kış gecesiydi ve teybimde çalan Bach'ın Re Minör Klavsen Konçertosu -bunu çok net anımsıyorum- eşliğinde masamda ders çalışmaya gayret ediyordum: Müzik öylesine olağanüstü olunca insan dikkatini nasıl verebilir derse? Üstelik bu müziği

ders eşliğinde çalmak, müziğe yapılan bir saygısızlık değildir de nedir? Klavsenin kırılgan hafifliği, etrafımı saran bir tül gibi beni, yumuşacık kollarına almıştı. Güzel şeyler, güzellikler, güzel bir müzik neden bize hüzün verir? Güzellikler karşısında neden gözlerimiz dolar? Neden ölümü düşünürüz böyle zamanlarda? "Öldüğüm dakikalarda şu müzik çalmalı; şu müzik eşliğinde ölmeliyim. Keşke şu anda büyülü, iyiliksever bir el, canımı alıverse..." Neden güzellik ölümle, hüzünle bu derece bağlantılı, içiçedir? Bu etkiyi yaratan, neden her güzellik değil de, yalnızca belli güzellik türleridir? Neden... Neden...

İşte, beni bombardıanlam tutan bu sorular nedeniyle de teybi -müziği sonradan tek başına dinlemek üzere- kapatmam gerektiğini hissediyor, ama müziği susturmaya da bir türlü elim varmıyordu. Tam bu sırada, müziğin yarattığı büyüye kaptırmışken kendimi, koridorda iki kızın, bir borç meselesi nedeniyle saldırganca kapıştıklarını duydum.

Büyük bir şaşkınlığa düşmüştüm: Para yüzünden insanların birbirlerini yemelerine tanık olduğum zamanlar duyduğum türden şaşkınlık: Bir düş âleminden, başımdan aşağıya dökülen soğuk suyla kabaca uyandırılma duygusu... Sonra bendeki farklılığın nedenine, o zamanki aklımla, parmak basabildiğimi sanmış ve kızlara karşı içimde bir acıma duymuştum: Tabii ya, eğer onlar da Bach dinlemekten benim kadar zevk alsalardı, hiç kimseyi incitmek istemezler, bu tür saçma şeyler için birbirlerini de üzmezlerdi! Gerçek bu kadar basit!

Ne toyluk!

Ne toyca bir kendini beğenmişlik! Fakat o gece ortaya çıkan bu düşünce, zamanla sanki yaşamımda hep tekrarlanan bir temaya dönüştü: Gerçekten de koşullar gereği müzikle uğraşamadığım -piyano çalamadığım ya da müzik dinleyemediğim- dönemlerde sanki daha huzursuz, daha saldırgan oluyorum. Evet, evet: Müzik, benim için başlıbaşına bir amaç olmanın yanısıra, içimdeki olumluyu da ortaya çıkaran bir araç, sanki. Müzikle ilişkili kişilere daha farklı gözle bakmaya herhalde o zaman başladım: Sanki onlar müzikle ilgili olmayan kişilere göre daha duyarlıydılar,

daha... başkaydılar. Bütün müzisyenlerin "farklı" kişiler oldukları konusundaki inancımı epey yıl taşıdım içimde. Ta ki... Okan'la yaşayıncaya kadar. İmparator gerçekte çıplakmış; bunu ilk o bana gösterdi.

Yine de müziğin gizilgücünü, beni bunca derinden etkileyişini durdurabilmiş değilim. Üfff... Bu sabah kilisede yine ne müthiş, ne doyulmazdı her şey, her ezgi, her ses...

Bu sabaha ilişkin aklımda "gerçek" olarak tek bu kalmış; sanki kiliseden çıkınca kuaföre giden ben değilmişim gibi...

Aslında, oraya yalnızca saç kestirmeden kestirmeye yolum düşmekle epey ilginç şeyler kaçırıyorum galiba... Yani ilgimi çeken, yalnızca kadınların saçlarına neler yaptırdıkları ve bu uğurda orada saatlerce -kimi zaman kafalarında berbat kokan kimyevi maddelerle, kimi zaman saçlar tutam tutam alüminyum kâğıda sarılmış durumda, kimi zaman kafalar naylonlara sokulmuş olarak- ne matrak görüntüler sergiledikleri değil.. Asıl, bazılarının -genelde buraya sık ve düzenli gelen ev kadınları bunlar- kuaförleriyle olan samimi muhabbetleri ilginç:

Bugün yine ne mahrem konular konuşuldu! Dahası, resmen sözle sarkıntılık edildi! Daha önce hiç karşılaşmamış iki-üç kadının, kuaför koltuğuna oturmalarıyla birlikte sanki o an manevi bir ortaklık anlaşması imzalanıyor: Kuaförlerine ve bazen çıraklarına açık saçık laf atmalar... Birbirlerinin attığı laflara kahkahalarla gülmeler...

Eeee? Ne var bunda? Düşük kalite bir erkek barında erkeklerin garson kızlara çekeceği muamele, bundan farklı mıdır? Bunun intikamı kuaförde alınıyorsa, ne var bunda? Yoksa öyle bir eğlenceye katılamadığın için mi rahatsızsın?

Hayır efendim, ondan değil. Dükkânda çalışan çırakların çoğu çocuk olmasaydı, bana hiç tanımadığım bir âlemin perdelerini aralayan bu sohbet ve laf atmaları hiçbir rahatsızlık duymadan, ilgiyle ve eğlenerek dinlerdim. Beni bunaltan, bu konuşmaların o küçücük çırakların önünde yapılıyor olması; her gidişimde o çocuklar karşısında utanca kapılmak.. Hele küçük kızlardan biri, saçımı fönleyen... tam Elif'imin yaşındaydı... Tıpkı benimki gibi de heybetli bir burnu vardı...

Bir ara bir kadın dikkatimi çekti... Bir yerlerden gözüm ısırmıyor da değildi o kadını, ama çıkaramadım... Ufak tefek, kırklarında, çok bakımlı bir kadındı bu. Küçük bir yüzü vardı... Aslında "minyon" yapılı kadınlar, olduklarından çok daha genç görünürler ama bu kadın yaşını gösteriyordu. Sanırım nedenini şimdi biliyorum: Birincisi, hatları oldukça sert, âdeta haşindi. İkincisi, öyle çok makyaj yapmıştı ki, zaten yerinde genç kız olsa kart bir görünüm kazanırdı.

Bu kadın, daha önce hiç kimsede görmediğim kadar göz alıcı bir kızıla boyanmış saçlarının arka yan tarafındaki kıvrımlardan birini beğenmedi; o kıvrımla tekrar bir miktar uğraşıldı.

Tipinden, davranış ve konuşmalarındaki rahatlıktan anladım: Kuaför kültürü olan bir kadındı; bu yüzden işi bitip de çıraklar kafasının arka tarafına ayna tutunca ben de dikkat kesildim. Her kuaföre gelişimde beni sıkıntılara boğan konulardan biridir: Çıraklara nasıl para verilir?

Kızıl saçlı kadın kasada borcunu ödedi, sonra saçının yapılışına emeği geçmiş iki çırağın cebine bahşişi sıkıştırdı. Evet, bu kadarını biz de biliyoruz: Yöntem bu.

Da, sanki bu parayı cebe sıkıştırışta aşağılayıcı birşeyler var... Neden acaba... Aşağılayıcılığı, nereden kaynaklanıyor? Bahşiş olayının kendisinde mi? Ama öyle olsaydı, lokantadaki garsona bahşiş bırakırken de utanmam gerekmez miydi? Belki de, giysisine dokunmada, elini cebine sokmada yatıyor aşağılayıcılık? Dansözün sutyenine para tıkıştırmadaki aşağılayıcılık gibi... Belki de yok öyle birşey, belki de yalnızca benim kafamda!

Fakat bununla da bitmiyor sorunlar: Çırakların ceplerine ne miktar para sokuşturulur? Bu da diğer karabasan!

Örneğin benimle bugün uğraşan iki çırak vardı; biri fönü tutuyor, diğeri saçlanma biçim veriyordu. Acaba ikisine de aynı parayı mı vermeli? Yoksa saç biçimlendirmek, fön tutmaktan daha fazla uzmanlık gerektirdiğine göre, arada ufak bir fark mı olmalı? Birine onbeş bin, diğerine yirmi bin versem iyi midir? Çantamda bir de elli binlik duruyordu. Çocuklara onu verip, "bunu aranızda paylaşın" desem... bu defa da çocuklar kavga edebilirler...

İşte, her kuaföre gidişte kafama takılan bu sorularla boğuşurken, saçlarımın işi bitti. Bu işi bu kez usulüne uygun yapmaya kararlıydım: İki tane yirmi binlik vardı avcumda; ceplerini hedef olarak gözüme kestirip çocukların yanına kararlı adımlarla yaklaştım... ve yine yapamadım: Birden, küçük çırak kızın Elif'le yaşıt oluşunu öylesine keskin bir biçimde algıladım ki... Bir demet çiçek uzatır gibi uzattım onlara parayı; aptalcasına bir utançla gözlerimi yere dikerek, "bu da sizin" diye mırıldandım.

Ne kadar gülünç! Bir an kendimi sirkte gibi hissettim: Her yer karanlık; tek bir beyaz spot, para uzatan elimi aydınlatıyor; davullar giderek hızlanıyor (tırrrrrr!) ve işte! (dan-tıss!) iki trapezcinin havada buluşması gibi, iki el buluşuyor, para aktarımı operasyonu başarıyla gerçekleşiyor!

Aaa! Kuafördeki kırmızı saçlı kadının kim olduğunu şimdi anımsadım!

"Mehmet! Bu sabah kuaförde kimi gördüm biliyor musun? Senin Vakıf'taki sekreterin... Hani kırmızı saçlısı..."

"Kırmızı saçlı mı?"

"Aman canım, yanlış söyledim; 'artık kırmızı saçlı oldu' demeliydim; hani canım ufak tefek, süslü, galiba sarıydı saçları daha önce..."

"Ha... O mu? Onu mu gördün kuaförde? Demek onu gördün..."

Evet... 'Demek onu gördün' ve tekrar yemeğine yumuluş... Diyaloğumuzun da böylece, yine başladığı gibi sona erişi...

...Demek Yasemin gittiğinde Tiraje de kuafördeymiş ha, bu sabah... Tiraje... Ah, bu kadın... Böyle giderse bu kadına yol vermek gerekecek...

Daha iki hafta oluyor şu Vakıf'ta düzenli çalışalı ama şimdiden kötü kişi oldum bile... Ama bu zaten en başından belli değil miydi? Felce uğramış bir Vakıf başka nasıl kurtarılır? Beni, son bir girişim olarak "işbitirici" kurtarıcı olarak zorla devreye sokmadılar mı?

Geç bile kalınmış aslında... Ben bu Vakıf'a zamanında niye kurucu üye olmamıştım, o kadar ısrar etmişlerdi de? Çünkü bir

grup fosille adam gibi birşey yapılamayacağı belliydi. Nitekim tahminlerim doğru çıktı: Kurucuların hepsi de, Vakıf'la uğraşmayı angarya sayan, başka ve çok daha bereketli geçim ve tatmin kaynakları bulunan, içi geçmiş adamlar. Vakıf falan hiç umurlarında değil, ama Vakıf kapanırsa bunun yaratacağı başağrısı işleri, tamamlanması gereken ve bir yığın koşuşturma gerektirecek bürokratik formaliteleri düşünmek bile onları öylesine yıldırıyor ki, muhtemelen her biri, meseleyi kökünden çözecek bu son adımı atma fikrini ilk dile getirecek kişi olmaktan özenle kaçınmaktaydı. Kapımı bu yüzden çalmış olmalılar. Eh, hem sosyal antropolog, hem akademisyen, hem bir parça idarecilik deneyimi olan, hem de enayi... E vallahi enayilik. Güya ilk birkaç günü atlatıp işleri yoluna koyduktan sonra, günde bir, bilemedin iki saat Vakıf'a uğrayarak işi idare ederim sanıyordum ama baksana, millet iş saatinde berberlerde... Şu Vakıf yüzünden fakültedeki işlerimi de bayağı ihmal ettim son zamanlarda, hatta bak, iki gündür fakültedeki odama bile uğramıyorum. Yeni sömestr başlayınca ama, buna bir çare bulmak zorundayım...

Evet, bu iş sandığımdan da daha güç olacak anlaşılan. Halbuki işe ilk başladığım sabah, bütün *personeli* odamda toplayıp, kendimi tanıtmayı, herkesle tanışmayı, sonra da çay ve kurabiye ikram etmeyi tasarlayarak ne saf hayaller kurmuştum... Ama karşılaştığım görüntüler, beni öyle hayretlere düşürmüştü ki, bu tasarıdan hemen vazgeçmiştim. Çay mı? Kurabiye mi? Bir devlet dairesinden farksız bir görünümü var bu Vakıf'ın: İnanılmaz bir uyuşukluk... Sanki burası bir büro değil, herkesin istediği zaman gelip, istediği zaman gidebildiği bir tür kulüp... Ama bütün bunlar artık değişecek...

Hele o Tiraje denen, sekreterim olacak kadın...

İlk gün, öğleden sonra, bir kadının (Tiraje'ydi bu!) koridorlarda, "Makyaj çantam nerede? Makyaj çantamı kim aldı?" diye bağırarak öfkeyle odalara daldığını görmüş, bu garip duruma bir anlam verememiştim. Derken bir diğer kadın, odaların birinden, "Bağırmasana Tiraje, Selma'nın turuncu ruju bitmiş..." diye seslenince, Tiraje de hışımla o odaya dalmış, "Herkes kendi rujunu kendi getirsin!" diye feryat etmişti.

Bir kadın, "Karıya bak... Ruju elimden kaptı! Ne egoist insanlar var..." diye uykulu uykulu homurdandı. İçeriden birtakım erkek kahkahaları duyuluyordu.

Günler geçtikçe şaşkınlığım daha da arttı: İstisnasız bütün personelin işe geldiği tek gün, maaşların verildiği gündü. Şaşkınlığımla birlikte öfkem de artıyordu: Ben hayatımda hiç, rantiye ya da işveren olmayıp da bu kadar bedavadan, bu kadar hiç bir iş yapmadan para kazanan bir insan sürüsüyle daha karşılaşmadım. Sokakta bir yığın yetenekli insan işsizken, böyle bir şey, hem de bir Vakıf'ta, nasıl oluyor, aklım ermedi.

Hele geçen hafta olanlar? Şunları Yasemin'e anlatsam aslında, eminim ilginç bulur... Ama boş geç, baksana kafası meşgul onun da... Ha, geçen hafta -tabii, baktım olacak gibi değil- Vakıf kurucularıyle buluştum, bu Vakıf'ın kurtarılması isteniyorsa, işten adam atmak ve işe yeni adam almak için tam yetki talep ettim. Tabii, kurucuların hiç hoşuna gitmedi bu öneri; bu tür değişiklikler onları her zaman korkutur. Ama çok kararlıydım ve bastırdım: "O zaman ben yokum." Tabii, ne yapsınlar, sonunda isteksizce razı oldular, her defasında önce kendilerine bilgi verilmesi, kendilerine danışılması koşuluyla. Artık bu koşulu da mecburen kabul ettik.

Demek Tiraje bu sabah kuafördeymiş... Demek bu yüzden yokmuş piyasada...

Ne talihsiz bir sabahtı bu sabah! Evde Yasemin'le olanlar, arabayla işten dönerkenki trafik rezilliği, sinirimi bozan o küçük kız, bir de tabii, sabahki personel toplantısı...

Esasen toplantının komik tarafları da yok değildi... Önce yoklama yapıp, kimlerin eksik olduğunu saptamam iyi oldu; durumun vehametini gördüm böylece. Toplam personel sayısı onaltı, ama bunlardan yalnızca dokuz kişi gelmişti işe bu sabah. Onlara yaklaşık yirmi dakikalık, daha çok bir zılgıtı andıran bir söylev çektim; işte, klasik şeyler: Vakıf'ın hedefi, iş disiplini, ilkeler... Halleri görülecek şeydi! Sonra... Ne zaman oldu o? Ne zaman güleceğim geldi de az daha tutamıyordum kendimi? Ha tamam: Söylevimi tamamladıktan sonra, bir duraksadım ve şey dedim, şey...:

"Bir mesele daha var..." diye başladım söze, sonra sustum. İşte o an, birden korkunç güleceğim geldi. Komiğime giden, karşımdaki insan topluluğunun haliydi: Koyunlar gibi birbirlerine sokulmuş, şaşkın, korkmuş, yüzleri solgun, kocaman gözlerle beni soluk soluğa dinleyişleri...

Tanrım, nasıl bir Vakıf bu? Onsekiz göz, endişeli bakışlarını suratımda ve dudaklarımda sabitleştirmişti. (O an fotoğraf makinesi olabilseydi, onların o halini çekebilseydim, belki sonradan o surat ifadeleriyle ilginç bir tablo...) Kendi üzerimde tekrar hâkimiyet kazanmalıydım: Önüme baktım, bir öksürdüm: "Arkadaşlar, bir de gözlemde bulundum. Geçen gün..." Hay Allah; yine gövdemin derinliklerinden dalga dalga yükselip kendilerini dudaklarımdan fırlatmak isteyen kahkahaların tehdidi altına girdim, sesim titredi, mecburen yine sustum. Onsekiz gözün sahipleri de muhtemelen, artık göz "ekran"larında yalnızca -zoom yapılmış, dev boyuttaki- dudaklarımı görüyor olmalıydılar! Konuyu kısa kesmenin her bakımdan daha hayırlı olacağını anladım: "Arkadaşlar, iş saatlerini sanırım hatırlatmama gerek yok. İyi geçineceksek bundan böyle bu konuda duyarlık göstermenizi bekleyeceğim. Evet... Dikkatiniz için teşekkür ediyorum." Toplantı dağılmıştı.

Sabah işe gelmeyenlerin listesine bir göz gezdirdim. Bazı adlar tanıdıktı, adlarla yüzleri kafamda birleştirebiliyordum, bazılarıysa bana tamamen yabancıydı.

Tiraje'nin adı, aşina olduklarımdandı: Vakıf kurucularından biri Tiraje'nin, Vakıf kurucularından birinin damadının erkek kardeşi Nihat Bey'in hanımı olduğunu ve bu nedenle onun "azıcık" kayırıldığını bana çıtlatmıştı.

Al sana, bir can sıkıntısı daha. Tanıdıkla, torpille olur mu bu işler? Ah, bu Vakıf'ta düzeltilmesi gereken öyle çok şey var ki, işe neresinden girişeceğimi bilemiyorum.

Derken, Vakıf dosyalarını tek tek elden geçirmeye başladığımda, bilhassa da yarım bırakılmış işleri tespit ettikçe, Tiraje'nin adı iyice tanıdık hale geldi. Ama suç kurucularda: Bu kadın burada olup olacağı bir sekreter. Kimse niye takip etmemiş, şu Vakıfta ne olup bittiğini?

Şu ruj hikayesini Yasemin'e...

"Yasemin, sana Vakıf'la ilgili komik bir..."

Kapı.

"Tamam, sonra anlatırım, sen kapıya bak..."

Biliyorum, veletlerinden biridir...

Evet, biliyordum... Her öğün böyle... Çok fazla sabrettim; hangi erkek buna tahammül eder? Ev değil, sanki sokak çocuklarını koruma vakfı, mübarek.

"Merhaba Ahmet, nasılsın?"

"Sağol abla."

"Dersler nasıl gidiyor?"

"İyi, abla. Geçen hafta matematik yazılısından pekiyi almışım."

"Ciddi misin? Aferin benim oğluma! İlkokuldayken benim en korktuğum dersti, matematik. Dur bakayım... Şurda bir ayakkabım vardı... Bej rengi boyan var mı?"

"Yok abla... ama renksiz cila var, ondan kullanalım?"

"Olabilir... Amaç şu matlığı biraz gitsin. Ha, bir de şu botları bir zahmet... Hah. O iyi.. Kusura bakma kapıyı kapıyorum. Kedi kaçmasın diye."

Hah, bir de özür dile! Yok, kapıyı bir de açık bırakacaktın, evi tamamen istila etsinler diye...! Hah... Şimdi de mutfaktan tabak getir... Çok şükür, hizmette kusur yok!

E ben buna katlanmak zorunda mıyım? Pilavdan bir kaşık neyse de, şimdi de barbunyaya yöneldi, zaten azıcık kalmış!

"Ama ben barbunyadan daha alacaktım!"

Allah Allah! Kaşığı tencereye hafif silkeleyip, yine de o veledе barbunya koydu! Kapıcılar, kediler, ayakkabı boyacıları... Oh oh, Allah artırsın... Vah oğlum Mehmet...

Mutfağa niye gidiyor yine? Buzdolabı gıcırtısı... Bir bardağa süt koyuyor. Sinirlerine hâkim ol, Mehmet! Sokak kapısı tekrar açılıyor... Mırıltılar... Kapı kapanıyor. Gel de hesap sorma:

"Bir de senden süt mü istedi utanmaz?"

"O istemedi. O yalnızca su istedi."

A aa! Han'fendi'ye bak! Kızım, sana ne oluyor? Sen niye

öfkelisin, öyle hırçın hırçın cevap veriyorsun? Hem suçlu, hem güçlü! Sinirlenmemeye çalış, Mehmet!

"Biliyor musun, sen bu sabah kilisede org sefası yaparken bunlardan dört tanesi geldi. Düşünebiliyor musun? Gelecek ayki sempozyum için paper'ımı hazırlıyorum, zırt pırt kapı! Açmasan, tekrar tekrar çalıyorlar, öyle yüzsüz, öyle utanmaz bunlar. Daha doğrusu, bunları sen böyle alıştırdın. Burası hayır kurumu mu? Anaları-babaları düşünsün sütünü mütünü! Herkes kendi çocuğuna sahip çıksın, Allahaşkına!"

"Benim çocuğum yok!"

...Ah... Nasıl da ağzımdan kaçırıverdim...

...Evet... Sonunda patladı işte. Ses alçak, tonu kesin, sözlerin telaffuz edilişi öfke dolu, boğuk boğuk... Bu üç kelimenin söylenişi, kesin bir patlamaydı... Ne garip, bu patlamaya hiç şaşırmamış olmam. En şaşırtıcısı bu, galiba. Demek ki gerçekte biliyordum, biliyormuşum... Evliliğimizin bir türlü tekrar rayına oturamamış olmasının bir biçimde bu çocuk konusuyla bağlantılı olduğunu hissediyormuşum.

Deminden beri, şişirilen bir balon gibi büyüyordu öfkem; şu üç kelimeyle balona iğneyi batırıverdi. Şimdi yüreğim ona karşı acıma, içim pişmanlık dolu; onu kollarıma almam, sevgiyle sarmam gerekirken, elimden tek, utanç içinde önüme bakmak geliyor.

Kapımıza her an gelen çocuklara olan zaafı da demek bu konuyla bağlantılı! İnanılır gibi değil; ne kadar körmüşüm! Tabii ya; yeni evliyken böyle değildi... O zaman da düşkündü çocuklara, o zaman da eve gider gelirlerdi, ama kürtajdan sonra iş hızla çığırından çıktı...

Ama niçin hiç beni haberdar etmedi, bu konudaki duygularını benimle niçin hiç konuşmaya yanaşmadı? Onunla kürtajdan sonra konuşmayı, gönlünü almayı denemedim mi kaç kez, ama konuyu kesinkes kapanmış sayan, hiç konuşmak istemeyen, oydu...

Görünürde benimle konuşuyor, ama biliyorum; şu anda kafasının gerilerinde bir müzik... Epey oluyor bu özelliğini keş-

fedeli... Ne zaman kafasının içinde bir müzik çalmaya başlasa, parmakları da, o müziğe uygun biçimde "piyano çalmaya" başlarlar. Kendi genelde bunun farkında bile değil! Kendiliğinden oluyor bu! Acaba eski kocası da bu özelliğini biliyor muydu? Yok canım, hıyarın tekiymiş o; ancak çok dikkatli ve ilgili biri farkedebilir, parmakların çok hafif, belli belirsiz kımıltısını. İşte... Parmaklara bakılırsa, müzik ağırlaştı, ağırlaştı, parmakların hareketi hantallaşıyor, sanki çok yorgun ve...

"İşte Mehmet'ciğim, doğanın bizlere verdiği annelik güdüsü tatmin olmayınca, biz kadınlar da anlaşılan bu hallere geliyoruz!"

İşte; görünüşe bakılırsa hemen toparlandı. Yüreğimi dağlayan, bu sözleri söyleyişindeki hafiflik, neredeyse neşe; içinin müziği sönerken o, işi espriye vuruyor, sanki ben anlamayan, anlayışsız, duyarsız...

Belki de öyleyim. Şu ana kadar kadın erkek ilişkilerindeki performansımda nirengi noktası olarak aldığım hep, Bedia'yla olan evliliğim değil mi? Kendimi hep, karşımdaki insanın isteklerine ve duygularına duyarlı biri olarak gördüm, daha doğrusu, öyle olduğuma inandırıldım; Bedia beni öyle inandırdı. Yok yok; bu da tam doğru sayılmaz; o hiçbir şikâyette, hiçbir talepte bulunmazdı ki hiç bir zaman... Dolayısıyla, hep mutluydu. Yani, ne bileyim, öyle olduğunu varsaydım... Daha doğrusu, mutlu olup olmadığı, hiç bir zaman kafamda bir soru işareti olarak belirmedi ki; o zaten benimle evliydi... Ölümünden sonra günlüğünü keşfettiğimde, okuduklarım beni haliyle epey şoke etmişti doğrusu, ama... Aman Allahım, yoksa ben...

Kapı. Yine şu lanet olası kapı.

"Ayakkabılar hazır olmalı... Ben bakayım, canım..."

Şu yapma, zoraki gülücük... Bu kadını iki yıl zarfında bu hale yoksa ben mi getirdim?

"Eline sağlık, ne güzel olmuş ayakkabılar! Ama sen niye sütünü öyle yarım bırakmışsın? A aa, yemeklerini niye bitirmedin?"

"Ben barbunya sevmem abla, pilav severim... Bu sütün de tadını sevmedim, bizimkilerden daha bi değişik!"

...Kulakların çınlasın Okan! Buna tanık olsaydın, "popülist" diye beni ne matrağa alırdın şimdi! İlk evlendiğimiz yıl annemlerle az mı dalga geçmiştin, Mersin'de 75 liraya yumurta satan köylü çocuğuna, "evladım, sen dolandırılıyorsun, bu devirde yumurtanın gerçek fiyatı çoktan 100 lira oldu!" diye çocuğun bütün yumurtalarını 100 liradan aldıklarında ve sonradan bütün yumurtalardan ölü civcivler çıktığında? "Şu popülist Kemalistler adam olmaz" diye az mı eğlenmiştin?

"Peki. Al bakalım..."

"Sağol abla... Sağol da... Boya sandığım çalındı... Biraz da ona yardımcı olur muydun?"

"Sen daha geçen hafta sandığım çalındı demiştin de sana yeni sandık parası vermemiş miydim?"

"Canın sağolsun abla."

"Güle güle..."

Gel de sıkma canını... Üstelik, suratındaki ifadeye bakılırsa Mehmet bütün bu konuşmaları duydu. Şu tipik, "ben dememiş miydim?" ifadesi...

"Mehmet, hani barbunyadan daha alacaktın? Tenceredeki son kalan, geri döktürdüğün barbunyayı almamışsın?"

"Hem doydum, hem de midemdeki gaza zaten yaramaz, diye düşündüm."

Öfkeliyiz! Barbunya konusunda hesap sordum diye! Ne kadar tipik! Gel de yine Okan'ı anma: Kendinin olmayan bir çocuğa yedirmektense o barbunyanın ziyan olmasını yeğliyor, sırf buna hakkı olduğunu gösterebilmek için. Bunlar ne kadar da bencil oluyorlar. Çocuğa gelince...

"Görüyor musun, Yasemin, seni nasıl suiistimal ediyorlar? Ama eminim aynı velet bir hafta sonra yine geldiğinde sen yine aynı hizmeti sunarsın ona. Ders almak diye birşey yok ki..."

...Yok, demek istediğim bu değildi. Hele böyle alaylı alaylı gülmem de hiç gerekmezdi...

"Yani Yasemin, gerçekten de sanki iyi niyetini kullanıyorlar, gibi. Yani, bu, para istemek için yalan söylemesi... Yok, boya sandığıymış... Ne bileyim, sen tabii yardım etmeye çalışıyorsun, ama... o kadar da göz göre göre kullanılmak..."

"Biliyorum, Mehmet. Beni kullanıyor olmalılar. Onlar da öyle görüyor, sen de öyle görüyorsun. Ama ben, ben kullanıldığımı hissetmiyorum. Bu bana çok doğal geliyor. Nasıl desem... Bunu açıklaması çok zor, hele bir erkeğe, hele de zaten çocuk sahibi olan bir erkeğe... Hele sen anlar mısın, hiç bilemiyorum. Yine de, şöyle söyleyeyim... Bana sanki kapıma gelen bütün bu çocuklar, benim doğurduğum çocuklarmış, gibi geliyor. Yalnızca bunlar da değil... Diğerleri de..."

...Ah, hele de bir bilsen, kuafördeki küçük Elif'i...

"Yani, tabii ki, gerçekte benim olmadıklarını biliyorum. Ama... Şey var ya, hani Okan'la evliyken doğurduğum ve ondan sonra... öldüğünü söyledikleri bebeğim..."

Bunları sana nasıl anlatabilirim ki? Keşke sana güvenebilsem... Ama anlayamaz, beni incitecek bir söz söylersin diye öyle korkuyorum ki... İnsan bir kez derinden yaralanınca kolay kolay aynı insana tekrar nasıl açılabilir?

O ilk acımı atlattıktan sonra, zamanla, dokuz ay karnımda taşıdığımı sandığımın, benim ya da bir başkasının bebeği olmasının ne kadar önemsiz olduğunu kavramaya başladığımı anlatsam sana, bir erkek olarak anlayabilir misin beni? Oysa öyle açık, öyle basit ki: İnsan, hele hastanede doğum yapınca, çıkan bebeği kaç dakika görebiliyor ki? Ondan sonra, haydi yıkamaya, haydi, bir isim tabelasıyla birlikte, kuvöze... Bebekler yanlışlıkla karışsa ya da birisi -bir hemşire bile yapabilir bunu- sırf, hainlik olsun diye bebekleri bilerek, isteyerek karıştırsa, kim bilebilir? Tut ki yıllar sonra öğrendim benim bebeğimin bir başka annede olduğunu, fakat nerede olduğunu saptamak tut ki olanaksız; o kadar baktığım, beslediğim çocuğa sevgim sanki azalacak mı? Bu arada, öz çocuğum her neredeyse, ona çok iyi bakmalarını dilemeyecek miyim? 'Eğer öz çocuğum şu anda bir yerlerde ayakkabı boyacılığı yapıyorsa, umarım onu üzmüyorlardır', diye düşünmeyecek miyim? Çocuğumun sağlıklı ve mutlu olabilmesi, okuyabilmesi için dua etmeyecek miyim? Keşke, keşke seninle bunları paylaşabilsem...

Okan'la evlenirken aklımda tek bir düşünce vardı: Bera-

berce müzik dolu bir yaşantımız olması. Oysa seninle evlenme fikri ilk ortaya atıldığında ilk aklıma gelen, şu oldu: Bu adam, iyi bir baba olur mu? Bu özelliğinin hiçbir zaman gerekmeyeceğini, yalnızca kocalığından yararlanacağımı bildiğim halde...

"Şey, o ilk acımdan sonra, dokuz ay bir bebeği bedenimde taşımanın benim için giderek önemini yitirdiğini farkettim."

Kaşların kalktı: Şimdi, ne ilgisi var, diyeceksin. Biliyor musun Mehmet, bu oğlanlar, yaşları kaç olursa olsun, bir biçimde benim bebelerim olabilirdi... Belki bir karışıklıkta bir başka anneye 'maalesef bebeğinizi kurtaramadık' denilip, bugün ayakkabılarımızı boyayan oğlanlardan herhangi birisi benim kollarıma tutuşturulabilirdi. O zaman ona bir anne sevgisi duymayacak mıydım? Ama bunu duymam için illa öyle bir yanlışlık mı gerek? Ona, onlara, niçin kendiliğimden bir anne sevgisi duymayayım?

"Anlıyorum seni, Yasemin... Ama, benim söylediğim çok başka şey; seni düpedüz kullandıklarını görmüyor musun?"

"Hey Tanrım... Onlar beni kullanmıyorlar. Anlamıyor musun; kendi evladımız ya da yakınlarımız kapris yapınca kabulleniriz de boyacı çocuk yapınca niye isyan ederiz? Evladım olsaydı benden para istemez miydi? Yalan söyleyeceği bir dönemden geçmez miydi? Ayrıca -aman, aldırma bana, bunu düşününce gülmeden edemiyorum, çünkü beni çok mutlu eden bir şey- beni hiç unutmadıklarının farkındasın, değil mi? Aralannda şimdi koca delikanlı olanlar var; farkında mısın, hâlâ arada gelirler, hal hatır sormaya... Ama neden öyle iç çektin...?"

"Yasemin... Biliyor musun, seninle işte bu yüzden, şu sıcaklığın nedeniyle evlendim..."

Doğru mu duydum? Sanki utanarak, bakışlarını tabağına dikerek mırıldanmış bu sözcükler... Bir itiraf? Yoksa buna düpedüz iltifat mı denir?... Şu ana kadar... Yatak dışında, bu ilk...

...İnanamıyorum... Bu laflar benden mi çıktı? Tartmadan, düşünmeden, sansürsüz... bir rüya gibi... Neye uğradığımı bile anlamadan, "ilk kez"ler kolleksiyonuma işte yeni bir inci! O da şaşkın... O da benim kadar şaşırdı bu işe; ama şu anda gözleri ışıl ışıl, elini uzatıyor, elimi tutacak, tuttu, şimdi elimi yanağına götü-

rü... Elim yanağında. Yanağında. Dokunmak yanağına, kadife okşamak gibi... de değil tam... Hani bir gül yaprağının dokusuna yakından, iyice yakından bakarsın... İşte o görülenlerin insanın içinde uyandırdığı duygu gibi... Ama işte, bir izin verebilsem, elimi orada istediği kadar tutabilmesine...

...Çekti elini; ama içindeki gerilimi duydum... Bu değil mi önemli olan? Küçük bir savaşım sonucunda da olsa...

...Niçin bu kadar utandım, niçin kızarıyorum... Bu yaşa geldim, kadınlar karşısında niçin hâlâ böyleyim... Niçin "ilk kez" olamadı bu kez... Halbuki karşımdaki karım ve ben...

Ergenlik yıllarındaki gibiyim: Nasıl da istiyorduk kızlarla arkadaşlık edebilmeyi, yanımıza bir kız takıp bir pastanede oturmak; şansımız yaver gider, yani kız izin verirse, elini tutmak.. Ama onlara yaklaşmak? Bu nasıl olacaktı? Hayatın en büyük muamması! Ve ergenlikte öğrenilemeyen, galiba hiçbir zaman öğrenilemiyor. En azından ben, trajik bir biçimde o yaşta takılı kaldım. Hemen hemen aynı korkular, aynı düşünce ve duygular. Ne yapacağını bilememekten ya araya aşılamaz mesafeler koyarak uzaktan, neredeyse düşmanca bir biçimde seyretmek karşı cinsi, ya da ortama hiç uymayan, densiz, laubali bir biçimde yaklaşmak; ya da dostluk ayağına ukalalıklar, erkeklik taslamalar... Sonuçta, bir türlü bir denge yakalayamamak.. Yoksa bunlar hep, babamın asker, çocukluğumunsa hep askerler arasında geçmiş olmasından mı kaynaklanıyor?

Kadınlara yakınlaşmayı öğrenemediğim gibi, erkeklerden de hep tiksindim. Kimbilir, belki de bu yüzden sosyal yaşantım pek yok.. Bütün çocukluğum, bir erkek yaşantısı içinde geçti: Cumartesi geceleri Orduevinde verilen yemekli balolarda anneler babalar eğlenirken, biz çocuklar da o gün izne çıkmış teğmenlerin, gündüz kadınlarla yaşadıkları maceraları dinlerdik. Kadınları nasıl da aşağılayarak anlatıyorlardı... Cinselliği nasıl da abartıyorlardı... O zamandan bir soğukluk var içimde. Sonra, asker ağbilerin jiplerinde ajancılık oynarken de aynı şey: Şoförler arasındaki hiyerarşi de hiç bozulmadan, paşa şoföründen başlayarak yine kadınlarla, onları nasıl becerdikleriyle alakalı olarak anlatılanlar... Evet... Erkek dünyasını yakinen, çok yakinen tanıdım.

Kadın dünyası hakkında tek bildiklerimse, kabul günlerinde yaşananlara dayanıyor: Birbiriyle dertleşirken bile her zaman aralarında kocalarının hiyerarşisini titizlikle koruyan, buna rağmen kocalarının cinselliğini birbirlerine anlatmaktan kendilerini alamayan kadınlar... Hele bir defasında hiç unutmam, kadının biri -albayın karısıydı o- kocasının üniformasını sırtına geçirmiş, doldurulmuş bir naylon çorabı da penis haline getirip misafirlerini nasıl güldürmüştü!

Evcilik oynama bahanesiyle, çay içtikleri masanın altına girip kadınların bacaklarını seyretmek midir yoksa, kadın dünyasını tanımak? Savcının karısının giydiği kırmızı dona kıkırdamak?...

Ya cinsellik? Bastırılmış cinsellik: Sıkı kurallar altında garip bir serbestlik... Subay karıları ve kızları açık, serbestti. Ama zaten ne yaparsan yap, her şey dedikodu için malzemeydi: Hâkimin karısı çok şık diye, hakkında konfeksiyoncu Ahmet'le ilişkisi olduğu dedikodusunu duymayan mı kalmıştı? O ne korkuydu, dile düşme korkusu... Sakın ben hâlâ aynı korkuyu içimde taşıyor olmayayım?

Gençler yalnızca doğum günü partilerinde biraraya gelebiliyorlardı, ama kız kıza, erkek erkeğe dans etmek koşuluyla... Hâlâ dans etmesini beceremem, sevmem...

Ya bizimkiler? Annemler? Onların cinselliği?

Annem... Tipik İstanbullu burjuva hanımefendisi... Buz gibi... Geç sayılabilecek yaşta, pek de istemeden evlenmiş olması babamla... Belki de herşeyin sebebi bu... Diğer asker karılarıyla biraraya gelmekten nasıl nefret ediyordu ama mecburdu buna... İğneli konuşmalar... Babamın ne kadar görgüsüz olduğunu ima eden sözler... İşte annem. Tek çocuk olmama değil, olsa olsa varolmama şaşmalı...

Babamsa tam askerdi; evin bütün düzeni askeri sistem ve disipline göre kurulmuştu. Allahım, ne... ne suratsız bir evdi bizimkisi!

Herşey, ama herşey programlıydı: Tatil gününde ne yapılacağı bile, planlara göre belirlenmişti: Yağmur yağarsa Plan A (sabah erkenden kısa yürüyüş, sonra evde oturma), hava kapalı

ama yağmursuzsa Plan B (pikniğe gitme)... Bu planlar da alt-planlara ayrılıyordu: Örneğin Plan B/a uygulanacaksa, (bu plan genelde aysonlarına denk geliyordu), piknik için yanımıza yalnızca katı yumurta, domates, ekmek, termos içinde çay alacaktık.

Ama... bunlar yeterli midir, bir evi suratsız yapmaya? Yok yok... Acaba eşyalardan mı kaynaklanıyordu... Neydi o kocaman, iğrenç sehpa, anneannemlerden kalan... mermerden bir kuğu, kanatlarını açmış... kanatları ve kafası yaldıza boyanmış... kanatların üzerine oturtulmuş kocaman bir cam... Yasemin görmeliydi o sehpayı; kimbilir nasıl gülerdi! Sehpanın üzerinde de her zaman üç yuvarlak dantel örtü: Biri sehpanın tam ortasına, diğerleri de sehpanın tam iki yanına, cetvelle ölçmüş gibi milimetrik bir simetri içinde yerleştirmişti. Örtülerden birinin yerini oynatanın vay haline! Ortadaki büyük dantelin üzerinde kristal bir vazo, içinde plastik çiçekler... Kenarlardaki iki dantelin de tam ortasına birer kristal tabla oturtulmuştu. Duvarlar parlak sarı yağlı boya... Sonra... duvarda iğrenç bir röprodüksiyon vardı: Bir güneş batımı; turuncu bir gökyüzü, turuncu bir deniz, geyikler... Niye onu o kadar yukarılara, neredeyse tavana yakın asarlardı ki? Tek, onun biraz ötesinde asılı olan duvar saatine karşı bir saygı vardı içimde, çocuk halimle... Bir vakitler -ne alakaysa?- bir yerden babama hediye etmişler... Üzerinde bir ilaç markası adı yazılıydı. Askeri disipline başkaldırmış, çalışmıyordu!

O evde kendimi nasıl yabancı hissediyordum!

Aklım erecek yaşa geldiğimde, bizimkilerin sevişmesinin de askeri disiplin ve belli bir plan çerçevesinde düzenleniyor olduğunu anlamıştım: Her ayın ilk Cumartesi gecesi annemle babam her zamankinden erken bir saatte yatak odasına çekiliyorlar, ışık on dakika kadar açık kalıyor, sonra annem -bana görünmemeye çalışarak- suratı asık, yatakodasından çıkıp banyoya süzülüyor, orada bir süre kaldıktan sonra sessizce yine yatak odasına kayboluyordu. Arkasından babam banyoya giriyordu. Kulağım yatakodasının kapısındaydı, çünkü babamla koridorda karşılaşmaya özel özen gösteriyordum: "Sen hâlâ ortalıkta mısın?" diye azarlıyordu beni: Muhtemelen gözlerimde küstah, alaylı bir ifade yaka-

ladığından şüpheleniyordu; doğrusu bu yakıştırmasında yanılmıyordu da! Ayda bir gece de olsa, babamla bu şartlar altında karşılaşmaya ve onu bakışlarımla çıldırtmaya bayılıyordum! Benliğimin önemli bir yanıyla, babamın disipline olan düşkünlüğünü almışım maalesef: Dakikliğim, düzen sevgim... Diğer bir yanım ise tamamen isyan dolu; bunun derecesini yeni yeni anlıyorum. Bir keresinde Bedia, görüş beyan ettiği nadir anlarından birinde, "Sen, ancak sizinkiler seni evlatlıktan reddettikleri zaman huzur bulacaksın anlaşılan" dememiş miydi? "Belki" diye umursamazca omuz silkmiştim. Ama annemle babamı ziyarete gittiğimde onları -bilhassa babamı- ne yapıp edip dehşete düşürecek bir söz söylemeden ayrılırsam içim rahat etmezdi.

Dalmışım... Aa; Yasemin'in bakışları üzerimde; neydi son konu? Ha, tamam, ona şey dedim, o da şey yaptı, hay Allah... En iyisi işi matrağa vurmak:

"Haklısın be Yasemin, belki de PKK hastanelere hemşire kılığında militanlar yerleştirmiştir, bebekleri değiştirip ortalığı karıştırsınlar diye!"

Eyvah... Şu bakışı iyi tanıyorum... Beni en çok tedirgin eden, çünkü en anlamlandıramadığım bakış... Galiba yine yüzüme gözüme bulaştırıyorum...

"Matrak geçiyordum canım... Kolay kolay olacak iş mi, Yasemin? Bir düşünsene... İnsan bebeğin tipinden bile anlar, aykırıysa... Bir bebek iyi kötü annesine babasına benzer. Onlara olmasa da, en uzak ihtimalle, ne demiş atalarımız? Kız halaya, oğlan dayıya çekermiş... Şu Sermet örneğin, halamın oğlu; şıp demiş babamın burnundan düşmüş... Dayısının modeli... Karışması ne mümkün?"

"Onun tek dayısı baban mı ki? Ya diğer dayılarından birine çektiyse?"

"Hangi diğer dayıları?"

"Mantıklı düşünsene bir! Biz, bütün, gerçek anlamıyla bütün akrabalarımızı tanıyor muyuz? Ben, sen, bütün annelerimizi, babalarımızı, kardeşlerimizi tanıyor muyuz sanıyorsun? Bizler yalnızca, dünyaya gelme ayrıcalığına sahip olanlarıyla karşı karşıya

gelebildik. Oğlan dayıya, kız halaya çekermiş, ha? Belki, bazen... Benim örneğin, biliyorsun, hiç halam yok, dört tane amcam var. Ama bu demek değil ki, hiç halam olamazdı... anlıyor musun?"

"Nasıl yani..."

"Canım, madem açıklama istiyorsun, şöyle söyleyeyim: Babaannemin bedeninde zaman zaman -ne sıklıkta, onu bilemeyiz tabii!- bana hala olabilecek nice şey... nice 'kuyruklu yaratık' resmi geçit yapmıştır; rastlantı sonucu sonradan 'hala' sıfatını kazandırabilecek nitelikleri haiz bir 'kuyruklu yaratık' babaannemin bedeninde barınabilme, gelişebilme ve bu bedende sevgi ve huzur bulma şansına erişemediyse, bu, öyle birinin potansiyel olarak dünyaya gelebilecek durumda hiç olmadığı anlamına gelmez ki... Bu yalnızca, o halanın, o halaların, kılpayı bu müthiş fırsatı kaçırdığını ifade eder! Şu anda benim yakınım olarak bir ya da birkaç hala, aile albümlerimizde boy göstermiyorsa, bu, bu durumun yalnızca bir şanssızlık sonucu olduğu, benimse işte bu nedenden dolayı halasız kaldığım gerçeğini yadsımaz ki... Ama gülme, lütfen, ben çok ciddiyim..."

"İnan, söylediklerine gülmüyorum. Söylediklerin öyle doğru ki... ve bunu hiç düşünmemiştim doğrusu... Evet... Demek düşünceli zamanlarında kafandan böyle şeyler geçiyor..."

Yorgunluktan öğle sofrasını bile toplayamadım. Sabah kilisede saatlerce coşmak, sonra Okan'ı, Mehmet'i düşünüp heyecanlanmak, en sonunda da beni çok fazla etkileyen konularda konuşmaya kalkışmak... Ahmet'in, tam biz sofradayken gelmesi... Çok fazla uyaranla karşılaşmanın bedeli hep, sonradan ödeniyor.

Şöyle uzanıp bir yarım saatcik kestirebilmek ne hoş olurdu... Kaçmış saat? Daha üç. Eh, fena değilmiş. Tekin beşten önce gelmez herhalde. Hemen şu sofrayı toplayıversem...

Ahmet beni kullanıyormuş... Ahmet bana boya sandığıyla ilgili olarak yalan söylediği için, artık ona iş vermemeliymişim... Anneciğim, babacığım, kulaklarınız çınlasın...

İlkokul birde miydim, Nazlı'yla tanıştığımda? Yo, ilkokul iki olmalı. O yıl yeni gelmişlerdi yurtdışından. O herkesin gözünde bir yıldızdı! Sınıf öğretmenimiz bile Nazlı'yı ne kadar beğendiğini her fırsatta dile getirip, Nazlı'yı sınıfa örnek göstermiyor muydu?

Hayrandım ona... Ne de çok rakibem vardı: Nazlı'nın etrafı, onun en yakın ve tek arkadaşı olmak isteyen, benim gibi bir yığın enayi kızla çevriliydi.

Uzaktan onu nasıl da umutsuz bir sevdayla, içim sancı dolu izliyordum... Hele -ay, gel de gülme buna!- onu çıplak tahayyül etmeye çalışıp böyle bir şeyin mümkün olduğu konusunda nasıl da ciddi kuşkular besliyordum: Ona çıplaklığı, herkes gibi bir edep yerine sahip olmayı bir türlü konduramamak... Tam çocukmuşum. Gerçekten de Nazlı tuvalete gidip, benim gibi çiş, kaka yapıyor muydu? Yok canım; onun böyle kaba eylemlerle uzaktan yakından herhangi bir ilgisi olamazdı!

Nereden aklıma geldi Nazlı? Bir şey çağrışım yapmıştı... Ahmet... Mehmet... Boya sandığı... Kullanılmak... Ha tamam: Annemin beslenme çantama vişneli kurabiyeleri koyduğu gün...

Altın fırsatı yakaladığımı sandığım gündü o gün! Nitekim Nazlı hızlı lokmalarla bu beklenmedik ikramı mideye indirirken, çok iyi anımsıyorum, ben de büyük keyifle onun yiyişini izliyordum; sanki Nazlı'nın kurabiyeleri beğenmesi, beni beğenmesiyle özdeşdi; bu yüzden olacak, gözlerimi onun ısırışına, lokmaları afiyetle çiğneyişine dikmiş, onun bu işten ne derece zevk aldığının somut işaretlerini açgözlülükle içime sindiriyor, yudumluyordum. Nazlı'nın teşekkür bile etmemiş olması, ne gam! Kurabiyelerimi yedi ya!

Ondan sonra hergün beslenme çantamı talan etmeler... Teneffüslerde elime para tutuşturup öteberi ısmarlamak için beni kantine göndermeler... Haftalarca sürdü bu; Tanrım, beni nasıl sömürüyordu!

Zavallı annem... Benim öyle, ağlaya ağlaya eve geldiğim gün, ne telaşlanmış olmalı! Ne yapsın, bana habire, Nazlı'nın şımarık bir kız olduğunu yineliyordu. "Zaten", diye avutmaya çalışıyordu beni, "onun annesini de veliler toplantısından biliyo-

rum; kasıntı kadının biridir." Babamla birlik olmuşlardı: Her akşam, kendime güvenmem, kendimi kullandırmamam gerektiği konusunda söylevler...

Aşk işte: Onlar bana Nazlı'yı kötüledikçe, ben daha da ateşli bir hırsla yoğunlaştırıyordum ona yönelik çabalarımı; onun dostluğunu kazanmak zorudaydım!

Nazlı aleyhinde tek söz duymaya katlanamadığımdan, olanları artık anlatamıyordum da; yalnızca eve gelip ağlıyordum.

Sonunda bir akşam babamın sabrı taştı: "Yetti! Kızım, hâlâ akıllanmadın mı? Bu kız senin dostun falan değil! Sana kötü davranıyor! İnsan bir kere kazık yer, aklı başına gelir, sense tekrar tekrar ona, 'bana kazık at', diyorsun! Kes artık saçmalamayı!"

Ben de kestim saçmalamayı. Ama bir konu, günlerce kafamı kurcaladı: Annemler bana hep, kötü huylarımı değiştirebileceğimi söylerlerdi. Ya Nazlı, kötü huyunun farkındaysa ve şu sıralar onu değiştirmek için savaşım veriyorsa? Ya benim onunla ilişkimi kesmeye karar verdiğim gün, tam da onun, huyunu değiştirdiği güne rast geldiyse ve ben onunla arkadaş olma fırsatını böylece ebediyen kaçırdıysam?

Nazlı'nın beni tepe tepe kullanışının anısı zamanla silikleşti, ama dostluğunu kılpayı kaçırıp kaçırmadığım sorusu, canlılığını hep korudu.

O zamandan beri, galiba pek değişen birşey yok. Okan da beni yarı alayla yarı sevecen, "kızım, mazoşist misin, nesin?" diye matrağa almaz mıydı; "sen bu kafayla hep kazık yersin..." Tıpkı Mehmet gibi... Babam gibi...

Yanılıyorlar işte! Haksızlığına uğradığımız bir insanı, hatasını düzeltme fırsatından yoksun bırakmak kadar büyük acımasızlık olabilir mi? Küçükken ne yalanlar söylerdim; annemin ceplerinden ne paralar aşırırdım... Şimdi yalancı ve hırsız mı oldum?

Bu genel güvensizlik, tedirgin edici... Tamam, o zamanlar daha çocuktum, şimdi koca kadınım; bundan, suçların zamanaşımına uğradığı sonucu çıkmaz mı? Bu zaanlamşımı süresi kaç ay ya da yıldır? Kaç yıl sonra kazığını yediğimiz bir insana yeniden dönebiliriz sırtımızı?

Yok yok, ben enayi falan değilim ama ne Ahmet'e, ne de diğer çocuklara zaanlamşımı süresi falan uygularım; onlar zamanı gelince öğrenilmesi gerekeni öğrenecekler. Zamanla, kendilerine her defasında yeni fırsatlar tanındıkça...

Maksadım bu değildi. Kesinlikle değildi. Ama benim yerimde kim olsa böyle davranırdı kardeşim; olacak şey mi?

Tam, Vakıf'ın koridorunda odama doğru ilerliyorum, o Tiraje denen kadının odasının önünden geçerken odada birilerinin bulunduğu, bir anda gözüme ilişiverdi işte! Zınk diye gözlerime inanamayıp öylece kalakaldım, manzara öylesine inanılmazdı:

Masasına kurulmuş oturuyordu... Masanın üzerinde Vakıf'la alakalı ne kadar eşya varsa -bilgisayar, kalemler, birkaç dosya, belli ki onun gözünde lüzumsuzluklar- saygısızca bir kenara itilmiş ve masanın tam ortasına büyüteçli bir ayna oturtulmuştu! Aynanın önüne ruj falan gibi süs malzemeleri konmuştu ve Tiraje Sultan sol gözünü boyamaktaydı!

Öylesine dalmıştı ki yaptığı işe, benim abartılı bir rahatlık edasıyla dirseğimi kapı pervazına dayamış, kendisini seyretmekte olduğumu bile farketmedi!

Sol göz bitmişti. Gözünün durumunu, kafasını sağa-sola çevirerek, çeşitli açılardan inceledi de hâlâ benim orada dikildiğimi görmedi... Sıra nihayet sağ göze gelmişti. Kaleme benzer bir şey aldı eline; artık daha fazla dayanamazdım:

"Ehem..."

Nasıl sıçradı!

"Tiraje Hanım, lütfen benim büroma kadar bir gelebilir misiniz?"

"Tabii, tabii Mehmet bey... Hemen, bir dakika içinde geliyorum..."

Bekliyor ki ben gideyim, o da diğer gözünü tamamlayabilsin de öyle gelsin. Ama içimdeki şu şeytan...:

"Evet, buyurun, sizi bekliyorum..."

Domuzluğuna yapıyordum; o da anlamıştı bunu!

Mecburen kalktı tabii; bir gözünün makyajlı, diğerinin makyajsız olması onu öyle tedirgin etmişti ki, sanki boyalar gözünün üzerinde bir ağırlık meydana getiriyormuş gibi, o gözü hafif kısılmış, arada seyirmeye başlamıştı. Koridorda başkalarıyla karşılaştıkça, gözlerinin durumunu farketmesinler diye kafasını öbür yana çevirmek zorunda kalıyordu. Yavaş yavaş ona acımaya başlamıştım.

"Buyurunuz."

Önden geçmesi için elimle işaret ettim.

"Buyurun, oturun."

Birden tekrar kendine güven kazanmıştı. En seksi pozuyla karşıma geçip oturdu. Sen de karşıma geç otur yavrum, çekinme! der gibi bir hali vardı. Tekrar öfkem kabardı.

"Siz kaç yıldır bu Vakıfta çalışıyorsunuz, Tiraje hanım?"

"Şey efendim... Zannedersem oniki yıl oldu."

"Demek öyle... Bu oniki yılda siz, bu Vakıf'ın olmayı hedeflediği gibi iddialı bir kuruluşta çalışmanın, birtakım ilkelere, bir iş disiplinine bağlılığı gerektirdiğini sanırım öğrenmiş olmalısınız."

Donakaldı! Böyle bir konuşmayı o derece beklemiyordu ki, âdeta nutku tutuldu! Derhal oturuşunu değiştirdi; eteklerini bacaklarına sarıp daha bir hanım hanımcık poz edinmeye karar verdi. Hay Allah, ne sinir bozucu; ben ki ciddi adamımdır, böyle durumlarda neden hep güleceğim gelir? Benden resmen korktu! Bari sesimi biraz yumuşatayım dedim:

"Amacım herkesi korkutmak, arkadaşların tadını kaçırmak değil. Anlıyorum, yıllardır burayı herkes çiftlik gibi kullanmış. Zaten öyle olmasaydı bu Vakıf'ın son yıllara dair çizdiği grafikler böylesine imdat sinyalleri veriyor olmazdı. Yalnız yeni Vakıf başkanı olarak bu büroda bundan böyle birçok şeyi değiştireceğimi herkesin bilmesini istiyorum. Örneğin siz, iki gündür neredeydiniz?"

"Şey... İki gün hastaydım efendim."

"Hımmm. Peki doktor raporu getirdiniz mi? Getirmediyseniz, hastalık izin formu doldurdunuz mu?"

"Şey... Henüz vakit olmadı, yoksa tabii getirirdim, yani dolduracaktım..."

"Tabii, tabii dolduracaktınız, ona ne şüphe; ama vaktiniz olmadı, çünkü işe yeni geldiniz, değil mi? Peki, bütün sabah nerelerdeydiniz, sorabilir miyim size?"

Yok, artık kızgınlığımı istesem de bastıramayacağımı anladım; gülme isteğim bile yok olmuştu. Çok kötü birşey; öfkem işte böyle kabardığı zamanlarda kendi üzerimdeki hâkimiyetimi tamamen kaybediyorum. Ama elimde değil: Nefret ediyorum böyle asalaklardan. Şu kokonanın sanki çalışmaya ihtiyacı mı var? Şu saçlara bak! "Bize bak! bize bak!" diye sahiplerini ele vermek, ona ihanet etmek istercesine çığlıklar atıyorlar! Domuzluğuna gözlerimi oraya, şu alev alev, kuaförden çıkma, bol miktarda püskürtülmüş sprey sabitliği taşıyan saçlarına dikmez miyim ben senin! İyicene abartılı ve alaylı bir dikkatle bakışlarımı o acayip göz makyajında sabitleştirerek senin hakkından gelmez miyim ben!...

Coşmuştum işte... Sesimi mümkün olduğunca yumuşatarak konuşmaya çalıştım:

"Peki Tiraje hanım, cevap vermek zorunda değilsiniz. Yalnız dikkatinizi çekeyim, mesai bu büroda bundan böyle saat tam sekiz otuzda başlayacak. Bu, herkes için geçerli, hangi işi yapıyor olursa olsun. Ama ben sizi buraya bunun için çağırmadım... Benim sizi çağırmamın asıl nedeni, masumane bir merak... Bakın, şu sehpanın üzerinde yığılı olan dosyalara bakın lütfen... Bunlar sizin masanızın üzerinde duruyordu. Birine rasgele el atalım bakalım: Bakın, tam üç ay önce, işlem için sizin önünüze gelmiş. Bakın, şuraya açıkça not konmuş, 'Tiraje hanım'ın dikkatine', diye. Hani ya? Siz ne yapmışsınız? Hiçbir şey göremiyorum. Her neyse, sizinle konuşmak istememin nedeni; ben yalnızca, itiraf edeyim, sizin bu büroda fonksiyonunuzun ne olduğunu merak ettim de... Bakın, bir başka dosyaya el atalım... Burada ne olmuş? Bakın, geçen ay şu Peru'lu arkeologla temasa geçilip gelecek kongre için kadın Türkiye'ye davet edilecekmiş. Hani ya? Bakın, mektubun müsveddesi hazır; zamanında daktilosu yapılmadığı için artık iş işten geçmiş..."

Üstüne yüklendikçe önce sinmişti; derken birden içindeki eziklik dağılıverdi. Önce oturuşunu değiştirdi tekrar; başını dikleştirdi, eteklerini savurdu, en şuh biçimde bacak bacak üstüne attı, dudaklarını da şişirdi. Ey sansasyonların kadını: Bundan daha önemli, daha öldürücü silah hangi erkekte vardır? Kadınlığını bir şamar gibi bu küstah, terbiyesiz herifin suratına çarpmasını senden iyi kim becerir?

Gözlerini gözlerime dikmiş, aklınca bana meydan okuyordu! Zavallı; böyle bacak bacak üstüne atınca bakışlarımı bacaklarına kaydıracağımı hayal ediyor olmalıydı! İlahi Tiraje hanım; güleceğimi getirme yine!

"Sanırım diğer dosyalara tek tek birlikte bakmamıza gerek yok, gerisine artık kendiniz bakarsınız. Eminim sizi epey oyalayacak birikmiş iş var burada... Evet, dosyaları da isterseniz götürün."

"Ramazan'a söylerim, o getirir."

Haklı kadın; yok, bir de dosya mı taşıyacak...

Her neyse... Rahatlayacağımı sanmıştım, iğneli konuşmalar yaparak, alay ederek, ama yok... Bir kere, Tiraje'yle uğraşmak fazla kolay, bense kolay kazanılmış zaferler peşinde değilim... İkincisi... Ne bileyim; rahatsızım işte. Boşalamadım. Şu acınası kadını tedirgin, neredeyse ağlamaklı hale getirmek... Bu değildi asıl peşinde olduğum; bir yerlerde özü yakalayamadım, kaçırdım.

Peki, neyin peşindeyim? Peşinde olduğumun, Tiraje'yle, bu Vakıf'la uzaktan yakından alakası bile yok; bu büronun dışında, uzaklarda bir yerlerde: Bütün istediğim, evliliğimin daha normal bir hale gelmesi, normal ne demekse. Ne demek? Normal bir evlilik, tarafların birbirlerine yakın olduğu bir evlilikse, fazla yakınlaşmaktan kaçan, hep ben değil miyim?

Keşke Yasemin de Tiraje gibi olabilse... Onun da iç dünyasını, Tiraje'ninki gibi okuyabilsem...

Tiraje'yi daha ilk gördüğüm gün, göz süzüşünden, saçlarıyla oynayışından, içini tanıdım, ruhunu okudum. Ne tuhaf: Kadınlarla doğrudan temasım pek az olmuştur, ama bu tür kadını iyi tanırım. Şu Tiraje'yi her gördüğümde, gözümün önünde, annemin kabul günlerindeki kadınlar canlanır. Zaafları, hayalleri,

küçük dünyaları... herşey kitap gibi ortadadır. Eminim: Bugüne kadar Tiraje hep, karşısındaki erkekleri etkilemesini bilmişti. En öfke dolu, gözlerini gözlerine dikerek en meydan okuyan erkeğin bile, Tiraje bacak bacak üstüne attığında, eminim ki bakışlarının sabitliğinde ufacık bir sarsıntı meydana gelir, hafifcecik bir titremeyle, yarım saniyeliğine bile olsa, bacaklara doğru kaçamak bir kayma olur. İşte, Tiraje'nin zaferi, kendine güvenini oluşturan çekirdek, ebedi gençliğine ve kadın olarak çekiciliğine olan sarsılmaz inancı, hatta bütün dünyası, herşeyi, herşeyi, bakışların bu yarım saniyelik kayması üzerine kuruludur. İşte bu kadar.

Ya Yasemin? Onun dünyası ne üzerine kurulu? Müzik? İnsanların telefon numaralarını bile rakamlarıyla değil, rakamları tuşlarken çıkan notalarla, yani müziğiyle, ne derler, melodisiyle ezberleyen biriyle herhalde hergün karşılaşılmaz... Aman canım, müzikten çok keyif alıyor, iyi hoş da, bir insanın herşeyi bir tek keyif üzerine odaklanmaz ya... Ama tabii, asıl, çocuklar var. Sokak çocukları.

Hâlâ o ölen bebeğinin yaşadığına inanır gibi bir hali var. Ona bir de Elif diye ad takmış, şaşılacak şey... Bu konuları düşünmek çok tedirgin edici, çünkü... çünkü nedendir bilemiyorum, evliliğimizdeki iniş çıkışların doğrudan bu konuyla alakalı olabileceğini yeni yeni sezinlemeye başladım... Ve bu tür şeylere öyle yabancıyım ki... Bebekle ilgili sarsıntısını maalesef birazcık hafife almışım galiba...

Birazcık mı...?

Bu sabah... Elleri geceliğinin askılarına gittiğinde, aklında yalnızca benimle sevişmek vardı, bunu biliyorum. Beni sık sık arzuluyor: Bazen, uyuduğumu sandığı zamanlar, yanımda nasıl gerilip kasıldığını, güneşe açılmak isteyen bir çiçek gibi açılarak benden yana döndüğünü farkediyorum. Belki de böyle zamanlarda, eskiden olduğu gibi, davranıp ona sahip olmam gerekir, ama artık istemiyorum; yoruldum. Ona sahip olmanın başka yolları olmalı; yatakta sahip olmak, bizim durumumuzda, yalnızca bir çıkmaz sokağa sapmak demek. Bunu ve benim bunu bildiğimi o da biliyor olmalı: Her defasında içine birlikte yuvarlandığımız karanlığa, sefalete değmez.

Birbirimize şimdiki gibi yabancı olduğumuz dönemlerde kendimi onun kocası gibi hissetmiyorum bile... Nasıl hissedeyim ki; her an yıkılmaya aday bir evlilik.. Arizona'da yaşayan, anasoyuna bağlı şu Pueblo Kızılderilileri gibi hissediyorum kendimi: Kocalar, yalnızca cinsel ayrıcalıklardan faydalanabilen, performansları beğenilmezse her an rahatlıkla evden kovulabilir geçici misafir statüsünde garibanlar olunca, başka ne beklenir? Ama yok, benim durumum bundan daha da acıklı: Genel terkedilmişliğime ek olarak, cinsel ayrıcalıklar bile benden esirgeniyor!

İşte, eve bu nedenle erken gidiyorum. Acaba beni nasıl karşılar? Gözlerindeki yabancı, uzak bakışla karşılaşmaya dayanamam artık. Keşke herşeyi... Şu Ebru meselesini ve dün gece olanları da ona anlatabilsem kimbilir ne kadar rahatlarım... Ama zor... zor.

Yine şanslı sayılırım: Ya şu, Hindistan'daki Nayar kastından olsaydım da, aşağılık, ciğeri beş para etmez bir yaratık olarak eve ancak geceden geceye adım atmama izin verilseydi? Beterin beteri var: Şükür, değerimiz henüz o derece düşmedi...

Ne zaman fırladım Vakıf'tan, arabaya bindim? Beynim durmuş. Herşey otomatiğe alınmış... Hey Yarabbi! Şu lanet olası kavşakta her defasında takılmasam olmaz mı? Kardeşim, şuraya alt geçit mi, üst geçit mi, artık ne yapacaksanız... Allah bilir memur da yine aynı sadist polis memuru... Off, başım ağrımaya başladı...

Şimdi işin yoksa saatlerce bekle arabanın içinde! Bir pipo... Ah, keşke bir pipo içebilseydim... A! Kim bu pencerede?

Bu o yine. Bir çift kara göz. Tabloluk.. Mahzun kara gözler. Sırtında aynı kırmızılı-morlu hırka. Neyse, bu defa camı silmeye kalkışmadı; geçen defaki zılgıttan ders almış anlaşılan. Sadece elinde bez, boynunu hafif bükmüş, bana bakıyor. Âdeta benden talimat bekliyor. Ne acayip kız... Allah Allah... Ne kadar da ciddi bakışları var...

Hâlâ kımıldamadan durmuş, bana bakıyor. Bak, elimi ayağımı şaşırttı piç kurusu; nerde cam açacağı...

"Ne istiyorsun?"

"Camı sileyim mi amca?"

"İstemez... Sen niye sokaklardasın? Senin anan baban yok mu?"

"Yok."

"Niye yok? Nerde?"

Ne demek şimdi bu, böyle omuzlarını silkmek? İşte böyle zamanlarda pipoyu bıraktığına küfretme...

"Peki, sil bari şu camı. Ama o pis bezinle değil; dur, ben sana şuradan temiz bir bez vereyim, onunla sil. Al... bez sende kalsın..."

Neden anası babası yok? Acaba öldüler mü? Belki de çocuğunu cami avlusuna bırakanlardan... Neden olmasın? Belki cami avlusuna bırakıldığında üzerinde yine bu kırmızılı-morlu hırka vardı; baksana ne kadar küçülmüş; kol ağızları kızın dirseklerinde...

Allah bilir gecekondu mahallesinde yaşıyordur. Acaba ta oradan şehre her gün nasıl geliyordur? Tek başına gelemez, bu kesin. Birileri onu getiriyor olmalı. Çalıştırmak için getiriyorlar onu demek... Hangi ana-baba böyle bir şeyi ister? Sakın, çalınmış bir kız olmasın? Hani dilensin diye kaçırılan çocuklar gibi? İster misin, mesela akademisyen bir ailenin kızıymış, fidye için kaçırılmış olsun?

Hah, trafik az sonra hareket edecek...

"Tamam, yeter... Al şu parayı sen... Şu mendili de al, burnunu sil. Ayıp, öyle sümüklü dolaşmak... Öyle değil... Getir ben sileyim..."

Allah Allah... İnanamıyorum... Elâlemin sümüklü çocuğunun burnunu silen, ben miyim? İyi silebilmek için bir elimle de kafasını tutan? Neler oluyor bana? İnşallah tanıdık birileri beni görmüyordur...

Burnunu silmek dokundu bana; Bedia alışverişteyken Merve'nin burnunu silişimi hatırladım şimdi, ağladığı zamanlar. Ama Merve'nin saçları yumuşacıktı, ipek gibi; bu kızınkiler sert. Tel tel. Acaba yıkansalar nasıl olurlar...?

Hah, hareket ediyoruz...

"Tamam, ben gidiyorum... Bir daha geldiğimde seni sümüklü görmeyeyim, e mi? Çok ayıp, sonra sana ne derler?"

A aaa.... Bakışlarına bak... Bana nasıl bakıyor...

Yalvarıyordu sanki; araba hareket edene kadar hep eliyle pencereye değdi, hep yüzüme o kocaman, mahzun gözlerini dikti. Hiii... Onlar ne bakışlar öyle... Artık onu dikiz aynasından göremiyorum ama, tıpkı şey gibi... Hani yanan bir ampule çok uzun süre gözünü dikersin de ondan sonra başka yere baktığında hep şey olur... İşte aynen öyle; mübareğin gözleri âdeta yanan birer ampul. Her baktığım yerde onları görüyorum, o çok ciddi bakan gözleri...

A! Mehmet!

"Hoşgeldin Mehmet! Hayret, geldiğini hiç duymadım!"

"Farkındayım... Öyle derin düşüncelere dalmıştın ki... Öfkeli öfkeli kendi kendine neler tartıştığını merak ettim hatta..."

"Ya..."

Ya... Gülümsüyorsun... Demek sende bana gülünç gelen özelliklerin aynını sen bende buluyorsun öyle mi... Demek senin gibi, ben de kendimi öylesine yitirebiliyormuşum... Hay Allah!

"Neyi düşünüyordum, biliyor musun? Sen öğleyin geldiğinde hani... Ahmet'in yalancılığı... Hani canım, şu boya sandığı meselesi... İnsanlara damga vurmak çok büyük zalimlik değil mi sence; örneğin Ahmet, ya bugünden sonra bir daha asla, asla yalan söylememeye karar verdiyse? Tekrar güvenmemek bence... Yani, insanlar değişemezler mi?"

"Tabii değişebilirler Yasemin... Gel, bırak o sofrayı... Gel de şu kanapeye oturalım..."

...Hem de inanılmaz derecede değişebilirler. Şu halime bak: Konuşurken sesim titriyor; sana sarılmak istiyorum; hem de öylesine derin bir sızıyla istiyorum ki bunu... Sana sarılmayı bu derece isteten ne var sende? Bendeyse hangi lanet olası güç, bu arzumu gerçekleştirmeme bu derece şiddetle direnebiliyor?

"Tabii değişebilirler... Bu düşüncelerinden de asla vazgeçme Yasemin... Benim ve benim gibilerin laflarına da sakın kulak asma sen..."

Bu ben miyim; bu titrek sözleri dile getiren sevecen ton, gerçekten benim sesime mi ait? Evet, insanlar değişebiliyorlar. Hızlı solculuk yıllarında hatmettiğimiz, nicel değişimin belli bir aşamada nitel değişime dönüşmesi meselesine geliyor iş: Hayatımın şu son iki yılı, yani Yasemin sonrası kısmı, ciltler dolusu koca bir ansiklopediyi ufacık bir CD-Rom'a sığdırmak gibi yoğunlaşarak tedirgin edici kıpırtılar şeklinde yüreğimi heyecanlandırmak, beni bana büsbütün yabancı kılmak için sanki bugünü buldu.

...Bu adamı ben mi hiç tanımamışım? Yoksa bu yalnızca, bir yansıması mı içimdeki özlemin? Keşke sesi kulaklarımda hep böyle, bir arpın telleri gibi tınlayabilse... İçimde ona dokunmak, onu okşamak, onun teninde tenimi dinlendirmek gibi gerçekleştirilmesi yasak nice arzular; öylesine acı verici, sesindeki bu tınıyı duymak...

...Keşke bana öyle bakmasan, yabancı, garip birinden kendini korumak ister gibi... Bu bakış bana öyle dokunuyor ki... O çocuklara gösterebildiğin hoşgörünün, merhametin yarısını bana da gösterebilsen... Şu gizemli dünyana beni de dahil edebilsen, bana da tekrar, onlara tanıdığın gibi yeni fırsatlar tanıyabilsen, güvenebilsen...

"Bu bir iltifatsa, sağol Mehmet. Zaten sanırım başka türlü düşünmek, elimde olan birşey değil."

Evimiz ne kadar garip, değişik bir ev. Şu salonda, şu kanapede yanyana sessizlik içinde birbirimize bakmadan otururken aramızdaki suskunlukta bile sanki bir... bir yoğunluk var; mekâna, odaya, hatta şu perdelere sinen, bütün eşyalarca emilen. Herşey... gerçek. Bu evden her çıktığımda, diğer bütün mekanlar sanki sığ, yapmacık, zenginlikten, içtenlikten yoksun ve yavan kalıyor.

...Bana bakarken gözlerinde ilk kez gördüğüm şu sıcak, ışıltılı ifade... bakışların... Bu gerginliğe daha fazla dayanamayacağım...

"Evet... Evet, ben sofrayı kaldırayım... Hem, iki-üç saat

sonra Tekin gelecek; unuttun mu, bugün müzik çalışmamız var..."

"Ha, unutmuşum ya..."

...Tekin'i nasıl da unuttum; Tekin unutulur mu? Halbuki neler hayal ederek gelmiştim... Yok canım, hiç de değil; aslında hiç de öyle, yüksek beklentilerim yoktu... Yalnızca bir parça ümit. Neyse, ne yapalım; onlar müziğe başladıklarında ben de çalışma odama geçer paper'ımla uğraşmaya devam ederim... Yoksa Vakıf'tan getirdiğim dosyalara mı göz atsam..?

...Evet... Yine dolgu zamanına girdik... Tam kıvılcımlar çatır-çatır-çakarken... Tam da o ışıltılı bakışlarından, o garip, bana yabancı ses tonundan etkilenip yumuşamışken... Gıcığım sana, gıcık! İnsan bir yardım etmez mi ha, sofranın kaldırılışına? Şuraya bak! Ben taşırken beyefendi camın önünde, kanapede oturmuş, dışarısını seyrediyor! Gıcıksın, anladın mı!

Ne kötü, içimde birden kabaran şu garip düşmanlık... Ama sinir oldum şu umursamazlığına; mutfakla yemek odası arasında her gidiş-gelişimde kızgınlığımın artmasından daha doğal ne olabilir? Bir de tutup, benim başkaları -hem de küçük çocuklar- tarafından kullanıldığıma ilişkin söylevler çekmesi yok mu!

Hayret... Ne oluyor bana böyle? Sofranın kaldırılmasına yardım etmesini niçin ansızın böyle büyük bir tutkuyla istiyorum, durup dururken, sanki yardım ederse çok önemli bir şey kanıtlanmış olacakmış gibi? Hem de bunu kendiliğinden yapmasına bağlı sanki herşey; ben söylersem hiçbir değeri yok...?

Evet, sofra kalktı... Allah bilir, mutfağa geçtiğimin farkında bile değil!

Garip... Böyle saçma bir neden yüzünden böylesine öfkelenilir mi? A a, şu halime bak; resmen ellerim titriyor, göğsüm sıkışıyor! Bulaşık makinesine yerleştirirken tabakları böyle nümayişkâr bir gürültüyle birbirine çarpmaktan bile alamıyorum kendimi; yüreğim çılgın gibi... Şuraya bak, ter... Böyle ufak bir suç karşısında tepkinin böyle şiddetlisi de neyin nesi oluyor? Bilmiyorum, bilmiyorum, bunu tartacak durumda değilim, sağduyudan hızla uzaklaşıyorum: Şu anda nefret ediyorum ondan!

Ve işte!

İşte...

Evet, hissedebiliyorum, kurtuluşum yakın... İşte... Şu büyük yalnızlığın, şu korkunç boşluğun içine yumuşakça düşüş... İşte... İşte, yine bedenimin dışına çıkış... Biraz önce beni boğan, şimdiyse ayak bileklerime düşen, yaşam denen şu çemberin dışına adımımı serbestçe atış... İşte, daha önce de yaşadığım, ben olma durumundan kurtuluş... Neydi bunun adı? Depersonalizasyon. Bir vakitler derginin birinde mi okumuştum... Geçmiş yaşamlarımın birinde...

İşte, gerilimim başladığı gibi ansızın sona erdi, yerini derin bir hüzne bırakarak... Hafifçecik...

Evet, gerilimimde bir ağırlık vardı, üzüntümün gerçekliğiyle yüzyüze geldiğimde beni aşağılara çeken, boynuma bir taş bağlanmışcasına... Ama ağırlık bir noktayı aştı mı, taşın insanı aşağıya çekmesine izin vermek, olacaklara razı olmak... Yerçekimine aldırmamak... İşte kanatlanmak: Ağırlıksızlığa kavuşmak.

Gerisini, olacakları artık biliyorum: Artık dev dalgalarla boğuşmak yok; bir mantar gibi su yüzünde sürüklenmek, dalgalar beni nereye götürüyorsa ilgisizce oraya gitmek var. Ölmek. Evet, evet, daha önce de yaşamıştım bunu, bu garip, çaresiz sürüklenişi; hemen kürtajdan sonra olmuştu bu. Yaşamın, yaşamanın, bütün bu savaşımların gerçekte ne gülünç ve anlamsız, herşeyin nasıl geçici, nasıl saçma olduğunu bütün gerçekliğiyle, ağırlığıyla, acılığıyla göğsümde o zaman da duymuştum. Bu duygu, bir yönüyle deminki insanca, bireyce kızgınlığımdan, "gerçek" olarak tanımlanan yaşama özgü kargaşalardan -belki mutlu sayılabilecek- bir kurtuluş; diğer yönüyle, sanki her kula nasip olmayan, dünyevi olmayan bir... bir boyuta sıçramak ve buraya özel, çok özel bir ziyaretçiymiş gibi kabul edilmek; sanki bu boyuta ulaşma ayrıcalığını elde edenlerin kafalarına, geçici bir süreliğine özel, motosiklet başlığı gibi bir başlık geçiriliyor, o zaman ancak basit dünyevi insan gözleriyle görülebilenlerin ötesinde yatan o büyük ve işte bu dipsiz hüznü yaratan gerçek görülüyor. Dipsiz ve hafif. Evet, sperme hoşgeldin bu kez: Ağırlık, hafifliği doğurdu...

"Yasemin?"

"Efendim?"

Gayrete gerek yok; konuşan, dudaklarım.

"Ha... Merak ettim, bir ara senden hiç ses gelmedi de..."

Mutfak kapısında.

...Yüzünün, gözlerinin şu acılı ifadesi... İncecik, uzun yüzü, saçları... Ne müthiş bir tablo... Üzerinde uçuk sarı, pastel tonlarda birşeyler olsa... Fondaysa pastoral bir manzara ve...

Ne tablosu? Neler düşünüyorum ben? Tanrım, neler düşünüyorum ben? Yalnızlık insanı bu derece mi duygusuzlaştırır? Gözlerindeki yaralanmışlık...

Daha önce de yaşadım bu şaşkınlığı: Bukalemun gibi bir kadın: İnsanın içine işleyen şu keder dolu hali... İlk karşılaştığımız gece ve daha sonra da kaç defa şahit olduğum, etrafa neşe saçan, herkesi kendisine çeken hali... Sevişirkenki hem ateşli, hem sevgi dolu, hem de kendine has dokunuşlarıyla beni daha önce hiçbir kadının gerçekleştiremediği biçimde tahrik etmeyi başaran şehvetli hali... Sokak çocuklarıyla ilişkilerindeki anaç hali... Öte yandan, şu son zamanlarda sık sık şahit olduğum hırçın, sinirli hali... Bunların hepsi, tek bir kadın... Fakat, bir çözebilsem, bu değişikliklere, örneğin şu anki burukluğuna durup dururken neyin yol açtığını...

Garip bir gün, bugün... Bir "ilk kez"le daha karşılaşıyorum, bugünün özelliği her neyse... Onu ben bugüne kadar nasıl görüyordum? Bir kadın. Karım. Bir tür Bedia! Halbuki değil; beni ona çeken, Bedia'dan, hatta şu ana kadar hayatımda yeralan bütün insanlardan farklı oluşu değil miydi? O, Bedia değil! Ama gerçekte Bedia'dan ne derece farklı olduğunu sanırım hiç bir zaman tam anlayamadım: Şefkat duydum ve onu hep bir tablo olarak ya da hayran olunacak canlı bir biblo olarak resmettim kafamda. Biblonun içindeki zenginlikleri görmekten adeta kaçındım! Evet, aynen böyle oldu; inanamıyorum buna... Gözlerindeki şu hüznü gidermek için ne yapılabilir...?

"Yorgunum."

Bulaşık makinesine doğru eğilirken, Yarabbi, bu ne seksi pozisyon! Ama bu düşüncemi şu anda herhalde kendime saklamam daha isabetli olur...

...Hayret... İlgisiz, umursamaz ve kendi dışımda olmak, sitem etmeme engel değil:

"Bana yardım edeceğini sanmıştım. Bir tabak bile taşımadın."

...Haaa, neyse, demek mesele buymuş! Hayır Mehmet, gülmemelisin! Şeytan diyor, şunun yanağından bir makas al, ama sanırım en doğrusu, meseleyi ciddiyet ve vakar içinde halletmek:

"Haklısın Yasemin, dalmışım; kusura bakma... ama, birazcık da suç sende değil mi? Yani, madem ki benden yardım bekliyorsun, niye söylemiyorsun?"

...Tatlı tatlı, küçük bir kıza ders verir gibi... İşte geldik yine aynı yere... Tabii ya, haklı: Yardım isteseydim hayır mı diyecekti? Yooo... Hem de -pek çok erkekten farklı olarak- güleryüzle yardım etmez miydi?

Yardım. Yardım etmek. Yardım istemek. "Benden yardım istesene..." Niçin "yardım" oluyor bu? Ev işleri bağlamında bu sözcüğü kullanmayı kendi kendime yasaklamamış mıydım? "Bana yardım et" demek, bu işlerin gerçekte benim görevim olduğunu, bana bir kıyak çekmesini istediğimi açıkça ima ettiği halde, niçin bu sözcüğü kullanmaktan hâlâ alakoyamıyorum kendimi? "Yardım"mış! Kölelik bu kadar mi derin işlemiş içine? Aptal, aptal kadın!

Acaba garip olan ben miyim? Ona göre benim sevgimin biricik ölçütü, onun benim kafamda -örneğin şu salak kapıcıya göre- öncelik taşıyıp taşımadığı. Eh... Herhalde makul, kendine göre akla yatkın bir ölçü sayılabilir... Bense... gözlerinde on dakika önce gördüğüm o yepyeni ifadeyi, o yepyeni ses tonunu özverisiyle pekiştirmesini bekliyorum; beni gerçekten seviyorsa bunu, kendinden birşeyler vererek kanıtlamasını istiyor, kanıt sunmayı her reddedişinde beni bir bütün olarak reddettiğini hissediyor, boşluklara yuvarlanıveriyorum. Beni ben olarak sevdiğinden hep kuşku duydum; bu duygumu bir giderebilse...

Sabun tozunu koymak, bulaşık makinesinin kapağını kapatmak, makineyi doğru programa ayarlayıp çalıştırmak... Kaç işlem; kurcalanan, döndürülen, basılan kaç düğme... Robotlarımızı

programlarken, onlara ellerimizle, parmaklarımızla, tenimizle değerken ne kadar duygusuzca, mekanik bir biçimde yapıyoruz herşeyi. Ama onlar anlıyorlar bu dili işte; bak, makine çalıştı...

"Tekin gelene kadar ben biraz uzanacağım."

İşte böyle oldu konuşmalarımız... Diyalog olmaktan uzak, kopuk kopuk cümleler... Kâh oradan, kâh buradan...

"Ya... Ben de sana takılayım! Gerçi... İyisin, değil mi? Sen genelde yemek üzerine pek şekerleme yapmazsın da..."

"İyiyim... Biraz yoruldum, o kadar..."

...Oh, bu iyi işte... Bu saatlerde insan kısa da olsa kestirmek istiyor, canım... Bana zaten onbeş dakika yeter, fazlası fazla. Başımı yastığa koyar koymaz uyku tutturabilmenin ne büyük nimet olduğunu da yeni yeni öğreniyorum. Şu zavallı Yasemin'e bak: Ne kolay kolay uykuya dalabilir, ne de kolay kolay uyku sersemliğini atar... En tuhafı da, öğle uykularına yatınca hiç anlam veremediğim bir suçluluk duygusunun ağırlığı altında ezilmesi.

Hem... Bakarsın... Bakarsın, belki bir mucize olur da sevişiriz... Belki de öğlen uykusu falan bahane... Belki de bilhassa...

...Koridorda yanyana, yatakodalarına doğru yürüyen bir erkek, bir kadın. Bugünü farklı kılan nedir? Kolunu belime atışı mı? Şimdiyse elini göğsüme kaydırışı mı? En iyisi geceliğimi çaktırmadan banyoda giyeyim; sabahki sahnenin tekrarına gerek yok!..

...Geceliğini kapıp banyoya yok oldu. Sanki geri zekâlıyız; bunun anlamını bilmiyoruz! Aklınca önümde soyunmayarak, beni azdırmayacak!

...Mehmet? Yatmış bile. Acaba uyuyor mu? Usulca girip yatağa, uzanayım. Yanyana, sırtüstü devrilmiş iki dünya...

Keşke ona sokulsam, sarılsam; o da beni sıkı sıkı tutsa; öylece birbirimize sarılıp uyuyakalsak! Yorgunluktan beynimde zonklamalar, bedenimin her yerinde, bütün eklemlerimde ağrılar... Ama biliyorum: Bu bedensel ağrılar, hep birer aldatmaca... Beni gerçekte dinlendirecek olanın ne olduğunu biliyorum...

Başamı ona çevirsem, biliyorum, elimde olmadan ona bakışlarımla yalvarmaya başlayacağım: "Sarıl bana! Sev beni!" Tıpkı bir zamanlar Okan'a yaptığım gibi...

Öyle bir durumda olacakları sanki bilmiyor muyum? Ne zaman kocalanma, yalnızca ve yalnızca şefkat ihtiyacımın karşılanması için yaklaştıysam hep aynı şeyler olmadı mı? Hangisi benim bu yalvarışımı doğru yorumlayabildi, tenlerin birbirine ilk temasından sonra?

Ya ben? İlk başta ne kadar isteksiz olursam olayım, karşımdaki erkeğin her defasında dokunuşlarıyla, dudaklarıyla ve kaçınılmaz sertleşmesiyle benim de sonunda cinsel arzularımı kabartmayı başarmasını neye yormalı? Özellike Okan'la, hep böyle olmadı mı? İsteye isteye yenilmek...

Duygularıyla bedensel ihtiyaçları birbiriyle uyum içinde olduğu zaman yaşama sevinciyle, yaşama coşkusuyla sevişiyor insan: Neşe dolu, sevecen, sevgiyi pekiştiren sevişmeler... Bu sevişmelerde, zevk vermek ve almak için harcanan enerji, önce zevkin kendisiyle, sonunda da, mutlulukla yoğrulmuş derin bir huzurla ödüllendirilir.

Ama bedeni, insana bazen nasıl da uzak ve yabancı kalabiliyor! Yürekle bedenin arzuları bazen nasıl da birbiriyle çelişebiliyor! İşte: Baştan, cinsel birleşmeyle sonlanması tasarlanmamış, kadın-erkek arasında değil, yalnızca iki insan arasında olabilecek bir ten yakınlaşmasının amaçlanmış olduğu bu tür bir sevişme sonucunda cinsel hazzın doruğuna defalarca varmış olsa da insan, yürek bu heyecana ne kadar yabancı kalabiliyor... Ateşi söndükten sonra hep, birşeylerin eksikliğini, çaresizlik içinde o korkunç boşluğa yeniden düştüğünü hissediş...

Keşke Mehmet'le sorun, yalnızca yürekle bedenin arzularının çakışmamasıyla sınırlı olsaydı... Artık bir de, haz duyduğum her sevişmede yaşadığım korkunç şeyler, beni kahreden görüntüler... Dayanamayacağım...

İşte, şimdi ve onunla yaşadığım her an, aynı şey tekrarlanabilir: Mehmet'in, sıcak nefesiyle bacaklarımın iç kısmını taradığını düşünmek bile beni zevkten ürpertmeye yetiyor...

Artık farklı olsun istiyorum!

"Artık farklı olsun istiyorum!"

"Efendim? Bir şey mi dedin?"

"Artık farklı olsun istiyorum, anlıyor musun, Mehmet..."

...Sözlerin dudaklarından birer inilti şeklindeki şu dökülüşü, yüzündeki şu endişe... Deminki öfkem bir anda uçtu gitti işte... Nedir onu telaşlandıran, bir anlayabilsem... Bana şu çaresizce sarılışı, beni kendi bedeni üzerine çekmesi... Eskiden olsa, bu hareketinin, önümüzdeki bir-iki saatin nasıl geçeceği konusunda ümit vaadedici olduğunu düşünebilirdim. Halbuki bugün...

O mu değişti, ben mi? Yoksa biz hep mi böyleydik?

"Nedir Yasemin, farklı olmasını istediğin?"

Sanki biri duyabilirmiş gibi, böyle fısıltı şeklinde konuşuyor olmamız anlamsız, ama bizim durumumuzda artık hiç bir şey bana tuhaf gelmez oldu. Yavaşça yuvarlanıp tekrar yanına sırtüstü uzanayım: özerinde yattığım sürece durum tehlikeli...

"Sevişmelerimiz... Daha doğrusu, sevişememek... Bunalımlara düşmeden sevişememek koyuyor bana, anlıyor musun?"

"Beni düşünerek söylüyorsan, dert etme. İdare ediyorum ben. Yani... Çok rahatsız etmiyor."

"Beni ediyor. Anlamıyor musun Mehmet; bu böyle devam edemez... Bir çaresi olmalı... Benim için azap bu..."

"Ama Yasemin... Sana kaç kere dedim... Git bir doktorla görüş... Normal bir şey değil bu..."

"Ah, anlamıyorsun... Gördüklerimin düş falan olduğunu sanıyorsun, ama değil... Her sevişmede... İnsanın kendini evlat katili gibi hissetmesi bilemezsin ne korkunç bir şey. Ama bunu doktor anlayamaz ki; beni deli falan sanırlar."

Haklı. Bana ilk anlattığında ben de öyle sanmıştım. En azından, bir ürperti geçirmiştim. Şimdi biliyorum deli falan olmadığını, ama... Kendi kendime yapabildiğim tek açıklama, müthiş bir hayal gücüne sahip olduğu.

"Peki... Ne yapabiliriz? İnan Yasemin, ben de öyle çaresizim ve senin için öyle çok üzülüyorum ki..."

Hayret... Bütün bu söylediklerim doğru. Bu gerçekler, bilincim tarafından algılanmak için, yüksek sesle dile getirilmeyi mi bekliyorlardı? Üzülüyorum, hem de çok üzülüyorum... Bunu daha önce farketmedim mi?

"Bilemiyorum... Belki de sorun sevişmelerimizde... Sevişmek, ne bileyim, yalnızca... Yalnızca iki organın içiçe geçmesi değildir ki; en azından, olmamalıdır... "

...Ama niye söylüyorum bunu; Mehmet zaten öyleymiş gibi davranmadı ki hiç bir zaman... Üstelik de benim şu... şu malum cinsel sorunum kaç aydır hallolmamasına rağmen o bu konuda öyle anlayışlı ki... Ama anlayışlılığı, yatakla sınırlı: Sevişme, yalnızca önsevişmeyle esas birleşmenin toplamından da ibaret değildir ki... Bu iş, kendimizi sevişeceğimiz mekânda bulduğumuz an başlamaz ki... Öncesi ve sonrası da vardır. Bir tür yaşam tarzı gibi... Bütün gün müzikle uğraşmak gibi... Çok uzaklardan büyüyerek gelen bir dalganın, sonunda havaya, zirveye fırlayıp gökyüzüne savrulduğu ana kadar düz, kesintisiz, sade ama giderek yükselen bir çizgi izlemesindeki kaçınılmazlık gibi...

Sofra!

Kafamın içinde bir sel gibi akan bu düşüncelerle, şu ana özel olan, sofrayı kurmak ve toplamak gibi banal bir mesele arasında bir bağ kur bakalım! Bu bağ kurulamadığı sürece, ona duyduğum bu yabancılığı ve yalnızlığı nasıl anlatabilirim? Ama diğer taraftan... Olacak şey mi... Bir tarafta ev işleri, bir tarafta cinsel meseleler... Ayıp! Sanki şantaj! Ayıptan da öteye... Dehşet verici birşey; müthiş bir yanılsama! Sofra kaldırmada yardım gibi bir olguyla başlayarak cinselliğe uzanan böylesine bir iletişimsizlik, kaçınılmaz mıdır? Yani bu tür bir iletişimsizliğin en kristalize olduğu, ölçülebilir bir noktaya geldiği alan cinsellik midir? Kaldı ki, biz ille evli de olmayabilirdik... Sanki cinsellik, evliliğin bağımlı değişkeni midir kuzum? Evliliğin çok ötesinde bir konu değil midir? Artık konuşmayacağım; ben söyleyeceğimi söyledim. Hem... Şu sessizlik dinlendirici...

"Biliyor musun Yasemin, sen sevişme işine lüzumundan fazla önem veriyorsun, gibi geliyor bana. Ama tabii, bilemiyorum, belki de haklı olan sensin... Yani, benden daha genç olmandan dolayı şey yapıyor olabilirim... Yani, belki de on yıl sonrasının tedirginliği içindeyim. Ama hayatımda hiç..."

...Yok; geçmiş cinsel tecrübelerimden bahsetmenin sırası değil...

"Daha doğrusu, lüzumundan fazla önem vermek de değil seninkisi; tamamen kendine özgü anlamlar atfediyorsun bu eyleme. Hiç anlayamıyorum..."

...Bu ses tonu da yepyeni ve bana yabancı... Ayrıca konuşmaları: Aklını bütünüyle bana vermiş durumda... Öyle şaşırtıcı ki, insan ne diyeceğini bilemiyor. Dirseğim yastığa dayalı, elimle başımı destekleyerek ona dönmüş, profilini inceliyorum: Büyünün bozulmaması için ona ne yanıt verebilirim...?

"Yanılıyorsun, Mehmet. Ben sevişmeye gereğinden fazla önem veriyor falan değilim... Yani, tabii ki önemli, ama yaşamsal değil. Sakın on yıl sonrasını falan da düşünüp endişelenme; ben seninle evlenme kararı alırken zaten gelecek on yılı da, yirmi yılı da hesaba katmadım mı sanıyorsun? Ama sorun o değil; sorun ne sevişmek ne de doyuma ulaşmak; zaten, biliyorsun, benim şu... malum sorunum hallolmadan, sevişmekten haz almam gerçekten güç... Sorun şurada ki sevişmenin bir de önceiyatı vardır..."

...Aptal değiliz; ne demek istediğini gayet iyi anladık; sofrayı toplama meselesi, tabii ki... Bazen ne kadar duyarsız oluyorsun, şaşılacak şey! İkidir yapıyorsun bunu bana bugün: Sevgi ifadelerimi böyle zalimce reddetmek... ne büyük haksızlık! Yatağın, sana en uzak kenarına kayıp, yüzükoyun uzanmaktan başka çare mi bıraktın bana?

...Sözcüklerden kurtulmuşluğun hafifliği... Sözcüklerden kurtulmanın insana yeniden kazandırdığı hoşgörü... Gönlünü almalıyım: Yanağını okşamak...? I-ıh. Başını öte yana çeviriyorsun.

"İstersen artık konuşmayalım da uyuyalım, Yasemin."

Sesi... Soğuk, kırgın...

Şu uzun suskunluklar... Belki de bunlara şükretmeli... Suskunluğun da müziği olur muymuş? Rengi, tonu? Kimi zaman gerçek bir sessizliğe dönüşmeye özenirmiş gibi; arp eşliğinde beşikte sallar gibi insanı... Derken ansızın yumuşak patilerin arasından fırlayıveren uzun, sivri tırnaklar, insana batan... Ne değişti? O da suskunluk, bu da...

Bugünkü suskunluklarımızda bir yoğunluk var sanki, birbirimizi daha iyi okumak...?

Nasıl bu noktaya gelindi? Neydi ters giden? Bugün tamamiyle yalnız değilim sanki, suskunluğumda; olanlara o da bir anlam vermeye çabalıyor. İkimizde de anlaşılmamanın acısı; bu aramıza, birbirimizle konuşmamızı engelleyen görünmez bir duvar örüyor, bizi yalnızlığın boşluğuna terkediyor. Ama aynı zamanda her birimiz, diğerimizin de aynı acıyı duyduğunun farkında; bu ise ikimizi, birbirimize açılmanın yollarını aramaya itiyor.

Elimi uzatıp, başının yakınına, yastığının üzerine koysam... Cesaret...

En azından yüzünü bana çevirdi. Hiç değilse birbirimizi inceleyebiliyor, birbirimizin yüz hatlarında içine düştüğümüz labirentten çıkış yolunu sessizce ve beraberce arayabiliyoruz şimdi. Ciddiyet içinde.

...Seni nasıl arzuluyorum... Ama artık yaşlanıyorum herhalde. Onbeş yaş... Bu işler hiç de bana göre değilmiş...

...Sevgini istiyorum... Katıksız, saf bir sevginin sevişmelerimizde cisimleşmesini... İçime aldığım, yalnızca bedeninin bir parçası olmamalı; bunun ötesinde, daha çok, daha çok birşeyler istiyorum. Benden daha deneyimlisin; beni nasıl anlayamıyorsun?

...Yine de elimden geleni yapıyorum, gayret gösteriyorum; niçin böyle oluyor?

...Soğuk bir kadın olmadığımı pekala biliyorsun...

...Seni anlamak ne kadar güç...

...Ama bir düğmeye basmakla olmaz ki bu işler...

...Sevgi demek, hoşgörü demek... Bunu bildiğimiz için mi birbirimize gülümsüyoruz böyle, burukça...

...Huzur... İşte... Suskunluğu aşmışlık: Sessizlik... Birbirimize şu son buruk gülümseyişimizden, ellerimizin kenetlenmesinden bu yana, yattığımız yerde bizi saran...

"Pat diye konu değiştirmek olacak ama... Sen hiç âşık oldun mu? Yani mesela... şeye... şeye âşık mıydın?"

"Okan'a mı? Bilmiyorum... Yani galiba öyleydim, bir miktar."

"Peki, ya bana? Bana âşık mısın? Bana hiç âşık oldun mu?"

...Gel de gülme, gel de ona sokulma, muzipçe kulağını çekiştirme:

"Sen ağzımdan böyle laf alıp alıp, sonunda beni, kocalarımı birbirleriyle karşılaştırmaya mı iteceksin aklın sıra?"

"Yoo, yalnızca merak ettim... Ben mesela geçmişime baktığımda duygularımı hiç tahlil edemiyorum, yani kime karşı ne hissediyordum. Bugün bile böyle durumlarda hiç emin olamıyorum..."

"Haksız değilsin. Doğrusunu istersen ben şahsen herhangi bir duygunun saf, katıksız olabileceğini sanmıyorum... Şu çarşafın rengine bir bak: Yavruağzı. Ne kadar ilginç bir renk... Biri bana, 'yavruağzı bir kazak aldım' dese, neyi kastettiğini gayet iyi bilirim; o rengin içinde kırmızı var, beyaz var, sarı var, belki bir nebzecik kahverengi... Ama hangisinden ne miktar kullandığına bağlı olarak öyle çeşitli tonlar elde edilebilir ki; ressam olarak sen daha iyi bilirsin... Örneğin bu çarşafa baktığında, bu yavruağzında yüzde oniki oranında kırmızı, yüzde yirmi sekiz oranında beyaz var, vesaire diye bir renk tahliline girişebilirsin belki. Ama duygular... Duyguları böyle, yüzdeler şeklinde ayırabilir misin? Hele sevgi, aralarında en garip, en anlaşılmaz olanı."

"Ona bakılırsa nefret de garip bir duygu değil mi?"

"Belki... Ama sanki sevgi daha çok karmaşalar içeriyor gibi... Sanki sevgi içten kaynaklanıyor, nefretse dıştan gelerek insanı sarıyor, gibi... Ama yok yok, nefret de garip..."

"Bilirsin, siyah kadar çeşitli tonları olan bir başka renk yoktur..."

"Siyah mı? Ne siyahı? Ha anladım, siyah nefreti mi simgeliyor sence? Bende nedense nefreti çağrıştıran renk, hep hardal rengi olmuştur. En sevmediğim renktir... Ama konuyu dağıtmayayım; yaşamım boyunca başıma çeşitli belalar açmış olan baskın duygu, hep sevgi olmuştur. Belki de bu nedenle bana nefretten çok daha ilginç geliyor."

"Esasında, sevginin karşıtı niçin nefret olsun ki? Nefret, öylesine nev'i şahsına münhasır ki, onu sevginin karşıtı olarak görmek, bence ona haksızlık etmek. Sevginin karşıtı umursamazlık... ne bileyim, aldırmazlık olabilir ancak, bence."

"Ne o? Sevginin gücünü küçümsüyor musun yoksa?"

"Yoo, küçümsemek değil... Sadece, ne bileyim..."

"Bana demin soran sen değil miydin, yok Okan'a âşık mıymışım, yok sana âşık mıymışım? Hadi bakalım ben de sana sorayım, Bedia'ya âşık mıydın, bana âşık mısın? Bir beğenme, daha doğrusu, bir çekim diyelim, yüzde kaç oranında ne içerdiği zaman aşk kategorisine girer, yüzde kaç oranında ne içerdiği zaman sevgi ya da düz bağlanma kategorisine girer, söyler misin? Bir sevginin içinde aşk oranının arttığının göstergesi, hüzün oranının mı, yaşama sevinci oranının mı artmasıdır?"

"Haklısın galiba. Yine de... aşkın ne olduğunu herhalde biliyorsundur! Peki, söyleyin bakalım o halde hanımefendi, itiraf ediniz: Şey'le evliyken başka birine hiç âşık oldunuz mu?"

"Galiba... Evet, galiba bir kez. Okan'ın bir arkadaşına."

"Ya..."

...Ya... Ya... Böyle bir cevap beklediğimi sanıyordum, ama beklemiyormuşum... Afalladığımı farketti mi acaba?

"Ya... Peki, bu aşkı duyunca şeye... Okan'a olan duygularında bir soğuma oldu mu?"

"Hımmm... Galiba. Sonra da araya başka olaylar girdi, hamileliğim vesaire; ikisinden birden soğudum..."

Neden bu kadar şaşırtıyor beni bu söyledikleri? Bu duyduklarım, onun hakkında kafamda varolan imgeye bu kadar mı ters? Yoksa, tutucu ve dünyadan habersiz biri olarak, bir kadının kocasına böyle şeyler anlatmasını mı yadırgıyorum, hele de Bedia'yla geçen yıllardan sonra? O halde ben nasıl düşünebiliyorum, ona dün geceyle ve Ebru'yla alakalı olarak itiraflarda bulunmayı?

Ama benim durumum onunkinden çok farklı: O, başkasına sevdalanınca kocasından soğumuş... Halbuki ben, ben ondan soğumadım ki...

"Biliyor musun, belki de asıl öfkelendiğim, kendimdim. Çünkü evli bir insan karşı cinsten birini beğendiği zaman zımnen kabul edilmiş fakat etrafında korkunç bir ikiyüzlülüğün döndüğü birtakım kurallar devreye giriyor: Ancak belirli birtakım sınırlar dahilinde karşı tarafa iletilebilecek bir beğenme mesajları teatisi

başlar. Adını koyalım; flört. Ama, içimin ta derinliklerinde bir de korku vardı: Aramızdaki çekim, ya gerçekten eyleme dönüşürse? Çünkü -çok kötü- insan bir kez düzenin çarklarında dönmeye başladı mı, bunun dışına çıkmak öyle güç ki... Hani, soğuk bir havuzun kenarındasın da bir türlü atlama kararına varamıyorsun... Evlilik kararı almak buna ne kadar benziyorsa, evlilik dışı bir ilişki kurma ya da bir evliliği sona erdirme kararı da aynı biçimde zor. Ayrıca şu var: Eşin sana çok büyük bir kötülük yapmadıysa ve ondan özel olarak nefret etmiyorsan, ona bu tür bir kazık atmak hiç de kolay olmuyor. Yani, ne bileyim, Okan'a tekmeyi atıp öbürüyle beraber olsaydım, mutlu olamazdım, gibi geliyor. Ama işte, yıllar süren mutsuz beraberlikler de böyle meydana gelmiyor mu...?"

"Yasemin, bana bir konuda söz vermeni istiyorum..."

"Başkasına âşık olursam ya da sana olan aşkım biterse sana bildirmemi mi istiyorsun?"

"Evet..."

Bu kadın mı çok cin, yoksa hepsi mi böyle? Yoksa ben mi çok safım da herşeyim ortada? E güler tabii, haklı olarak...

"Hiç merak etme... Öyle birşey olursa sana söylerim..."

...Ah sevgili Mehmet... Bir başkasına âşık olursam, bunu herhalde gerçekten de sana özel olarak bildirmem gerekir; oysa Okan kendiliğinden anlamıştı, hem de derhal: Sevişmemden. Sevişmelerimiz, aramızdaki iletişimimiz, gizli anlaşma dilimizdi. Her zaman müzik eşliğinde sevişirdik; müzik cinsel yaşamımızın vazgeçilmez bir parçasıydı. 'Mutlu' olarak adlandırabileceğim dönemlerimizde, Okan'la sevişmelerimiz bende hep, yaşama coşkusuyla elele giderdi: Doruğa ulaştığım saniyelerde sanki dünyayı yeniden yaratıyordum; sanki çok yükseklerden korkunç bir şiddet ve gürültüyle fışkırarak akan bir şelaleydim. Hani şu İspanyol filmi 'Belle Epoche'daki lezbiyen kızın, doruğa ulaşırken sarılıp trompetine onu gümbür gümbür öttürmesi sahnesi var ya... İki müzisyen olarak o sahneye Okan'la bayılmıştık, çünkü o kadar gerçekti; o kadar "biz"di ki... Bir trompet çalarak duyduğu cinsel hazzı hem katmerlemek, hem de o duygunun anlaşılması güç heybe-

tini böylece haykırmak öylesine... öylesine insanca gelmişti ki bize...

Mutsuzluğumun başladığı dönemde ise onunla sevişirken, yalnızca hüzün duydum. Doyuma ulaşmak ise bedenimin, ruhuma ihanetini simgeliyordu; bedenim haz, ruhum ise yalnızlığın en yalınını, en acısını duyuyordu. Sanki bedenim bana düşmandı: Doruğa her ulaştığımda duyduğum yalnızlığın şiddeti artıyordu.

...Yine hangi garip düşüncelere daldı acaba? Gözlerindeki şu uzak bakışa dayanamıyorum... ve bu defa... ona ben sarılacağım...,

Kaskatı... Bir taş gibi kaskatı. Şimdiyse... bir karara varmış gibi bana sokuluyor ve kollarımın arasında işte... gevşiyor... Keşke yatak dışındayken de sarılmak bu kadar kolay olsa... Ben ki kadın konularında pek tecrübeli sayılmam; şu anda emin olduğum bir tek şey var: Ne kadar tahrik olsam da, çaktırmamalıyım... Bu da mümkün değil ya... Hiç değilse kendimi frenlemek...

Kafamın içi nasıl dumanlı... Ah, ben meğer ne kadar da saf, ne kadar da cahilmişim... Şu son günlerde, geç yaşta da olsa, kendimce hayatın tek gerçeğinin; dünyanın, herşeyin etrafında döndüğü odak noktasının ne olduğunu anladım: Ne bilim, ne ilim; herşey kadın-erkek çekimi üzerine dönüyor. Sanki tek anlamlı şey bu, ama bu ne kadar da anlamsız! Yasemin'in verdiği sözü tutacağından eminim: O bir başkasını severse, bunu ilk öğrenecek kişi kesinlikle ben olurum. Ya ben? Bu durumda benim de ona aynı sözü vermem, yani... birtakım itiraflarda bulunmam, son haftalarda yaşadıklarımı anlatmam gerekmez mi? İçim daralıyor...

Her neyse; birbirimize bu derece sokulmuşken ve Yasemin'in elleri bedenimde gezinirken tatsız şeyler düşünmenin anlamsı yok... Kendimi tutuyor ve gözlerinin içindeki "evet, evet" diyen ışıltıyı içime çekiyorum, ta ki doyana, içimde en ufak bir kuşku kalmayıncaya kadar. Kulağının içine fısıldıyorum:

"Hazır mısın?"

İrkildi.

"Yani... Şimdi, şu anda mı diyorsun?"

"Evet..."

"Bilemeyeceğim... Biliyorsun, aynı şeylerin tekrarlanmasına katlanamam, hiç katlanamam..."

"Ama hayatın boyunca da bu azabı çekemezsin; artık buna bir son vermelisin: Mantıklı hiçbir yönünün olmadığını sen de biliyorsun."

"Evet, biliyorum... Ama ne olur beni o konuda sıkıştırma Mehmet... Yalnızca öp beni... Lütfen, hemen öp beni..."

Onu kollarımla sararak öpüyorum, fakat ikimiz de biliyoruz; ona ulaşamıyorum. Gözleri yaşlı, yalvarır gibi yineliyor:

"Lütfen, her zaman öp..."

Cevap vermiyor, karımın kulağını hafifçe ısırıyorum.

Ne zaman Mehmet'e bir hediye, daha doğrusu, parayla alınabilir türden bir hediye verdiysem, arkasından hep, garip bir pişmanlık... bir rahatsızlık duydum.

Ona elle tutulabilir türden nesneler değil, manevi birşeyler vermek istiyorum; ondan hep manevi birşeyler aldım. O muhtemelen farkında bile değil fakat bunlar benim açımdan öyle büyük değere sahip ki... Çok koşuşturmalı bir günün akşamında eve benzi soluk, gözlerinin altı halka halka geldiğinde. bana, gitmeyi çok istediğim bir konserde refakat etmesi kadar değerli ne olabilir?

Hoş, ben de ona bunun çok benzerlerini sunmamış değilim sanırım... Ama benim verdiklerim, onun verdiklerini nasıl karşılasın: Yalnızca neyin verildiği ve bu verilenin veren açısından ne çapta özveri gerektirdiği değil, ayrıca hediyeyi alan kişinin verilene ne değer biçtiği de önemli değil midir?

Onun benimle konsere gelmesi benim için paha biçilmez bir hediye olabilir, ama benim bir sosyal antropoloji konferansında ona refakat etmemem halinde o herhangi bir eksiklik duyar mı ki? Yok canım; onun bana bu türden bir bağımlılığı yok; ben olsam da olmasam da, konferanstan aynı keyfi alır...

Evet, bu böyle. Ya benim ona sunduğum diğer manevi şeyler? Sevgi, sevecenlik, dostluk... Gerçi bunları kuşkusuz o da bana sunuyor ama -ve işte bu noktada içim cız ediyor- aynı evi hemen hemen iki yıldır paylaşıyor olmamıza rağmen, o hâlâ, duygularını saklayan bir kapalı kutu. Kutunun kapağının hafifçe aralanır gibi olduğu yegâne zamanlar, yatakta olduğumuz dakikalar.

İşte şimdi yanımda, hiç bir şey olmamış gibi uyuyor; ama demin beni ne kadar da şaşırttı... Uykuya dalmadan önce, bana arkadan sarılarak yüzünü saçlarıma gömüşü... Sonra... Nasıldı o sözler tam olarak? "Biliyor musun, seni ilk gördüğümde, yirmilerinde olduğunu tahmin etmiştim; kendi kendime 'ihtiyar kurt, bu yaşta sübyancılığa mı başladın?' diye ne büyük mücadele vermiştim, bir bilsen! Halbuki karşımdaki yalnızca güzel değil, aynı zamanda çok güçlü ve zeki bir kadın; iyi ve kötü gün dostum, üstelik... şeyden önceinden biliyorum, mükemmel de bir yatak arkadaşıymış!" Döndüm ona; başını tuttum, gözlerinin içine derin derin baktım.

O an sormak istediğim ne çok soru, merak ettiğim ne çok şey... En basitinden, konferans sonrasında, sergideki kokteylde tanıştığımız o büyülü gece üzerine hemen hemen hiç konuşmuşluğumuz yok onunla...

Kokteyl sonrasında Mehmet, dört arkadaşını ve beni evlerimize bırakmayı önermişti. Dört kişi arka koltuğa sıkışmıştık, ön koltuk ise yaşlıca bir kadına sunulmuştu. Araba hareket ettiğinde, Mehmet'in dikiz aynasını, beni görebileceği biçimde yeniden ayarladığını farketmiş, o an içim nedensiz bir sevinçle ürpermiş ama bu durumu görmezden gelmiştim. Yola çıkar çıkmaz, önde oturan yaşlı kadının üniversite öğrencisi kızı, başbakanla ilgili, kokteylde yeni duyduğu bir fıkrayı anlatmaya koyulmuştu. Hepimiz çakır keyiftik; katılmıştık gülmekten. Derken herkes sırayla, politikacılarla ilgili fıkralar anlatmaya başlamıştı. Bir ara öğrenci kız, "aklıma bir tane geldi ama biraz ayıp bir fıkra, anlatsam mı bilmiyorum" diye kıkırdamış, Mehmet de, "olacağı buydu; zaten biri 'biraz ayıp'la girizgâhı yaptı mı, ondan sonra anlatılanların düzeyi çorap söküğü gibi düşmeye başlar!" diye gülerek dikiz aynasından

bana bakmıştı. Yine genel bir kahkaha ve -işte şimdi- dikiz aynasında bakışlarımız tekrar birleşmişti.

Fakat bu an, çok özel, düş gibi bir andı: O an, dikiz aynasındaki o ikinci bakışmada birşeyler olmuştu... Hayatımda ilk kez geliyordu böyle birşey başıma: "Bir bakışta aşk" deyiminin hep, romantizmin cılkını çıkarmak isteyenlerin bir palavrası olduğunu düşünmüşümdür, oysa o bakışmanın etkisiyle serseme döndüğüm, beynimin uğuldadığı o saniyelerde, aklımdan tek bir düşünce geçebiliyordu: Bu adamı seviyorum. Bu adamı seviyorum. Okan'la kilisede tanışmama hiç benzemiyordu: Müzikle, müziğin büyüsüyle, cinsellikle hiç bir bağlantısı yoktu; çok farklı bir şeydi yaşadığım.

Acaba aynı anda Mehmet'in kafasından neler geçmiş, o neler hissetmişti? Bunu öğrenmek için aylardır kıvranıyorum. Ve işte, Mehmet demin bana arkadan sarılarak ilk tanıştığımızda neler düşündüğünden söz edince, ben de ellerimle yüzünü tutarak, gözlerinin derinliklerinde kapalı kutunun sakladıklarını bulabilmeyi umdum.

O an suratıma kapanıverdi kapak: Mehmet, birkaç saniye önceki ani duygu selinden dolayı yanakları pembe pembe, mahcup güldü; sanırım kendisi de şaşırmış olmalı kendi söylediklerine. Sonra, kutunun gerçekten de sıkıca kapandığını kendi kendine de kanıtlamak istercesine, hemen çarşafı bedeninin üzerine çekti.

Onun bana bugüne kadar vermediği tek şey, "seni seviyorum" sözcükleri... Bu durumda... deminki tatlı iltifatları belleğime sıkıca raptetmek, bu sözlerden bir "seni seviyorum" mesajının çıkarsanabileceğini varsaymak... Evet, varsayımlar... Varsayımlarla idare etme zorunluluğu...

Doyurmuyor beni, sevginin dolaylı, dolambaçlı ifadeleri! Ben sevgiyi duymak, bunu kulaklarımla, bangır bangır, dünyanın en aptal kadınının bile anlayabileceği basitlikte iki sözcüğe indirgenmiş haliyle duymak istiyorum, çünkü iş, bir başkasının sevgisini yüreğimin derinliğinde duymaya, bu sevgiye inanmaya gelince, evet, dünyanın en aptal kadınıyım!

Oysa Mehmet'in bana vermediğini; bu iki sözcüklük açık

sevgi ifadesini ben ona defalarca sundum. Garip şey: Benim için, daha önce -Okan dahil- hiçbir erkeğe söylemediğim bu sözcükleri yüksek sesle telaffuz etmenin, nedenini kendi kendime de bir türlü açıklayamadığım, çok rahatlatıcı, hayattaki sınırlayıcı birşeylerden kurtarıcı, adeta birşeylerin zincirlerini çözücü bir yanı var. Ona "seni seviyorum" derken bunu hararetle, coşkuyla, gözlerinin içine bakarak ve vurguyla söylüyorum; çünkü bunu biliyorum; çünkü hayatımda hiçbir gerçeği bu gerçeklikte algılamamıştım: Benim için en gerçek gerçek, bu!

•Bilemiyorum... Belki de hâlâ Bedia'nın üstüne bir başka kadına ilan-ı aşk etmeyi onun anısına saygısızlık olarak değerlendiriyordur... Belki hâlâ onu unutamadı... Belki de...

Oysa bir zamanlar Okan bana sevgisini dakika başı ne rahatlıkla ifade ederdi de kılım kıpırdamaz olmuştu! Okan'ın ağzından dökülen "seni seviyorum"lar kulağıma nasıl sahte gelirdi! Ondan, sevgisini sözle değil, benim için küçücük de olsa bir özveride bulunarak kanıtlamasını nasıl da isterdim!

Hey gidi Okan... Bir zamanlar ona bir bebek sunmak istedim, başaramadım. Hoş, Elif şu anda varolsa bile, Okan bu hediyenin değerini anlar mıydı acaba? Kuşkulu...

Şimdiyse artık bebeğim olmuyor, olamıyor. Bebeğimi yitirişimin ardından bir de kürtaj olmanın, benim yaşamımda, çok istediğim bu ikinci bebeği yitirip üstüne kısır kalmamın da ötesinde iki kalıcı etkisi oldu:

Birincisi, sevdiğim bir erkeğe artık istesem de bir bebek veremememle birlikte, manevi değer taşıyan herhangi başka bir şey de verebilme yeteneğimi genel anlamda sanki yitirdim.

İkincisi ve asıl korkuncu... Ama bunu şimdi anımsamak bile istemiyorum...

Dalmışım... Ne tuhaf bir rüya gördüm... Zaten bu aralar nedense uykularım hep renkli geçiyor...

Rüyamda Yasemin vardı... Para kazanmak için sokakta,

arabaların arasında dolaşarak simit satıyordu... Yoksa flüt mü çalıyordu? Üzerinde de tuhaf... kendine küçük gelen, morlu-kırmızılı bir hırka vardı... Tam, şeyin giydiği hırkadan... bugün arabanın camını silmek isteyen küçük kızın giydiğinden... Boyu da onun gibi kısacıktı, sanki küçük bir çocukmuş gibi, ama yüzü yaşlı bir kadınınki gibi buruşmuş, saçları beyazlanmıştı. Gözleriyse birer kocaman, kara göze dönüşmüştü, o kızınkiler gibi. Ne kadar mahzun bakıyorlardı... Yasemin'in bakışları. Daha doğrusu, Yasemin'in gözleri, rengi ve şekli değişmiş; ama o küçük kızın bakışları. O küçük kız öyle mi bakıyordu bugün? Sahi ya, ne kadar üzgün bir hali vardı... Bakışları... Ne tuhaf, bunu gerçek karşılaşmamızda değil de bir rüyada farketmiş olmam...

Daha doğrusu, gerçek karşılaşmamızda o bakışları hiç algılamamış olsaydım, rüyama falan girer miydi? O mahzun bakışlar sanki... sanki bana o an birçok başka şeyi de hatırlattı ama o sırada acelem vardı... Bir de tabii o Allahın belası polis memuru, yol vermeyen...

Yasemin de amma derin uyuyor... Şu Tekin zibidisi, saat kaçta gelecekti? Ne yapsam, uyandırsam mı...? Ama insan nasıl kıyar, böyle bir tablo nasıl bozulur?

Bıraksalar, uyurken yüzünü tamamiyle kaplamış saçlarının bukle bukle rasgele dağılmış şu halini saatlerce seyredebilsem... Şu lülelerin renk ve dokusu değişse, yalnızca kıvrımlar muhafaza edilse ne müthiş, ne fırtınalı bir deniz çıkar ortaya! Gözümün önünde canlanıyor: Gri, öfkeli bir gökyüzü, çığlık çığlığa, bir alçalıp bir yükselen martılar, vahşi dalgaların uğultusu, dudaklarda tuz ve deniz tadı, kokusu...

Sevgimden hep kuşku duyuyorsun, değil mi? Şu an gözlerini açsan, gözgöze gelsek, ağzımdan duymayı tutkuyla arzuladığını çok iyi bildiğim kelimeleri bakışlarımdan okuyabilsen... Çünkü kelimeler zor şeyler, tehlikeli, bağlayıcı şeyler... Hele de coşku, sevgi üzerine olunca... Diğer yandan kelimeler sathi ve öylesine de basittir ki... Herkes konuşabilir, söyleyebilir... Hiç anlayamıyorum; sen ki herşeyi derinlemesine düşünür ve hissedersin, nasıl oluyor da bu konuda verebildiğimle, duygularımla yetinemiyor,

bunları basit, dudaklardan dökülmüş kelimeler halinde duymak istiyorsun ille? Benim gibi biri için bunun ne kadar güç olduğunu niçin göremiyorsun? Konuşmak değil, susmak öğretildi bize. Konuşmak değil, susmak erdemdi. Duygu ifadelerine gelince: Ne tuhaf şey; öfkemizi ne rahat ortaya dökeriz; sözlerimizle, yüz ifademizle, ses tonumuzla karşımızdakini kolaycacık ezer geçeriz... Öyle kolaydır ki bu, hiçbir planlamaya gerek göstermez. Halbuki sevgi... Sevgi öyle mi ya?

Tedirginliğini okur gibi kımıldıyorsun uykunda. Gri gökyüzünde, çılgın dalgaların ortasında, incecik yüzlü bir kadının -belki bir deniz kızı?- çene kemiğinin muntazam kıvrımı, kenarında hafif bir gamze bulunan biçimli dudakları, şahsiyetli burnu çıktı ortaya. Tanrım, ne kadar güzelsin... Ne kadar güzelsin...

Ama işte, bu sevgimin yarattığı sancılar, boğazımda şu an hissettiğim yumru, kafamın içinin karmakarışıklığı... Evet, bilhassa kafamın içinin dağınıklığı, öylesine alışkın olmadığım bir durum ki... Ben ki hep düzen, hep disiplin içinde yetiştim, yaşadım... Hayatım gibi kafamın içi de hep muntazam, derli topluydu. Düşünceler, duygular, her şey sınıflandırılmış, etiketlenmiş, yerli yerinde, her biri beynimin içindeki kendilerine ait bölmelere tertiplice yerleşmiş, birbirlerinin bölmesine göz dikmeden, önem sıralarında herhangi bir değişiklik olmadan, yıllardır kımıldamadan, huzur içinde oturuyorlardı. Bütün tercihlerim bu doğrultudaydı; Bedia'yla hiç duraksamadan evlendim ve tertipli bir kadınla yaşamanın sükûnetini yıllarca sürdüm.

Vicdanım hep rahattı. Zaten canım, öyle ciddi vicdani meselelerle karşılaştığım, öyle nadirdi ki... Daha doğrusu, hiç bir şey mesele değildi, herşey kendi kendine çözülüveriyordu: Bedia'yla evliyken de bir ara bir başka kadına gönlümü kaptırmış, ama hiç bir suçluluk hissetmemiştim. Halbuki şimdi... Ebru'ya karşı şu son haftalarda hissetmiş olduklarım bile beni tedirgin ediyor. Bununla birlikte, dün geceki kokteylde bunu çok iyi anladım, o duyguları ben çoktan atlatmışım bile; onlar geçmişte kalmış bir duygu selinin gölgesinden ibaret artık. Ama vicdanım?

Vicdanım, vicdan muhasebeleri... Bu evlilik beni yoruyor.

Bu evlilikte gözetmem gereken öyle çok ayrıntı var ki... Benden on beş yaş genç bir kadınla ilişki kurma fikri, zamanında kafamda birtakım tehlike çanları çalmıştı doğal olarak; ancak o zaman aklıma gelenler -bunu şimdi çok iyi anlıyorum- çok basit, çok banal türden olası tehlikelermiş. Saçma sapan şeyler! Yok efendim, Yasemin'in, benden daha genç birine âşık olması ihtimali... Ne saflık! Ya benim Yasemin'den daha genç birine kapılabileceğim hiç akla gelir miydi? İnsanın, karşısındakinden kuşkulanması ne kadar daha kolay... Kendime konduramadığım şeyleri ona ne kadar da kolay kondurabildim...

Onun cinsel arzularını karşılamada yetersiz kalabileceğim, doğrusu aklıma gelmiş olsa da, bunu hiç ciddiye almamıştım: Geçmiş deneyimlerinde böyle bir sıkıntıyla karşılaşmamış hangi sağlıklı erkek, kendine -sırf yaşı biraz ilerledi diye- böyle bir "eksiklik" ihtimalini yakıştırabilir?

Evet; insan dünyanın en cazip erkeği olmadığını kolaylıkla kabul edebiliyor: Karısının daha yakışıklı diye bir başka erkeğe sevdalanması, insanın dışında bir neden olduğundan, kişiliğine o kadar da dokunmayabilir. Ama cinsel yönden yetersiz olmak? Bu düpedüz performansla ilgili, erkeklikle ilgili bir konu. Bunu o nedenle düşünmeye yanaşmamış olmalıyım. Gerçi... Şimdiki sorunumuz Yasemin'den kaynaklanıyor, ama olsun... İnsanın doğrusu aklına geliyor, benim yerimde bir başka erkek olsaydı, acaba...?

Zaman zaman hissettim: Sanki eski arkadaşlardan beni uyarmak isteyenler oldu gibi... Hele Nazım, Haluk ve ben, nikâha on gün kala meyhaneye gittiğimiz gece, biliyorum, sohbet iyice samimileştiğinde, benimle konuşmalarına ramak kalmıştı; anlamlı anlamlı bakışmalar, birbirlerini dürtmeler... Acaba beni hangi konuda uyaracaklardı? Belki de tam bu konularda... Ama söyleyemediler, buna cesaret edemediler: En yakın dostlarımla bile araya mesafe koyuşumun sonucu... Sadece önlerine utanarak bakabildiler; benim gibi saygı duydukları bir dostlarının özel hayatını aralarında konuşmuş olmanın utancı olsa gerek bu... Bilseler ki bu saygıdeğer dost yapayalnız... Bilseler ki artık saygıdeğer olmak istemiyor, sevgideğer olmak istiyor, insanlarla yakınlaşmak istiyor,

ama bu konuda hiç yol yordam bilmiyor, saygıdeğer olmanın sonucu yalnızlıkmış...

Bu evliliğe ilişkin ilk uyarı çanları ne zaman çalınmıştı? Yasemin'le tanıştığımız gece mi? Yoksa ilk seviştiğimiz gece mi?

İlk seviştiğimiz gece... Saçlarıyla coşkulu bir deniz arasındaki şaşırtıcı benzerliği ilk farkettiğim buluşmamız...

Bir dalgaya, ama anlık, geçici, parmaklar arasından kayıp gidene değil, işte şu anda yaptığım gibi serçe parmağımı uzatıp içinden geçirebileceğim, bana, yalnızca bana ait gerçek ve canlı olanına sahip olma duygusunu ilk o akşam tatmıştım. O akşam da, işte böyle, omzuna dökülmüş buklelerinden birinin içinden şefkatle geçirmiştim parmağımı; bukle parmağımı bir yüzük gibi sardığındaysa sanki bir okyanusla anlaşmıştım: Artık onundum, ona ait, ama o beni boğmayacaktı; verilen söz buydu... Eğilip tenini, saçlarını şimdiki gibi uzun uzun kokladığımı da hatırlıyorum. Kullandığı sabun mudur nedir; bu kadın her zaman temiz temiz birşeyler kokuyor.

Evet, ilk seviştiğimiz gece...

Bedia'nın ölümünden o yana tam altı yıldır kimseyle yatak arkadaşlığı etmemiştim... Ama hiç kimseyle... Hey Yarabbi, gerçekten gülünç; arkadaşlar, Nazımlar falan bilseler, kesin inanmazlar buna: Türk toplumu gibi bir toplumda mümkün mü, hele de bekâr, sağlıklı ve genç sayılabilecek bir erkeğin, altı yıl gibi bir süre hiçbir kadınla cinsel ilişki kurmamış olması? Hasta falan olduğumu düşünür, gülerlerdi bana... Halbuki, kendi tecrübemden çok iyi bildiğim gibi, pekâlâ mümkün bu, hatta bilhassa bu toplumda mümkün, eğer bu erkek geneleve gitmek istemiyorsa, eğer bu erkek kadınlara yaklaşmak konusunda birazcık çekingen, birazcık utangaçsa...

Bedia'nın duştan çıkıp, "Mehmet, sağ göğsümde galiba bir yumru hissediyorum" dediği sabahı hiç unutamam. Tam, ilk hesap makinelerinin, ilk muhasebeciliğin otuzbeş bin yıl öncesine uzandığına ilişkin ders notlarımı hazırlıyordum. Hatta o an kafamın tam olarak neyle meşgul olduğu bile aklımda: Tarihöncesi adamların, mağaraların kayalık iç duvalarına attıkları birçok

kertiğin hesap işlevi gördüğü... Batı Avrupa'da kazılarda bulunan hayvan kemiklerinde görülen kertiklerin de aynı amaca hizmet ettiği... Mağara adamlarının ne zaman bir hayvan öldürseler bir kemik üzerine bir kertik attıkları... Her hayvan türü için de farklı kemikler kullanabildikleri, örneğin öldürülen her ayının bir önkol kemiğine işlenmesi, her bizonun başka tür bir kemiğe... İşte, bunlara dalmıştım.

"Mehmet, sağ göğsümde galiba bir yumru hissediyorum" sözlerini Bedia öyle bir kayıtsızlık içinde söylemişti ki, kim olsa benim yerimde, aldırmazdı. Doğrusu bu ya, ben de tabii ki hiç telaşlanmamıştım. Zaten kim olsa telaşlanmazdı. Olsa olsa belki kafamı önümdeki notlardan bir an kaldırıp, dalgın dalgın, "O halde randevu al, bir doktora göster" gibi birşeyler demişimdir. Kendi sağlığını ne zaman önemsemişti ki Bedia, karşısındaki önemsesin...

Ne?

Neydi o? Ne düşündüm şimdi ben? Ne korkunç! Nasıl olabildi böyle bir şey... Yani kafamda nasıl şey oldu...

Öff... Gayet basit aslında... Biz erkekler, ne kadar da hazırızdır suskunlukları memnuniyet işareti kabul etmeye, yeter ki rahat bırakılalım, başımız ağrımasın...

O sabahı takip eden iki yıl, bir kâbus... Ne metin kadınmış şu Bedia! Gıkı çıkmamıştı, halbuki -bilhassa son dönemlerinde- ne kadar da çok acı çekiyordu; üstelik de devamlı olarak bana güçlü olmamı telkin eden, oydu. Tek, saçları tutam tutam dökülmeye başladığında, işte, bunu kafaya fena halde takmış, doktora birkaç defa endişeyle, "Eminsiniz, değil mi?" diye sormuştu; "tedavi kesildikten sonra saçlarım tekrar uzar, değil mi?" Saçlarının dökülmesi, sağ göğsünün alınmasından daha çok dokunmuştu ona sanki. Ah Bedia...

Suçluluk! Ben mi aşırı yatkınım, anılardan tedirginlik duymaya? Yok yok; şu an benim yerimde kim olsa çekiverirdi elini yeni, genç karısının sağlıklı, gür buklelerinden... Derin derin iç geçirirdi... Böyle işte...

Evet, suçluluk... Bedia'nın ölümünün ardından beni avcu-

nun içine hapseden bu duygu, şimdi bile hâlâ -seyrek de olsa- yokluyor. Gerçi ben iyi bir kocaydım, ama...

Ona yaptığım çeşitli huysuzlukları, keşke yüreğimde bu sızı olmadan hatırlayabilsem... Çocukların yetiştirilişiyle ilgili terslik-lerde suçu hep onun omuzlarına atmak yerine birlikte yüklen-seydim... Zamanında önemsiz görünen küçücük ayrıntıların hepsi-ni şimdi hafızam, eline en kuvvetli büyüteci almış, inceliyor... Tür-lü çeşitli bencilliklerim... Ne bileyim... Beni yemeğe çağırdığı za-man, koltuğumun altında bir tomar gazeteyle tuvalete girip orada saatlerce nasıl da otururdum, eşekler gibi... Of, içimdeki şu ukteler... Bugün olsa, pek çok şeyi ne kadar farklı yapardım... Bedia'ya acaba, onu ne kadar çok sevdiğimi yeterince anlatabil-dim mi? Hiç değilse hissettirebildim mi...?

Sahi, onun son iki yılını ben nasıl geçirdim? Farkında bile değilim... Kendi acıma teselli aramakla öyle meşguldüm ki... Doğru; onun için üzülmüş, kahrolmuştum, ama ilk söndürmeye çalıştığım hep, kendi içimdeki yangındı. O ne kadar da farkındaydı çektiğim acıların; bu acıların sebebi olmak, onu belki hastalığın kendisinden daha fazla yiyip bitirmiştir...

Aman, saçmalıyorum! Kardeşim, şu dünyada herkes iyi de, tek kötü kişi olarak geriye sen mi kaldın? Git Allahaşkına!

Ama işte...

Haydi Mehmet; kırk yılın başı aynada kendine mertçe, dürüstçe bakabildiğin bir anı yakaladın; en kritik noktada kaçma! Evet, Bedia'nın ölümü sana çok büyük acı vermişti, ama seni ra-hatlatan bir tarafı da yok muydu? Son haftalarında, onun ölü-münü giderek ister hale gelmemiş miydin? Haydi, itiraf et, öy-leydi, değil mi, öyleydi işte! Öyleydi! Öyleydi! Bedia'yı düşün-düğünden değil, hayır; kendini düşündüğünden.

Biz erkekler dayanıksızız... Seneler önce, çocuklar ufakken tuttuğu günlüğü ölümünden sonra bulduğumda ne şaşırmıştım: Bedia öyle, kitap okuyan kadın değildi, olsa olsa gazetelere şöyle bir bakardı. Kimseyle yazıştığına da pek şahit olmamıştım; belki bayramlarda akrabalara iki satır bir tebrik. Günlük tutmuş olması, kafamdaki imgesine o kadar ters düşüyordu ki...

Tam, kişiliğini yansıtan bir günlüktü bu: Duru, heyecansız. Çocukların kendileriyle alakalı anekdotlara pek az rastlanıyordu bu günlükte; daha çok boyları, kiloları, derslerde aldıkları notlara yer verilmişti. Ama bir bölüm vardı ki...

"...Bugün kırıklığım var. Galiba grip oluyorum. İnşallah Mehmet farketmez. Yoksa o da hemen hasta olur. Ben hem hasta olurum, hem de ona bakarım. O da bana bakmaktan kurtulur. Çocuklarla uğraşmaktan da kurtulur..."

Bu cümleleri okurken şaşırmıştım yalnızca. Beni o zaman şaşırtan, yalnızca ve yalnızca onun eline kalem alıp birşeyler yazmış olması fikriydi; kendimi böyle basit bir şaşkınlıkla sınırlamayı tercih etmiştim; şaşkınlığımın boyut ve niteliğini, büyük titizlikle, böyle belirlemiştim. Şimdiyse dehşet içindeyim: Bu cümlelerin içeriği, özü üzerine düşünmek niçin hiç aklıma gelmedi? Aklıma gelmedi de değil; bundan kaçındım; düpedüz kaçtım. Çünkü...

Evet, devam et...

Çünkü bu cümleler bana, onun hayatının son iki yılında kendi yaptıklarımı hatırlatıyor; bunları hatırlamak ise çok korkunç... Sürekli olarak onun karşısında nasıl, teselliye muhtaç bir çocuk gibi davrandığım...

Esasında, bu dehşetim sanki çok da yeni değil: Şu son haftalarda bu konu, bir sivilce başı gibi beynimin gerilerinde bir yerlerde -başka birçok konuyla birlikte- sanki hep işliyordu. Düşünüyorum da, Bedia'nın ölümünün yarattığı acıyla karışık rahatlama duygusu, günlükte okuduğum şu birkaç cümlenin kafamın gerilerinde işlemeye başlamasıyla yok oluvermişti: Huzursuzluğum ve gerçek yas dönemim asıl o zaman başladı. Çok-köklü sivilce sessizce işledi, baş verdi, olgunlaştı ve patlamak için yıllar sonrasını, bugünü buldu.

Biz erkekler dayanıksızız. Hakikaten dayanıksızız. Bedia'nın öz ağabeyinin yaptıkları en iyi örnek değil mi? O iki yıl boyunca Bedia'yı ziyaretlerini nasıl da seyrekleştire seyrekleştire sonunda hiç gelmez olmuştu... Ben farkında değilim; bir gün Bedia iyice kötüleyip, ölümüne yakın ağabeyini görmek isteyince kafama dank etti ki bu adam aylardır bize uğramıyor. Çağırıldığında da,

"ben duygusal, hassas adamım; kardeşimi öyle görmeye dayanamam" diye Bedia'yı görmemek için ne de güzel kulp bulmuştu... Evet, dayanıksızlığımızı ne de güzel kullanmasını biliriz... Ağabeyinin gelmeyeceğini duyduğunda Bedia'nın yüzünde beliren yaralanmışlık, gözümün önünden hâlâ silinmiyor.

Evet, Bedia'nın ölümünden sonra, hiç bir kadınla ilişki kurmadım, tam altı yıl. Karşıma fırsat mı çıkmadı? Ohobo... Biri bekâr olmayagörsün, dul kalmayagörsün; toplum hepten çöpçatan kesilir.

Kadınlara yaklaşmak... Ne zor şey... İçimden gelmemişti sevişmek, içine duygularımı da katamadığım bir ilişkiye girmek. Ama o dönemde ne çok cinsel içerikli rüya görüyor, uykumda ne sık boşalıyordum! Kendi kendime hayret ediyordum: Televizyonda seyrettiğim en saçma sapan bir filmdeki erotik bir sahne bile beni uyarmaya yetiyordu. Ama böyle zamanlarda kendi kendimi doyururken Bedia'yı değil -Bedia, sağlığında da hiçbir zaman cinsel fantezilerimi süslememişti- örneğin o gün fakültede ders anlatırken ön sırada oturan, adını bile bilmediğim küçük esmer güzelini hayal ediyordum. Hayal ettiğim kadınların, yakından tanımadığım kadınlar olmasına nasıl da özen gösteriyordum! Kimbilir... Böylece vicdani yükümlülük altına girmediğimi, Bedia'ya da ihanet etmediğimi, yalnızca bedenimin doğal çağrılarına karşılık verdiğimi mi hissederek rahatlıyordum, nedir?

Evet, sevgili Yasemin... Sen mışıl mışıl uyurken kocan nerelere dalıp gitti, görüyor musun?

Sergide tanıştığımız ve seni evine bıraktığım gece, kendimi önce yatağa atmış, sonra uyku tutturamayıp, bir süre sonra evin içinde turlar atmaya başlamıştım.

Seni düşünüyordum... Hayatında ilk defa sevdalanmış bir delikanlı gibi, tatlı bir heyecan içinde, o gece sergide olanları kafamda yeniden canlandırıyordum:

Kürdanlarımızı aynı köfteciğe batırdığımız an, bana fırlattığın muzip bakışın sebebini anlayamamıştım. Ama bu tesadüf ikimizi de güldürdüğünde, bir elektriklenmeyle sarsılmıştım; beni serseme çeviren bir şaşkınlık, aklımı allak bullak etmişti: Hatıra-

larımın derinliğinde gömülü olan bu tatlı heyecan, yıllar sonra, tekrarını hiç aramaz ve ummazken öyle beklenmedik bir biçimde karşıma çıkıvermişti ki...

Bilmem farkında mıydın; sürekli seni izliyor, sürekli konuşmalarını dinliyordum. Kahkahanın içtenliğine hayran kalmıştım; gülüşünü seyretmek, duymak, içimi ısıtıyor, yaşama sevinciyle dolduruyor, bana alışkın olmadığım türden, garip bir neşe veriyordu.

Derken birden benden ne kadar daha genç olduğunu ve göründüğünü bütün keskinliğiyle algılamıştım. Etrafıma bakındım: Genelde herkes spor giyinmişti; benim gibi kravat takmış pek az erkek vardı. Canım sıkıldı! Gerçi konuşmacı olmam sebebiyle herkesten daha özenli giyinmem gerekliydi, ama üzerime ceket yerine bir kazak geçirseydim acaba daha mı... şey olurdu? Ya, Yasemin hanım... Böyle şeyleri kafaya taktığımı bilsen, kimbilir ne kadar şaşırırdın! Haksız da sayılmazdın: Giyime, kuşama, dış görüntüme olan genel ilgisizliğim düşünülürse... Ama işte, seninle tanıştığımız o gün, böyle acayip acayip şeyler geçiyordu kafamdan. Derken ılık bakışlarını üzerimde hissettim ve kaygılarım bir anda siliniverdi.

Anlattıklarını gülümseyerek dinliyor, büyüne giderek daha çok kapılıyordum. Müthiş bir kadın olduğunu o gece anlamıştım; hele müzikten, resimden bahsederkenki ateşli halin beni öyle heyecanlandırıyordu ki...

Evet, bütün geceyi zihnimde tekrar canlandırıyor, kendi laflarımı ve tutukluğumu hatırladıkça sıkılıyordum. Kardeşim, akademisyen dediğin, biraz da hazırcevap olur! Kendi konusunda bülbüller gibi şakıyıp, en basitinden bir gündelik sohbette en basitinden sorulara cevap bulmakta zorlanıyorsa, yazıklar olsun ona! Derken, senin üzerine fazla, rahatsız edecek kadar fazla mı düştüğümü, hayranlığımı fazla mı belli ettiğimi, fazla mı entellektüel ve sıkıcı konuşmalar yaptığımı tartmaya çalışıyordum. Yoksa, tam tersine, ilgimi acaba hiç mi gösterememiştim? Acaba arabada, açık saçık fıkralarla ilgili olarak ettiğim laf -seviyenin çorap söküğü gibi düşeceği lafı- fazla mı ahlakçı kaçmıştı? Yoksa, tersine, fazla

mı laubali? Bu sorular aklıma takıldıkça, üzerime ter bastıkça, kendi kendimi soğukkanlılığa, sağduyuya davet ediyor, kafamda Bedia imgeleri canlandırmak için zorluyordum, ama yok! Olmuyordu!

Ertesi sabah uyandığımda, seninki ayaktaydı. O vaziyette bir süre yattım, dudaklarımda engelleyemediğim bir gülümseme: Beynimin fırtınası dinmişti. Genel bir sevgi seli kaplamıştı içimi; bütün dünyayla barışıktım, insanları, herşeyi seviyordum: Gencim, genç! Evet, kendimi öyle genç hissetmiştim ki... Yattığım yerde keyifle gerindim; biraz sonra otuzbir çekerken seni hayal ediyordum, hem de en ufak bir vicdan azabı duymadan.

Biliyor musun, hiç kimseyle bu kadar dürüst bir ilişkim olmadı. Bedia'yla karşılıklı hep suskunluk içinde geçmişti yıllarımız. Halbuki seninle en başından itıbaren birbirimize hep açık olduk. Apaçık. Değil mi? Yani... bence öyle...

Daha doğrusu, ben kendi kapalılığımın elverdiği sınırları iyice zorlamış, sana aynı gün -yılıştığımı sanma diye akşamüstüne kadar sabrettikten sonra- telefon açmıştım. Parmaklarım numaraları tuşlarken kalp atışlarım nasıl da hızlanmış, sen telefona cevap verince de nasıl tutuk tutuk konuşmuştum! İyi ki her zamanki içtenliğinle, aramama ne kadar mutlu olduğunu söyleyip beni rahatlattın! Ya bana naz yapıp, hemen o akşam yemeğe çıkma davetimi reddetseydin...

Düşünüyorum da, ilişkimiz aslında bayağı yavaş gelişti: Birinin kırk, diğerininse ellibeş yıllık geçmişi olan iki insan... Birbirimize anlatacak ne çok, ne çok konu vardı! Tanışmak için aceleci davranmıyorduk; bu beraberliğin uzun süreli olacağına dair bir önseziyle, kişiliklerin inceliklerinin keşfini zaanlam bırakmıştık. Hızla gelişen, birbirimize karşılıklı duyduğumuz güven ve sıcaklıktı.

Evlenme teklifimi hatırlıyor musun? Tabii hatırlarsın; hatta eminim ayrıntıları benden de iyi hatırlıyorsundur! Tanışmamızın üzerinden bir ay geçmiş, bir akşam yine başbaşa yemeğe çıkmıştık. Evlenme fikrini o gece ortaya atmıştım.

"Biliyor musun" demiştim usulca, "yeniden evlenmek isteyebileceğim, hiç aklıma gelmemişti ama..." gerisini getirememiştim tabii ki; hayatında hiç kimseye sevgi beyanlarında bulunmamış biri

için böyle konuşmalar yapmak ne zordur, bilemezsin. Hele sen, sen hiç bilemezsin.

Bilemezsin belki, ama anladın... Daha doğrusu anladığını sandın. Anlamıştın da, ama tam da değil: Elimi tuttun.

İşte bunu çok yadırgadım. Aslında benim için tehlike çanları belki de o an çalmaya başlamalıydı; o an anlamalıydım yapılarımızdaki korkunç farklılığı. Elimi derhal çekmek istedim; dokunmak, öpmek, koklaşmak, bunlar ancak yatakta olacak şeyler; en azından ben yıllar yılı öyle sandım. Hâlâ da öyle... hissediyorum... Yani, Bedia'yla o konuda her zaman iyi anlaşmıştık. Normal şartlarda hemen elimi geri çekerdim de, o akşam kendimi zorlayarak, içimdeki bu kaçma dürtüsüne her zamankinden daha uzun süre direndim.

Sonra ne konuştuk? Ha tamam; yaş farkımızın senin için sorun olup olmayacağını sordum sana. (Bir yudum şarap içme bahanesiyle elimi sonunda çekmeyi başarmıştım!) Hatta, işi şakaya vurmuştum: "Unutma ki yirmi yıl sonra ben moruklamış olacağım, sense daha altmışında taze bir bahar olacaksın..." deyip, kendi kulağıma gayri - tabii gelen bir de kahkaha atmıştım. Bana fırlattığın muzip bakış üzerine, ikimiz de ne içten kahkahalarla gülmeye başlamıştık... Epey rahatlamıştım doğrusu, çünkü kendinden genç kadınlarla evlenen erkeklerin ihtiyarlıkları için yatırım yaptıklarını düşünmüşümdür hep: Elden ayaktan düşüldüğü zaman için yirmidört saatlik bedava bir bakıcı...

O an bana ne kadar da tatlı, ne kadar da sevgi dolu bakmıştın... Bak, şimdi bile o bakışları hatırlamak içimi ısıtıyor... Farkındayım: Bir an elini tekrar elime uzatacak gibi oldun, sonra zaptettin kendini. Demek hemen anlamıştın bu konudaki tedirginliğimi. Demek ilk yol ayrımı, daha doğrusu, ilk fedakârlık o akşam başlamıştı. Esasında bunun üzerinde bile durmamıştım o gece; bunun senin için ne kadar büyük bir fedakarlık olduğunu sonradan, zamanla, seni tanıdıkça anladım. Fedakârlığın gerçek boyutunu ise ancak şimdi şimdi tam olarak kavrıyorum: Gündelik hayat içindeki bu dokunuşların ne kadar haz verici olabileceğini yeni yeni anlar ve öğrenirken, ihtiyaç duyan biri için onlardan mahrum

kalmanın, mahrum bırakılmanın da ne kadar büyük bir eksiklik, hatta acı olabileceğini yeni yeni kavrıyorum. Hele de senin gibi, tabiatı itibariyle mesafe koyamayan biri için...

"Hayır" diye cevap vermiştin şefkatle, "yaş farkımız benim için hiç sorun değil." Sonra düşünmüştün bir an. "Biliyorsun" diye devam etmiştin, "Okan da benden dokuz yaş büyüktü. O zaman ilişkimiz nedeniyle insanlar bize ne kulplar takmıştı, bir bilsen... Kaç kez, bizi baba-kız sananlar oldu. Seninle de olacaktır, hazırlıklı ol... Okan'la ayrıldığımızda da, pek çok kişinin yüzünde nasıl bir 'ben dememiş miydim...' ifadesi belirdi... Oysa ilişkimizin sona ermesinde yaş faktörünün en ufak bir rolü olmadı. Neden ayrıldığımızı sana istersen anlatayım..."

Lanet olsun, Okan'ı Mokan'ı hiç merak etmedim ve etmiyorum, hakkında da hiçbir şey duymadım ve duymak istemiyorum. Tek bildiğim, kemancıymış. Yeter de artar da; gıygıy da gıygıy. Ama kardeşim, buyur! Bir ilişkide öyle durumlar olabiliyor ki, en sevimsiz konuları bile konuşmak kaçınılmaz hale gelebiliyor.

"Onu boş ver şimdi" diye sözünü kesmiştim, "de yaş konusuna gelelim tekrar. Aramızdaki yaş farkı az buz değil. Dokuz yaş başka, onbeş yaş başka. İkimiz de genç olsaydık pek önemli değil de, bizim yaşımıza gelince başka. Ayrıca... genç bir kocadan sonra benimle... Yani... öyle biriyle ben bilmiyorum aşık atabilir miyim..."

Her zamanki gibi, ne demek istediğimi anladın şıp diye. "Sen işin o yönünü hiç düşünme" diye mırıldandın, "Okan'la da... o kadar mükemmel değildi her zaman."

Tedirginlik! İkimiz de dimdik, önümüze bakıyorduk. Konuyu değiştirmek ve görüşülmesi şart olan diğer bir konuya geçmek gereğini duydum; gayri ihtiyari sesim asabi çıkmış:

"Yasemin, ben artık çocuk mocuk istemiyorum."

Güldün; ne tuhaf gülüştü o: "Onu da hiç dert etme."

"Ama ya sonra fikir değiştirirsen?"

"Değiştiremem ki... İstesem de anne olamam ben. Kısırım."

"Ciddi misin?" Hayretimi gizleyemediğimin farkındaydım.

"Ciddiyim." Hafif alayla yanıt vermiştin. Haklıydın da.

Kafam allak bullak oldu. Ne tuhaf şey: Birden hafızamda, subay kanlarının kabul günlerinde yaptıklan dedikodular canlandı. Hey Yarabbi! Kırk-elli yıl öncesinin cahil, işi gücü olmayan, tatminsiz birtakım kadınlarının abuk sabuk konuşmaları: Komutanın karısı kısırmış da, o yüzden cinsel yönden soğukmuş da, komutanı koynuna almıyormuş da, komutan o yüzden başkalarıyla yatıp kalkıyormuş da...! Hey gidi çocukluğum! Nerden nereye... Güya okumuş adamım; kısır olduğunu söylediğin an, iki saniyeliğine de olsa, cinsel yönden eksik bir kadın olduğun fikri bir şimşek gibi zihnimden geçmez mi? Utancımdan ve bu düşüncemi okumandan korkarak bir an gözlerimi kapattım. Hâlâ da şaşar ve kızarım kendi kendime: Cahil bir adam olsa ancak gelebilir aklına böyle bir şey!

Suskunluğum, gözlerimi kapatışım, seni kimbilir ne kadar rahatsız etmiş olmalı. Bir süre hiç konuşmadan önüne

bakarken kimbilir aklından neler geçiyordu... Sonra bana usulca sordun: "Peki, ya sen ileride fikrini değiştirir de çocuk istersen?"

İşte bunun üzerine patlattım kahkahayı, hem de en gevreğini: "Saçmalama, Yasemin! Ne çocuğu Allah aşkına! Bu saatten sonra... Tövbeler olsun!"

Lokantadan çıkıp senin evine gitmeye karar verdiğimizde ne kadar heyecanlıydık: Biliyorduk bu gecenin özel, farklı bir gece olacağını... Ne komikti halimiz; iki acemi çaylak! Eve geleli iki saati aşkın süre geçmişti; bu süre zarfında heyecanımız yatışacak yerde dayanılmaz bir raddeye ulaşmıştı, ama ikimiz de mahcup ve tutuktuk. Önce kahve ikram etmiş, sonra senden beklenmeyecek bir muhafazakâarlıkla, tam bir iffet timsali gibi karşımdaki koltuğa en hanım hanımcık oturuşunla oturmuştun! Kahveler suskunluk içinde içilmiş, sessizlik ancak, fazla uzamasın diye birimiz ya da diğerimiz tarafından araya sokuşturulan bir-iki sözle bozulmuştu.

Belliydi bunun bütün gece böyle süremeyeceği, ama ah, tecrübesizlik! Ah, utangaçlık! Ne söyleyeceğini, nasıl davranacağını bilememek... Düşün ki bütün tecrübem, Bedia'yla yaşadıklarımla

sınırlıydı, ki o da pek birşey sayılmaz. Düşün ki Bedia'dan önce de bütün bir çocukluk, bütün bir gençlik boyunca erkek-kadın ilişkisi niyetine tek örnek ana-babamız, açık hava sinemasında gösterilen Türk filmlerindeki sevgililer... Kızlarla bakışmalar, kesişmeler... Teğmenlerin anlattıkları... Kabul günü dedikoduları... Derken kahveden sonra bana bir Fransız konyağı ikram ettin. Güzel de bir konyaktı! İşte o zaman atağa geçmiş, bileğinden yumuşakça kavrayarak seni kanapeye, yanıma oturtmuştum. "Geleceğimize" demiş ve gözlerinin içine bakarak kadeh kaldırmıştım ve birden kendime güven geldi. Bir sakarlık yapmayacağımdan, bir patavatsızlık etmeyeceğimden emindim artık ve rahatladım. Seni bileğinden kavrarkenki dokunuşum -kesinlik ama yumuşaklık taşıyan bir dokunuştu bu; bak, ben de artık öğreniyorum tenin dilini!- daha önceki resmi sayılabilecek ten temaslarımızdan -el sıkışmak gibi- çok farklı bir temastı. Kendime güvenimi bu da artırmış olabilir. Belki de karşımdaki kişinin sen oluşun... Bir sakarlık yapsam bile bana gülmeyeceğini, ne yaparsam yapayım yanımda olacağını bilmek... Gözlerin yaşardı; sen de kadehini kaldırdın, "geleceğimize" diye fısıldadın.

İlk yudumdan sonra bardaklarımızı sehpaya koyuşumuzu, birbirimize gülümseyişimizi hatırlıyor musun? Ondan sonra da kendi utangaç hallerimize gülüşerek hafiften, birbirimize ilk defa, acemice, sarılmıştık. Titreyen dizlerimiz birbirine değiyordu.

Gerisi öyle kolay, öyle tatlı geldi ki... Bluzunun en üst düğmesini çözdüğümde bir duraksadım: Öyle muhteşemdin ki! Nefes kesen güzelliklerde öyle olur ya; güzelliğin içimde bir sızı, bir acı yaratmıştı; neredeyse ağlayacaktım... Duraksayışım, modelinin pozunu ayarlayan bir ressam edasıyla saçlarını arkada toplayan tokaları çözüşüm, özgürlüğe kavuşunca yumuşakça kendilerini salıverip sanki havada asılı duran buklelerini hafif el hareketleriyle omuzlarına dağınıkça serpiştirişim, hep bu yüzdendi: Zaman kazanmak için. Sonra da hafif geri çekilip, tablosuna uzaktan bakmak isteyen ressamın ciddiyetiyle baktım sana, çünkü mecburdum, mecburdum o an aramıza bir mesafe koymaya; sızı öylesine dayanılmazdı.

Biliyor musun, seni bugüne kadar sık sık, bir tablo olarak görmek isteyişimin sırrını şimdi çözdüm galiba... Evet evet... Tablolar duygusuz, cansızdır; yalnızca güzeldir. Hiç bir talepte bulunmazlar, insanın elini olur olmaz tutmazlar... Bedia da bir tablo muydu? Tablolaştırılmış bir kadın?

Ama sen tabloluktan hoşlanmıyorsun... Ben saçlarını açarken ve seni hayranlıkla seyrederken sen, fotoğraf çektiren insanların kapıldıkları o tedirgin duygu içindeydin: Güleceğin gelmiş, nereye bakacağını şaşırmıştın. Halbuki... Şimdilerde sana bir tabloymuşun gibi hayranlıkla baktığım zaman, artık güleceğin gelmiyor. Bakışlarında, hiç anlam veremediğim şu ümitsizlik ve derin yalnızlık... Yoksa... Yoksa güzelliğin karşısında koyduğum bu mesafe mi sana bu kadar üzüntü veren...

Her neyse...

Bir sonraki düğmeyi çözdüğümde, parmağımla iki göğsünün arasındaki vadiye dalıp, çok şey vaadeden o çukuru -sutyeninin üzerinden göründüğü kadarını- hafif dokunuşlarla okşadım. Tepeden tırnağa gevşediğini, halsizleştiğini, tatlı bir ürperti içinde olduğunu hissedebiliyordum; gözlerini kapadın ve gömlek düğmelerimi aynı ağır tempoda çözmeye başladın. Bu sırada dudaklarından mırıltı halinde bir kelime döküldü; "fore", gibi birşey. O zaman bunu anlayamamıştım ve sonradan epey aklıma takılmıştı, ama şimdi, iki yıllık evlilikten sonra biliyorum: O an senin aklının geri planında Fauré'den birşeyler çalınıyordu; eminim bundan. Keşke böyle zamanlarda senin duyduklarını ben de duyabilsem! Ama duymak da yetmez; keşke duyulanlar, bende de aynı büyülü etkiyi yapabilse, beni de senin yanına götürebilse...

Düğmelerin hepsi çözüldükten sonra bir süre yalnızca yanyana, birbirimize dönük, birbirimize bakarak oturduk, birbirimizin yüzünü, boynunu, göğüslerini okşadık. Yanakların pembe pembeydi; cildin sanki içten aydınlanmış gibi...

Bu okşayışlarımıza egemen olan duygu, ikimizin de uzun zamandır içinde bulunduğumuz cinsel açlığın yanısıra, cinsiyet gözetmeyen bir şefkatti: Gömleklerimizin düğmeleri açık, ikimiz de giyiniktik; bir ara kollarımla seni sardım, ellerimle sutyeninin

kopçalarını çözdüm; hiç beklemediğim bir şey: Askısız olan sutyenin elimde kalıvermişti. O an gözümde âdeta kutsal bir eşyaya dönüştü; sehpanın üzerine usulca koydum onu ve içimden seni korumak geldi, kendim dahil herkese karşı; işte bu nedenle bluzunun iki yakasını, göğüslerin görünmeyecek biçimde kavuşturdum.

Farkındayım: Bu hareketim sana çok dokundu. O ana kadar "nü"ydün: Aklının bir ucu görüntündeydi, seyredildiğinin farkındaydın. Ama göğsünü örttüğüm an, "nü" olmaktan çıkmıştın; "çıplak"tın artık; hakikaten çıplak; öyle ki, daha önce hiç kimseyi bu kadar yalın, yapmacıksız ve çıplak görmemiştim. Bana doğru uzanıp sarıldın; birbirimize dolanmış vaziyette kanapeye uzandık.

Uzunca bir süre önce ben üstte, daha sonra ikimiz yanyana, kanapede uzanmış kaldık, hep birbirimizin gözlerinin içine bakarak, hep birbirimizi sevgiyle okşayarak.

Birbirimizi soymamız vakit aldı: Bitsin istemiyorduk. Bir bedenle tanışmak, meğer ne kadar heyecan verici bir şeymiş... Küçük dokunuşlarla hissedilen kıvrımlar... Beklenmedik bir engebe... Bak, hâlâ da bedenini tam olarak tanıdığımı hissetmiyorum henüz. Acaba bu senden mi kaynaklanıyor? Belki de bu, yaşla alakalı: Gençlikte sevişirken, karşındakinin bedenini bir bütün olarak algılıyorsun... Bir bütün olarak seviyorsun, işin içinde sanki bir acelecilik de oluyor... Pastayı olduğu gibi ağzına atmak gibi. Halbuki şimdi... Her sevişmede sanki sınırsız, sonsuz bir dünyanın küçücük bir bölgeciğini keşfe çıkıyor ve inanılmaz ganimetle dönüyorum. İnsan bedeninin her bir santimetre karesinin, her bir lokmada sunduğu inanılmaz tatlar... Ama yok: Yaşla da alakalı değil bu... Dünyaya bambaşka bir açıdan, senin açından bakmaya başlamamla alakalı... Eskiden zannederdim ki bilim adamı olmak, kendiliğinden insana sorgulayan, sorgulayıcı, herşeye karşı mütecessis bir kafa yapısı kazandırır. Öyle emindim ki bundan... Halbuki hayat yanıbaşımdan akıp geçiyormuş da haberim yokmuş... Sorgulamak, meğer ne basit şeylerden başlıyormuş... Mağara adamının hesap makinesi olarak ne kullandığını keşfetmek de

tabii ki çok önemli, ama dünyanın en önemli şeyi hiç değilmiş...

Her neyse...

Artık son parça çamaşır da bir kenara atılmış, tenlerimizin arasında hiçbir engel kalmadan, birbirimize dönük, uzanmıştık. İşte, o an tuhaf bir şey oldu: İşi daha ileriye, bir adım ötesine götürmek konusunda nedense şimdi ikimizde de bir isteksizlik, bir tereddüt başgöstermişti. İkimiz de sanki -iş bu raddeye gelince- önce birşeyleri konuşmak lüzumunu hissediyorduk. En azından, benim kafamda çok ciddi bir soru vardı, ama nasıl soracağımı bilemiyordum.

En sonunda çekinerek sordum: "Şey... Emin misin...?"

"Tabii eminim Mehmet, beni çocuk mu sandın?"

"Yok, tabii, değilsin de... yani korunmama gerçekten mi gerek yok, demek istedim..."

"Sana söyledim ya Mehmet; benim artık istesem de çocuğum falan olamaz; keşke olabilse..."

"Tabii, muhakkak... Kusura bakma işte, evhamlanıyorum çünkü ben gerçekten de HİÇ çocuk istemiyorum bu saatten sonra... Hatta benim küçük kız, birazcık da Bedia'nın bana emrivaki yapmasıyla dünyaya geldi, yoksa Allah biliyor, bir tek çocuktan fazlasını istemiyordum."

"Ben kimseye emrivaki falan yapmam, hele de böyle bir konuda" diye cevap verdin; ah, o an sesin, bakışların nasıl da buz gibiydi... Yüzünün, dudaklarının rengi de o an uçup gitmiş, tenin de buz beyazı, saydam bir hal almış, bedenin bile buz kıvamında gerilmiş, taş kesilmişti.

İrkildim: O an bir ölüydün. Seni karşımda bir ölü olarak ilk görüşüm, o gece olmuştu.

İşte, yine yapmıştım sakarlığımı; becermiştim yüzüme gözüme bulaştırmayı... Ahh... Kara önlüklü, beyaz yakalı... Başı tıraşlı oğlanlar, saçı örgülü kızlar, hepsi ufacık... Avlunun ortasında Atatürk büstü... "Sıra olun...!" En sevdiğim sınıf arkadaşımın beni evine davet edişi; hayatımın ilk daveti! "Türküm, doğruyum, çalışkanım..." Ve ertesi gün ona, annemin verdiği cevabı aynen -dosdoğru, düpdürüst- nakledişim: "Size gelemem. Siz Alevi'ymişsiniz.

Sende bit varmış." O zaman da karşımda birden ölü bir insan beliriverm işti. Keşke o zaman, o olayla kaybettiğim konuşkanlığımı sonradan yeniden kazanmasaymışım... Ne zaman biraz fazlaca uzun konuşsam, karşımda bir ölü.

Doğrulduk yerlerimizden; bedenlerimiz sönmüştü. İkimiz de o an algıladık durumumuzu; karşı cinsten yabancı birinin önünde çıplak olmanın soğuk ve utançlı şokunu aynı anda yaşadık. Bir delik, bir boşluk, bir yokluk sancıyabilir mi? Sancıyabilirmiş: İçimde kocaman, sancıyan bir boşluk vardı. Birbirimize bakmadan, hâlâ kanapede oturarak ama sırtlarımız birbirimize yarı dönük, suskunluk içinde giyindik.

Gerçekte, itiraf edeyim, birazcık da rahatlamıştım: O gece herşey "yolunda" gitseydi dahi öyle sanıyorum ki ben "tam" bir cinsel ilişkide bulunamayacaktım. Bedia hâlâ aramızdaydı; ona ihanet ettiğim duygusunu üzerimden atamamıştım: Sevişmeye henüz hazır değildim.

Terminolojiye göre "başarısız" bir geceydi yani... Ne tuhaf şey; cinsel edim acaba niçin "başarı" terimiyle değerlendirilir? Yani sonunda şey olmayınca niçin iş "yarım" kalmış, dolayısıyla başarısız sayılır? Başarısız, yani "zafer"le sonlanmamış... Ama... Ne zaferi? Neyin zaferi? Neye karşı zafer? Kırk yıl düşünsem böyle bir şeyi sorgulamak aklıma bile gelmezdi, nitekim gelmedi de; ta ki... İşte, Yasemin'le yaşamanın bende yarattığı değişikliklerden birine somut örnek. En olmayacak konuların üzerine tutup büyüteci, manzarayı sana sunuyor; ondan sonra da kurcalasın aklını en saçma sapan şeyler... Ama gerçekten de... Tuhaf...

O uzun "ilk gece"mizden sonra ne badireler atlattık, birbirimize gerçek birer sevgili olabilmemiz ne kadar uzun, karmaşık bir süreçti...

Derken... Hiç hesapta olmayan hamilelik, kürtaj ve... üzüntüler, üzüntüler...

Acaba zamanla herşey yoluna girer mi? Sorunlar hallolur mu? Yasemin... Seni anlamak ne zor...

Evet, bu evlilik beni yoruyor. Cinsel sorunlar bir yana; manevi beklentilerini karşılamada bile kendimi bazen ne kadar da

yetersiz hissediyorum... Sıcak, şefkatli bir kadınla yaptım ikinci evliliğimi; gel gör ki karımdan sık sık akan sevgi selleri -ne kadar içimden bunlara uymak, karşılık vermek gelse de- bazen nasıl da boğuyor beni...

Tıpkı... Şey gibi... Bak, aklım yine Bedia'ya gitti: Bir ara, sekiz yıl boyunca kadın-doğumcusuna gitmeyi ihmal etmiş. Sonunda içindeki spiral et bağladığından, ancak bir ameliyatla alabilmişlerdi. İşte, ben de kendi içimde buna benzer birşey hissediyorum şimdi: Sanki içimin, yüreğimin derinliklerinde, et bağlamış bir taş var; istesem de ellerimi okşayamaz, kollarımı sarılamaz, dudaklarımı sevgi sözcükleri söyleyemez kılan soğuk bir taş; ancak bir ameliyatla oradan alınabilecek bir taş. Bu taşı içimden bir söküp atabilsem, kendimi rahat, ferah, özgür hissedebilsem...

Yasemin... Ne dersin, iyi miyiz biz?

Herşey yolunda, herşey yolunda...

"Yasemin, uyan artık... Birazdan Tekin gelir..."

"İyi ki uyandırdın, Mehmet. Şuraya bak, hava kararmaya başlamış bile... Tekin gelene kadar ancak ayılırım..."

Bir yükseliyor, bir alçalıyor, sonra tekrar yükseliyor, yan yatmış bedeninin kıvrımı... Beyaz geceliği sıyrılmış göbeğine kadar; bakışlarımı, şu kıvrımın oluşturduğu dalga üzerinde bir uçtan diğer uca, bir ileri, bir geri, boydan boya dolaştırmak... Seni böyle okşamak ayrı bir zevk... Bacaklarındaki doğum çatlaklarının saydam, beyazımsı-sedefli damarlar gibi, neredeyse ebruli hatlar halinde bacaklarının üst kısımlarını, kalçalarını, karnının alt taraflarını kaplayışının insana verdiği şu estetik tat... Hayret, onları hiç bugünkü kadar net görmemiştim...

Elimi uzatsam... Onları hafif okşasam... Ne demiş Şair? İniyor ka, çıkıyor ka... Evet, biliyordum hoşuna gideceğini...

Allah aşkına, bir de şu kıllı bacaklarıma bak! Senin mermer bacaklardan sonra biçimsiz, çirkin... Yine de, tuhaf, şu anda onlar-

dan ve erkekliğimden çok memnunum! Niye ki acaba? A a! Komik olma Mehmet; maçolar gibi, bir de hiç farkında olmadan göğsümü bile şişirmişim; çok hafifçe canım... Ama hayret: Erkek olmakla hiç şu anki kadar büyük gurur duymamıştım. Bir kadını, bilhassa da doğum çatlaklarını bu kadar yakından görmek mi beni böyle tuhaf bir ruh haline soktu, nedir!

Bu duygumdan dolayı, kadınları küçümsediğim falan sanılmaya! Aksine, ben bugüne bugün, gayet tabii ki, kadın-erkek eşitliğine bütün kalbiyle inanmış bir adamım! Bebekken çocuklarımın altlarını bile bir-iki kere değiştirdim; bunu benim neslimden kaç kişi yapmıştır kardeşim?

Zaten ayı olmamanın, çağdaş, medeni bir erkek olmanın keyfi de burada değil mi? Kadınların saygınlığını tanımak, kendimizle eşit varlıklar olarak onları ve haklarını korumak, onları sömürmek isteyenlere karşı mücadele vermek... Bunlar doğrusu, insana hoş bir duygu tattıran şeyler. Yani, üstünlük anlamsında değil tabii ki; yalnızca, bir... bir iç huzuru, doğru safta olmanın vicdan rahatlığı, çünkü ne de olsa onlar kırılgan, zayıf varlıklar... Bütün çileleri onlar çekerler; aybaşı olurlar, doğum yaparlar... Yazık. Neyse canım... İyi ki kadın değilim...

"Vah benim küçücük Yasemin'im..."

"Niye 'vah'?"

...Niye "vah"? Ayrıca, yüzünde birden beliren şu garip ifade de ne sinir! Hiç hoşlanmadım. Şey bir ifade... Alık.

"Ne bileyim, doğum çatlaklarını görünce hep içim bir tuhaf olur... Yani, şu tabiat ne kadar da adaletsiz... Çocuk sahibi olmak, erkek için bir anlık zevk, sizin içinse dokuz ay rahatsızlık, doğum, acılar, sancılar, kesilip biçilmek... Sizler neler neler çekiyorsunuz; ne zaman plajda falan bir kadının bacaklarında bu izleri görsem, aklıma bunlar gelir ve içimde bir acıma duyarım."

"Yok ya'!"

Kahkahalarım öfkeden, sinirden; ne bu abuk sabuk konuşmalar! Susmalı; belki de geçer şimdi...

"Ne oldu yahu, ne dedik ki?"

...Kahkahasındaki şu alay, küçümseme... Yine pot mı kırdık,

nedir? Bir anda insan karşısındakini böyle düşüncesizce eşekten düşmüşe çevirir mi? İnsaf yahu! Kardeşim, keyifli bir öğlen uykusunun içine edersen, bizim de sabrımızın bir sınırı vardır elbette. Haa... Yoksa kıskandı mı?

"Kuzum, plajda kadınlann bacaklarına bakmak ayıp mı? Duyan da zanneder ki kötü birşey söyledik! Eminim feministler böyle düşünen bir erkeği takdir ederler; ne bileyim, sizlere haksızlık olduğunu düşünmem herhalde bir kadın olarak hoşuna gitmeli!"

...İşte, yine o duyarlı noktaya dokundun. Şu son cümlen... Çileden çıkartıcı olan, kanımı beynime hücum ettirten...

"Sen ne haksızlığından söz ediyorsun kuzum? Saçmalamayı keser misin lütfen?"

"Hoppalaaaa... Yine ne oluyor yahu, yine ne yaptık?"

Karanlık... Gözlerim kapalı belki daha iyi düşünebilirim... Gerçekten de, nedir bu öfkem durup dururken? Toparla kendini Yasemin; ayıp, böyle çocuk gibi davranmak... Çok sakin konuş...:

"Kusura bakma Mehmet, aslında haklısın; ortada fol yok, yumurta yokken bana ne oldu böyle, ben de şaşırdım emin ol. Sanırım beni kızdıran..."

Güzel; devamı? Hangi sözcükleri kullanmalı, ne demeli? Sesimdeki şu alaycılığa bir hâkim olabilsem:

"Bence doğa asıl siz erkeklere haksızlık ediyor da siz zavallılar bunun farkında bile değilsiniz. Doğuramamak... Sağlıklı olsan da, bir çocuk istesen de, salt cinsiyetinden dolayı asla ve asla o bebeği, o bebeğin sıcaklığını bedeninde duyabilecek, sonra da onu doğurabilecek durumda olamamak, ne acı olmalı! Korkunç bir eksiklik... Bu eksikliği sana nasıl tanımlasam... Yani, şöyle söyleyeyim sana: İnsanları birer bilgisayar olarak düşünsek ve duygu yoğunlukları "byte" biriminden hesaplansa, herhalde benim bütün yaşamımın toplam "byte"lerinin yarısı, doğum yaptığım birkaç saate aittir. Bilmem anlatabildim mi... Bir erkek olarak yaşamak... düşünemiyorum bile; ne kadar sıkıcı olmalı!"

"İlahi Yasemin; güldürme insanı; abartmayı ne kadar da seversin!"

"Peki kabul, abarttım belki de. Ama bu, kadınlara acıma faslından nefret ediyorum; hele bir de feminizm meminizm ayağına olunca, tüylerim diken diken oluyor!"

"Yanlış anlıyorsun. Acımak diye belki tam doğru bir deyim kullanmadım. Ama demek istediğim..."

...Ne demek istiyorum? Offf...

...Bu suskunluk iyi oldu şimdi. Nasıl da çaresizlikle iç geçiriyor. Ama bu konuşmalar... Acıması mı, beni çıldırtan? Acımak, merhamet, olumsuz bir duygu mudur? Empatiyle yakın yakına bağlantılı değil midir? O halde sorun, BİZİM özel koşullarımızda ONUN bana acımasından kaynaklanıyor olabilir mi?... Off... Tatsız şeyler düşünmeyi hiç, hiç istemiyorum...

"Biliyor musun, bugüne kadar yaşadığım en mutlu anlar, doğum yaptığım anlardır. Sakın, bebeğimin yitiminden ötürü şimdi doğumu böyle hoş bir şey olarak anımsadığımı falan sanma; doktorlar tanığımdır, ben doğum yaparken resmen gülüyordum. Hiç değilse bu deneyimi yaşayabilmiş olduğum için, bilemezsin, kendimi ne şanslı sayıyorum..."

Sessizlik... Keşke yatıştırsa beni bu suskunluklar... Oysa tersine, öfkem bir yanardağ: Huzurunu kaçırmak, canını sıkmak, hatta canını şöyle iyicene yakmak için nasıl önüne geçilemez bir istek...:

"Mehmet, Bedia hiç bebek aldırdı mı?"

"Evet... Küçük kızdan sonra... Yani... Sadece iki kere canım..."

"Nereden biliyorsun?"

"..."

"Evet?"

"Rica ederim; karımızın kaç kere hamile kaldığından herhalde haberimiz olur..."

"Hah, tamam! Haberin olurdu, yani o, sana söylerdi. Sen bilemezdin. Karnında senin bebeğini taşıdığını o senden saklayabilirdi, ruhun bile duymazdı. Güç sende değil, ondaydı! Peki, Mehmet'ciğim, geçenlerde hani anlatıyordun, Bedia'ya sigarayı bıraktıramamışsın; hamileyken de içti mi?"

"...."

"Yani içti."

"Canım, tek tük; çok azaltmıştı. Kuzum, Bedia'yı şimdi konuşmak şart mı?"

"Bedia'yı falan konuşmuyoruz; ben yalnızca şunu sana anlatmaya çalışıyorum: Senin gibi evhamlı bir adamın bebeğini taşıyordu karnında, arada tek tük sigara içiyordu, senin çocuğuna belli ki zarar veriyordu, ama sen tamamen güçsüz durumdaydın. Sonra, kendin anlattın, sana nasıl emrivaki yapmış sevgili Bedia'n? Emrivaki falan da değil, düpedüz oyuna getirmiş, kazıklamış seni: Doğum kontrol hapını sana haber vermeden kesmek, ondan sonra da... Sürpriiiz!"

"Yeter be; kes! Kes! Ne oluyor sana böyle?"

Gözlerimiz birer makinalı tüfek; işte öldürdük birbirimizi... İlle önce ölüm mü gelmeliydi: Öfkemin dinmesi için ille ona böyle ateş mi etmeliydim? Utanıyorum... Utanıyorum...

"Evet, ne oluyor bana? Neden böyle hiddetlendim, inan, ben de anlayamadım... Lütfen bağışla beni Mehmet..."

"Hoşgeldiniz Tekin Bey."

"Hörmetler sunarım Beyefendi."

...Şu "hörmetler" ve "beyefendi" kelimelerini, üstüne basa basa, aşırı saygıyla söyleyişi yok mu... Elinden gelse elimi öpüp başına koyacak! İnadına yapıyor bunu, beni dışlamak için, mendeburluk olsun diye. Yani, benden genç ya... Yoksa... bütün bunlar yalnızca benim mi hüsnükuruntum?

...Tekin flütünün parçalarını birleştirmeye başlamış bile; piyanonun üstündeki şu karmakarışık nota yığınının içinden Mozart'ın Re Minör Rondo'sunu...

"Haydi size iyi çalışmalar! Yasemin, ben çalışma odasındayım."

"Sağol canım, sana da iyi çalışmalar."

Hayret, pek de kibarız: Genelde ne zaman şu Tekin gelse,

o da tutar mutlaka bir biçimde burnumdan getirir. Gerçi Tekin'e sinirlenmekte haksız da sayılmaz: Neydi o "hörmetler", "beyefendi"ler? Hoş, kafamda genç kızlığımdan bu yana varolan; müzikle uğraşan, müzikten zevk alan kişilerin mutlaka ince kişiler olması gerektiği konusundaki romantik mitosu yıkan şu gıcık Tekin'den başka ne beklenir?

"Yasemin hanım, bir 'la' alabilir miyim?"

Al sana "la". Haydi bakalım, uğraş flütünle! Salak! Hiç düdüğünü akord ediyor görünmeye çabalama; beceremediğini bir hipopotam kulağı bile anlar! Tekrar bir "la" verelim.

Surata bak, mosmor! Bir türlü tutturamıyor! Salak! Tekrar bir "la" verelim. Salak!

İştediğin kadar öfkeyle döv "la"yı, boş beklentiler! Umutsuz vaka! Entonasyonu ne zaman tutturabildin ki bugün tuttu-rasın?

"Evet, hazırım."

Görürüz.

Aa, Mehmet'in ayak sesleri...

"Yasemin..."

Biliyordum rahat vermeyeceğini. Her defasında birşey bulur, bir bahane...

"Yasemin... Fakültenin kapalı havuzuna üye olacaksak, şu başvuru formlarını bir zahmet dolduruverir misin?"

"Koy şu masanın üzerine! Sonra bakarım! Şimdi çalışıyoruz!"

"Ama bunların bugün, şimdi dolması gerekiyor!"

Hah. Şimdi de kapı zili. Bak bak, sokak kapısının hemen yanında olduğu halde sanki zili duymamış gibi salona, yanımıza geliyor, elindeki havuz üyeliği başvuru formlarını masanın üzerine koyuyor! Ölür müsün, öldürür müsün? Lanet olsun, bari ben bakayım şu lanet kapıya!

"Birşey ilazım mıydı?"

"Hayır, teşekkür!"

Nerede duyulmuş, kapıcıların alışveriş için bu saati, akşam karanlığını beklediği? Aaaa! Osman! Kapıyı tam kapatacakken, fırladı dışarıya!

"Tekin bey, iki dakika bekleyin; şu kediyi alıp geliyorum."

Lanet... Osman'ın fırlaması demek, en üst kattan, aptal hayvanın sevinç içinde koşa koşa hedeflediği zemin kata kadar inip, yeniden çıkmak demektir, bunu da Mehmet çok iyi biliyor. Kapı çaldığında pekala engelleyebilirdi aptal hayvanı... Ama nerdeee? Sanki özellikle...

Hepinizden nefret ediyorum!

Off, nefes nefese kaldım... Şu bozuk asansörü de bir tamir edemediler gitti. Sus Osman; hiç öyle, suratıma bakıp mırklama! Evet, geldik... A a, Mehmet'teki pişkinliğe bak; hâlâ formlarla ilgili birşeyler söylemek için salonda beni bekliyor! Ben şimdi seni...

Korkak. Suratımı böyle görünce vazgeçersin, değil mi? Sessizce salondan çıkıp paşa paşa koridorun kapısını da kapatırsın...

"Evet Tekin bey, sanırım başlayabiliriz... Mozart Re Minör Rondo, değil mi?"

Bu parçayı da sanki özel olarak Yasemin-Tekin ikilisi için bestelemiş Amadeus amcamız, öbür dünyadan bizi izleyip kendi kendine eğlenebilmek için! Ama suç bende: Hiç, Tekin'le çalışılacaksa, flütle piyanonun müziğe aynı anda girmesini gerektiren parça seçilir mi? Biz ne zaman ilk denemede bir parçaya aynı anda girebilmeyi başardık ki...? (Gülriz Gülriz; seninle ne keyifli çalışırdık...)

İşte buyur; bu kez de ben erken girdim... Veya erken girdi görünüyorum...

Başka gün olsa, alttan alıp, "affedersiniz" derdim, ama yok, bugün artık dayanma gücüm kalmadı; boğabilirim şu herifi:

"Nefes verdiniz ya! Neden çalmıyorsunuz?"

"Nefesten sonra bir es verme kararı almamış mıydık?"

"Nereden çıktı? Siz, Bach'ın altıncı sonatıyla karıştırdınız. Burada niçin es verecekmişiz? Es'lik bir durum mu var Tanrı aşkına?"

Yok, bu böyle olmayacak...

Suratıma ne bakıyorsun öyle, alık alık? Alıklığın ötesinde, hafif alaylı, küçümseyen... Ah, bu erkek bakışlarını çok iyi bilirim...

Şu anda ne düşündüğünü okur gibiyim... Şirretliğimi kendince yorumluyorsun, yakında aybaşı falan olacağımı tahmin ediyorsun, değil mi? Ah, şu elimizdeki üç parça çıksın ortaya, bu çalışmalara bir son vereceğim. Gülriz'in dönmesini beklemekten başka çare yok!

Sonunda başlayabildik...

İşte, parçanın son kısmında, piyanonun solo çaldığı "forte" bölüm... Oh, şu anki ateşli öfkeme nasıl uygun!

İşte: Saldırıyor azgın boğa!

Heyyt! Bugün parçanın ve o bölümün gerçekten de tam verdim hakkını! Şimdi işte, öfkem yatıştı; şimdi keyifliyim yine! Tek, bir ara tempomuz bozulur gibi oldu, ama o da büyük sorun değil... Evet, Tekin artık benden bir gülücük, bir tatlı söz hak etti sanırım...

"Fena değildik, değil mi? Yalnız bunu bir kez de metronomla çalışalım derim; sekseninci ölçüden sonra sanki koşmaya başlıyoruz.".

"Hııı... Ben de şey düşünüyordum... Şu notaları inceliyordum da... Şu Mozart da acaba şu son sayfayı hangi akla hizmet bestelemiş? Parçanın genel havasına öyle aykırı ki! Bence, eğer biz günün birinde konser monser verecek olursak, o son sayfadaki solo piyanoyu katmayalım, yüzaltmışbeşinci ölçüden doğrudan doğruya, bir biçimde, yüzyetmişaltıncı ölçüye atlayalım!"

"Efendim? Anlayamadım... Yani parçayı kırpmamızı mı öneriyorsunuz?"

"Evet."

Seni kıskanç, hinoğlu hin seni! Öfkem... Öfkeme hâkim olmalıyım, ama kan beynime çoktan...

"Öyle birşey yapamayız, çünkü buna hakkımız yok! Ayrıca da ben o son sayfayı özellikle çok seviyorum!"

Ne garip! Ne inanılmaz bir öneri! Hayret; müzikle uğraşan kişiler müzikle ilgili konularda ne kıskanç olabiliyorlarmış! Tabii, hepsi öyle değil, Gülriz örneğin. Ama evlilikleri, müzikle bağlantılı kıskançlıklar nedeniyle yıkılan karı-kocaların varlığını duymuştum... Bir anlam verememiştim ama demek doğruymuş, olabiliyormuş...

Evet...

Bir saat olmuş Mozart'a başlayalı; yeter. Ne var sırada? Gabriel Fauré. "Berceuse". Ah, ne çok seviyorum... Neyse ki bunda birlikte girme derdi de yok; benim iki ölçülük açılışımdan sonra girecek flüt...

Başlıyorum... Ah... Adios, arkadaşlar, uçuyorum...

Aman Tanrım, ne korkunç! Sinir! Ter! Yok, bir daha bu düdüğü ciyaklayan adamla asla Fauré falan çalmam!

"İsterseniz bırakalım, ben bugün biraz yorgunum. Ama isterseniz son kez tekrar bir deneyebiliriz de."

"Bence bırakalım... Gerçekten de bugün hiç formunuzda değilsiniz, Yasemin hanım. Ne oldu, bir sağlık sorunu falan mı...?"

Şu Tekin zibidisi bu evden defolup gittikten sonra oturup Yasemin'le konuşmalıyım. Evet evet, bu konuda geç bile kaldım: Artık eminim ki buydu, hep içimi huzursuz eden: Ebru konusunu gizli tutmuş olmam... Zaten başka ne var ki? Ne olabilir ki?

Off... Nihayet başım dinç, oturup biraz düşünebileceğim... İnsanın kendine, yalnızca kendine ait özel bir mekânı olması ne kadar önemli, hatta hayati! İnsan olmanın bir gereği! Adı ister çalışma odası olsun, ister ütü odası... Bak, eskiden bu ihtiyacıma ve bununla alakalı olarak koyduğum ufak tefek kaidelere her zaman saygı gösterilirdi. Mesela çalışma odamın kapısı kapalıysa, dünya da yıkılıyor olsa, rahatsız edilmemeliyim! Eskiden emin olabilirdim ki kapımı bir kapattım mı, ben tekrar açana kadar başım dinç. Yasemin halbuki, yalnızlığın bir ihtiyaç olduğu konusunda güya benimle hemfikir olmakla birlikte, kapalı da olsa gelip kapımı tıklatabiliyor! Mecburen "gir" diyorsun tabii. İçimde bir his var, sanki... için için alay ediyor benimle. Yoksa niçin, Mavisakal'ın Odası, diye ad taksın! Alışıyoruz... İnsanoğlu herşeye alışıyor, zor da gelse...

Alışıyor ve değişiyor... Eskiden olsa mesela, içeriden gelen şu müzik sesleri bende şu anki gibi bir yalnızlık hissi uyandırır

mıydı? Bu seslerin güzelliğini ben ne zamandır böyle algılıyorum? Ya küçük ayrıntılardaki büyüleyiciliği fark edişim? Salonla aradaki kapıların kapalı oluşunun, sesi nasıl puslu cam gibi buğulandırdığı, çalgıcıların arada muhtemelen yaptıkları küçük hataları duyulmaz kıldığı, melodileri matlaştırdığı...

Esasında... Evet, müzikle hiç doğrudan alakadar olmamış olabilirim ama sesle, akustikle bayağı vakit harcardım çocukluğumda. Hatta kendi sesimin yankılanışını dinlemek için az mı vakit geçirdim boş inşaatlerde, apartımanların bodrum katlarında? Ta ki babam yasaklayana kadar...

Annemin uzun saçları taranırken ne hoş bir hışırtı çıkartırlardı... Bazı kadın saçlarının görüntüsü bana, o sesi hatırlatır. Yasemin'i de ilk gördüğümde saçları dikkatimi çekmemiş miydi? Uzun saça düşkünlüğüm, hep o hışırtıyla alakalı olsa gerek... Delikanlılığımda saçlarımı uzatma hayallerim... Öyle birşey yapsam herhalde babam beni havaya uçururdu! Şimdi... Şimdiyse... Sosyal konumum herhalde müsaade etmez böyle birşeye... Daha doğrusu... Yasemin'e sorayım, o bu konuda ne düşünür...

Evet, çocukluğumda müzik olmasa da, ses ve yankılar büyülüyordu beni. Bilhassa titreşimli sesler... Vapurun ilk hareketiyle duyulan titreşimler... Tarakla kâğıdı bitiştirip üfleyince çıkan ses ve dudaklardaki titreşim duygusu... Hele pazar yerindeki çanak-çömlekçide satılan, içine konan su miktarı değiştikçe üflendiğinde verdiği ses de değişen su küplerine nasıl bayılırdım... Ya bardaklar? Hep bardakları çıngırdattığım için, evdeki bütün şarap kadehlerinin ağızları çentikliydi! Sonra... sonra... başka neler yapardım? Küçüklüğümde ninem bana ninni söylerken, gözlerimi kapatıp elimi boğazına koyduğumu hatırlıyorum... Sonra... bu yaşa geldim, hâlâ saatlerce gargara yapmayı severim!

Evet, akustik, daha doğrusu belli sesler hep alakamı çekmiştir... Ne utangaç delikanlıydım; ona rağmen sesin büyüsünü daha yakından tanımak, keşfetmek uğruna hamama bile gittim! Keşke sesle alakalı... şey... sesle ilgili bir eğitimim olsaymış! Merak ettiğim ne çok şey var... Yasemin'deki o çatal demir, niçin "la" sesi verir? Sonra, köpeklerin duyabildiği düdükler nasıl oluyor; insan kulağı eğitimle o kadar hassas hale getirilemez mi?

Bak, şimdi şimdi bu tür şeyler üzerine düşünür oldum; halbuki hep soğutulmuştum böyle şeylerden; ses, müzik, bunlar babama göre, kızlara ya da hanım evlatlarına göre meşgalelerdi... Ben de hep, etkilenişimi azaltmaya gayret ettim... ve başardım. Ne zayıf, şahsiyetsiz biriymişim... Halbuki Yasemin'in ilk... ilk... ilk şeyi, keanlam ek olarak akustik mimarisi de okumuş ve... Neyse canım... İyi ki babamın, sosyal antropoloji konusundaki baskılarına da boyun eğmemişim!

Halbuki şimdi, Yasemin'le o Tekin'i dinlerken, sanki çok uzaklardan, benim dahil olmadığım bambaşka bir dünyadan gelen müziğin güzelliği beni ne kadar da hüzünlendiriyor... Hayret! Canım bir pipo çekti. İşte, insan pipoyu da, sigarayı da bırakalı yıllar geçmiş de olsa, zaman zaman bu istek en olmayacak anda hortlayıveriyor. Belki de beni çeken, pipo içme eylemi, yani tütün ya da nikotin ihtiyacı değil, bizzat pipolarım... Kolleksiyonumun her bir parçasının ayrı birer hatırası var; pipoyu bıraktığımda onları dağıtmayı zaten hiçbir zaman aklımdan geçirmemiştim ama şimdi benim için âdeta birer sembole dönüştüler. Aksesuvar olarak kitaplığımı süsleyebilirler, yağlı boya fırçalarımla aynı rafı paylaşabilirler, ama onlar benim için maziye... şey... geçmişe ait bir hayatı, şimdikinden çok farklı bir hayatı sembolize ediyorlar.

Örneğin şu... Gül ağacından yapılma... Budapeşte'de edinmiştim... İlk aldığımda şu kenarları nasıl keskin keskindi, halbuki şimdi parmağımı her bir kıvrımının üzerine şefkatle şööööyle... dolaştırdığımda, pek çok sivriliğinin zaman içinde erimiş olduğunu görüyorum. Tıpkı benim gibi: Birlikte aşınmışız.

Ağzıma götürsem, hafif emsem... Şöyle...

Ahh, şu acımsı tat... Genzimden yukarıya süzülen, artık düpedüz bayatlamış şu tütün kokusu, ne imgeler canlandırdı birden... Zamanında ne hoş bir aromaydı bu; kendi ellerimle hazırladığım, en sevdiğim karışımlardan biriydi; hâlâ da azıcık hissediliyor.

Hüznüm niçin sanki bir kat arttı? Acımsı tat sanki derin bir uyku halindeki hatıralar denizimin yüzeyinde ufacık bir kıpırtı yarattı; bu ise -hissediyorum bunu- daha derinlerde bir yerlerde,

ne olduğunu bilmediğim birşeyleri harekete geçirdi: Acımsı tat yüzünden, şuraya bak, neredeyse ağlamaklıyım!

Ben ne zamandan beri içimde olup bitenleri, böyle saniyesi saniyesine takip eder oldum? Böyle tuhaf alışkanlıklarım hiç yoktur ki...

Aklımın bir köşesi içeride: Sürekli olarak salondan gelen seslere kulak kabartıyorum. Şu son çaldıkları ve içime o kadar işleyen o bölümü yeniden çalışmaya başladılar işte. Evet, ben artık biliyor, görebiliyor, çok şeyleri görebiliyorum. Sıkıntımın; ne zaman o Tekin'le Yasemin müzik çalışsalar hissettiğim şu tuhaf bunalmanın sebebine işte şimdi, aylar sonra, birden parmak basabildim: Bu güzelliği Yasemin'in bir başkasıyla, bir başka erkekle birlikte yaratıyor olması karşısındaki dışlanmışlık, daha da açıkçası, kıskançlık, hissettiğim. Ne kadar basit... Ne kadar basitmiş...

"Dışlanmışlık". Bu kelimenin, yani sözcüğün anlam... anlamını tabii ki bilirim, ama hayatımda bu ke... sözcüğü belki ilk defa kullanıyorum, hele de kendimle bağlantılı olarak. Fakültede genelde uzaktan uzağa sevilen biriyim; pek dışlandığıma dair herhangi bir hatıra gelmiyor aklıma şimdi... Daha doğrusu, sosyal bir yaşantıya aslında zaten herhangi bir düşkünlüğüm olmadığından, dışlanıp dışlanmadığım üzerine zaten hiç düşünmem için vesile olmadı ki...

"Kıskançlık". "Kıskançlık." "Kıskanç."

Bu sözcüğü şu an en çıplak, en yapmacıksız haliyle yüksek sesle telaffuz ederek düşünmek, neden böyle sarsıcı? Her söyleyişte aynı sarsılış. Bu düşünce bile şimdi sarstı beni: Evet, kıskançlığın böylesini, bu kadar keskinini hiç duymamıştım daha önce; daha doğrusu, kıskançlıkla ilk defa tanışıyorum; bunu anlıyorum şimdi. Şey gibi oldum... Eşcinsel olduğumu keşfetmek gibi birşey... Yok yok, şimdi de mübalağa ediyorum tabii ki... Yine de bir tuhaf oldum...

Gözlerimi şöyle kapatsam... ve pipomu tekrar, bu defa güçlüce emsem... ağzımdaki acılık, acaba kıskançlığın, yok, kıskançlığıMIN acısını bir nebzecik örterek boğar mı? Kafamı, şöyle, geriye yaslasam ve kendimi gevşemeye zorlasam... Şakaklarım nasıl da zonkluyor...

"Kıskançlık." Sanki tek yönlü bir demiryolunda seyreden bir trenin içindeyim: Daracık bir tünele son hızla dalıyoruz; virajı dönmemizle birlikte karşıdan, aynı ray üzerinde son hızla gelmekte olan bir başka trenle bir anda burun buruna gelmenin şokunu yaşıyorum: Tamamiyle yabancısı olduğum "kıskanma" duygusuyla karşılaşınca bir kenara kaçamadım, kendimi nasıl koruyacağımı, bu beklenmedik, tuhaf ve acı veren duygular seliyle nasıl başa çıkacağımı bilemeden şaşakaldım, sarsıldım.

Pipom... Hayret... Bu defa güçlüce emince, ağzımda duyduğum, dilimi kurutan acılık beni dolaysız bir biçimde geçmişe götürdü... Bedia'ya... Bedia'yı özledim. Bedia'nın bana bir zamanlar sunduğu, yabancı ve başedilmesi güç duygulardan arınmış, sakin hayatı özledim.

Evet, Bedia deyince gözümün önünde hep, sakin bir su canlanır: Tutkusuz, dümdüz... Berrak ve duru bir su; dibine baktığında dümdüz, alabildiğine uzanan, kafayı yorucu hiçbir unsur içermeyen kumları görürsün; tek bir hareket, tek bir uyaran, tek bir deniz yıldızı, hatta insanın dikkatini bir an ayartabilecek tek bir çakıl taşı bile yoktur.

Çocuklarla ilişkisi de hep böyleydi: Dümdüz, mesafeli. Onları şöyle içten gelerek, doya doya sıkıştırıp sevip okşadığına hiç şahit olmadım. Onları emzirirken bile elinden geldiğince belli bir mesafede tutardı, kısa zamanda da zaten memeden kesmişti. Bedia'nın ne sevinç çığlıkları attığını ya da kahkahalarla güldüğünü, ne de öfkeyle bağırdığını duydum.

Hoş, sanki benim çocuklarımla ilişkim, bundan pek mi farklıydı...? Ama... ama başka türlü olabileceğini hiç bilmiyordum ki! Nereden bilebilirdim? Şimdi bile bilmeyebilirdim! Acaba çocuklarla ilişkilerimin bugün bu kadar kopuk oluşunda şeyin mi payı...?

Sevişirken de böyleydi Bedia; üstelik utangaçtı. Hiçbir zaman sevişme isteği ondan gelmedi. Ama benim sevişme isteklerimi de hiç reddetmedi; yalnızca, herşey karanlıkta olacaktı; okşanmaktan hoşlanıp hoşlanmadığını bile hiçbir zaman tam anlayamadım, onunla bu konuları konuşmak ise zaten söz konusu

değildi. Daha doğrusu, bu konuları açmaya ben de hiç bir zaman yanaşmadım. Çünkü... Çünkü onun zevk alıp almadığını hiç bir zaman pek merak da etmemiştim galiba...

Daha doğrusu... Onunla sevişirken hep, acemice ırzına geçtiğimi hissediyordum... çünkü... çünkü kendimi kaptırmaktan öyle korkuyordum ki... Rezil olma korkusu... Ne zaman fazlaca heyecanlansam, gözümün önünde hep, albayın, penis şekline sokulmuş çorabı... Alay ve küçümseme dolu kadın kahkahaları...

Zavallı Bedia... Ne inanılmaz şey! Ne hıyarmışım... Ve bütün bunların neticesinde ben de, yatak dışında zaten pek öyle sarılıp, koklaşmaktan hazzetmediğimden -en azından eskiden öyleydim, şimdiyi bilemiyorum- genelde onunla pek az bir ten temasımız oldu.

Esasında... Ne kadar iyi uyuştuğumuzu hep düşünürdüm ama, şimdi bakıyorum da, verdiği zevk bakımından Bedia'yla sevişmenin, doğrusu, banyoda yapılan mastürbasyondan pek bir farkı yoktu. Bir kere, karanlıkta sevişmekten hiç tat alamıyordum... Bunun yapımla ilgili olduğunu düşünürdüm; herşeyi olduğu gibi görmek isteyişimle. Daha doğrusu, herşeyi olduğu gibi görmek istediğimi, benim için başka türlüsünün mümkün olmadığını düşünürdüm şu en yakın geçmişe kadar. Hep, soyut resimler yapmak istememe rağmen, bunu becerememiş olmam da buna bağlanamaz mı? Gözümün önündeki bir modeli bile, ne kadar istersem isteyeyim, stilize etmekten aciz oluşum...? En açılabildiğim, kendimi en çok salabildiğim tablolarımda bile, hatlarıma hep bir rijitlik hâkimdir. Yasemin'le de ilk tanıştığımda, ismine hayran kalmamış mıydım? Yasemin. Manası belli; gözümün önünde canlanan imge belli. Yasemin'in kendisi de o gece adı gibi açık, neşeliydi. Onu öyle sanmıştım. "Gizemli" kadınlar erkeklere niçin çekici gelirler, hiç anlayamazdım. Belirsiz durumlardan her zaman ürker, kaçardım ve bütün bunların kişiliğimden kaynaklandığına dair en ufak bir şüphem yoktu. Halbuki şimdi, Yasemin'in ve kendimin bilinmedik yönlerimiz ortaya çıktıkça, "giz" denen şeyin çekiciliğine, büyüsüne giderek kaptırıyorum kendimi. Bedia'nın karanlıkta sevişmek istemesini anlamazdım. Bir yanımla aydınlık

istiyordum, ama sevişirkenki aydınlığın da hep, annemlerin evindeki beyaz floresan ışıkların ölgünlüğünü hatırlatan bir tarafı vardı.... Halbuki mum ışığı da varmış, başka ışıklar ve aydınlatma imkanları da varmış...

Aslında Bedia'yı ne kadar az tanımışım... Acaba o, hayat biçimimizden ve bütün bu durumlardan memnun muydu? Yoksa yalnızca aşırı fedakârdı da bana mı uydu? İster misin, onun da, Yasemin gibi, dokunmak ve dokunulmak için yıllarca içi erimiş olsun? Keşke, keşke daha çok konuşsaydık zamanında! Keşke gecelerimin bütününü kendi çalışmalarıma vakfedeceğime, ona biraz daha fazla vakit ayırabilseydim. Keşke çalışma odama girmemek, gibi saçma sapan yasaklar koymasaydım...

Bedia'yı mahrum bıraktığım şeyleri düşündükçe, Yasemin'e istediklerini vermek, bunun için çaba harcamak Bedia'ya haksızlık gibi geliyor. Sanki ilk evlilik has evlilik: Alışkanlıkların, davranış biçimlerinin ve kişiliklerin kemikleştiği evlilik. Asıl evlilik. İkinci evlilikse üvey evlilik. Bu bir duygu; mantıken biliyorum ki birinde bilinçsizce yapılmış hataları diğerinde bilinçlice tekrarlamak asıl haksızlık olur; ama o duygu yine de orada...

Bedia'yı gözümün önüne bir türlü, canlı haliyle getiremez oldum; ancak son çektirdiği vesikalık fotoğrafını kafamda canlandırınca gerisi geliyor... Esasında hoş kadındı, ama hiçbir zaman cinsel bir çekiciliği olmadı. Gençliğinde, en güzel yıllarında bile sokakta yürürken erkeklerin dönüp arkasından baktıkları tipte bir kadın değildi. Zavallıcık; tutucu bir ailenin, kocasına destek ve iyi bir eş olmak üzere yetiştirilmiş tutucu kızıydı. Evde ben ve çocuklarla başbaşayken rahat ve mutlu, kalabalık içindeyse çekingendi: Genelde hep evde otururdu; kokteyllerde yanımdan ayrılmaz; insanlarla tanışmak için kendiliğinden herhangi bir girişimde bulunmazdı. Onu kıskanmam için hiçbir zaman herhangi bir neden olmadı ki; keşke olsaymış!

Kıskançlık konusunda eminim o da benim kadar rahattı. Gerçi işte, bir defacık, kısacık bir gönül macerası yaşamıştım onunla evliyken, ama fırtına dindikten sonra bir akşamüstü bir parkta dolaşmaya gittiğimizde ona anlatmıştım olanları. Yani,

önemli ya da sözü edilmeye değecek bir olay olduğundan ya da vicdanen rahatsız olduğumdan falan değil canım; sırf bilsin diye. Yani saklamış olmamak için. Nitekim Bedia da hiçbir tepki göstermeden, ifadesiz bir yüzle dinlemişti beni. Ne zaman olmuştu bu? Ölümünden üç yıl önce.

Bedia'nın her yönden tam zıddı olan Yasemin'le evlenirken, tekrar böyle bir -evlilik dışı- aşk macerası yaşayabileceğim, hiç aklıma gelir miydi?...

Evet, Yasemin'le konuşmalıyım, hem de bugün... Beş ay önce başlayan olayları, dün geceki kokteylde olan konuşmaları, hepsini, hepsini kronolojik sırayla, aynen olduğu gibi, ayrıntılarıyla, mertçe aktarmalıyım...

Beş ay öncesiyle başlarım.

Beş ay kadar önce, diye başlarım anlatmaya, bir sabah, fakültedeki odamın kapısını tıklatmıştı birisi; koltuğunun altında sıkıştırılmış kitaplarıyla bir doktora öğrencisiydi gelen. "Hocam" demişti, "biraz vaktinizi alabilir miyim?"

Derse yetişme telaşı içindeydim; hafif sabırsızlıkla, "Siz öğleden sonra beş gibi gelin" demiştim. Sabah dersleri olan öğrencilerin fakültede işleri, öğle vakti biter. Ben de bunu bildiğimden, kıza saat beşe randevu vermekle onu başımdan savmış olacağımı umuyordum; bundan kesinlikle emin olabilirsin!

Yanılmışım. Saat tam beşte kız tekrar kapımdaydı. "Evet, hocam? Şimdi müsait misiniz?" diye sordu. Gülümsüyordu. Canım, gayet normal bir gülümseme; bir öğrencinin hocasına gülümsemesi tipten bir gülümseme...

Aman, neler saçmalıyorum? Bir olayın anlatılmasından çok, bir savunmaya benzedi bu... Bak, sana anlattığımı hayal bile edince lafları da şaşırıyorum, abuk sabuk konuşmaya da başlıyorum! Kızcağız bana gülümsemeyip de ne yapsın; surat mı assın?

Ben de bezgin bezgin gülümsedim, mecburen elimle koltuğu gösterdim. (Bak şimdi, o "mecburen"e gerek var mıydı?) "Tabii, buyurun" dedim. Tam dört saat ders anlatmışım o gün; takdir edersin ki o saate randevu verdiğim için kızmıştım kendi kendime: Yorgunluktan ağzımı açacak halim yoktu.

Kız benim, tez hocası olmamı istiyordu. "Ne konuda yazmayı düşünüyorsunuz?" diye sordum. Uzun uzun anlatmaya başladı. Anlatıyordu, anlatıyordu... Yok efendim, Mezopotamya'daki kazılar, yok bilmemneredeki buluntular... Hâlâ anlatıyordu, bense yorgunluktan, inan, dalmışım bambaşka düşüncelere... Derken birden sıçradım; kızın söylediklerinde birşey, beni yeniden çalışma odama döndürmüştü: "...bence siz bir dâhisiniz" cümlesi.

Yaa, Yasemin hanım; duydunuz mu? Kocanız bir dahiymiş, öyle diyorlar! Eminim çok güleceksin buna!

Her neyse, tahmin edeceğin gibi, çok memnun olmuştum bu cümleyi duyunca. Ama bu çok tabii değil mi; yani beğenilmeyi kim istemez? Sonra kıza baktım şöyle: Sevimli bir yüz; bir çift ışıl ışıl kahverengi göz de bana hayranlıkla bakıyordu. İtiraf edeyim ki içim bir tuhaf oldu. Konuşmanın başını kaçırdığım için utandım; ne de olsa düşünsene, kız uzun uzun tez konusunu anlatmış. Bunun üzerine ben de"Teşekkür ederim" dedim, "isterseniz teziniz üzerine yarın tekrar konuşalım; saat on gibi gelebilirseniz, size bol bol vakit ayırabilirim." Çünkü insan hoca olarak haliyle, ilgili bir öğrenciyle karşılaşınca destek olmalı.

Kız odadan çıkarken, el sıkıştık. Yine o hayran bakışlar. Birden yorgunluğumdan eser kalmadığını hissettim, öyle mutlu oldum. Adını sordum, o da "Ebru" dedi.

O akşamüstü trafiğinde eve nasıl vardığımı anlamadım bile: Araba kullandığımın farkında bile değildim; herşey sanki otomatiğe bağlanmıştı; o ışıl ışıl bakışları canlandırıyordum kafamda tekrar tekrar ve içim içime sığmıyordu. Evin önüne park ederken arabamı, sağduyuya davet etmiştim kendimi: Kızım yaşında bir çocuktu o! Genç kızların, hocalarına hayranlık duymaları gayet tabiidir, sen de bilirsin. Yine de merdivenleri ikişer ikişer tırmandım, yemekten önce duş yaparken, hiç âdetim olmadığı halde, şarkılar mırıldandım. Bu duyguyu eminim sen çok iyi anlarsın; Okan'la evliyken sen de bir başkasına âşık olmuşsun ya! Kendin anlatmıştın ya! Bu arada, onu doktora öğrencisi olarak kabul etmeye çoktan karar vermiştim.

Ertesi sabah saat onda Ebru damladı. Sakın gülme ama,

ben hemen gözlerine baktım, o hayran bakış hâlâ orada duruyor mu, diye! İçim rahatladı: Duruyordu!

Bu benim kendimi beğenmişliğim değil, emin ol; gerçekten de hayrandı bana Ebru. Öyle müthiş bir zekâya sahip olduğu söylenemezdi; anlaşılan pek öyle aman aman çalışkan bir öğrenci de değildi, ama benim bütün kitaplarımı okumuştu ve tavsiye edeceğim her kitabı okumaya, her çalışmayı yapmaya hazır görünüyordu. Bir hocanın gözünde bu, başlıbaşına olumlu bir puandır; son yıllarda öğrencilerin derslere ilgisi o kadar azaldı ki...

Ebru artık hergün beni fakültedeki odamda ziyarete geliyor ve sık sık, benim ne kadar olağanüstü yeteneklere sahip olduğumdan söz ediyordu. Doğrusu ben de kabarıyordum; elimde değildi. Böyle bir kızın hayranlığını kazanmamla birlikte sanki genç ve cesur bir el, hızla ve acımasızca ihtiyarlığa doğru ilerleyen yaş ibreme "dur!" demiş, sonra da o ibreyi gençlik yönüne doğru ısrarla -ve başarıyla!- çekiştirmeye başlamıştı.

Evet evet, resmen gençleştiğimi hissediyordum. Hatırlarsın, hani maaşımı aldığım gün gidip kendime daha spor, daha genç işi birtakım giyecekler almaya karar vermiştim de sen hem şaşırmış hem sevinmiştin. İşte, o sırada oldu o...

Aaa! Sakın sen, o spor giyecekler yüzünden birşeyler sezinlemiş olmayasın? Birkaç gün sonra bir sabah ben fakülteye giderken, hani seninle kapıda vedaşlaşırken, usulca sormuştun ya: "Mehmet, başka bir kadın mı var?" diye?

Donup kalmıştım. Hatırlar mısın, "Nasıl yani?" diye de birşeyler kekelemiştim.

"Yani birine âşık mı oldun sen?" diye sorunca sen, hemen toparlandım:

"Hoppala" dedim, hafif alayla ve abartılı bir umursamazlık edasıyla, "nereden çıkarıyorsun böyle şeyleri? Âlem kadınsın vesselam. Öyle birşey olsa söylerdim sana; merak etme." Böyle dememin sebebi, emin ol sana yalan söylemek için falan değildi; o sırada sahiden de yoktu ortada herhangi bir şey; inan ki masumdum.

Fakat masum da olsam, birşeyler vardı; hissediyordum

bunu: Bu diyalog sırasında yüksek ve dik bir kaydıraktan son hızla aşağıya kaymış gibi olmuştu karnım. Bunun verdiği suçlulukla tuttum aptal gibi yanağından bir de makas aldım; hatırlıyor musun? Ne acemice bir makas almaydı o; hayatımda kimseye öyle şey yapmamışım ki... Bu alışılmadık hareketim üzerine beni şüpheyle süzmüştün, ben de kıpkırmızı kesilip dar atmıştım kendimi dışarıya!

Şey, senin bu hallerin bazen ürkütüyor beni... Yani, sezgilerin çok güçlü, bu da beni birazcık tedirgin ediyor. Nitekim o gün Ebru fakültedeki odama uğradığında, hep aklımın bir köşesinde sen vardın; Ebru'yla sohbetimiz, bir türlü, rahat kayan bir yol bulamamıştı kendine.

Bir ara Ebru'nun gözü, duvarda asılı bir tabloya takıldı. Hani canım var ya; benim fi tarihinde yaptığım uyduruk manzara tablosu... Hani papatya tarlası... "Şu resmi kim yaptı?" diye sordu.

"Ha, o mu? Ben yaptım" diye cevapladım ilgisizce.

"Ciddi misiniz? Ay, hayret birşey! On parmağında on marifet bir insansınız!" dedi.

Bu daimi ve kayıtsız şartsız hayranlığı nedense birden sinirime dokunmuştu ve ona karşı nedensiz bir öfke kabardı içimde: "Yok canım" diye patladım birden; "Asıl karımı, Yasemin'i tanısan... On parmağında on marifet deyimi, sanki onun için yaratılmıştır: Mükemmel piyano çalar, mükemmel bir aşçıdır, bütün giyeceklerini kendi diker, her yönüyle dört dörtlük bir kadındır! Sonra, hayatının bir döneminde şiirler yazmış; basılmış şiirleri var..." İnan ki aynen dedim bütün bunları.

"Ya... Ne kadar ilginç... Ne iş yapar hanımınız? Yani, herhangi bir yerde çalışıyor mu?" diye sordu o da.

Bu soru üzerine iyicene tepem attı, çünkü bu yeniyetmeleri iyi tanırım: Bir yerde çalışmayan kadınlar, onların gözünde "ekonomik özgürlüğüne kavuşmamış", dolayısıyla düşük statüde yaratıklardır, bunu gayet iyi biliyorum; sorunun soruluşunda da bir meydan okuma sezmiş, hemen savunmaya geçmiştim: "Hayır, ev hanımıdır" dedim, "ama klasik ev hanımı tipi değildir, öyle gün yapan, toz peşinde falan koşturan. Kültürlü kadındır. Ayrıca çok

da güzel bir kadındır..." Az daha, "bir tablo gibi..." diyecektim de zor tuttum kendimi. Düşünebiliyor musun? Bu abuk sabuk konuşmaları yapan, bendim! Bir yandan da kendi kendime, hoppalaa! diye kızıyordum, şu Yasemin'in güzelliği de nereden gerekti şimdi?

"Ya..." dedi, "Ne güzel birşey... Hanımınızla ne kadar övünüyor olmalısınız... Onunla bir gün tanışmak isterim doğrusu..."

Dikkatle baktım yüzüne: Bu sözleri söyleyişinde hiç bir alaycılık sezmedim; içtenlikle konuştuğundan eminim. Öfkem kabardığı hızda yatıştı ve ona karşı birden içim yeniden ısınıverdi.

O gün kendimce önemli bir keşifte bulunmuştum: Senden söz etmek, seni övmek, içimi rahatlatıyordu; daha doğrusu dudaklarımın "Yasemin" kelimesini telaffuz etmesi sanki benim sana olan bağlılığımı koruyordu... Ne bileyim, bir tür "maşallah" gibi.

Zaman zaman içimde huzursuz bir kıpırtı hissetmiyor değildim... Bu kıpırtının nereden kaynaklandığını sanırım şimdi biliyorum; itiraf etmek zor gelse de, bu bir gerçek: Başkalarına karşı sende övdüğüm özelliklerinin hepsi, gerçekte bana içten içe rahatsızlık veren özelliklerin.

Bir piyanist kocası olmak çok hoş bir şey doğrusu; bir-iki arkadaşım, bundan dolayı bana nasıl gıpta ettiklerini açıkça söylediklerinde benim de koltuklarım kabarmıştı. Evet, pastanın üzerindeki kremayı toplamak keyifli; o halde bu "mükemmel piyano çalma"nın altında yatan ve gereği olan gam çalmalar, egzersizler, piyano başında, kilisede org başında benden ayrı geçirilen saatler niçin bu kadar sinirime dokunuyor? Bu sorunun acı cevabını şimdi sanki bilir gibiyim... Gerçekte, içimin ta derinliklerinde, senin de -bir zamanlar Bedia gibi- evde oturup bütün vaktini evin düzenli oluşuna ve bana! bana! vakfetmeni tercih etmez miyim? O halde başkalarının önünde senin "klasik bir ev hanımı" olmamanla övünmelerim de neyin nesi oluyor? Hiii.... Bu ne çelişki, böyle... Hani ben hep mantıklıydım, hani ben hep ne istediğimi bilirdim, hani ben...

Ben ki, ikiyüzlülükten nefret ederim... Öyle nefret ederim

ki, konuşma dilimde elimden geldiğince öztürkçe kullanmaya özen göstermeme rağ... aman... karşın, düşünce dilimde öztürkçeye geçememiş olmayı bile bir ikiyüzlülük addedip utanırım... Ben ki, gerçekte için için öztürkçe değil, özgür Türkçe taraftarı olmama rağ... karşın, gericilerin safındaymış gibi görünmemek için öztürkçeci görünme mecburiyetinden dolayı rahatsızım...

Her neyse, lafı bırakıp hikâyeme döneyim: Zaman içinde Ebru'dan etkilenişimin arttığı oranda kendimi bile şaşırtan bir coşkuyla seni ve müziğini, konuşmalarda göklere çıkartıyordum. Böylece hem Ebru'ya olan hislerimde ne kadar masum olduğumu ispatlamış sayıyordum kendimi, hem de bu sayede seninle gözgöze gelmekten çekinmiyordum.

Derken ara ara, fakülte çıkışında hocalarla doktora öğrencileri bazen birlikte birşeyler içmek için bir yerlere oturmaya gittiklerinde, Ebru katılıyorsa, ben de katılmaya başlamıştım. Bak, bu konuda bana hiç sitem edemezsin, çünkü sana hiçbir zaman yalan söylemedim: Böyle zamanlarda sana, "arkadaşlarla dışarı çıkıyoruz, azıcık gecikirim" diyordum, sen de hiçbir zaman nereye, hangi bara gittiğimizi sormuyordun. Sorsaydın tabii ki gerçeği söylerdim; saklayacak birşeyim yoktu ki! (Gerçi senin, "ben de size takılabilir miyim?" diyemeyecek kadar onuruna düşkün olduğunu biliyordum, ama olsun; çok istesen sorabilirdin. Ayrıca sen de, yokluğumdan faydalanarak kendini piyanona veriyordun, dolayısıyla çok da üzülecek bir durum yok ortada. Neyse, bunları sana söylemem, tabii).

Bir hayal âleminde yaşıyor gibiydim; bu duyguyu anlıyorsun, değil mi? Sağol. Uzun zamandır tatmadığım bir mutluluk vardı içimde; dünyaya, herşeye hoşnut bakıyordum, içim çalışma şevkiyle ve coşkuyla doluydu.

İşin tuhafı, Ebru'ya olan aşkım, beni sana karşı da daha şefkatli yapmıştı, ama bu şefkatte herhangi bir suçluluk duygusunun payı yoktu. Sadece, kendim bunca mutluluk içindeyken senin de mutlu olmanı istiyordum.

Hani sana anlatmıştım ya, bir öğrencimle ortak bir araştırma yapacağız, diye, hani Papua'larla ilgili... İşte o öğrenci, Ebru.

Nitekim biliyorsun, bir-iki ay zarfında ortak araştırmamız küçük bir kitapçık olarak yayınlanacak.

Derken bir gün... İşte, hikâyemin en zor kısmına geliyorum şimdi: Benim fakültedeki odamda onunla başbaşa, bu ortak çalışma üzerine konuşuyorduk. Bir ara döndüm, Ebru'nun gözlerindeki ışıl ışıl hayranlığı tekrar, doya doya içtim ve -artık buna ister çocukluk de, ister uçukluk- bu bakışlara sonsuza kadar sahip olmak gibi bir isteğe kapıldım.

"Ebru, seni çok beğeniyorum. Yani -nasıl desem?- galiba sana ben şey oldum... galiba... yani seni çok beğeniyorum da..." Düşünebiliyor musun? Evet, kesinlikle bir hayal olmalıydı bu, gerçek olamazdı! Sana, biricik Yasemin'ime bile söylemeyi başaramamış olduğum bu beceriksiz sözleri yalnızca düşünmüş müydüm, yoksa gerçekten sesli mi söylemiştim, şaşkınlıkla bir an anlayamadım.

Sesli söylemişim; Ebru'nun yüzündeki hayret dolu ifade bunun göstergesiydi. Bu durumda susmak olmazdı, o halde devamını getirmeliydim: "Biliyorum, bu çok ani oldu... Emin ol, öyle çapkın biri falan değilim; yani evlendikten beri ilk defa birine böyle... şey oluyorum. Ama -ve bu benim için çok önemli- şeyi bilmek istiyorum... Senin duyguların... Sen bana karşı neler hissediyorsun?"

Korkunç bir andı bu; kalbim duracak gibiydi; kendi söylediklerime hâlâ inanamıyordum. Birkaç saniye bakıştık. "Sağolun hocam" dedi Ebru sonunda yavaşça, "Sizi ne kadar çok sevdiğimi biliyorsunuz..." Bir tereddüt etti, sonra güldü: "Ne garip... Sizinle olan ilişkimde ilk kez, 'işte, hayranlığımı ne kadar içtenlikle gösterirsem göstereyim, bundan başka anlamlar çıkarmayacak bir erkek!' diye düşünmüştüm. Demek ki yanılmışım. Demek bir kadının hayranlığının çekimine direnebilecek erkek bulmak gerçekten güçmüş!" Tekrar bir tereddüt geçirdi, sonra ciddi bir sesle devam etti: "Sizi çok seviyor ve bir bilim adamı olarak çok beğeniyorum ama, kusura bakmayın, hepsi bu."

"Anlıyorum" dedim ben de dalgın dalgın. O an, duygularımı tahlil etmeye çalışıyordum, çünkü beni çok şaşırtan bir du-

rumla karşılaşmıştım: Normalde böyle bir ret karşısında yalnızca büyük bir hayal kırıklığı ve üzüntü duymam gerekirken, duyduğum küçücük hayal kırıklığının arkasında müthiş bir rahatlama, bir ferahlama duygusu gizlenmeye çalışıyordu.

Her neyse... Dostluğumuzu ve ortak çalışmalarımızı, bu konuşma hiç olmamış gibi sürdürmeye karar verdik. Tatlılıkla hallolmuştu iş ve ben bir daha o konuyu hiçbir zaman açmadım ona.

Evet, hepsi bundan ibaret.

Aman, aslında meseleyi ne diye büyütüyorum? Ortada, Yasemin'e itiraf edecek bir suç bile yok! Olsa olsa... Şey... Galiba yine de bir çekim var, bir çekim duyuyorum Ebru'ya karşı... İşte o, tamamen geçmiş değil maalesef.

Ya dün geceki parti?...

Dün gece olanları, Yasemin'e anlatsam mı? Bilemiyorum... Onları nasıl anlatırım?

Gayet basit: Dün gece, fakültenin kuruluş yıldönümü kutlanacaktı, diye başlarım. Bu defa seni de birlikte götürmeyi planlamıştım; son anda neden caydım, biliyor musun? Güçlü sezgilerinden korktuğum için! Aklına "yanlış birşeyler" gelmesin diye mecbur kalacaktım Ebru'ya karşı soğuk ve mesafeli davranmaya, Ebru da bu işe bir anlam veremeyecekti, tuhaf bir durum ortaya çıkacaktı.

Ebru'yla ben aynı masaya düşmüştük; Ebru'nun Amerika'dan yeni dönmüş bir kız arkadaşı, iki de genç asistan delikanlı vardı bizim masada. Kız arkadaş oldukça ukala, ayrıca -saç kesimiyle, giyimiyle- erkeksi bir tipti; ondan hiç hoşlanmadım.

Şimdi iyi dinle bak; bu kısım senin çok hoşuna gidecek: Ebru, kız arkadaşını bana tanıştırınca, kız, "Aa" dedi, "acaba soyadı benzerliği mi, yoksa sizin, şair Yasemin hanım'la bir akrabalığınız var mı?"

Ya... Yasemin hanım...? Bunu duyunca nasıl keyifleneceğini gözümün önünde canlandırabiliyorum...

"Karımdır" dedim ben de, tabii büyük gururla. İyi ki kitaplarının son baskısına evlilik soyadını da eklemişsin!

"Sahi mi?" diye heyecanlandı kız; "Ben onun şiirlerine hayranım! Sanırım hepsi bende var! Hatta bazı edebiyat dergilerinde yayınlanan ilk şiirlerini bile saklıyorum. Neden onları da toplayıp kitap halinde yayınlatmıyor? Bence hanımınızın hakkı verilmiyor; yani, ne bileyim, ortalıkta şairim diye dolaşıp ünlü olan kimler kimler var; Yasemin hanımın adını oysa, ne kadar az kişi biliyor. Keşke şiir yazmayı bırakmasaydı..." Vallahi, aynen böyle dedi bak.

"Haklısınız" dedim ben de (kız birden bana sevimli görünmeye başlamıştı!) "Yasemin bence de gerçekten iyi bir şairdi ve bence de yazık oldu. Ama işte, biliyorsunuz, bu işler nasıldır... Belki biraz daha sosyal olmak gerekirdi, Yasemin'inse o taraklarda hiç bezi yoktur. Yıllarca yeni birşeyler üretmeyince de, unutuldu gitti."

Şimdiyse şiirden, şairlerden konuşmaya başlamıştık.

"Eşiniz küçükken mi başlamış şiir yazmaya?" diye sordu Ebru.

"Yoo" dedim, "otuzundan sonra, biz tanışmadan önce başlamış."

"İlginç" dedi asistanlardan biri. "Peki durup dururken nasıl olmuş? Yani ilk kez nereden aklına esmiş de...?"

Hepsi meraklı meraklı bana baktılar. Meğer seninle ilgilenen ne kadar çok insan varmış... "Vallahi..." diye başladım, sonra bir tereddüt ettim. Bu konudaki hassasiyetini bildiğim için uzun ayrıntılara girmek hiç gelmedi içimden: "Yasemin'in, benden önceki evliliğinden bir bebeği olmuş, doğumdan hemen sonra ölmüş. Ölünce Yasemin de şiir yazmaya başlamış" diye kestirip attım.

Nedense bu cevabım, asistanlardan birinin müthiş komiğine gitti; güleyim derken lokması boğazına kaçtı, az daha boğuluyordu. Sakinleşince, "Özür dilerim" dedi, "biliyorum, aslında söylediğinizde gülünecek bir taraf yok, yalnızca söyleyiş tarzınız... Sanki bebeği öldü, o da o an otomatikman şiirler döşemeye başlamış gibi..."

"Ne var?" diye sordu Amerika'dan gelme ukala kız, "Ben -adını unuttum- bir Amerikalı şair hakkında bir yerlerde bir yazı

okumuştum, herif karısının lezbiyen ilişkisini öğrendikten sonra, altmışbeş yaşında şair olmuş; kadın, sen git, bir başka karıyla otuzbeş yıl ilişkin olsun, ondan sonra da sevgilin ölünce git bunu kocana anlat! Ne geri zekâlılar var! Hoş, bu sayede herifin yeteneği ortaya çıkmış ya!"

Birden Ebru bana döndü ve usulca sordu: "Ya Yasemin hanım? Sizin bir başka kadına ilân-ı aşk ettiğinizi duyacak olsaydı ne yapardı?"

"Yasemin mi?" Hiç tereddütsüz verdim cevabı, çünkü seni artık çok iyi tanıyorum: "Beni teselli ederdi. Öyle iyi kalplidir ki... Reddedildiğimi duyunca da, öteki kadının, benim cazibemi anlamayan bir aptal olduğu konusunda beni ikna etmeye çalışır, acımı gidermek için elinden geleni yapardı."

"Hanımınızı gerçekten çok merak ettim" dedi Ebru; anlaşılan kendisini dolaylı yoldan aptal olarak tanımladığımı anlamamıştı, "onunla tanışmayı çok isterim."

"Ben de..." dedi ukala kız arkadaş -sesinde hafif alay vardı- "Şahsen benim boyfriend'im bir başkasına âşık olduğunu bana söylese, hele de onun uğruna beni terketse, vururdum onu!"

Hemen anladım: Senin enayi olduğunu ima ediyordu. "Niye ki?" diye cevapladım soğukça, "Benim bir başkasına âşık olmamın Yasemin'le ne ilgisi olabilir ki? İnsan aynı anda iki kadını sevemez mi?" Evet, ilk sezgilerim beni yanıltmamıştı: Mendeburun tekiymiş bu kız!

Sırtımı döndüm ve bütün gece o kızı görmezlikten geldim.

İşte bu kadar! Hikâye bitti!

Aslında... Kıza bu kadar çok sinirlenmemin sebebi sanırım, Ebru'nun beni reddetmesiyle uğradığım kaybı birden anlamamdı. Evet, şu anda da bunu hissediyorum sanki: Yasemin'le kurulu düzenimin devam edeceğini bilmenin yarattığı rahatlamanın karşılığında Ebru'yla -cıvıl cıvıl, gencecik, hayat dolu, hayran gözlü Ebru'yla- birlikte yaşayamayacağımızı, sevişemeyeceğimizi bilmenin yarattığı hayal kırıklığı. Ama bunu Yasemin'e anlatır mıyım hiç?

Acaba başka erkekler, fakültedeki arkadaşlar böyle durumlarla karşılaşıyorlar mıdır? Tersi düşünülemez; fakültede benden çok daha genç ve yakışıklı bunca erkek hoca varken... Ama hiç kimseyle bu konuları konuşmuşluğum yok ki...

"Dert babası." Fakültedeki bazı arkadaşlar bana böyle ad takmışlar. İyi bir dinleyici sayılırım, sır saklamasını bilirim; dert babası rolümü genel olarak benimsiyorum da.

Ama doğrusu, dostlarımdan biri dertleşirken biraz fazlaca mahrem bir sırrını açıklamaya yanaşacak gibi olursa, onu usturuplu bir biçimde ya başka bir konuya yöneltir ya da daha konuyu hiç açamadan, sustururum. Çünkü geçmiş tecrübelerimden biliyorum ki insanlar genelde, çok özel sırlarını açtıkları kişiyle sonradan eski dostluklarını sürdürmekte zorlanıyorlar, o kişiyle karşılaşmaktan rahatsızlık hissediyorlar.

Bu nedenle de ne bana mahrem birşeyler anlatılsın isterim, ne de kendim birilerine bir sırrımı açarım. Oh, ağrısız başım! Ama işte bu nedenle de diğer erkek hocaların, kız öğrencilerle olan "sorun yaratabilecek" türdeki ilişkilerinin altından nasıl kalktıkları konusunda hiçbir fikre sahip değilim. Kimbilir? Belki de böyle "sorun"larla hiç karşılaşmıyorlardır... Belki de, şey, belki benimki çok özel bir durum, yani bir öğrencinin yakınlığı, falan... Yani, belki bana has bir çekicilik... Yani...

Zaten de ne önemi var? Şu anda önemli olan ve bana sıkıntı veren tek şey, Ebru'nun beni reddetmiş olması... Vicdanımı huzursuz eden ise, bu reddin bende yarattığı hayal kırıklığı.

...Kapının aralığından odaya süzüleli belki on dakika oldu; hâlâ beni görmeden, dalgın dalgın bakıyor önüne; piposunu tutan elini kamının üzerine yerleştirmiş, diğer eliyse oturduğu koltuktan aşağı sarkmış. Odanın havası ne kadar kederli! Neden bu adam bu kadar üzgün görünüyor? Kedi doğam ve güdülerim gereği onu avutmak ihtiyacını duyuyorum, ama onunla -birlikte aynı çatı altında, aynı kadını severek geçirdiğimiz bunca zaanlam rağmen- hiç, özel bir muhabbetimiz olmadı ki... Kuyruğumu kendi çevreme yarım daire şeklinde kibarca dolayıp ucunu iki ön patimin arasına yerleştirip dimdik ayakta dursam ve bir süre hiç kımılda-

madan, en ciddi kedi bakışlarımı ona diksem? Çünkü bu pozumu seviyor; bir kez beni Yasemin'e göstermiş, "Şuraya bak, porselen bir biblo gibi; tam tabloluk;" demişti.

Evet, denemeye değer...

Yok, hiç bir şey etkilemiyor onu... Dayanamayacağım: Pati uçlarıma basa basa sessizce ona yanaşsam, bacaklarına hafifçe şööyle sürtünsem, şimdi de kuyruğumu bacağına dolayarak, çevresinde ve koltuğun bacakları arasında ağır ağır, ufak bir tur atsam...

Yok.. Hâlâ oralı değil.

Kafayı çalıştır, Osman...

Hah, buldum! Kedice deneyimlerime dayanarak en etkili olduğunu bildiğim girişimde bulunayım: Şu sarkan elin tam altına gelip, hafif pati uçlarıma basarak, sevecenlikle kafamı o ele u-za-ta-yım ve kendimi o ele ok-şa-ta-yım...

Hah! İşte ayıldı, beni farketti! Bir duraksıyor... Acaba ne diye yüzüme öyle, tuhaf tuhaf bakıyor?

...Elimin altındaki küçük, yumuşak kafa, düpedüz "beni sev" diyor! Ne yapsam... Yüzüne baktığımda içim bir tuhaf oldu -sanki bir insanla bakışıyormuş gibi- çünkü şu an resmen gözgözeyiz. Kafamı öte yana çevirsem? Hayvanların insanlarla gözgöze gelebilmeleri, yani insan gözünün nerede olduğunu bilerek iletişim anlarında gözlerini insanların gözlerine dikmeleri beni oldum olası tedirgin etmiştir. Göz temasının bana böyle zor gelişi, acaba yalnızca bunun kediliğiyle mi ilgili? Yoksa benimle ilgili bir anlam taşıyor olabilir mi? İnsanlar genelde böyle ısrarlı değildirler bu konuda: Senden yüz görmeyince onlar da kaçırıverirler bakışlarını özel olarak meydan okumuyorlarsa; halbuki kediler dobra oluyorlar... Yoksa... bu göz teması, bir temas, yani herhangi bir temas olması sebebiyle mi beni böylesine zorluyor? Kafamı çevirdim ama, merakıma yenik düşeceğim galiba: İşte, tekrar bakıyorum ona. Bakışlarımı ondan ayırmadan kafamı yavaş yavaş yana çeviriyorum... Evet, resmen gözlerini gözlerime dikmiş şu kedi!

Acaba kaç zamandır izliyor beni? Sadece göz teması değil, gözlenen konumunda olmanın tedirginliğini de yaşıyorum yine:

Ne de olsa, Yasemin'in kedisi! Onun gözünde de ben bir tabloyum... Hangi ben gerçek, hangi ben hayali? Gözümün önündeki imgenin imgesi olmak... Beni görüyorlar! Görülüyorum! Ama, nasıl? Yoksa ben... herşeyi hep, perspektif geleneğine göre mi yaşıyor, görüyorum?

Daha fazla tutamayacağım kendimi:

Evet...

Vay canına...

Ne kadar... huzur verici bir his bu... Elimin kafadan aşağı, ipeksi sırta doğru her kayışında, içim...

Şuna bak, nasıl da keyiflendi; gözlerini zevkle kıstı, âdeta bilgiç bilgiç gülümsüyor... Şimdi anladım bana huzur verenin ne olduğunu: Tır-tır yaparken hissettiğim şu titreşimler...

...Kedi sevmekte bayağı acemi olduğun anlaşılıyor ama olsun: Biz kediler biriyle dost olmaya karar verdik mi bir kez, verilenle yetinmesini biliriz.

Bak, yüz hatlann nasıl yumuşayıverdi... Hüzün anlarında insanlara sunulabilecek en iyi ilacın, bir başkasına yöneltebilecekleri sevgi olduğu bilgisi, atalarımdan edinilip, kullanıla kullanıla şimdiki kedi kuşağının genlerine işlemiş çok önemli bir bilgi-deneyimdir, bilmiyor musun? Ben de sana beni sevme fırsatını, bilerek ve isteyerek tanıdım!

...Ben de onun gibi bilgiç bilgiç gülümseyeyim bari: Karşılıksız, beklentisiz sevgi bu verilen; karmaşık ya da acı verici hiçbir yanı yok, yeter ki tutkuya dönüşmesin. Bütün sevgiler, aşklar böyle olabilse, yalnızca sevebilmek yeterli gelebilse... Sahiplenmeden sevmenin, karşılığında okşanmayacağını bilerek okşamanın, bunları en baştan kabullenmenin ne kadar hoş olabileceğine dair küçük bir fikir edindim şu an, Osman'ın mutluluk "tır-tır"larını parmaklarımın altında hissederken. Ama bunu uygulamaya hiç hazır değilim. Zaten acı verici yanı olmayınca da böyle bir hissin, böyle bir aşkın ne heyecanı olabilir?

Şu Tekin her geldiğinde hepimizin sinirleri altüst oluyor. Herif giderken neydi Yasemin'in suratının o hali? Hoş, aslında böylesi daha iyi; o geldi diye memnun mu olsa iyiydi?

Ama yok, benim sıkıntım Tekin'le falan ilgili değil...

Ne yapıyor Yasemin? Salonda olmalı...

Evet... Kanapeye uzanmış, kitap okuyor.

İçim... Göğsüm... Midemin içinde böcekler dolaşıyor. Ne yapsam... Yasemin'le konuşmak mı, konuşmamak mı? Ne korkunç birşey, böyle derdimi, kafamı meşgul eden konuları kiminle konuşacağımı bilememek... Hiç kimse yok. Özel sıkıntılarımı paylaşabileceğim türden hiç bir dostum yok. Bu da benim kabahatim tabii; benim kadar zor insan beğenen, zor dostluk kuran biri olunca... Ama yok, benim gerçekte hiç, ama hiç bir dostum yok. Evet yok, eminim bundan; bu ne acı bir duygu... Arada biraraya gelinen ahbaplar, tanıdıklar var ama konuşulanlar genelde hep sathi konular: Memleket meseleleri, iş, çocukların okul ya da iş durumları... Bunlar hep, "işlevsel" ilişkiler; bu kişilerle hiçbir duygu temasım yok...

Neden böyle oldum ben? Neden insanlardan uzaklaştım? Yoksa hep mi böyleydim? Hep bir güven eksikliği, başkalarına karşı.... Belki de yapımda var bu...

Hidayet dayımı hatırladım şimdi... Ne şakacı adamdı; yemeyi, içmeyi, eğlenmeyi seven, neşeli.... Bazen gelirdi, bizde iki-üç hafta kalırdı. Babamla dayım nasıl antipati beslerlerdi birbirlerine; kişilikleri öyle zıttı ki... Bir tek tuvalet eğitimimde, daha doğrusu, pipimde ortaklaşa gülüp eğlenebilecekleri bir konu bulmuşlardı: Dayımın ne zaman bana oturakta rastlasa attığı kahkahayı, yarı muzip yarı tehditkar işaret parmağını sallayarak, "yaramazlık yaparsan keserim fii-fooyu" deyişini, babamın da gülerek, "aman Hidayet, bırak çocuğa takılmayı" diye onu şaka yollu azarlayışını nasıl unuturum? Küçüktüm ama aklımda yer etmiş işte. Daha o yaştan, bu şakalaşmanın ardında hep, anlamadığım, gizli birşeylerin varlığını sezinler, rahatsızlık hissederdim.

Ya sünnet? Sünnetim? İlkokula başlayacağım yıl miydi? Tabii ya... Babam üniformasının düğmelerini parlatıyordu, ben de

ona sormuştum: "Baba, sünnet olmak ne dernek?" Babam bir an susmuş, sonra, "mühim birşey değil; parmağına kırmızı kurdele takacaklar" demişti. Bunu derken kendi kendine kıs kıs gülüyordu.

O akşam Hidayet dayıya bu konuşmamızı anlattığını duyduğumda kulaklarıma inanamamıştım: Babam bana ihanet etmişti! Daha da korkuncu, ikisinin birlikte attığı kahkahalardı. Fakat en korkuncu, sünnet anıydı. Bu anı hayatım boyunca bütün canlılığıyla beraberimde taşıdım: Sünnetçinin, "Nasıl, hazır mıyız? Biliyorsun, erkek adam ağlamaz" deyişi, benim de ona saf saf, parmağımı uzatışım...

Şakalaşmalarının ardındaki gerçeği o zaman anlamıştım. Bunun sarsıntısını atlatmam ne kadar da uzun sürmüştü... Orduevindeki görkemli düğünde gelen sayısız hediyeler... Hokkabazlar.... hiçbir şey beni teselli edememişti; huysuz ve hırçındım; öyle davranmak geliyordu içimden. Bizimkiler basit bir sünnet sebebiyle niçin öyle bir değişime uğradığımı hiçbir zaman anlayamadılar.

Küçük küçük olaylar, hatıralar... Hepsi de sanki, çocuklukta uğradığım ihanetlerle ilgili... Yani hepsinde babamların kabahati yoktu tabii ama işte...

Onbir yaşımdayken -neydi o çocuğun adı- en sevdiğim arkadaşım bana, bebeklerin nasıl meydana geldiğini anlatmıştı. Allahım! Neydi o dehşet! Başımdan aşağı foşş diye kaynar suların inişi.... Ona attığım şiddetli tekme... Öfkeyle, "Benim annem babam öyle acayip şeyler yapmazlar; ama tabii, seninkileri bilemem" diye haykırıp, bir daha da zavallının suratına asla bakmayışım...

Evet, bu tepkiyi gösterdim göstermesine ama, şüphenin aç kurdu içimi kemirmeden durur mu? Sonunda çocuğun haklı olduğunu öğrenmiştim. Annemle babamı ve gerçekte sahip olmadıkları anlaşılan masumiyetlerini savunmak uğruna en iyi arkadaşımı kaybetmiş olmak...

Biraz daha büyüyüp insanların üreme ve sevişme eylemi artık gözüme eskisi kadar acayip görünmekten çıkınca -ki hâlâ acayip görünüyor- bizimkilere haksızlık ettiğimi anladıysam da, genel olarak insanlara güvenmemek, artık benim için bir çeşit hayata bakış tarzına dönüşmüştü bir kere.

Kadın ve cinsellik konusunu çocukluğum bağlamında düşününce gözümün önünde tek canlanan imge, doldurulup penis haline getirilmiş çorap...

Erkeklerdeyse hep, dayımın gülüşünün, babamın acı veren alaylarının, sünnetçinin usturasının izlerini görür gibi oldum. Erkekleri hep hâki renk üniforma içinde, pis gülüşleriyle belden aşağı şakalar yaparken canlandırdım zihnimde. Kendimi hep farklı gördüm; onlara karşı hep mesafemi korudum. Yine de... Kendini ne kadar uzak tutmaya çalışsan da, kardeşim, cinsiyetinin üzerine vurmuş olduğu o koyu renk damgayı silemiyorsun ki...

"S..erim lan!"

Pek nadir kullanmışımdır bu lafı. Ama çok da sıkışınca kullanırdım işte. Tuhaf bir tatmin, bir hoşnutluk hissi verirdi; öfkem üzerinde inanılmaz yatıştırıcı bir etkiye sahipti o laf. Ta ki bir gün yanımda Yasemin, arabada giderken bir trafik sıkışıklığında o sözü haykırana kadar. Dönüp uzun uzun bakmıştı bana; o çok tedirgin, çok düşünceli, inceleyen ve beni çok rahatsız eden bakışıyla. Birşeyler söyleyecekti, vazgeçti; sonra yine açtı ağzını, ne söyleyeceğini bilemedi ve susmaya karar verdi. Kollarını kavuşturdu; yaralı ve ezik bir ifade yerleşti bakışlarına uzun bir süre. Ne olduğunu bile anlayamamıştım.

Şimdi anlayabiliyor, en azından tahmin edebiliyorum. Sevişme eyleminin ona göre taşıdığı anlamıyı artık tam olarak bilen ve anlayan biri olarak, öyle bir lafı nasıl kullanabildiğime, kendi kendime dahi şaşar oldum! Ancak birbirine yakın iki insan arasında gerçekleşmesi beklenen öylesine sevgi yüklü bir eylem, nasıl olur da öfke bağlamında kullanılabilir? Öfke ile yumruklamak arasında çok daha doğal ve dolaysız ve bağ varken, "Yumruklarım lan!" deyince niçin aynı tatmini hissetmez insan? Sevişme sırasında beyinde nasıl bir mekanizma harekete geçiyor da böylesine, yumruklamaktan da üstün bir güç hissi uyanabiliyor? Herhalde cinsel edimin mekanik kısmının tamamlanmasının, "başarı" olarak değerlendirilmesiyle bir bağlantısı olmalı... Evet, evet... Ve erkek olmakla... İcabında ırza geçebilme gücüne sahip olmakla... Ama ne korkunç; insanoğluna bahşedilmiş belki en... en insana

has hislerle donatılması tasarlanmış edimin, aşağılamak için kullanılması... Üstelik de, bir kadının sahip olmadığı bir güç! Bir kadın nasıl ırza geçebilir? Ancak erkek de isteklenirse, ki o zaman da zaten, olay ırza geçme olmaktan çıkar...

Ya sırlarım?

Sırlarımı kimseyle paylaştığımı sanmıyorum... Olsa olsa, sırlarımın çözülmesi için ipuçları verdiğim bir kişiden bahsedilebilir belki, o da Yasemin. Yasemin anlıyor. Evet, anlayan bir kadın o. Sonra, Yasemin ketum. Evet, evet... Ne şanslı erkeğim ben...

Şu kanapenin yanına bir sandalye çekeyim:

"Yasemin, seninle dertleşmek istiyorum."

Elindeki kitabın okumakta olduğu sayfasına bir kâğıt parçası sıkıştırıyor; kitabı kapatıp, yanıbaşındaki sehpanın üzerine... ko...yu...yor... Aman Allahım, gözleri... Soran gözlerle bakıyor bana...

Ne yapıyorum ben? Aman, kalbim... Ne diyeceğim? Bocalamasana; gir söze... Ama nasıl? Bakışları...

"Bir kadın, değil mi?"

"Evet..."

Sezgilerinin gücü... Sükûneti... Ürperiyorum.

"Âşıksın...?"

"Evet, galiba öyleyim..."

Sessizlik.

...İşte... Depersonalizasyon: Duygusuzluk başlığını başına geçirirken, bu kurtarıcıya ancak gönül borcu duyabilir insan...

...Hâlâ soran, sorgulayan ama tüylerimi böyle, diken diken etmek istercesine yumuşaklığını koruyan bakışları... Suratımı inceleyişi... Ancak önüme bakabiliyorum; elimden başka şey gelmiyor.

"Peki, çok mu acı çekiyorsun?"

Usulca sorulmuş bir soru...

Evet anlamsında ümitsizce sallıyorum başımı; hoşgörülü annesine bir suç itiraf eden küçük bir çocuk gibi hissetmesem kendimi, ne gözgöze gelmeye, ne de dik oturmaya çekinirim. Ama böyle olunca...

Sessizlik.

Uzayan bir sessizliğin bu kadar batabileceğini bilmezdim. Neden bu suskunluğu?

Hah, çok şükür, nihayet kımıldadı; uzandığı yerden doğrulduğunu, ayaklarını kanapeden indirdiğini, terliklerini ayağına geçirip bacak bacak üstüne atarak oturduğunu, bakışlarım yere, halıya saplanmış olduğu halde izliyorum:

"Sana kadının kim olduğunu sormayacağım, ama bana şunu söyle: Bu duygularını ona açtın mı?"

Dilimi yutmuş gibiyim: Evet anlamsında sallıyorum başımı.

"Peki, ne oldu?"

"Beni reddetti."

Kendi sesimdeki şu hayret ifadesi... Tabii ya, hâlâ olanlara inanabilmiş değilim; şaşkınlığım bundan: İyi pişmemiş ve içi hamur kalmış bir somun ekmek yemişçesine, reddedilmenin acı gerçeği ancak şimdi oturuyor içime, ağır ağır.

"Peki, seni kabul etseydi?... Şu anda herhalde burada değil, onunla birlikte olacaktın, değil mi?"

Sesi öyle yumuşak, öyle şefkatli, öyle... pastel tonlarla donatılmış ki... Yine sallıyorum başımı, yere bakarak. Ama artık rahatım; üzerimdeki yük kalkmış durumda. Kaldırıyorum kafamı, coşkuyla terennüm ediyorum:

"Biliyor musun, seninle tanışmak istiyor. Dün gece birkaç kişi birlikteydik bir masada ve sık sık senin adın geçti: Senin ne kadar kültürlü, dört dörtlük bir kadın olduğunu anlattım. Bunun üzerine, şey, bana sordu, 'karınız sizin bir başkasına ilân-ı aşk ettiğinizi duysa ne derdi?' diye, ben de 'beni teselli ederdi' dedim. Gülümsediğime bakma; görüyorsun seni ne kadar iyi tanımışım: Bana demin ilk sorduğun soru, acı çekip çekmediğim, değil miydi? Gerçekten iyi tanımışım seni... Her neyse, o da bunun üzerine seninle tanışmak istediğini söyledi...

Ayrıca, biliyor musun, senin şiirlerin hakkında da konuştuk. Senin ne zaman şair olduğunu sordular. Ben de, doğumdan sonra bebeği ölünce karım da şair oldu, dedim. Bunun üzerine seni büsbütün merak ettiler..."

Sessizlik... Ama artık bunlar mesele olmaktan çıktı; içimi

boşaltmak ne kadar müthiş bir duyguymuş! Böyle bir rahatlamanın ardından, dünya umrunda olmuyor insanın... Tatlı bir rehavet çöktü üzerime...

"Haydi yatalım, çok yorgunum... Hem yarın bütün gün evde olmayacağım; sabah erkenden kalkıp bütün gün sürecek şu seminere katılmak zorundayım."

Ne mutluluk... Güzel ve anlayışlı karımla böyle samimi olabilmek, yatak odamıza doğru yürürken elimi omzuna şöylece atmak:

"Biliyor musun Yasemin, böyle âşık maşık olmak hiç de bana göre değilmiş... İnsan çok altüst oluyor ve reddedilmek çok ağırına gidiyor. Ama zaten bir daha böyle birşey asla olmayacak ve olamaz da: Kendimi sırılsıklam bir sünger gibi doymuş, herşeye doymuş his: diyorum..."

Hazırlanmak, yatmak... Hiç konuşmadan. Üzerimde gerçekten de müthiş bir yorgunluk var şimdi; ama içim öyle rahat ki: Bu iş de böylece, sorunsuzca halloldu. Biliyorum, derhal uykuya dalacağım birazdan.

BÖLÜM İKİ

Karanlık...

Uzaklardan bir yerlerden sanki ziller çalıyor. İlkokuldayım: Teneffüs zili. Helada otuzbir çekiyorum. Öğretmen tutmuş, var gücüyle kulağımı çekiştiriyor: "İtiraf et! Sendin değil mi?" Klozetin içinde yüzen onlarca saydam-morarmış, patlak gözlü, ölü bebeği gösteriyor... Evet evet, otuzbir çeken, o bebekleri ölüme gönderen bendim! Evet! Kıvranıyorum; itiraf etmek istiyorum, düşüncelerimi haykırabilsem rahatlayacağım, ama bir başka öğretmen de eliyle ağzımı örtmüş, konuşmamı, avazım çıktığı kadar "Evet!" diye bağırmamı engelliyor. A! Eliyle ağzımı örten öğretmen, Yasemin!

Ziller, ziller...

Aman! Böyle sıçrayarak uyanmak ne korkunç şey! Allahım, ne bu teneffüs zili? Yok yok, bu kapı zili! Hâlâ kesintisiz çalıyor! Off, şu kalbim bir yavaşlasa; ne korkunç bir rüyaydı o! Yasemin! Yasemin? Kalkmış...

Ufff... Sersem salak... Koridora bir bakayım... Lastiği de gevşemiş... Pijama bacağıma düşüyor... Ter... Ne korkunç rüya... Bebekler... Ziller...

Hah. Kesildi zil sesi. Ohhh...

Şu bizim kapı zili kulağıma hiç bu kadar korkunç gelmemişti... Ufff... Basit bir rüya insanı nasıl da perişan edebiliyor... Önce helaya gidip çiş mi yapsam, salona gidip Yasemin'e mi baksam... A... Sokak kapısı açılıp kapandı...

"Yasemin?"

"Benim."

"Ne oldu?"

"Biri aşağıdan zile basmış, zil de takılmış."

"Ha..."

Neymiş? Biri zile mi basmış? Neyse ne... Bazı sabahlar ne kötü kalkıyorum... Hele bu sabah, başıma balyoz yemiş gibiyim. Ay, bir an durayım; gözlerim yarı kapalı, karnımı popomu kaşıya kaşıya nereye gidiyorum...?

Evet, işte böyle uyandım bu sabah: Zil sesleriyle. Bak ancak şimdi toparlayabiliyorum son yarım saatte neler olup bittiğini: Ayılıp, aklımın başıma gelmesi her zaman vakit alır. İşte: Bir fincan çayın mucizevi etkisi: Sonunda gözümü açabildim.

"Eline sağlık Yasemin; şu çay nasıl da makbule geçti... Bilsen ne kötü kalktım bu sabah..."

"Afiyet olsun."

Hayrola? Sormayacak mısın, vah canım, niye kötü kalktın, diye? Bir soğukluk mu var? Yoksa...? Bir durgunluk olduğu kesin.

"Neyin var?"

"Birşeyim yok."

Palavra. Birşeyin var, besbelli. Bana gülümsemiyorsun bile. Ne oldu ki, sabah sabah; daha iki laf bile etmedik! Ya... Ya dün? Dün mü birşey oldu? Dün akşam...? Dün akşam!

"Peki... bana karşı ne hissediyorsun?"

"Uzaklık."

Suratımda bir kırbaç şaklayışı.

"Sebe... sebebini sorabilir miyim?"

"Nedeni, başka birine âşık olman falan değil. Her insanın başına gelebilir bu. Ama tarzın... Tarzına çok kırıldım."

Sesi buz.

"Hangi tarz... Neyin tarzı?..."

Kekelemesene, oğlum...

"Hepsi."

Ciddi. Öfke dolu.

Şaşkınım.

Hele şimdi, benimle gözgözeykenki şu hali... Bakışlarındaki meydan okuma... Onu hiç böyle görmemiştim. Tüylerim diken diken, büyük bir felaketle yüzyüze gelmiş gibi; içim eziliyor, bir tuhaf...

Kaç zaman geçti? Konuşmaya başlamış... Konuşuyor... Söy-

lediği şeyleri bir anlayabilsem, kafamı bir verebilsem... Bana böyle, gözleri öfke saçarak bakmasa, belki aklımı söylediklerine verebileceğim, ama böyle olmuyor ki, sanki beynim felç...

Uzun uzun neler anlatıyor, sesi bu kadar sakin, bakışları cayır cayır? Bu ciddiyeti öyle korkunç ki, algılamam dumura uğradı: Lafları anlamsız bir sesler dizisi...

Hah, şimdi anlar gibiyim:

"...Hiç anlayamıyorum, ben senin karınım. Bebeğimin yitimini üç-beş kez gördüğün insanlarla nasıl, öyle, içki sofralarında konuşabildin? Benim şiir yazmaya başlamamın ne acılı bir süreç sonucunda meydana geldiğini nasıl unutabildin? O bir duygu patlamasıydı; bebeğimi anlattığım o ilk şiirlerimle ben ona ölümsüzlük armağan etmek istemiştim; herşey bunun içindi..."

Bir dur. Ne olur, iki saniyecik bir nefes molası ver de aklımızı başımıza bir toplayalım... Ama yok, makinalı tüfek gibi, hâlâ konuşuyor, hem de ne hırçın bir ses tonuyla:

"Ayrıca, sen bir başkasına âşık olunca benim seni avutacağımdan nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Tabii ya, ben çantada kekliğim, öyle değil mi?"

Şu son cümlede sesi titrek çıktı ama hemen toparlandı ve şimdi yeniden buz gibi bir sesle devam ediyor:

"Senin şu anda burada oluşunu, bir rastlantıya, bir başka kadının seni reddetmiş olmasına borçluyum demek. Mehmet, benim de bir onurum var. Benim için hoş bir şey olduğunu mu sanıyorsun, bir başka, aşık olunan kadının kabul etmemesi üzerine geri dönülen kadın olmak?"

Kafam durdu. Artık kafam hiçbir şey almıyor. Bitti. Ama o hâlâ konuşuyor; şaşılacak şey, tükenmişliğime rağmen yine de ara ara birşeyler anlıyorum. Şimdi mesela, sesi acı dolu:

"Demek ki sana üzücü geldiği için bir daha başka kadınlara yanaşmayacaksın, öyle mi? Senin başka kadınlara yanaşmanın, bana da üzücü gelebileceği hiç aklına gelmedi mi?"

Korkuyorum. Şu hali beni resmen korkutuyor. Öyle alışkınım ki, gözlerinde hep şefkat görmeye; şımdiyse kor gibi yanan bu vahşi, yırtıcı öfke içimde buz gibi yeller estiriyor; henüz taran-

mamış, her bir yöne dağılmış saçlarıyla tam bir Medusa; korkunç, dehşet verici. İşte son darbeyi indirmeye hazırlanan bir yılan gibi, sesi alay dolu:

"Pekiiii... acaba sevgili dostlarına anlatmadın mı, beni kürtaja zorlayışının beni nasıl etkilediğini? Ah canım... Sevsinler... Kadınlara pek de acıyormuş... Pek de merhametlidir..."

İşte buna isyan edilir! "Hâlâ, bir buçuk yıl önceki olaya mı takıldın?" diye sorsana! Ama... Belki de susmak daha iyi...

"Evet, söyle? Ne diyecektin? Korkma, söyle, söylesene!"

Yok arkadaş, ben bu evde bir dakika daha duramam! Firar! Palas pandıras firar! Basamakları ikişer ikişer... Düşeceksin! Arabaya... Gazla Mehmet!

Sersem! Sersem -hah, alnını da yumrukla ki iyicene aptala dön ondan sonra kaza yap da seni hapse tıksınlar- Ebru'yla olabilecek bir beraberliğin kapını tamamiyle hayatının dışına atmak demek olduğunu ancak şimdi mi, onun deminki sözleriyle mi anladın?

Bedia... Bedia...

Görüntü neden bulanıverdi? Sakın, bu yaştan sonra... Evet, arabayı bir kenara çekip sakinleşmeye çalışayım, yoksa gidişat kötü. Evet, şöyle...

Ağlıyorum... Bedia aklıma gelince sanki kalbimin bir taraflarında bir düğmeye basılmış gibi oldu... Onun hatırası şu anki çaresizliğimle birleşince mi böyle oluverdim, çocukluğumdan beri yaşamadığım biçimde? Tanrım... Keşke Tanrı gerçekten varolsa! Keşke öbür dünya denen şey gerçekten varolsa da Bedia'yla günün birinde yeniden karşılaşabilsek.. Onunla konuşmak için tek, tek bir fırsatcık daha...

O ne hüzünlü bir akşamüstüydü: Sevgililerin birbirlerine sokularak dolaştıkları, hayvanseverlerin köpeklerini saldıkları parktaki ahşap, boyaları dökülmüş banka oturmuştuk ve ben Bedia'ya benzer bir itirafta bulunmuştum. Ne kadar tabii karşılamıştım onun, yirmiüç yıllık karımın tepkisizliğini... Bedia dışavurumcu biri olmayabilirdi, ama kesinlikle hissiz de değildi; ne kadar hassas olduğunu zaman zaman -çok üstü kapalı, çok kendine has

biçimlerde de olsa- göstermemiş miydi? Ama ben onu hiç anlamadım; suskunluğunu dünyanın en tabii şeyiymiş gibi kabul ettim: Bedia, zaten evimin, düzenimin, programımın, hayatımın bir parçasıydı...

Ah! Bedia'yı tanıyabilmem, ona muhtemelen nasıl bir üzüntü çektirdiğime dair küçücük de olsa bir fikir sahibi olabilmem için demek ki yılların geçmesi -Yasemin'le şu aptal Tekin arasında herhangi bir gönül ilişkisi olmasa da- "dışlanmışlık" ve "kıskançlık" hissini, ucundan bucağından da olsa tatmam, öfkesini dışa vurabilen bir kadınla evlenmem gerekliymiş!

Evet, ne tuhaf... Yasemin'le evlenmeseydim, Ebru'yla da öyle bir olay yaşamasaydım, belki de Bedia'yı hiç doğru dürüst tanımayacaktım. Hoş, sanki şimdi tanıyor muyum? Belki buna tanımak değil, anlamak fiili daha uygun düşer...

Herşey tuhaf, herşey... Demin Yasemin beni nasıl dehşetlere düşürdü, ama şimdi, kalbimin derinliklerinde için için bir hoşnutluğun da farkındayım: Demek Yasemin beni kıskandı, demek Yasemin beni sahipleniyor!

Evet, evet: Şimdi hatırlıyor, farkediyorum: Yaşadığım aşk macerasını parkta anlattığımda Bedia'nın tepkisinin mülayimliği bende bir eksiklik, bir tatmin olmamışlık hissi uyandırmıştı.

Sadece bu konudaki mülayimliği mi? Bedia beni bir defa olsun eleştirdi mi? Beni herhangi bir biçimde yargılamaktan bilhassa kaçınmadı mı, her zaman? Evet, bu nedenle de onun hislerine herhangi bir biçimde dokunmak, onu sarsmak mümkün değildi: Herşeyi kabullenmişliğiyle aramızda korkunç bir duvar oluşturmuştu. İlişkimizin kabuğu altında bu acı, yalnızlığın acısı sürekli uğuldamıyor muydu? Bedia'nın herhangi bir kıskançlık tepkisi göstermemesi karşısında duyduğum tedirginlik, alaturkaca bir "beni kıskanmıyor, demek ki beni sevmiyor" düşüncesinden kaynaklanmıyordu. Düpedüz, mutlak bir özgürlüğe sahipmişim duygusuna kapılmanın tedirginliğiydi. Halbuki ben... Bedia'yı kıskanabilmeyi isterdim. Gerçekten isterdim. O sönük hayatımızda heyecanlı birşeyler yapsın isterdim...

Tıpkı küçük çocuklar gibiyiz... Bazen nasıl da yaramazlık-

larının dozunu gıdım gıdım arttırarak büyüklerinin tahammül gücünün ve dolayısıyla kendi davranışlarının sınırlarını ölçerler... Ve bu sınırlar kendilerine kesin bir biçimde çizildiği zaman da nasıl rahatlarlar... Demek ki aslında büyümüyoruz, yalnızca biçim değiştiriyoruz; yetişkin olarak adlandırılan bizler de ilişkilerimizde -bilhassa da kadın-erkek ilişkilerimizde- sınırlarımızın belirlenmesini istiyormuşuz. Kimbilir... Belki de herkes böyle değil de yalnızca ben böyleyim; belki de başka insanlar özgürlüklerine daha düşkünler... Çok da özgürlüğüme düşkün olsaydım herhalde tekrar evlenmezdim...

Ama şimdi ne olacak? Yasemin'e nasıl ispatlayabilirim, onu gerçekten sevdiğimi?

Tabii ya; işin en kolayı o: Kapıyı çarpıp evden pırrr! İyi bilirim bunu; Okan'ın en sevdiği kavga çözme yöntemiydi. Nedense de kapıyı çarpıp giden, hep erkektir; kadına da kahvaltı masasında öfkesiyle başbaşa kımıldayamadan kalmak düşer...

Midem bulanıyor; yoruldum.

Kalkayım... Belki bir duş iyi gelir...

Soyunmak bile yoruyor... Boy aynasında soyunuşumu, her giyecek parçasını ağır ağır sıyırışımı izlerken içimde nasıl artan bir sıkıntı... Zaten gerçek yorgunluğun kaynağı ne olabilir, üzüntüden başka? Bedensel koşuşturmalar karşısında duyulan nedir ki; bacakların, sırtın ağrır, geçer gider. Oysa bütün varlığını, bütün benliğini sızlatan, ezen ve öldüren gerçek ağırlığı ancak üzüntü yükleyebilir insana...

İşte sensin bu çıplak kadın. İyi bak, kendini artık iyi tanı.

Bir altmış dokuz boyunda, ince bir kadın... Kocalarının ikisinden de daha boylu. Güzel, kıvrımlı ve orantılı bir beden. Göğüsler henüz diri sayılır.

Ama aynalar çok yanıltabilir...

Mehmet'le sergide ilk tanıştığımız gece de eve vardıktan sonra banyoya girmiş, aynadaki görüntümü böyle, uzun uzun

seyretmiştim. Önce giyiniktim: Sutyenimin askısının göğsümün dekoltesinden görüldüğünü farkettiğimde bütün neşem bir anda kaçıvermişti. Yanaklarımın al al halini, dekoltemden görünen askıyla birleştirince adi bir görüntüm olduğunu düşünüp nasıl üzülmüş, dehşetlere kapılmıştım! Üstelik Mehmet gibi bilgili, üniversitede yıllarca hocalık yapmış bir adam karşısında ne aptalca konuşmalar yapmıştım! Evet, o gece aynaya baktıkça, böyle bir izlenim uyandırdığımdan emindim: Aptal ve adi. Ya müzikle resim üzerine yaptığım saçma sapan konuşma? Zaten gevezeyim; nereden aklıma esmiş de bu kadar içmiştim, çenem bu derece düşmüştü? Mehmet gibi bir adama resim yorumlamak bana mı kalmıştı sanki? Utancımdan aynanın karşısında kızarıyor, hele otomobilin içinde anlatılan açık saçık fıkraya nasıl kahkahalarla güldüğümü anımsayınca içim içimi yiyordu.

Sonra duşa girmek üzere soyunmuştum, şimdiki gibi ağır ağır, boy aynasının karşısında. Felaket bir şey: Tıpkı bir striptiz yıldızı gibiydim! Ağırlığım, şimdi olduğu gibi, yorgunluğumdandı, ama sanki bu yavaşlık bana daha da bir bayağılık katıyordu: Yanaklarımın al al hali, gözlerimin pırıltısı, içimin heyecanı, bedenimin ışıltısı, bütün bunların üzerine ağır ağır soyunmak... Kafamın içinde sürekli, kesintisiz ve çıldırtıcı bir saksafon sesi vardı, ağır ve iç bayıltıcı bir striptiz müziği çalan; en korkuncu da, soyunurken hareketlerimi ister istemez bu müziğin ritmine uydurmamdı; elimde değildi bu...

O gece kendime saatlerce eziyet etmiştim... İnsanlar kendi kendilerine, kendi davranışlarına dışarıdan bakarken, en çok nasıl görünmekten korkarlar? Aptal biri ya da -ne bileyim- ukala ya da sığ biri olarak değerlendirilmekten çekinebilirler. Kilo sorunları varsa, şişman görünmekten korkabilirler. Ama adi ve bayağı görünmek... İşte bu, bütünüyle kadınlara özgü bir korku. Bir erkek ne zaman, hangi durumda toplum tarafından "adi" görüntülü diye yargılanabilir? Kimbilir, belki de cinsel kimliğinde bir sapma olup, gözalıcı bir makyajla sokağa çıkarsa... Ama işte, yine bir kadının yargılanışındaki ölçütler bunlar! Oysa bir kadın her an bu damgayı yiyebileceği gibi, en acımasız damgacısı da ge-

nelde kendisidir. Nitekim o gece ben de kendime vurduğum damganın şiddetiyle saatlerce kendime gelememiştim.

Oysa ertesi sabah, herşey ne kadar farklıydı... İlk farkettiğim, içimdeki huzurdu: Geceki fırtına dinmiş, bulutlar dağılmış, güneş açmıştı yine. Kalkmıştım yataktan, banyodaki aynaya gitmiştim. Aynadaki makyajsız halime beğenerek bakmış, çok güzel bir kadın olduğumu düşünmüştüm. Hiç de adi falan bir halim yoktu. Aynada kendimi gördüğüm an kesinlikle bildim: Mehmet de beni beğenmişti; ilişkimiz sürecekti. Büyük bir mutluluk duymuştum.

Ya şimdiki kadın? Bu kadın ne bir striptiz yıldızına benziyor, ne öyle aman aman güzel, ne de mutlu. Ama zaten hiçbir zaman striptiz yıldızına benzemedin ki; aynaya atfettiğin bir palavraydı o... Şu anda aynadaki görüntüne bakılırsa, çok solgun olmakla beraber hoş bir kadınsın. Genç görünüşlü.

Ama bu beden, doğum yapmış bir kadının bedeni, bu belli: Kalçalarındaki, karnının alt taraflarındaki ve baldırlarındaki beyaz çizgilere bak! Ellerin... ellerin şu anda hafif titriyor olabilirler ama -daha önce de kaç kez olduğu gibi- kendiliğinden onlara, bu doğum çatlaklarına, adeta özlemle dokunuyorlar. Şaşırma! Bu kendiliğindenlik, ne zaman o çizgilere baksan kendi teninin tenine temasının yumuşaklığı, sevecenliği seni her defasında tekrar tekrar şaşırtıyor; neden? Okşayamamış olduğun bebeğinin anısının hâkimiyetinden sen anlaşılan hiç bir zaman kurtulamayacaksın; bunu hâlâ anlayamadın mı, akılsız kadın?

Bu doğum çatlaklarına bakmak, onlara değmek; gelecekte de, hatta muhtemelen bütün yaşamın boyunca kaçınılmaz olarak seni duygulandıracak, içindeki duyarlı kalmış bazı noktalara dokunacak; bunu bil artık; kendini tanı! Ama bunun yanısıra, bir de içinde, engelleyemediğin bir gurur var, bunu da gözden kaçırma: Sen bir anne oldun! Bedeninde bir bebeği aylarca barındırdın!

Hepsi bu mu? Yok yok; yalnızca doğum yapmış olmak da değil bu gururun kaynağı... Bunun ötesinde bir şey...: Kadın olmak.

Yaşamımın hiçbir döneminde, hamileliğim sırasındaki gibi

bir iç huzuru yaşamamıştım. Ne zevkliydi, parklarda oturmak, bebeğimi, içimin müziğini saatlerce dinlemek... Yaşamımda ilk kez kendime, sağlığıma, beslenmeme önem vermiştim. Doğum üzerine, bebek bakımı üzerine ne kitaplar devirdim... Yaşamımın en mutlu dönemiydi bu dönem. Tatlı, çok tatlı bir yalnızlık duygusu içindeydim. Okan'ın bebeği istememesi de hiç umurumda değildi; bebek doğduktan sonra onun da tavrının nasıl olsa değişeceğinden öyle emindim ki...

Doğumu olduğu gibi anımsıyorum. Doğumla bağlantılı bütün duygularım, bedenimde bütün hissettiklerim, belleğime sıkıca, asla sökülmemecesine raptedilmiş duruyor. Anımsamak bu kadar acıtmasa, arada sırada anımsamak yerine, hep orada takılı kalabilirdim...

Sancı odasına alındığımda, kitaplardan öğrendiğim nefes alıp verme ve gevşeme tekniklerini uygulamaya koyulmuştum. Yararı da olmuştu; ama işe yarayan, bu tekniklerin kendisi miydi, yoksa dikkatimi onlar üzerinde odaklaştırmanın, aklımı sancılardan uzaklaştırmasının etkisi miydi, bunu hiçbir zaman öğrenemedim.

Kesin bildiğim tek şey, olduğu yerden çıkması için ortaklaşa bir savaşım vermekte olduğum bu bebeğe duyduğum büyük, büyük sevgiydi.

Ne garip, şu doğum öncesindeki dakikalar, insanın hem kendinde olup hem de olmadığı, heyecandan olayları ve gelişmeleri yerli yerine mantıklı bir çerçeve içine oturtmakta zorlandığı o gerçeküstü geçiş dönemi...

Sanki insanda iki ayrı tür, iki ayrı düzeyde bilinç varmış gibi: Biri aydınlıktaki, kendini sakınmayanı, gözle görülür olanı, dış dünyayla yüzleşirken bizi temsil edeni... Diğeriyse gölgede saklanmayı yeğleyeni; sessizce, hissedilenlerin ritmini belirleyeni...: Sancılar güçlenip dayanılmaz hale geldikçe, o an çekilmekte olan bedensel acılarla bütünüyle çelişen o giderek kendini duyuran huzur ve sevinç... Büyüyen ıstırabın gerçekte, özlenen varlığa kavuşma anının daha da yaklaşmakta olduğunun müjdecisi olduğunu bilerek, o acılara gönülden kucak açış... Sancılar dalga dalga sıkla-

şıp acıdan nefes almayı bile neredeyse olanaksız hale getirirken, doğanın, çekilen bunca azabı ne kadar değer biçilemez bir armağanla ödüllendirdiğini düşünebilmek, benzersiz acıyla benzersiz mutluluğun bu derece yanyana, birbirine paralel ve yine bu derece zıt yönlerde akabilmelerine; işte, bu mucizeye şaşmak, şaşmak...

Bitişikteki sancı odasına bir kadın getirildi; daha uzaktan "ayy... ayyy..." diye bağırıyordu. Yatağa yerleştirilirken "anneciğim!" diye çığlıklar atmaya başladı. O zaman irkildim: Çığlıklar birden beni allak bullak etmişti; bir düşten kabaca uyandırılır gibi, kendi acım bilincime -gölgedeki, pusudaki bilincime- bir tokat gibi çarptı: Bir anda iç dünyamın tatlı sessiz loşluğuna sanki çok güçlü bir projektör tutulup orayı bir anda acımasızca aydınlatmıştı... Koridordan geçen hemşireye öfkeyle seslendim: "Lütfen kapımı kapatır mısınız?" "Kapatamam güzelim; seni izlemek zorundayız..."

Doğurmak üzere olan iki kadın daha getirildi; onların da iniltileri ve bağırmaları yan odadanınkilere katıldı.

Sancılar iyice sıklaşmıştı; ıkınma ihtiyacı duydum. Ama okuduğum kitaplarda, doktor söylemeden ıkınılmaması gerektiği, aksi halde bebeğe zarar verilebileceği yazılıydı. Tuttum kendimi. Koridordan geçen birilerine tekrar seslendim: "Ben galiba doğuruyorum..." "Şimdi bakarız..."

İki bilinç düzeyim şimdi birleşmiş, acıdan bayılacak hale gelmiştim; bedenim ıkınmak için kıvranıyordu. Zaten artık tutamıyordum kendimi; ıkınıyor, ıkınıyordum. Yardıma gelmelerini istiyor ama yalnızca inleyebiliyor, bir fısıltı halinde, "lütfen, lütfen..." diyebiliyordum. Ben ki Wagner'den hoşlanmam, sürekli, ses hacmi sonuna kadar açılmış Wagner'den birşeyler uğulduyordu kafamın içinde.

Neden sonra bir doktor girdi odaya. Beni muayene edince birden telaşlandı: "Hemşiranım! Koş! Koşun! Hemen sedyeyi getirin! Bu kadının hâlâ burada ne işi var?"

Birden ortalık karıştı. Arka planda birileri, "ne bilelim doktor bey, hiç sesi çıkmıyordu..." diye açıklama yapıyordu. İçim rahatladı. Hâlâ dayanılmaz acılarla kıvranıyordum ama ikincil bilin-

cim, acılarımın korkunçluğuyla doğru orantılı olarak bebeğimi kucaklayacağım anın yaklaştığını bana fısıldayan gölgedeki bilincim, yine devreye girmişti.

Sedyede, tavanları seyrede seyrede doğumhaneye doğru ilerlerken, hayatımın en önemli olayını yaşadığımı biliyordum:

"Ikınıkınıkınıkınıkınıkın..."

Ahhh...

"Yavaş, dur...

Ikınıkınıkınıkın...

Evet, başı çıktı...

Dur.

Evet, evet... Tekrar ıkın, yavaş..."

Ahh, bebek, bebeğim, tatlı kızım... Elif'im...

Beni en çok şaşırtan, minimini varlığın çıkmasıyla birlikte, o ana kadar çekilmiş bütün bedensel acıların bıçakla kesilmişcesine sona ermesindeki beklenmedik anilikti.

Gülüyordum! Evet, düpedüz, küçük mutluluk kahkahaları atıyordum! Hekim nasıl şaşırdı! Bir an kafasını kaldırıp hayretle bakmıştı bana, sonra suskun ve gülümseyerek, işine devam etmişti.

Mutluluğun zirvesindeki o dakikalar, ne kadar da kısa sürmüştü...

"Maalesef... bebeğinizi yitirdik.."

"Maalesef... artık bebeğiniz olamayacak.."

Memelerime süt hücum etmişti. "Süt anne arayan biri var mı? Emzirmek istiyorum... Ne olur bana öyle bir bebek bulun..." Kime ait olursa olsun, bir bebek istiyordum. Yok yok, basit bir istekten çok öte bir duyguydu bu: Bir bebeğe sarılmak; bir bebeğin kendine özgü hafif ekşimsi, sidiğimsi, kusmuğumsu, tatlı bebek kokusunu koklamak; bir bebeğin, minicik, sıcacık ağzıyla dolu dolu meme emerken çıkardığı yutma seslerine, tatmin olmuşluk ve mutluluk mırıltılarına kulak vermek; keyifli bir iç çekişle memeyi ağzından bırakarak kollarımda, uykuya dalışını izlemek için duyulan çıldırtıcı bir arzu, bir özlemdi...

Bulunamadı öyle bir bebek. Memelerim artık şişlikten taş

kesilmişti; acıları dayanılır gibi değildi. Bir hemşire tarafından elime bir vantuz tutuşturuldu:

"Bununla sütünü boşalt."

"Peki boşalan süt ne olacak?"

"Ne mi olacak? Herhalde yoğurdunu çalacak değiliz!"

Tabii yoğurdunu çalacak değillerdi ama... emindim, çok emindim ki bir yerlerde bir bebek vardı, annesiz, aç, mutsuz, ağlayan, emecek meme, sıcak bir kucak ve sevgi dolu kollar arayan... Belki de benim bebeğimdi bu... Ama bu bebek, bu bebeği mutlu etme hakkı benden esirgenmişti.

Ve hep esirgendi. Tıpkı... boyacı çocuklara sarılmak istemem, onların da bunu istemesi, ama bunu yapamamak gibi. Merdiven basamağında bana sırtlarını dönüp boyaya oturdukları an, herşey bitiyor zaten. İstemek, istemek, istemek ama yapamamak...

Vantuzla çektiğim sütümü musluktan aşağı ağır ağır dökerken, sanki bebeğimin... ortadan yokoluş haberinden beri, hayatta bir işe yarayabilmek, "anlamlı yaşadım" diyebilmek için sahip olduğum en son ve en önemli fırsat da akıp gitmekteydi. "Anlam" şu cam huninin içindeki birkaç gram beyaz sıvıda, bu tılsımlı sıvının "anlamlı" yatırımında gizliydi.

Haftalarca kendime gelememiştim. Duygusuzdum: Doğumdan geriye sanki tek, acıların uzak, solgun, titrek bir gölgesi kalmıştı.

Okan, ben eve dönmeden önce önlem almış: Bebek için hazırlanmış, örülmüş, satın alınmış, kısacası bebeği anımsatabilecek ne kadar eşya varsa hepsi yok edilmişti. Bununla tek amacı beni korumaktı kuşkusuz ama bebek eşyalarının bana hiç haber verilmeksizin ortadan kaldırılması, benim için ikinci bir darbe olmuştu: Ben, lohusa halimle eve dönerken bir süre yalnız başıma sessizce yas tutma ve başıma gelenleri kavrama özlemi içindeydim; bebeğimin eşyalarına sarılarak yaralarımı sarmaya çalışabilmeyi, belki de zamanla acımla barışabilmeyi ummuştum.

Bomboş, bebek eşyaları bile yok edilmiş bir ev... Nasıl olabilirdi bu; sanki olanlar, yaşamımın o en önemli dakikaları hiç

yaşanmamış gibi... Sanki hamileliğim, sıkıntılarım, doğum sırasında düşündüklerim, hissettiklerim, acılar, sevinçler, coşkular hepsi birer düşmüş, olayın bütünü zalimce bir şakaymış gibi... Peki, bir zıbın da mı yoktu? Bir patik? Hiç, ama gerçekten hiç mi bir şey kalmamıştı geriye?

Amaçsızca bir ileri, bir geri volta atıyordum evin içinde; tutunacak hiçbir dal yoktu; yüreğim gibi bomboş bir evdi artık burası.

Evliliğimin sürmesi için çaba harcamaya değecek bir durum da kalmamıştı artık. Sanki bilmiyor muydum onun başka kadınlara olan ilgisini, sanki tahmin etmiyor muydum, turnelere çıktığında başka kadınlarla...

Bir evliliği ayakta tutan nedir? Alışkanlıklar? Ait olma duygusu? Bir erkeğim var, bir erkeğe aitim, diyebilmek? "Sayın Bay ve Bayan..." diye gelen zarfların verdiği güven? Hep, yaşamımda bir erkek olsun istedim, ister koca ister sevgili, ama romantik bir ilişki... Yalnız kalmak, çağdaş bir kadın olarak bana özgürlük gibi görünmesi gerekirken, hiç de öyle olmadı. Ama hastaneden eve döndüğümde açıkça görebildim: Pek çok kişi gibi, Okan'la ben de birbirimize mutsuzluk bağıyla bağlıydık.

O, sürekli şakalaşmalarla, şaklabanlıklarla beni kendime getirmeyi umuyordu. Bilmiyordu ki acıyı çözebilecek duygu neşe değildir; bilmiyordu ki neşe acıya hakarettir, hele de yaşama sevinci gibi safsatalar acıyı olsa olsa keskinleştirmeye yarar.

En korkuncu, sabahlardı... O korkunç uyanışlar... Tekrar sızma çabaları... En korkuncu, en korkuncu, uyanışlar...

Gözlerim dolmadan dinlemeye dayanabildiğim tek müzik türü, yüreğimin duyarlı telleriyle hiçbir teması olmayan tür müzikti: Pop, hafif müzik... Arasıra radyoyu açıyor, hangi müziğe rastlarsam onu dinliyordum; müzik seçimi konusunda bir tercih yapabileceğim durumlardan, hatta CD, plak ve kasetlerimin bulunduğu köşeye bakmaktan bile kaçınıyordum. Kendi seçeceğim müziğin hüznüne dayanamazdım; biliyordum bunu.

Haftalarca piyanoya da el sürememiştim. Buna, bu kaçınmaya, kendim de uzun süre, bir anlam veremedim... Galiba şimdi

anlıyorum: Öyle ağır acı anlarında müziğe sığınabilen, müzikle rahatlayabilen, dinlenebilen bir yapıya sahip değilim: Ben müziği yalnızca kulaklara seslenen bir hoş sesler topluluğu olarak algılamıyorum ki; müziği dinlemek olsun, icra etmek olsun, benim açımdan zihnen ve duygu yönünden öylesine faal ve tüketici çaba gerektiriyor ki... Müzik, keyif ve mutluluk anlarımda mutluluğumu katmerleyip doygunluk verebilir, hafif sıkıntılı zamanlarımdaysa beni yatıştırabilir; ama o anki durumumda olsa olsa, acıma acı katardı. Hele Brahms... Hele Bach... Hele Beethoven... Hele Fauré... Hele...

Ama içimin müziği... İşte, bunu denetlemem, engellemem mümkün değildi. Kafamın içinde hiç durmaksızın tekrar tekrar çalınan Mozart'ın Requiem'i... Acım beynimin içinde bu müzikle sürekli olarak yoğrulup biçimleniyor, değişik seslerle değişik renkler, değişik ifadeler buluyor, geceleri yatakta uykunun tatlı kurtarıcılığına sığınmamı inatla engelliyordu.

Bir süre sonra, acımın ilk keskinliği zamanın özlenen törpüsüyle aşındıkça, bu seslere karşı direnişimi de yavaş yavaş gevşetmeye başladım.

Derken bir sabah, yatakta kımıltısız yatarak, doğumdan beri ilk kez kendimi bırakmıştım: Gözlerimi kapatmış, kafamın içinde ısrarla çalan -ve beni o gün de sabahın erken saatinde uykumdan uyandırmış olan- Requiem'i baştan sona hiçbir notasını, hiçbir nüansını kaçırmadan dinlemeye dayanabilmiş, tüylerimin bu tılsımlı ezginin etkisiyle diken diken olmasına, gözlerimden yaşların bol ve serbest akmasına izin vermiştim.

Büyü etkisini göstermişti sonunda; müzikle barıştığım o sabah, acımla da barışmayı, hüzneyse kucak açmanın ne kadar rahatlatıcı olabileceğini öğrenmiştim. Artık piyano çalmaktan da, Bach ya da Brahms dinlemekten de korkmuyordum. Tersine: Piyano çalmada, gam çalışmada müthiş bir rahatlatıcılık vardı artık. Gündelik yaşam, kabullenilmesi güç de gelse, ağır ağır yeniden devreye girmek zorundaydı: Acımı hüzünle tedavi ettim... Ve şiir yazarak. O dönem kendimi hiç tutamadan, kana kana şiir yazıyordum. Ne garip; şimdi yaz deseler yazamam...

Ama herşeyi atlattıktan sonra bile, şu bilgi kafamda hiçbir zaman netliğini yitirmedi: Ağlayan, meme bekleyen bebekler var. İçimde, yüreğimin derinliklerinde, bebeğimin... yitiminden ve artık kısır oluşumdan Okan'ı ve kendimi hep sorumlu tuttum; muhtemelen Okan'a yaptığım en büyük haksızlık bu olmuştur. Okan da bu bebeği benim kadar çok isteseydi, bütün bunlar olmaz, bebek yaşardı, gibi geliyordu bana: Bebek, babası tarafından istenmediğini bir biçimde sezinlemiş olmalıydı. Benim suçum da işte bu noktada başlıyordu: Okan'a bebeği benimsetmek için hiç bir çaba harcamamış, doğumdan sonra herşeyin düzene gireceğini, Okan'ın bebeği nasıl olsa sevmezlik edemeyeceğini varsaymıştım. Bu duygularım, Okan'dan kopuş sürecimi hızlandırdı.

Şimdi biliyorum: Bebeğimin... başına gelenler ne Okan'ın, ne de benim suçum.

Ama ya daha sonraki kürtaj?

İşte o, ayrı hikâye. Hem de çok, çok ayrı bir hikâye o. Öyle ayrı ki, bugüne kadar hiç, o olay üzerine düşünmeye yanaşmadım bile. Ama belki de bu bir hataydı. Bir buçuk yıl boyunca insanın bir olayı anımsamaktan böylesine bilinçle kaçınması, belki de... pek doğru değildi...

Evet; Mehmet'le evlenme kararı verdiğimizde bir anlaşma yapmıştık:

Çocuk yok.

Ahh, nereden düşünebilirdim, doktorların kısırlığım konusunda yanılmış olabileceklerini? Hem bir tek doktor da değil; kaç doktora gitmiştim...

Daha evleneli altı ay, kendimde bir gariplikler hissedeli iki ay olmuştu; kadın doğumcumdan randevu almıştım. Muayene sırasında adamın yüzünün ifadesi değişmişti:

"Evet... Hayret... Siz bence bir gebelik testi yaptırtın."

"Anlamadım... Yani sizce...?"

"Bilemeyeceğim... Siz bir test yaptırtın da sonucu aldıktan sonra tekrar konuşalım, olur mu?"

Ertesi gün, çantamda laboratuvar raporuyla soluğu Mehmet'in fakültedeki odasında aldım.

Telaşlandı Mehmet beni birden karşısında görünce; fakültedeki odasına ilk gidişimdi; kimbilir suratım da ne biçimdi...

"Ne oldu?" diye sordu.

Sessizce uzatmıştım ona raporu.

O da sessizce gözlüğünü gözüne geçirip, okumuştu raporu; okudukça kaşları çatılmıştı. Sonra kaldırmıştı kafasını, sormuştu kabaca:

"Eee? Nasıl oluyor bu?"

"Emin ol, ben de bilmiyorum. Biliyorsun, ben kısırım. Daha doğrusu, öyle olduğum söylendi..." Suçlu suçlu gülmüştüm: "Aklına ne geldiğini tahmin edebiliyorum. İnan bana, ben senden daha şaşkınım şu anda. Ne olur, sanma ki..."

"Birşey sandığım falan yok" diye kesmişti sözümü Mehmet buz gibi bir sesle, raporu bana iade ederek, gözlüğünü çıkararak, "ben senden yalnızca, bu işin çaresine derhal bakmanı bekliyorum. Derhal. Şimdi. Hemen."

"Lütfen Mehmet, hiç değilse oturup konuşalım..."

"Konuşmak mı? Neyi konuşacağız, ha? Neyi? Benim tavrım en başından itibaren belli değil miydi? Çocuk deyince zaten, tüylerim diken diken oluyor. İki tanesini zor büyüttüm; şimdi kafamı dinlemek istiyorum, tamam mı? Neden zannediyorsun daha seninle evlenme konusunun açıldığı gün çocuk istemediğimi belirttim? Çünkü bu hususta çok ciddiydim; sen eğer deseydin ki, yok ben çocuk istiyorum, o zaman derdim ki, kusura bakma arkadaş, ben bu işte yokum. Ama sen, çocuğum olmaz, diye bana teminat verdin, ben de saf saf inandım." Konuştukça gözleri öfkeyle büyümüş, ağzından tükürükler uçuşmaya başlamıştı; şimdiyse eliyle alnına şaplaklar indiriyordu: "Ah, aptal Mehmet, ah, garibim Mehmet... Ne zaman öğreneceksin bu kadın milletine güvenilmeyeceğini? Ah, garibim..."

Tek söz söylemedim. Tek bir söz bile. Taş gibiydim. Sessizce çıktım odadan, doğru doktora gidip, hemen o gün bebeğimi aldırdım. Ve o kürtaj sonucunda artık gerçekten kısırım.

Evet Yasemin... Hâlâ banyoda, aynanın karşısında dikilmiş duruyorsun, ama deminden beri artık kendi çıplak yansımanı,

doğum çatlaklarını görmüyorsun; anılarına dalmış, film gibi onları izliyorsun... Gördün mü bak; yine aynanın yanıltıcılığı...

Ürperiyorum. Tabii ya, ne zamandır çıplağım; üşümüşüm. Hemen duşu ayarlayıp, sıcak suyun altına...

Ohhh... Sıcacık... Çok iyi... Ohh...

Neden o gün, hem de hiç düşünmeden, bebeğimi aldırdım? Hiçbir zaman Mehmet'i kandırmak gibi bir amacım olmadığını ona kanıtlamak, niçin o an o kadar önem taşıyordu? Böylesine bir özveriyle ona olan sevgimi mi kanıtlıyordum aklımsıra?

Ya onun bana sevgisi? İnancı? Güveni? Onu gerçekten de kandırmış olabilirdim; bebeğimi aldırmayabilirdim; ne yapardı o zaman? Belki boşardı beni. Ama adam temelden baba olma fikrine düşman; beni boşasa ve ben ondan kuruş nafaka istemesem bile, ister istemez baba olarak bir ilgi, bir sorumluluk duymayacak mıydı? Hiç, ama hiç istemeyen birine böyle birşey nasıl empoze edilebilirdi?

Pekâlâ edilebilirdi. O bebeği aldırdım çünkü Mehmet'in, onu kandırmış olabileceğimi düşünmesine dayanamayacağımı hissettim. Daha doğrusu, onu yitirmeyi göze alamadım; o an onun sevgisi öncelik taşıyordu.

Ama o... benim çocuk özlemimi bildiği halde, bana böyle bir darbeyi indirmeyi göze aldı, hem de gözünü hiç kırpmadan.

Gerçi onunki anlık bir tepkiydi ve sonradan çok üzüldü, ama...

Kürtaj beni pek çok yönden ne çok değiştirdi... Eskiden kendi duygularımı yaşamakta ne zorlanırdım; bütün tattığım, Okan'ınkilerdi. Onun başarıları. Onun başarısızlıkları. Daha sonra, Mehmet'in duyguları, ihtiyaçları. Kürtajdan sonra ise tam tersine döndüm: Kendi duygularımı yaşamak, üstelik çok yoğun yaşamak, bende bir yaşam tarzına dönüştü. Ayaklarımın yere sağlam bastığı tek alan, belki de kapıma gelen şu çocuklarla ilişkilerim.

Ne oldu şimdi? Az kalsın bir başka kadınla beraber olmak uğruna beni terkediyordu. İşte bu kadar. Nerede büyük aşk, büyük sevgi?

Garip... İçimin derinliklerinde bir rahatlama duyuyorum.

Mehmet'in bana sıcaklık gösterip göstermediğini, bana dokunmak isteyip istemediğini artık asla umursamayacağım. Şu itirafıyla Mehmet bana yepyeni bir özgürlük armağan etti. Daha önce benliğimi ancak bir başkasıyla bağlantılı olarak var sayardım. Ayrı biri değildim hiç... Bağımlılıklar... Dengeler... Dengelemeler...

Onunla evlenmeye karar verdiğimiz günü anımsıyorum... Kısır olduğumu ona söylediğimde yüzü allak bullak olmuştu; bir süre suskun kalmıştı. Bunun nedeni üzerine epeyce düşündüm, o suskunluğu kendi kendime yorumlamaya çalıştım. Hep aklıma gelen; kısırlığımın, onun kafasında, onun yaşlılığını dengeleyen bir karşı-eksiklik olarak değerlendirildiğiydi; bu yorum ise bana hep sıkıntı verdi. Mantık evliliklerinde kurulan mal-mülk ve benzeri dengeler gibi... Taraflardan biri çok yaşlıdır, ama diğerinin de bakılacak hasta bir çocuğu vardır, böylece o onu dengeler... gibi.

Oysa Mehmet artık zaten çocuk istemediğine göre benim kısırlığım, olsa olsa benim kendi kendime karşı, kendi iç eksikliğim. Yaşlılık ise benim gözümde zaten bir eksiklik değil ki...

Yaş ve yaşlılık konusunda genç kızlığımdan beri fikirlerim çok net, çok kesindi: İstisnasız her insan, sıfır yaşında dünyaya gelir ve her insan, sırasıyla gelen belli bir yaşı bir yıl boyunca yaşar: Herkes, sırasıyla, yalnızca bir yıl süreyle yirmi, bir yıl süreyle yirmibir, bir yıl süreyle yirmiiki yaşındadır. Bu açıdan bakıldığında sistem gayet adil; yaşanan yılların uzunluğu itibariyle herkes -yaşadığı sürece- aynı yolu katedecek. Kendinden daha genç kadınlara, kızlara imrenerek, hatta kıskançlıkla bakan kadınları bu nedenle hiç anlayamamışımdır: Ortada herhangi bir haksızlık yok ki; genç kızlık dönemini -şöyle ya da böyle- kendim de yaşadım. Fakat, bu bilinçle, yani içinde bulunduğum şimdiki yaşımın, bir yıl sonra daha "genç" bir yaş sayılacağının bilinciyle, bu ve her yaşımın da değerini bilmesini öğrendim: Her zaman bir yaş daha büyük olmak var önümde.

İnsanlararası ilişkilerimde yaşı, hiçbir zaman herhangi bir konuda belirleyici bir öge olarak görmemiş olmam, belki de bundandır: Kendi yaşımla karşılaştırınca bir diğer insanın yaşı, o kişinin rastlantı sonucu, göreli olarak benden şu kadar yıl önce ya da

sonra dünyaya gelmiş olduğunun ötesinde herhangi bir anlam taşımıyor ki...

Sanırım kadın-erkek ilişkilerine bakışım da bu yaklaşımımın damgasını taşıyor olmalı: Erkek vardır, kadın vardır; bu kadar. Ergenlik çağı geride bırakıldıktan sonra herşey vız gelir. Hiç anlayamamışımdır; bir erkeğin, rastlantı sonucu kadından on, yirmi, otuz ya da kırk yıl önce ya da sonra dünyaya gelmesi, niçin olası bir gönül ilişkisini daha meydana gelmeden koparıp atıcı bir öge olarak görülür, yollar çakıştıysa, kafalar uyuştuysa ve karşılıklı bir çekim oluştuysa eğer? Hele, bir ilişkide erkeğin kadından daha yaşlı olmasının, toplumca daha "normal" karşılanması olayını hiç, ama hiç anlayamadım. Kültürel birşey olmalı; Mehmet'e sorsam herhalde yanıtını bilir...

Evet... Bu nedenlerle de Mehmet'le aramızdaki yaş farkını -zamanında Okan'da da olduğu gibi- zerrece umursamadım. Bu yaş farkının yaratabileceği sorunlar varsa da, bunlar benim gözümde yaş bağlamının dışında da ele alınabilir, eşit yaştaki çiftlerin de karşılaşabilecekleri türden sorunlardır. O halde neden... neden aldatılmanın acısının yanısıra bir de... gençliğime RAĞMEN aldatılmış olduğum duygusu, böyle bir öfkem var? Sanki ondan genç oluşum, başka hiçbir kadına asla bakmayacağının güvencesiymiş gibi... Yoksa ben... Okan'la olan fırtınalı beraberliğimden sonra, yaşlı biriyle birlikteliği, yeniden aldatılmamanın bir güvencesi olarak mı görerek...?

Ama Mehmet'le biz birbirimizi sevdik... Gerçekten sevdik... O bebeğimi hiç düşünmeksizin doktora gidip aldırışımın arkası kof değildi, kof gelmemişti bana. Küçük küçük, özel anlar...

Evlenmeye karar verdiğimiz gece, ona konyak ikram ederken bileğimi nasıl aniden kavradığını hiç unutamam... Bu bileğimi kavramasındaki kararlı yumuşaklık, daha önceki dokunuşlarından öyle farklıydı ki... O an bu adamı ne çok sevdiğimi yeniden olanca gücüyle hissetmiştim. "Geleceğimize" diye fısıldamıştım gözlerim yaşlı, gülümseyerek.

Sonra aynı akşam, askısız sutyenim elinde kalıverdiğinde onu sanki kutsal bir eşyaymış gibi sehpanın üzerine usulca koyu-

şunu unutamıyorum... Hele de bluzumun önünü kapatmasında beni öyle duygulandıran bir şeyler vardı ki...

Ayrıca...

Ah, ama bunlar hep geçmişe ait, özel anlar... Niçin, niçin bugünü değil de, hep, geçmişteki o üç-beş özel anı yaşayıp, onlara dayanarak bugünle ilgili kararlar alıyorum?

O bebeği pekâlâ doğururdum da, gereğinde tek başıma büyütürdüm de... Öff... Bu konuları düşünmekten nasıl da özenle kaçınıyordum şu son iki yıldır... Şu kabuk bağlamış yaraya iki çizik atmak, nasıl da içteki cerahati fışkırtmaya yetti...

Şu herşeyi aşmış olma, herşeyin dışında olma duygusu insanı nasıl da farklı baktırtıyor olaylara... Şaşılacak şey... Ben şu Mehmet'in nesini sevdim?

Gözlerimi kapatmak... Yüzümü duşa çevirmek... Artık başka ne gelir elden... İşte, yine hissizleşme başlığımı kafama geçiriyorum. Evet... Böyle işte... Hiç bir şey düşünmeden, akan sıcak suyun altında böylece kımıltısız durmak, huzur bulmak... Kendimi acıya, adeta hoşnutlukla terketmeyi öğrenmiş olmanın yararları...

Yok! Tam tersine! Hissizleşmiyorum! Şu anda herşeyi GÖRÜYORUM. İşte! Depersonalizasyona ramak kala, sanki kaosun içinden yeniden bir biçimin belirir gibi olduğu anlardan birini yakaladım!

Bu kadarla kalmamalı! Düşünmeliyim...

Acele çıkmalı duştan... Giyinmeli... Koş salona... Piyanoya otur... Gam çalışmaya başla!

"Lütfen Rahatsız Etmeyiniz" levham...? Hah, şu dağınıklığın altında kalmış... Hemen şunu kapımın dışına... Hah. Vakıa asmışım asmamışım kim aldırıyor, o da ayrı mevzu ya...

Sükûnet bulursam, burada bulacağım, fakültede neredeyse yirmibeş yıldır işgal ettiğim şu odamda... Bir de evdeki çalışma odama takılır Yasemin; yok Mavisakal'ın Odası, yok Mağara Adamı'nın Yeri... Halbuki benim gerçek mağaram, inim, kaçacak de-

liğim, burasıdır işte. Seneler önce bu odanın eşyalarını ilk yerleştirirken, kitaplıklarımın arasında şu anda yaptığım gibi bir yukarı, bir aşağı volta atabileceğim yolu bile hesaba katmıştım. Böyle keyifsiz, huzursuz zamanlarım için... Uf, içim içimi böyle kemirmese...

Acaba Yasemin bu durumda boşanmak mı ister?

Düşünmesi bile ne korkunç... Tanrım... Onu ne kadar, ne kadar çok seviyorum... Bu gerçeği hiç bu kadar keskin bir biçimde hissetmemiştim.

Sevgimin sebebini sorsalar, bilemem. Zaten sevginin sebebi mi olur? Gözümün önünde canlanan çeşitli halleri... En çok da şefkatli bakışları... Daha doğrusu, onun her halini hatırlamak bir mutluluk, bir...

Yok. Onun bir hali var ki, hatırlamaktan hoşlanmıyorum... İşte, şimdi de o hali canlandı birden gözümün önünde:

Bu odaya en son bir-iki yıl önce gelmişti, gebelik testinin pozitif olduğunu bildiren raporu bana göstermek için. O günü, o dakikaları hatırlamak yeterince tatsız... Ama daha tatsızı, o gün akşamüstü olanlardı; akşamüstü şahit olduklarım; akşamüstüki hali...

O gün elinde raporuyla yanımdan ayrıldıktan sonra her zamanki gibi hızla parlayan öfkem, aynı hızla durulmuştu. Bu vaziyette insan oturup da kafasını vererek çalışabilir mi? Olanları, ona öfkeyle bağırdıklarımı düşünmemeye çalışıyordum. Bir o kitaba el atıyor, bir masamı toplamaya girişiyordum... Sonunda pes ettim. Zaten, öylesine tatsız bir olayın üzerine oturup da kitap okuyabilmek için herhalde eşek olmak gerekir.

Rengi uçmuş yüzü gözümün önünden bir türlü gitmiyordu... Herhalde hiç bir zaman da gitmeyecek.

Önce, tam bir ayı gibi davrandığımı düşünerek kızdım kendi kendime: Hiç değilse daha yumuşak yaklaşamaz mıydım kıza?

Sonra giderek içime yeni ve çok daha korkunç bir tasanın tohumu düştü: İyi niyetine güvenmemekle ona ne büyük haksızlık ettiğimi anlamaya başlamıştım. Beni kandırmak falan isteme-

diği, kendi yaşadığı şokun büyüklüğü, her halinden öyle belliydi ki... O buraya yalnızca benimle konuşmak için gelmişti; bense ona bu fırsatı bile tanımamıştım. Niçin? Niçin?

Hoş, diye kendi kendime rasyonalize ediyordum olanları; ortada konuşulacak ne var? Ben tavrımı çok net koymamış mıydım, ta en baştan? Ama, diyordum öte yandan, talihsizlik işte: O nereden bilebilirdi böyle bir şeyin olabileceğini? Ne tatsız iş...

Bu kadın kırkına geldi; anne olmak için muhtemelen son fırsatı... Ama ben, ben mecbur muyum bu saatten sonra yeni bir evladın, sağlığını, eğitimini, geleceğini düşünmeye, tam şimdi bütün bunlardan kurtulmuşken? Benim haklarıma ne oluyor?

Yine de, hiç değilse konuşabilmeliydik... Belki onu ikna bile edebilirdim...

İşte, kafam bu tür düşüncelerle doluydu.

Saatime baktım; eh, eve varmış olmalıydı. Telefona uzanıp evi aradım.

Yok. Evde kimse yoktu. Tekrar tekrar aradım. Zilin her çalışında içimi buz gibi birşeyler, korkunç bir dehşet hissi sarıyordu. Tek söz söylemeden o bembeyaz, şaşkın yüzle odamı terkedişini gözümün önüne getirdikçe boğazımı sıkıyorlarmış hissine kapılıyordum: Öyle gitmesine nasıl izin vermiştim? Sonra saatime baktım yine: Allah kahretsin, derse yetişmek mecburiyeti... Toparladım kitaplarımı, notlarımı: çıktım odadan.

Ders bitene kadar akla karayı seçtim; derste ne anlattığımı bilemedim; fırladım anfiden, atladım arabaya, doğru eve.

Ev bomboştu.

Sokak kapısında şaşkın şaşkın dikilmiş duruyordum; o sırada Osman bir yerlerden süzülüp geldi, önümde durdu ve gözlerini gözlerime dikerek çok tuhaf ve tüylerimi diken diken eden bir sesle miyavladı. İşte, o an o buz gibi dehşet hissi yine beni avucuna hapsetmiş, o an bilmiştim: Kürtaj! Bebeğini aldırmaya gitti Yasemin; yalnız başına, buruk, kırık...

İçim büsbütün daralmış, perişan bir halde kalakalmıştım.

Normalde pek öyle pratik zekâlı olmadığım halde, o gün Yasemin'in telefon defterinden kadın-doğumcusunun adını bul-

mayı nereden aklettim, hiç bilemiyorum. Sekreter, "doktor bey"in "acil bir iş" için bir özel kliniğe gittiğini söylediğinde, doğru kliniğe gazlamıştım.

Gazlamakla ne umuyordum sanki? Vaktinde yetişseydim, kürtajı önlemem, neyi değiştirirdi? Benim çocuk istememe kararımda bir değişiklik mi olmuştu sanki? İkna olmuş halde kürtaj olmasıyla öfkeyle kürtaj olması arasında, neticede, büyük bir fark mı var sanki? Öyle bir fark olsa olsa benim için vardır; vicdan tesellim bakımından.

Ama zaten herşey ben oraya varmadan olup bitmişti bile. Doktor, narkoz kullanmak ihtiyacını duymuş; iyiymiş durumu ama hâlâ baygın yattığını söylediler. Doğrusu işime gelmişti bu: Onunla yüzleşmeye hiç hazır değildim. Bekleme odasına geçtim.

Tuhaf bir klinikti burası; burada yalnızca kürtaj yapılıyordu: Bekleme salonundan bakıldığında boydan boya görülebilen koridorda iki kapı vardı; muhtemelen ikisi de aynı odaya açılıyordu. Kapılardan biri aralıktı; içeride beyaz gömlekli birilerinin kıpırtıları seçilebiliyordu. Bakışlarımı derhal oradan kaçırdım ve dikkatimi bekleme salonuna yönelttim.

Sağ yanımdaki tek kişilik koltukta kırk yaşlarında, çok gözalıcı bir makyaj yapmış, parfüm kokuları saçan bir kadın oturmaktaydı. Çarpıcı bir pembeye boyanmış upuzun tırnakları ve sarıya boyanmış saçları vardı. Sehpanın üzerinde duran tarihi geçmiş kadın dergilerinden birini karıştırıyordu.

Karşımdaki iki kişilik kanapede ise genç, çok sıska bir kadınla, kocası olduğunu tahmin ettiğim bir erkek yanyana oturuyorlardı. Kadının sırtında eski görünüşlü kahverengi bir etekle rengi solmuş bir mavi bluz, kolunda üç-beş altın bilezik vardı. Saçları kirli ve bakımsız, yüzü bembeyaz, gözlerinin altı çökük çöküktü. Yoksa zayıflıktan mı öyle görünüyordu? Bakışlarını yerdeki halıya saplamış, arada sırada derin derin iç çekiyordu.

Onlar benden önce gelmişlerdi. Kadın kanapenin bir ucuna büzülerek oturmuştu çünkü kocası -o da kadın gibi, zayıf olmasına rağmen- geniş geniş yayılarak kanapenin dörtte üçünü kaplamıştı.

Tam karşımda oturduklarından, kanapeyi işgal edişlerindeki orantısızlık dikkatimi çekti...

Yahu bak, birden şimdi kafama dank etti: Bu orantısızlık ne kadar tipik bir durumdur... Aslında bu manzarayı sık sık, daha önce de görüp bizzat yaşamadım mı?... Bu orantısızlık o kadar açık ki, bunu niçin daha önce, bu kadar açık bir gerçek olarak görmedim acaba... Tabii ya, erkekler hep... Peki ya ben?

Bunaltıcı yaz sıcağı, kapalı sıkışmış camlar, ayak ve terli vücut kokuları... Gençliğime ait otobüs hatıraları! Bir kadının yanına oturmayı her zaman tercih ederdim: Öyle rahat oluyordu ki; kadın her zaman derli toplu biçimde, benim yer hakkıma tecavüzde bulunmadan otururdu, bense... Evet, evet! Bir erkekle bir kadın yanyana oturduğunda, erkek mutlaka bacaklarını en az doksan derece açarak oturup, koltuğun yarısından fazlasını işgal eder, yanındaki kadını küçücük hale gelmeye zorlar!

Karşımdaki adamdan o an nefret ettim! Sonra yanındaki solgun kadına baktım ve gayri ihtiyari ona karşı bir acıma ve küçümseme duydum: Ne olacak, hakkını korumasını bilmeyen, cahil bir kadın! Kızım, diye bağırmak içimden geldi, görmüyor musun, şu binbir sıkıntıyla büzüp altına sıkıştırdığın kıçını yana doğru aniden bir savursan herif zaten neye uğradığını anlamadan tepetaklak gidecek! Kocan olacak şu hayvandaki oturuşa bak; pergelleri öyle açmış ki neredeyse artık oturamayıp yere dörtayak inecek!

Bunların hiçbirini söyleyemedim: Solgun kadının halinde, tavrında birşey vardı... Ona duyduğum küçümseme... Bak işte, şimdi dank ediyor yine: Birden onun ne kadar Bedia gibi olduğunu görüverdim! Bedia gibi kendine güvensiz, Bedia gibi boynu bükük... Küçümsemem, yerini bir öfkeye bıraktı: Bu zavallılığa öfke, bu kaderine razı olmuşculuğa öfke, ama en çok da o yayılan kocasına öfke!

Derken hemşire göründü, solgun kadını çağırdı. Adı Emine'ymiş.

Solgun kadın sıçrayarak ayağa kalktı. Omzundaki çantayı, suratına hiç bakmadığı kocasının eline tutuşturdu; tek laf etme-

den, kendisini çağıran beyaz önlüklü hemşireyi takip etti.

Emine'nin götürüldüğü odanın kapısı açıktı. Beyaz çarşaf gerilmiş uyduruk bir paravanın öte tarafına geçti Emine. Ses ve konuşmalardan, orada olup bitenler olduğu gibi anlaşılıyordu: Sanki aynı odada gibiydik. Hemşire, Emine'yi muayene masasına gereken biçimde yatırmaya çalışıyor, kıçını masanın kenarına çekmeye, ayaklarını demir çengellere yerleştirmeye uğraşıyor ve Emine'yi sürekli azarlıyordu. Emine ise utanıyor, bir türlü bacaklarını açamıyor, sessizce ağlıyordu... Birileri şu kapıyı kapatsa ya! Tansiyonum düşmüş, midem bulanıyordu...

Sonra doktor bir an kapı aralığından görünüp, geçti paravanın öte tarafına. Paravanın ötesinden Emine'nin sessiz ağlayışı, iç çekişleri duyuluyor, gölgeler ileri-geri kıpırdadıkça doktorun kıvrak hareketleri seçilebiliyordu. Bir ara hemşire Emine'yi haşladı: "Ay, kes artık şu oflayıp puflamayı! İllet olurum, birilerinin suratıma üflemesine!" Aslında ben de! diye düşündüm; ama Emine'nin o ağlaması ve iç çekişlerinin üstüne azarlanışı... Acaba... çok mu canı yanıyordu? Acaba Bedia da kürtaj olduğunda... Ve Yasemin... Nasıl bir duygu olmalı, öyle bacaklarını açıp... İşte, o an kusabilirdim.

Sonunda Emine'nin işi bitmişti. Doktor ona, "geçmiş olsun" dedi, "sen burada bir yarım saat yat, dinlen." Emine cevap vermedi; hâlâ ağlıyordu.

Kocası bir sigara yaktı, dumanı derin derin içine çekti. Ah, o an benim de canım nasıl çekti...

Doktor bir süre yok oldu, sonra elinde yeni bir çift eldivenle, bekleme salonunun kapısında göründü. Ellibeş-altmış yaşlarında, keskin bir after-shave kokan, mavi gözlü, porselen dişli, gösterişli bir adamdı. Bir diş macunu reklamına yaraşır tarzda, bekleme odasındaki sarı saçlı kadına gülümsedi:

"Eveeet, Nesrin Hanım, buyurun, buyurun... Nasılız bugün?"

Birlikte konuşarak koridora çıktılar:

"İyiyim, sağolun doktor bey, sizi sormalı; nasıl gidiyor işleriniz?"

"Vallahi, ekonomik sıkıntı haliyle hepimizin belini büküyor tabii ama hamdolsun, işler iyi... Ama sizi gördüğüme pek sevinemedim desem, yalan olmaz: Hani artık daha dikkatli olacaktık, hapımızı günü gününe almayı ihmal etmeyecektik? Bakın sizi tekrar uyarıyorum, bu kadar sık ve üstüste, hiç doğru değil. Bu üstüste kürtajlar nedeniyle size zaten artık spiral de takamıyoruz, bari lütfen doğum kontrol hapımızı doğru dürüst kullanalım, değil mi efendim?"

Uluorta böyle konuşmalar... Bir an Emine'nin kocasıyla gözgöze geldik, sonra ikimiz de mahcup, başka bir tarafa kaçırdık bakışlarımızı. Emine'nin kocası sıkıntıyla kalktı, apartıman merdivenine çıktı, orada turlamaya başladı.

Nesrin'in yatırıldığı, Emine'ninkine dik bir paravanın arkasıydı. Yine gölgeler ve kıpırtılar hafif seçilebiliyordu.

Doktor bir süre sessiz çalıştı, fakat az sonra yine başladı homurdanmaya: "Siz bu defa bayağı gecikmişsiniz, Nesrin hanım" dedi, "bu bebek öyle iki aylık falan değil... Şuraya baksanıza! Kamışı bile teşekkül etmiş!" Doktorun gölgesi açık seçik görünüyordu: Dimdik durmuş, havada tuttuğu elinden uzunca birşey sarkıyordu.

İşte o an bayılacaktım. Bir bebek, diye düşündüm. Bir insan. Benim çocuğum... Ama, ölü...

Ve o an, sanki bebek doktorun elinde kımıldadı. Veya bana öyle geldi; az daha bir çığlık atacaktım, birden o kadar fena oldum.

Sessizlikte duyulan tek, Emine'nin hâlâ devam eden ağlayışıydı. Öyle acılı ağlıyordu ki, sonunda Nesrin dayanamadı, "Doktor bey" diye sordu asabi bir sesle, "şu yandaki kadın niçin böyle ağlıyor?"

"Çünkü bebeğini aldırmak istemedi" diye alçak sesle cevap verdi doktor, "ama bir çocuğu zaten var, ikincisine de bakacak maddi güçleri yok, bu yüzden kocası onu zorladı. Bu, onun ikinci kürtajı; sağlık nedenleriyle doğum kontrol hapı da, spiral de kullanamıyor. Birinci kürtajının ardından bunalımlara girdi, bir süre depresyon tedavisi gördü. İnşallah bu seferkini daha kolay atlatır."

"Ya..." dedi Nesrin. Oturduğum yerde ben de öyle şaşırdım ki... Ama niçin, neye şaşırdım? Bilmiyorum.

Biraz sonra Nesrin'in de işi bitmişti.

Doktor, hemşireye döndü: "Şu yandakinin kocasını çağır da, artık yavaştan yavaştan karısını toparlasın, yeterince yattı o orada" dedi.

Hemşire bekleme odasından Emine'nin kocasını çağırdı, sonra ikisi Emine'nin olduğu tarafa geldiler.

"Tamam mı?" diye sordu adam hemşireye. Emine'ye tek söz söylemedi. Yeniden ona karşı içimde büyük bir nefret kabardı. sanki onu çok yakından tanırmışım gibi. Hayalimde askeri üniforma içinde canlandırıverdim onu birden ve gözümün önünde sayısız, karmakarışık imgeler canlanıverdi...

İçimde öfkenin sıkıntısıyla, paravanın ötesindeki gölgeleri takip ediyordum. Hemşirenin, Emine'nin masadan inmesine yardım edişini, Emine'nin ağır ağır hareket edip, ağır ağır giyinişini...

"Acele etsene, manda biti! Bak, hemşiranımı bekletiyorsun!" diye birden bağırmaz mı, o iğrenç kocası?

Paravanın ötesinde Emine'nin incecik, saydam gölgesini seçebiliyordum; o saydam gölge birden durdu, birkaç saniye hiç kımıldamadı. Sonra gölgenin başı -ulumaya hazırlanan bir kurt gibi!- yukarıya çevrildi ve birden nasıl da acı, nasıl da canhıraş fakat öfke yüklü bir kadın çığlığı kapladı ortalığı:

"Bağa bah; koydeki garılar gibi, bir daha böyle istemiyom, anladın mı, bir daha olmeyecek bu; çüküne hâkim olamıyossan artık kaput mu kullenecen, ameliyat mı olecen, başka garılarla mı düzüşecen; ne boh yirsen yi, körolasıca! Ben bir daha böyle istemiyom!"

Hiii...

Hatırladıkça hâlâ tüylerim diken diken oluyor. Ne taşaklı kadınmış! Herkes taş kesildi, doktor ve hemşireler dahil.

Sonra herkes donmuş halini terketti. Emine sessizce dışarı çıktı, kocası süklüm püklüm peşinden gitti, hemşire de onları takip etti.

"Eee, haklı, kadın..." diye mırıldandı doktor, eldivenlerini çıkarırken.

Kendimi birden çok küçük, küçülmüş, küçücük hissettim. Tek anladığım ve bildiğim, öz çocuğumun biraz önce ölmüş olduğu ve kendi yorgunluğumdu. Kahrolmuştum.

"Buyurun beyefendi..."

Sıçradım. Yasemin'in yattığı odaya nasıl gittim, hiç hatırlamıyorum.

"Artık ayılması gerekir" dedi hemşire ve yanağını bir-iki kez tokatladı hafiften; o zaman Yasemin kendine geldi.

Bembeyaz, âdeta saydam yüzünü görünce içim erimişti; ama hayatımda hiçbir manzara bana, Yasemin'in elinin karnına bir an değişi, sonra o elin çaresizce bir yana düşüşü kadar dokunmamıştır. O an onu teselli edebilmek için herşeyimi, herşeyimi verebilirdim, ama o yüzüme bile bakmadı, yalnız kalmak istediğini söyledi; bana da odadan sessizce çıkmak düştü.

Dışarıda, koridoru bir ileri bir geri arşınlamış, kulağımda hâlâ Bedia'nın, aman, Emine'nin acı sözleri, hayatımın geri kalan kısmını Yasemin'in mutluluğuna vakfedeceğime dair kendi kendime söz vermiştim.

Şimdi bu yeminimi hatırlayınca... Tanrım, şaşılacak şey... Onu hayatımdan silip başka bir kadınla bir birlikteliği ben nasıl düşünebildim?

Kürtajdan sonra günlerce, ondan nasıl af dileyeceğimi bilememiştim; telefonlar açarak onu nasıl evde yakalamaya, bu işe nasıl engel olmaya çalıştığımı anlatmak istemiştim ona tekrar tekrar; kulağımda hep, Emine'nin feryadı: "Bağa bah!" Bunlar, hep içimden geçenlerdi. Ama Yasemin beni dinlemek istemiyordu. Bu konu hiç konuşulsun istemiyordu. Doğrusu... bu vaziyet benim de işime gelmişti çünkü... çünkü... ben... ben birinin karşısında boynu bükük olmaktan nefret ederim. Evet. Aynen böyle. Halbuki ben hep kendimi, geniş yürekli, özür dileyebilen biri sanırdım ama.. şimdi anlıyorum ki gerçekte öyle değilmişim... Birine çarpınca, yalnışlıkla ayağına basınca özür dilemek kolay... Ama gerçek özür dileyebilmeye girmiyor o. Zannedersem zor olan, birine gerçekten büyük zarar verdiğimizi kabul etmek... Birinin arabasını arabanla haşat etmek gibi de değil; o zaman da insan kolay

özür dileyebilir. Asıl, bir başkasının duygu dünyasını haşat etmek... İşte; nedense o zaman insanın gururu fena halde devreye giriyor; asıl marifet, böyle bir suçtan dolayı af dileyebilmekte, boynunu bükebilmekte. İşte, bunu yapamadım.

Ama dur. Kendime de haksızlık etmemeliyim: Ben ayrıca da, acı anlarında Yasemin'i teselli etmemek gerektiğini, bir biçimde, biliyordum. Bunu onun yüzünden, bakışlarından anlıyordum: Onun acısı sanki kutsaldı; onu tesellimle kirletmemeliydim. Söylemeyi tasarladığım gönül alıcı sözleri içime atmaya, orada taşlaşmalarına göz yummaya mecburdum.

Zaten de ne diyebilirdim ki? "Yasemin, biliyorum çok üzgünsün, ama seni çok seviyorum" mu? "Seni çok seviyorum..." Biliyorum, benden beklediği, bu. Halbuki ne kadar yavan... Ne kadar sığ sözler bunlar... İnsanlar tarih boyunca aşk şiirleri, aşk mektupları, aşk destanları yazmışlar sevdiklerine. Sevgilerinin gücünü hep, en etkili metaforlarla ispatlamaya çabalamışlar; fırtınalar, dalgalar, neler neler... Bu asil çabanın karşısında bu iki-üç kelimelik cümle insana öyle ucuz, öyle sığ geliyor ki, böyle klişe bir cümleyi kullanmayı nasıl kendine kondurur insan? Ama işte, o sığ, bu sığ, sarılmak sığ, dokunmak sığ, elele tutuşmak sığ derken... Aşk şiirleri döktürmek istiyorum! Mesela, mesela... Gökteki yıldızları pul pul o dalga dalga inen ipek saçlarına serpiştirmek istiyorum! Buyur; al sana sığ... Of! insanın kendini kontrol ederek kendine yön vermeye çalışmasıyla kendine yön vermedeki beceriksizliğini görmesi kadar korkunç birşey olabilir mi? Ah! Zaten apaçık görülüyorsa birşey, onu sözlerle, hareketlerle açıklamaya kalkışmak, onu çirkinleştirmez mi, bulandırmaz mı? Ah! Bunların hepsi de belki yalnızca basit küçük yanılgılar... Daha doğrusu, herşeyin insanın yüzüne gözüne bulaşmasıyla neticelenen doğru, fakat hayatın öyle her alanına tatbik etmekten kesinlikle kaçınılması gereken küçük tespitler...

Sorunum galiba gerçekten de asker ailesinden geliyor olmamdan kaynaklanıyor. Yoksa, orta sınıftan olmanın mı getirdiği bir tutukluk? Malum ya, cinsel meselelerde en serbest olanlar, hep, alt ve üst tabakadır...

Affetmişti beni. En azından, görünürde öyleydi, öyle zannetmiştim; bu sabahki, suratıma kırbaç gibi şaklayan sözlerine kadar.

Ama bilmeliydim, tahmin etmeliydim. Kürtajdan sonra değişti Yasemin: Artık bir yarısı burada, diğer yarısı sanki hiç yoktu. Kürtajdan bu yana ne büyük bir yalnızlık içinde bıraktı beni...

Zannediyordum ki itiraf edeceğim, af dileyeceğim bir tek Ebru meselesi var... Halbuki Ebru... öyle önemsizmiş ki aslında, başka yaptıklarımın yanında... Esasında biliyordum da önemsizliğini... Yani bu, o kadar... dünyevi bir konu ki, Yasemin'in de hiç önemsemeyeceğinden yüzde yüz emindim. Şimdiyse, önemsiyor mu, önemsemiyor mu, şaşırdım. Yani önemsediği, gerçekten Ebru meselesi mi? Yoksa Ebru paravanının ardında, yine bebek, kürtaj gibi duygu konuları mı?

Acaba kürtajlar... Bedia'yı da öyle sarsmış mıydı? Gerçi, o zaten iki çocuk annesi olmuştu ama...

Tanrım, ben meğer ne kör, ne sağır, ne hissiz... Ah... Zamane kadınlarını hep, ne kadar şanslı sayardım... Ortalıkta dünya kadar doğum kontrol yöntemi varken, bana mı iş düşecekti? Utanıyorum, utanıyorum...

Halbuki milyonlarca yıl önce yaşayan atalarımız, bu konularda bizlerden ne kadar daha bilinçliymişler; nüfus planlamasının önemini onlar ta o zamandan kavramışlar... Yine Marvin Harris değil miydi, paleolitik dönem boyunca çocuk öldürümlerinin yüzde ellileri bulduğunu iddia eden? Bugün bile dünyanın bazı yörelerinde hâlâ yaşayan avcı-toplayıcılarda, gebeliği önleyici imkânlara sahip olmadıklarından tabii, zavallı kadınlar istenmeyen gebeliklere son verelim derken bunu canlarıyla ödemiyorlar mı?... O kadınların maruz kaldıkları korkunç uygulamaları düşününce, ister istemez "uygar dünya"da uygulanan kürtajlara dudak büküyordum... Düşük yaptırmak için gebe kadının karnına kalaslar koyup, vajinadan kan fışkırıncaya kadar üzerinde hoplamalardan tut, kadını aşırı sıcak ve soğuklar altında tutmaya, doğrudan uterusu etkileyen zehirler kullanmaya kadar öyle çok yöntem kullanılıyor ki...

Bunları okuyup okuyup güya rahatlıyordum: İyi ki Bedia ya da Yasemin bu kadınlardan biri değil... Bedia'ya kürtajların hiçbirinde refakat bile etmemiştim ya...

Lakin kısa birkaç dakikalığına tanıdığım Emine'nin kocasına haykırdığı o öfke ve acı yüklü sözler, zamanla incecik bir dantel, bir nakış gibi bütün hücrelerime işledi... Ve şimdi, o ilkel topluluklardaki kadınların yaşadıkları korkunçlukları Yasemin'e bir başka biçimde yaşatmış olabileceğim fikrinin uzak gölgesi bile beni... Öff... Bedia'nın o hep kınadığım erkek kardeşinden hiçbir farkım yok: Öyle bir acıyla yüzleşemem. Nihayetinde... yalnızca bir erkeğim.

Ve niçin bütün bu sıkıntılar? Nüfus kontrolü!

Ne tuhaf şey... Öyle anlaşılıyor ki nüfus kontrolü, hem toplumsal olarak, hem de bireysel olarak insanların belki de en büyük stres kaynağı olagelmiş... Muhtemelen bu, insanların yapıları icabı üremenin baskısını her zaman üzerlerinde hissetmelerinden kaynaklansa gerek. Nasıl şeyse, bu öyle büyük bir stres ki, insanlar asırlardan beri iktisadi meselelerini çözmek için paşa paşa nüfusu azaltma yoluna gitmek yerine, üretimi yoğunlaştırma yoluna gitmişler. Akıl alır gibi değil kardeşim; nüfusu yarıya indirmek varken, iki kat fazla çalışmayı tercih etmek! Üstüne üstlük, en yaygın nüfus kontrol yöntemi olarak da kız çocuklarının öldürülmesini benimsemek!

Ama bu, "ilkel" tabir edilen insanların acımasızlığından değil... Acımasız olan, kendilerini "uygar" sanan insanlar! Nasıl ki bizler ana rahmindeki bebeği çocuk olarak görmüyorsak, aynı biçimde "ilkeller" de doğmuş kız çocuklarını çocuk olarak değil, bir tür cenin olarak görüyorlardı... Evet... Eğer nüfus kontrolü bu kadar zor ve dertli bir iş olmasaydı, bugün muhtemelen, küçük bir avcı-toplayıcı grup içinde barış içinde birarada yaşıyor olurduk... Hatta belki...

Tabii ya; üzücü konulardan kaç yine Mehmet... Devekuşu gibi sok kafanı mağarana, ta derinlere, iyice, iyice derinlere...

Ama zaten vakit geldi... Gideyim de derse gecikmeyeyim... Oradan da çıkıp Vakfa gitmeliyim...

"Buyurun bayan?"

"İyi günler... Şu notaların fotokopilerini rica edeceğim..."

Ne kadar iyi hissediyorum kendimi... Oh, Mehmet'i düşüncelerimden silip atabilmiş olmak, harika!

"Evet, hepsi... Her sayfadan ikişer tane lütfen..."

Sabah duştan çıktığımdan bu yana herşey farklı...

Daha doğrusu, duştan tam çıkmadan önce, sıcak suyun altında kımıltısız, gözlerim kapalı dururken, birden herşeyi GÖRDÜM.

O ne yorucu bir andı... Bu görme anlarında bakmak ve hissetmek, eylemlerin belki de en yorucusu, çünkü kuşkusuz, şiddetiyle en sarsıcısı.

Bu duygu bana güç verdi, ilham ve teselli verdi. Teselli veren bu yalnızlığın derinliğine iyice varmak için de piyanoya koştum.

Gam! Gamlara nasıl da umutla sarılmıştım! Parmaklarım piyanonun bir ucundan öbür ucuna ve tekrar bir ucuna tuşların üzerinde hareket ederken, onların uçmaya, benim de zihnimin berraklaşmaya ve düşüncelerimin bir su gibi akmaya başlayacağı ana bir an önce kavuşmayı nasıl da canhıraş bir biçimde diliyordum! Fakat bir yerlerde bir tıkanıklık vardı... Artık havalanıp uçamıyordum. Beynim ve yüreğim gibi, parmaklarım da sanki kanatlanabilme becerilerini yitirmişlerdi. Burukluk, bir tür kireçlenme gibi bütün eklem yerlerimi, bütün hareket noktalarımı sakatlamıştı; parmak uçlarıma kadar buruktum.

Kapı çalındığında önce bir duraksadım: Çok kısa, çekingen bir çalıştı bu; iyi tanıdığım bir çalış. Hakan'ın zil çalışı. Onu o an görmek istediğimden hiç de emin değildim.

Sonra kalktım, kapının önünde bir-iki saniye durup kafamı toparlamaya çalıştım. Birden içimi bir sevinç kapladı: Evet, Hakan'ın gelişi aslında çok sevinçli bir gelişmeydi! Kararlı kararlı açtım kapıyı ve neşeyle şakıdım:

"Merhaba Hakan, nasılsın?"

Sahi, Hakan bana o an ne kadar da hayretle baktı! Niye acaba öyle hayret etti?

Giyimim, herşeyim normaldi... Yalnız tabii, şu var: Normalde Mehmet'ten çekindiğim için, hep suç işler gibi sessizce açarım kapıyı, alçak sesle, elimden geldiğince dikkat çekmemeye çalışarak konuşurum çocuklarla. Oysa demin... Sevinçliydim tabii, öyle olunca sevinçle açtım kapıyı; bir de tabii, suç işler gibi değil, neşeli bir sesle merhaba dedim ona...

Her neyse işte, o da, "Sağol, abla..." dedi. Ve öylece kalakaldı.

Bekledim, ne söyleyecek diye, ama o yalnızca, elinde bir naylon torba, mahcup bir biçimde önüne bakıyor, hafif utangaç gülüyordu. O gülüşü ne kadar da sevimlidir! En sevdiğim gülüşü! Ben de ister istemez güldüm, kafasını okşadım: "Bugün bakıyorum ayakkabı boyaların yanında değil. Niçin geldin bakayım?" diye sordum.

O da, hep önüne bakarak ve konuşmadan, elindeki naylon torbayı uzattı bana. Merakla daldırdım elimi torbaya; içinden bir blokflüt çıktı!

Sarı mikadan yapılmış, alt ucunda ufak bir çentiği olan, kirli -ve yer yer yapışkan!- çocuk ellerinin izlerini taşıyan bir flüttü bu.

"Bu bir flüt!" dedim önce, salak gibi! Sonra da, "Peki, bunu çalabiliyor musun?" diye sordum.

Bakışlarını hiç doğrultmadan, kafasını evet anlamında salladı.

"Peki... Şimdi bana birşeyler çalmak ister misin?"

Önce omuzlarını hafif silkti, sonra mahcup gülerek, başını salladı.

"Haydi gel içeri."

Ayakkabılarını çıkardı, içeriye geçti. Elini tekrar naylon torbanın içine daldırdı, içinden ortaokul müzik ders kitabını çıkardı, bir sayfasını açtı: "Allı da Yemenim."

"Dur, dur, önce anorağını çıkarmayacak mısın?"

O anorağını çıkarırken ben de içeriden nota sehpasını getirerek kurdum, kitabını üzerine yerleştirdim, sonra Hakan başla-

dı çalmaya. Ne heyecanlıydı! Arada sırada notasını şaşırınca yüzü nasıl da kızarıyordu! Parça bittiğinde ben alkışlayınca, bu kez de kitabından başka bir parça seçip çalmaya başladı: "Çıra Çaktım Yanmadı." İşte, o sırada aklıma geldi ona eşlik etmek: Bu parça bitince ben de piyanomun başına gittim. Aynı türküyü bu kez de birlikte çalmaya başladık; benim, ezgiyi değil de yalnızca armonileri çalarak eşlik etmem onu sanırım bayağı heyecanlandırdı.

Çok, çok keyifliydik... Yaşamın en büyük zevklerinden biri, insanın kendi olmaktan çıkıp müziğe dönüşmekle kalmayıp, bu müzik sevincini biriyle paylaşması değil midir zaten? Sevmenin ve sevişmenin de zaten özünde değil midir, paylaşmak? Yaşlarımız, kökenlerimiz, cinsiyetlerimiz itibariyle birbirimizle hiç bir ilgimiz olmaması gerekirken, o an işte, aynı dalga boyunu paylaşan bir kadın ve bir çocuk, iki insandık: pek çok anlam taşıyabilen, ikiyüzlülüğe zemin hazırlayan basit, muğlak, gündelik sözcükler yerine, ruhlarımızı binlerce güzel duyguyla dolduran müziğin diliyle anlaşmıştık.

Derken bir ara, "Dur bir dakika" dedim, "benim notaların arasına da bir bakalım; sanırım flüt için birşeylerim olacak..." Nitekim çocuklukta flüt çaldığım devre ait bütün eski notalarım duruyordu dolapta; iyi ki saklamışım onları...

Kapı tekrar çalındığında, gelenin kim olduğunu bu kez de biliyordum; Ömer'in çalışıdır, öyle iki kez. İşte asıl o zaman sevindim, asıl o zaman içimden "tamam" dedim!

"Merhaba Ömer! Vaktin varsa beş dakika içeri gelir misin, konuğum olmaya? Bak, seni Hakan'la tanıştırayım..." dedim ve...

Evet, bu sabah ilk kez, gerçekten ilk kez, hiç kimse tarafından hiçbir biçimde sınırlanmadan, ayrıca kendimi de hiçbir biçimde sınırlamadan, içimden geldiği gibi davrandım; kapımı her çalanı içeriye davet ettim, çocukların tedirgin olabileceği noktayla vermek ihtiyacını duyduğum sevgi arasında bir denge tutturmaya çalışarak, gönlümden aktığı gibi bütün ilgi ve sevecenliğimi sundum onlara.

Neler yaptık? Somut olarak bütün ayrıntılarıyla aklımda kalan, bir tek, girizgâh kısmı; Hakan'la yaptıklarımız, çaldığımız

müzik. Sonrasını sanki çok net anımsayamıyorum. Belki henüz çok erken; zamanla, şu içinde bulunduğum sarhoşluk dağılınca... Sisler içinde olduğum şu dakikalarda bu sabaha ilişkin tek söyle-yebileceğim, genel bir imgeye dayanıyor: Karanlığın içinde çocuklarımı tek tek görebiliyorum. Kimselere sarılamamanın çölleştirdiği kollarımı onları kucaklamak üzere uzatırken ve onlar, yüzlerinde mutluluğun ışıltısı, bana hafif utangaç yaklaşırlarken hayalimde herbirine sıcacık, parlak renkler eşlik ediyor. Renkler kollarımın üzerine düştükçe; kupkuru, çatlaklar içindeki bir toprağın suyla karşılaşması gibi ben de yeşeriyor, renkleniyor, canlanıyorum.

"....Fotokopileriniz hazır, bayan!"

"Sağolun; borcum ne kadar?"

Nerede dosyam? Notaları ve fotokopileri şuraya... Hah.

"Hoşça kalın."

Bambaşka bir duygu içindeyim şimdi; uzun zamandır tatmadığım bir duygu... Ne garip bir şey; sanki o acılı günümde, mememden pompaladığım sütleri musluktan aşağı akıtırken yitirdiğim, bir daha asla geriye kazanamamacasına yittiğinden emin olduğum "anlam" geri kazanıldı; hem de çoğalmış olarak.

Ne zamandı, dün müydü, Mehmet'le doğum üzerine yaptığımız konuşma? Ona galiba, bir kadının yaşamında doğumun, duyguların en yoğun yaşandığı süreç olduğunu söylemiştim, ya da buna benzer bir şey... Fakat dünden bu yana çok şey değişti... Bu sözlerim kısmen belki hâlâ geçerli ama önemli bir eklemeyle: Bu yoğun duygulanım sürecinin çok benzerini, insan doğumun yanısıra başka edimlerle de yaşayabiliyormuş. O çocuklarla bu sabah yaşadıklarım... Ben mi yeniden doğdum? Yoksa birkaç kez doğum mu yapmış oldum?

Bir daha kendimi asla, asla frenlemeyeceğim; kim ne derse desin, kendimi susuzluğa, kurumaya bir daha asla mahkûm etmeyeceğim.

Dur. Ne duydum şimdi? İşte yine:

"Anne!"

Bir çocuk annesini çağırıyor. Ne zaman birinin, bir ço-

cuğun, annesine seslendiğini duysam -sokakta olsun, başka yerde olsun- böyle zınk diye durmam şart mı? İçimde şu sızı, birazcık da umut, dönüp bakmam; yüreğiminse hep, "Acaba? acaba bana mı...?" diye atması...? İşte, bu kez de engelleyemedim kendimi; elimde değil: Dönüp bakmasam olmaz. Küçük bir oğlanla göz-gözeyiz; gülümsüyorum ona sevecenlikle. İşte... Oğlanın annesi... gerçek annesi. Oğlanın elini kaptı, uzaklaşıyorlar.

Dikilmeyi bırak da yürümeye başla yine; hızlandır adımlarını: Evet, Hakan'ın müziğiyle özel olarak ilgileneceğim, bunda çok kararlıyım; Murat'ınsa... Çok farklı yetenekleri var... Ne keyifli, böyle tatlı projeler kurarak dolaşmak ne keyifli...

Sokaklarda kaç dakikadır dolaşıyorum? On? Yarım saat? Ne yapıyorum ben?

Ancak kendimi haldır haldır işe koşunca huzur bulmaz mıydım ben? Hep, kendimle ilgili birşeyleri, belki de kendi varlığımı haklı kılacak "gerekçeler" aramaz mıydım kendi kendime? Evet! Dalga geçme hakkını kendime hiç tanımadım galiba; televizyon seyrederken bile ellerimin hiç boş durmamasının başka ne açıklaması olabilir: Herşeyin her zaman bir amacı olmalı... Hep, yitirilen birşeyleri yakalamak duygusu...

İşte, artık bundan yoruldum. Kesinlikle hem de.

Garip olanı, kendimi haldır haldır işe garkettiğim zaman yoğun yaşadığımı sanıyor, düşlüyordum; oysa şimdi, sokakta aheste aheste ve kendimden memnun, kafam düşüncelerle dolu dolaşırken anlıyorum: Yoğun yaşamak, çok başka bir şeymiş.

Sabahları kendimi zorlayarak da olsa, hep erken kalktım; canım bazen çok çektiği halde, öğle uykusu uyumadım. Ölüm ve ölümün yakınlığı düşüncesi... Vakit ziyan oluyor duygusu... Belki anne olamadığım için: Ben ölünce tam öleceğim. Daha doğrusu... Ben ölünce tam öleceğim duygusu...

Bu sabaha kadar ben hiç, bu derece frenlenmeden kendimi sunmadım birilerine... İnsan kendini sunamayınca herhangi bir duygu yatırımında da bulunmadığına inandırabiliyor kendini ve...

Aaa! Okan!

Bach! "Toccata ve Fugue"! Birbirimize gülümsememizle sanki bir düğmeye basılmışcasına kafamın içinde Bach! Org!

"Merhaba/Merhaba."

Eskiden olduğu gibi, aynı anda aynı sözcükleri...

"Nasılsın?"/"Nasılsın?"

Yine aynı anda konuştuk; gülüşüyoruz.

"İyiyim teşekkür ederim Yasemin; ne tarafa gidiyordun?"

"Eve... Yani şu yöne doğru."

"Sana yol arkadaşlığı edebilir miyim?"

"Tabii Okan, sevinirim."

Her zamanki gibi, ne kadar şık... Daha doğrusu spor, hatta bakımsız havalı bir şıklık bu: Fitilli kadife pantolonu, eski görünümlü tweed ceketi, ekose gömleği... Sanki hepsini öylesine dolabı açarak, rasgele seçip giymiş, oysa ben biliyorum: Aynanın karşısında kaç saat düşünüp taşınmıştır, bu renkleri bağdaştırmak için... Saati de son moda... Bak, şimdi anımsadım: Mehmet'le ilk tanıştığımız gün, çoraplarının farklı farklı olduklarını görmüştüm; biri koyu lacivert, diğeri siyahtı! Sergiyi gezerken farketmiştim bunu ve gözümün önünde Okan'ın işte bu şıklığı canlanmıştı... Galiba Mehmet'e ilk büyük sıcaklığı o an duydum.

Yaşlanmış ve yorgun görünüyor, ama kalın gözlük camlarının arkasından insana fıldır fıldır bakan şu muzip bakışlarını, bombeli mavi gözlerini özlemişim... Ama işte, ne hikmetse ilk dikkatimi çeken, şu sinirime dokunan bakımlılığı... El sıkıştıktan sonra insanın sağ elinde buram buram after-shave kokusu bırakan erkeklere duyduğum düşmanlığın tohumlarını ilk, Okan atmış olmalı içime!

"Kafanın içinde yine neler çalıyor?"

"Efendim?"

"Beni kandıramazsın... Gördüm; parmakların kımıldıyor... Eminim Bach'tır; Bach'ın şu meşhur Saraband'ı."

Seni ukala, kendini beğenmiş seni... Saraband ha? Hiç bir şeyi de unutmazsın... Ben de tam bir aptal gibi, ister istemez kızarmaya başladım; kilisedeki duyguya kapılıyorum yine, sanki mahrem bir noktama dokunulmuş gibi...

Evet, iyi biliyorsun herşeyi; hareketlerinden, konuşmandan, her tarafından fışkıran, daha ilk tanışmada her kadının hisset-

tiğini ve farkettiğini çok iyi bildiğin, şimdi de hafiften başımı döndüren cinselliğine nasıl da güveniyorsun...

Senden sonra neden Mehmet gibi biriyle evlendiğimi çok iyi anlıyorum artık... Sabahları saatlerce aynanın karşısından ayrılmak bilmezdin... Bir erkeğin, cımbızla kaşlarına biçim verebileceğini ilk sende gördüm! Buna karşılık Mehmet'i aynanın önünde gördüğüm bir günü anımsıyorum: Utangaç utangaç gülmüş, hafif hayretle, "Şeye bakıyordum... Kulaklarımda artık kıllar var... İhtiyar adamlar gibi..." diye mırıldanmıştı, küçük bir çocuk gibi. Nasıl içim erimişti... Yıllarca egosu şişkin biriyle yaşadıktan sonra böyle bir söz duymak, beni nedense ağlamaklı yapmıştı.

Hoş, baksana, o utangaç adam da artık uyandı ve şimdi tutmuş, başka kadınlara...

Saçmalama Yasemin! Yıllarca Okan'ın etrafını saran onlarca hayran kadına suskunca katlandın da şimdi Mehmet'i mi buldun çatacak? Nasıl da makul karşılıyordun Okan'ın açıklamalarını, nasıl da haklı görüyordun yaklaşımlarını: "Erkekler poligamdır Yasemin, bunları hoşgöreceksin..." Ellerini kaplayan ve içini heyecanlandıran o altın rengi tüylere bakıp, herşeyi hoşgörmüyor muydun? "Bizler sanatkâr insanlarız Yasemin; yaratıcı, duyarlı insanlarız... Farklı hissederiz... Buna göre ihtiyaçlarımız var; eşlere anlayış düşer." Sen de onun yaratıcılığı, duyarlığı karşısında sana düşen anlayışı fazlasıyla göstermiyor muydun?

Neden müziğime hep güldün, Okan? Neden Gülriz'le, ancak sen yokken müzik yapabiliyorduk? O çok övündüğün duyarlığının şemsiyesinin altına neden beni hiç almadın? Evet, her başarılı erkeğin arkasında mutsuz bir kadın vardır ve bu mutsuz kadın uyandı, isyan etti...

"Hayır efendim, hiç de Saraband değildi... 'Tokata ve Füg'dü..."

Hiç umutlanma; artık beni coşturamazsın. Müzik üzerine daha pek çok konuşacağım, müzikle daha pek çok coşacağım, ama buna kesinlikle sen neden olmayacaksın. Bugün, bir ilk gün; yaşamımın geriye kalan kısmının ilk günü.

"Abla, bir kalem alır mısın, ne olur?"

"Tabii alırım. Beş tane verir misin?"

Yavrum, pek de kirlisin... Ne kadar da küçücük bir kız... Kaç yaşlarındadır? Herhalde dört ya da beş gibi olmalı... Bilemedin altı. Sokaklarda satıcılık yapan çocukların yaş ortalamasında sanki bir düşüş mü var son zaman...

"Bakıyorum hiç değişmemişsin Yasemin... Biliyor musun, seni son zamanlarda ne zaman düşündüysem, hep böyle hatırlıyorum işte; hep şu sevecen hallerinle, şu..."

Ne diyor bu adam? Bu nasıl bir konuşma, bu nasıl bir ses tonu, tatlı, sevgi dolu, beynimi uğuldatan, lafları deşifre edemez hale getiren ...?

"Sakıncası yoksa, telefon numaranı alıp seni arada arayabi-..ı miyim Yasemin?"

"Sağol Okan ama, aramamanı yeğlerim... Yani, lütfen arama. Hoşça kal, Okan..."

İşte bu kadar: Bu konuda çok kararlıyım. Hoş olmadı onu sokağın ortasında bırakarak öyle aniden dönüp arkamı gitmek ama, ne yapayım, en doğrusu buydu sanırım:

O ve ben, iyi geçindiğimiz kısacık dönemlerde dünyanın en yakın iki dostuyduk. Fakat birimiz limoni bir laf etmeye görsün, biliyorum, ikimizin de zihninde birden bütün geçmiş kavgalar canlanacak; ıkimiz de korkunç birer insana, birbirimizi, dilimizdeki zehirle öldürmeye azmetmiş iki düşanlam dönüşeceğiz...

Neden bu kadar mutluyum? Gülümsemememek için zor tutuyorum kendimi! Çünkü bugün kendimle duygudaş birkaç kişi birden buldum; çocuklar...

Ya Mehmet? Niçin Mehmet'i düşününce içimde bir eksiklik duyuyorum, bir boşluk, bir sızı? Oysa seviyorum onu ve bu sevgi için hayatımın en büyük özverisinde bulundum... Kürtaj konusunda onu bağışlayabildim mi?...

Ona sıra gelmeden önce, kendimi, o günkü kendi fevri davranışımı bağışlayabilmeliyim: Hiç düşünmeden ve ona da düşünme fırsatı tanımadan bebeğimi aldıran, ben değil miydim? Bağışlayabildiğimi sanıyordum; şimdiyse... bilemiyorum. Bağışlamak ne demektir? Unutmak mı? Öyleyse hayır, unutmadım, unutamam. Artık kızgınlık duymamak mı?

Kızgınım ona; içimde var bir kızgınlık, ama kürtajdan dolayı mı?

Ya kırgınlığım...? Düşünüyorum da, aslında ne kadar ucuz bir kadınım... Öyle kolay ki beni tavlamak... Biraz ilgi... Tek bir sevgi sözü...

Onunla pek çok bakımdan duygudaş değiliz galiba. Hiç bir zaman oturup da benim müziğime ilgi göstermemiş olması, bana hep dokundu.

Aslında... Mehmet olsun, Okan olsun, müziğime hiçbir zaman engel olmadılar, ama kesinlikle bana müziğimi geliştirebilmem için uygun ortam da yaratmadılar. Müziğimi hoşgörmekle, bana fazlasıyla yardımcı olduklarını düşündüler. Yaptıklarından çok, yapmadıklarıyla övündüler: "Ben hiç senden, başka kocalar gibi çeşit çeşit yemekler hazırlamanı bekliyor muyum?" "Şanslı kadınsın; başkası olsa, sana 'müzikle uğraşacağına evi temizle' derdi."

Esasında kadın olarak çok önemli, çok müthiş bir iş başarmak ne kadar güç... ve ne büyük kararlılık gerektiriyor... Çünkü en kötü olasılıkla bir başarısızlık durumunda her zaman sığınılabilecek bir rol daha var: Ev kadını rolü... Üstelik bu rol, toplum tarafından çok daha fazla da teşvik gören bir rol...

Ama bu, ne Okan'ın, ne de Mehmet'in eksikliği. Bu, tipik erkek tavrı. Çeşit çeşit yemekler pişirilmesini, evin temizlenmesini kadının rolü olarak gördükleri sürece, bunları talep etmedikleri zaman doğal olarak kendilerini özveride bulunuyor sayacaklar. Anlaşılan, Mehmet'le daha epey uğraşmam gerekecek...

Mehmet olsaydı hiçbir zaman o küçük kızdan kalem satın almazdı. Yoksa alır mıydı? Hımmm... İlişkimizin ilk dönemlerinde hayır, ama bugün olsa belki... evet, sanırım alırdı; tanıştığımızdan bu yana aslında çok da değişti o...

Ya öbür kadın? Belki de yalnızca, benim Okan'la karşılaştığımda duyduğum heyecana benzer birşeydi yaşadığı... Bana itirafta bulunurken nasıl da küçük bir çocuk gibi heyecanlıydı! İlahi Mehmet...

Acaba nasıl bir kadın? Evvelki gece kokteylde beraber ol-

duklarına göre, öğrencisi falan olmalı. Genç bir kız. Daha doğrusu, genç bir kadın: Zamane genç kızları, bizim kuşak kızları gibi değil ki... Bakıyorum da küçük küçük kızlara; giyimleriyle, makyajlarıyla kendilerine neyin yakıştığını bilen, konuşma ve tavırlarıyla özgüvenlerini bangır bangır duyuran hoş hoş bireyler... Oysa bizim kuşak, nelerle nelerle harcadı gençlik yıllarını... Paspal giyinmekle, "Felsefe'nin Temel İlkeleri"ni okumakla iş bitiyor sanıyorduk... Kadınlığımızı, cinselliğimizi ancak otuzlarımızda, kırklarımızda keşfettik... kimimiz.

Nereden nereye...

Şurası kesin: Bugün konuşmalıyım Mehmet'le; ona anlatmalıyım herşeyi, bugün olanları... Ona hiç bir zaman doğru dürüst oturup da anlatmadım ki, çocuklarla meşgul olmanın bana ne kadar iyi geldiğini, geleceğini... Okan'a da anlatmamıştım. Ne korkunç, aynı hatayı tekrarlamak... Hoş, kendim de yeni yeni farketmiyor muyum, sevgi verememenin, içimdeki birşeyleri kuruttuğunu; sevgi verememenin, sevgi görmemekten daha fazla zarar verdiğini bana? Ama hep, yüreğimin kapılarını tamamen açmama getirilen ufak tefek engeller: Kapıcı Mehmet Efendi'nin onaylamayan bakışları... Apartıman yöneticisi... Komşular... Ama en önemlisi, Mehmet... Mehmet'ten korkum... Onu yitirme korkusu... Yani... Kendim! Evet; en önemli engel, kendimdim!

Onu yitirme korkum yüzünden mi kendi içime dönüp, Mehmet'i... yapayalnız bıraktım? Yoksa onu cezalandırıyor muydum?

Bir daha asla, asla sevgimi frenlemeyeceğim.

"...Mektubunuzda, makaleme atfen, kadınlar o kadar eskilerde bile değersiz olarak görüldüklerine göre, belki de erkeklerin gerçekten de üstün varlıklar olduklarını ima etmek istediğimi, bununsa sizi kadın olarak ürküttüğünü yazıyorsunuz... Bu, sizin gibi pek çok kadının paylaştığı bir korku. Ama merak etmeyin: Erkek egemenliği doğal birşey değildir, savaşın bir sonucudur; er-

keklerin silah üzerindeki tekellerinin bir sonucu... Ama biliyor musunuz, bu konuda feministlerle bazı antropologlar arasında da fikir ayrılığı var. Çünkü feministler de sizin mektubunuzda dile getirdiğiniz endişeyi taşıdıklarından, erkek egemenliği kurumlarının köy ve bandlarda varolduğunu, o kadar gerilere gittiğini inkâr ediyorlar. Sanki kabul etseler, erkek egemenliğinin de doğal bir olgu olduğunu kabul etmiş olacaklarmış gibi... Sonuçta şunu söyleyeyim: Savaş doğal bir olgu değildir, ama savaş nedeniyle erkekler bir çekirdek etrafında örgütlenmişlerdir. Sonuçta kadınlar, erkek saldırganlığının ödülü olarak erkeklere sunulmuşlar, kız kardeşler ve kız evlatlar değiş tokuş edilmişler ve çokkarılı düzene geçilmiştir. Kadınların aşağılanmaları, başeğmeye zorlanmaları, en ağır işlerin onlara verilmesi hep bunun içindir, yani erkeklerin savaşçılığını ödüllendirmek ve bu erkek egemenliği kurumlarının güzel güzel işlemesi için doğaüstü gerekçeler sağlamak için..."

...İyi ki Vakfa gelen şu mektubu cevaplamaya demin giriştim; bu ne büyük rahatlamaydı! Bildik konuları yazmak ve tanıdık arazide yürümek sinirlerimi yatıştırdı, ayaklarımı tekrar yere sağlam bastırttı. Aksi halde karanlıklarda, uzayın derinliklerine fırlatılmış biçimde, o gezegene, bu uyduya çarpa çarpa sürükleniyor olacaktım, ne yön ne hedef bilerek, çünkü duygular alemi tehlikelerle ve bilinmezliklerle dolu, bilim ise ayaklarımın bastığı sağlam zemin.

"Bana bir süre telefon bağlamayın, olur mu?"

Şu son iki gündür ne olduysa, kendi kendime bakışım değişti... Sadece kendi kendime mi? Herşeye... Olaylara... İnsanlara... Sanki kendi içimde bir yolculuğa çıktım; hedefi meçhul, geriye dönüşü olmayan bir yolculuk...

Antropoloji'ye ilk merak sardığım sıralarda çıktığımı hayal ettiğim yolculuğa benziyor bazı bakımlardan. O zaman da insanlığın, daha doğrusu insanın geçmişine doğru bir gezintiye çıkmakla, kendime dair bir keşiflerde bulunabileceğimi umuyordum. Milyonlarca keşif yılı öncesinde insanlar nasıl yaşıyorlardı, hayalleri nelerdi, geleceğe nasıl bakıyorlardı? Geceleri uyurken rüyalarında neler görüyorlardı? Onlarla bugün bağlantı kurabilsek

bize ne söylemek isterlerdi? Beni bilhassa büyüleyen, insanın evrimiyle bir bebeğin gelişimi arasındaki paralelliklerdi: bir bebeğin dörtayak emeklemesi, ayağa kalkma çabaları, sonunda homo erektus haline gelmesi: İnsanlığın bütün evriminin her bir bebekle sanki mikro düzeyde tekrarlanması. Çocuklarımın gelişimini takip ederken de merakıma ve ilgime egemen olan his, galiba hep buydu... Mesleğimle, branşımla ilgili birşeyler yakalayabilme umudu... Yiyeceklerini vahşice ağızlarına tıkıştırırken de onları hep bu merakla gözlemiyor muydum? Onları birer obje gibi incelemekle geçmişe, herşeyin başlangıcına, dolayısıyla da kendi köklerime dair birşeyler bulmak gibi saçma sapan bir hayal...

Şimdiki yolculuk halbuki, dolaysız. Doğrudan benimle, ben'le Mehmet'le ilgili. Sanki içimin, hislerimin tüneline düştüm ve bir daha asla çıkamayacağım; şu ana kadar zaman zaman incecik tüllerle, zaman zaman kalın branda bezleriyle, ama her zaman sıkı sıkıya üstü örtülü olan herşeyi görmek artık benim için bir mecburiyet. Ama işte... bu mecburiyeti hissetmemle birlikte, artık benim için huzur, ebediyen sona erdi.

Herşeye sil baştan yeniden... Hayatım boyunca çok iyi tanıdığımı zannettiğim şeyleri, ilk defa görüyormuş gibi görmek...

Yalnızlığım... Yapımda varolduğundan bunca yıl emin olduğum... Bugüne kadar hep, kendi özgür tercihim olduğunu zannettiğim, sevdiğime kendimi inandırdığım yalnızlığım... Sanki bir göz ameliyatına girdim, kendi gözlerimi benden aldılar, başka birininkileri taktılar... ve herşeye bakışım birdenbire değişiverdi.

Şu Vakıf'taki çalışma odam farklı ama: Henüz yeniyim, henüz bu odanın yabancısı sayılırım; duvar kâğıdının desenlerine bile alışmam vakit alacaktır. Ama buraya taşıdığım kitaplarım... O kadar tanıdık olan kitaplarım bile, sanki oturup onları alıcı gözüyle bir karıştırsam, bana farklı görüneceklermiş, gibi...

Mesela... Bak, şunu Yasemin ilk evlenme yıldönümümüzde hediye etmişti... Escher hakkında. Escher'in hayatı ve eserleri. Şu rafa şöyle bir uzanıp... hah.

Amma da ağır kitapmış! Ne de güzel kokuyor... Bayılırım, şu, iyi matbaalarda basılmış kitapların o kendilerine has kâğıt ve

mürekkep kokusunu içime çekmeye... Rasgele bir sayfayı açıp, burnumu içine gömerek saatlerce durabilirim... Mmmmm...

Yasemin beni boşamak istese... ne olur?

Hay bak, hiç güleceğim yoktu: Yasemin beni boşamak istese ve iş mal-mülk-eşya bölüşümüne gelse, onun ilk sözü kesinlikle şu olur: Osman bende kalabilir mi? Evet, böyle diyeceğinden eminim!

Nereden pat diye aklıma geldi bu şimdi, Escher'in sayfalarını karıştırırken? Escher'in "Şelale" litografisine takıldı gözüm, kitabı rasgele açıp burnumu içine daldırınca... Ne büyüleyici resim! Şuraya bak; adam nasıl becermiş de, böyle yüksek bir şelaleden aşağı dökülmüş suları, görünürde düz ve eşit bir düzlem üzerinde akarak, tekrar yukarıdaki kaynak noktasına ulaşıyor gibi gösterebilmiş? Su yukarıya doğru akamayacağına göre resimde bir mantık hatası olmalı... İşin püf noktası nerede acaba? Adam resmin neresinde böylesine bilinçli bir perspektif hatası yapmış olabilir? Of, soyut resim yapmayı beceremiyorum, hiç değilse böyle muamma resimler yapabilseydim... Şuraya bak; kitabı yan tutuyorsun... başaşağı çeviriyorsun... olmuyor; hiç fark etmiyor. Tuhaflığı biliyorsun, ama sebebine parmak basamıyorsun...

"Osman benim olabilir mi?" Yasemin'in, bir ayrılık durumunda ilk cümlesinin bu olacağını biliyorum! İşte! Bu "şelale" litografisi çağrıştırdı bunu! Escher'in resmini evirip çevirip bir püf noktası yakalamaya çalışmam gibi, Yasemin'in bu hayali cümlesindeki aykırılığın tam olarak nerede yattığını anlamaya çalışıyorum sanki hep...

Halbuki Yasemin açısından bu durumda herhangi bir tuhaflık olmadığını biliyorum. Ama zaten onun yaşadığı dünya, apayrı bir dünya değil mi? Şu litografiye o baksa, benden farklı olarak kimbilir daha neler görür... Suyun yukarıya akması belki ona tuhaf bile gelmeyebilir.

Bunları düşünmek, içimi neden böylesine sızlatıyor, acıtıyor?

Çünkü ben... Ben onu bu dünyasına rağmen değil, bu dünyasından dolayı seviyorum!

İşte! Escher'in resimlerinin ifade ettiği de, bu değil mi? Herşeyin göreliliği değil mi?... Acaba ben onun için ne ifade ediyorum?... Onun hayatında her zaman birileri, başka birileri öncelik taşıdı. Kediler, çocuklar... hatta müzik. İşte, en çok buna tahammül etmekte zorlanıyorum; buna hiç alışkın değilim. Halbuki beni seviyor, bunu biliyorum. Hem de çok seviyor olmalı; aksi halde o kürtajdan sonra benimle hâlâ yaşamaya devam edebilir miydi? Yine de, öncelik hiçbir zaman bana ait değil...

Hatta öncelik belki çocuklarda, kedilerde, müzikte bile değil... Kendi benmerkezci küçük dünyasında, kendi duygu yoğunluğunu yaşayarak kurguladığı çocuklarda, kedilerde, müzikte... ve oradaki kocada...

Evlendikten sonra ortaklaşa yeni bir ev almaya karar verdiğimizde nasıl haftalarca ev aradığımı hatırladım şimdi.

Yukarı katlarda ferah bir daireye taşınmak istediğini söylediğinde, kentin bütün emlakçılarıyla temas kurmuştum: Onun beğeneceği bir yer bulmak için günde belki altı ev geziyordum. Evlere hep, onun gözüyle bakmaya çalışıyordum; onun mutlu olmasını, içinde oturacağı evi çok sevmesini öyle çok istiyordum ki... Halbuki o, çalan telefonlara cevap bile vermekten kaçınıyor, ilgisiz bir tavırla, "telefona sen bak, nasıl olsa emlakçılarından biridir" diyordu. Bir ay içinde belki seksen ev gezmiş ve bu önelemede evlerden ancak üç-beş tanesini Yasemin'e göstermeye layık görmüşümdür. O zaman da Yasemin onu götürdüğüm evi nasıl da, bir prenses edasıyla geziyor, ne değişik bahanelerle beğenmiyordu: "Mutfağı çok dar..." "Giriş katında ağdacı olan apartımanda oturmak istemem..." "Bina çok eski..." Doğrusu içerliyordum buna.

Nihayet evimizi ona beğendirene kadar akla karayı seçtim! Ama ona için için bozulmakta çok haklıydım: Akşamları ona heyecanlı heyecanlı gördüğüm evleri anlatırken o, nezaketen gülümsüyordu ama düpedüz ilgisizdi. Bazen de konuşmamın bitmesini. saklamakta zorlandığı bir sabırsızlıkla bekliyor, sonra aceleyle atılıyordu: "Hay Allah, anlaşılan çok yorulmuşsun Mehmet'im. Bak ama, sana müthiş bir haberim var: Şu yan bahçedeki

hamile kedi var ya... Doğum yaptı bugün! Üç yavru; ikisi tekir, biri sarı-beyaz ama gri benekli! Gel, seni götüreyim, görmek ister misin?"

Böyle zamanlarda ben de genelde yorgun ama gayrıihtiyari şefkatle gülümsüyor, bazen de sitem etmekten kendimi alamıyordum: "Ama Yasemin, ben bütün gün sana beğenebileceğin bir ev arıyorum, sense o kadar ilgisizsin ki..."

O zaman ayılıyor, boynuma sarılmamak için kendini zor tutuyor, (zavallı, bu konuda hep kendini frenlemeye mecbur ettim onu) ve gerçek bir pişmanlıkla gönlümü almaya çalışıyordu: "Ah, haklısın Mehmet'ciğim, bazen ne kadar da eşek oluyorum. Emin ol, tabii ki merak ediyorum gördüğün evleri... Şu teras katındakini tekrar bir anlatsana..."

Tabii; onun özel dünyasında, duygu teması içinde olduğu öyle çok varlık var ki, bana da ancak payım kadar düşüyor. Hele müzikle ilişkisindeki güç, bizi birbirimize tamamen yabancı kılıyor. Kavrayamıyorum, anlayamıyorum... Bana acı gelen, bunlar işte.

Bir başka sefer de postadan, kendi teyze kızının düğün davetiyesi çıktığında nasıl da hayret etmişti! "Aa! Bizim Leman evleniyormuş! Hayret, demek keratanın bir sevgilisi varmış da haberimiz yok!" diye nasıl da sevinmişti! Halbuki akraba toplantılarında kaç kere -hem de Yasemin'in önünde- Leman'ın bu ilişkisinin dedikodusu yapılmıştı... Demek duymamış... Evet... Başkalarının hayatında ne olup bittiği hakkında bu tür konuşmaları hiç duymaz o...

Hoş... Bu konuda onu hiç eleştirmeye hakkım yok: Benim de hayatım hep kısmi; hiç, tam yaşamadım galiba. İçimde yaşamayan, soğuk bir şey vardı hep. Şu Bedia'nın günlüğünü bulduğumda örneğin... üzüldüm, ama öyle çok çok da etkilenmedim sanırım; her an zihnimi işgal etmedi...

Kadınlarla ilişki kurmak, daha doğrusu içten ilişki kurmak, insanı bir tuhaf ediyor. Her biri beni, diğerleri konusunda aydınlattı, aydınlatıyor; Bedia, Yasemin, Ebru... Hepsini de şimdi çok daha iyi anlıyorum sanki...

Nedir yalnızlık? Bir duyguyu -sevinç olsun, üzüntü olsun-

insanın tek başına hissettiğinin, o duygunun bir başkası tarafından hissedilmediğinin ve ya da anlaşılmadığının bilinmesi değil midir? Belki Yasemin yalnızlığımın farkında değil... Anlamasına hiç izin verdim mi ki?

Evet, anlamamış olabilir: Bir yanıyla dünyanın en dalgın, en, kendi dünyasında yaşayan insanıdır. Ama diğer yandan...

En ufak bir azarlanmaya, bir ters bakışa tahammülü yok. Bunu daha ilişkimizin başında farketmiş ama çok fazla önemsememiştim. Hatta hiç önemsememiştim! Hele evleneceğimiz günün sabahı, aynanın karşısında özenerek tıraş olurken bu konu aklıma geldiğinde, Yasemin'in yumuşak buklelerinin fırçalanırken çıkardıkları ipeksi hışırtıyı hatırlamış, güneşte nasıl parladıklarını gözümün önüne getirmiş, mutlulukla gülmüştüm kendi kendime. Onu niçin azarlayayım? Ona niçin ters bakayım? Ona olsa olsa, hep sevgiyle bakarım, diye düşünmüştüm şefkatle. Eh, ben genelde iyi huylu, geçimli biriyimdir; en cadı kadınla bile iyi geçinebilirim. Bundan o sabah da çok emindim.

Yanılmışım! Daha doğrusu... Evet, çok cadı bir kadınla belki iyi geçinebilirim, ama "gerçek alıngan" bir kadınla beraberliğin gerçekte ne demek olduğunu, böyle bir kadınla evliliğin hiç de öyle basit bir mesele olmadığını zamanla ve hayretlere düşerek anladım, anlıyorum: Ben bütün iyiniyetimle ne kadar dikkat edersem edeyim, zaman zaman bir yerlerden bir falso veriyorum işte; bir ufak duyarsızlık, bir düşüncesizlik... Sağolsun, şu Yasemin'in de, bir açığı, bir alınma vesilesini âdeta isteyerek yakalayabilmek için geliştirmiş olduğu öyle kurnazca yöntemleri var ki, benim yerimde kim olsa bunlar karşısında şaşkına döner, bocalar!

Vallahi de kolay iş değil onunla yaşamak, hele de Bedia'dan sonra! Bir olay oluyor, bitiyor, sen saf saf kapandı sanıyorsun; haftalar sonra o olayın gerçekte yalnızca karşındakinin zihninde "işlemden geçmek" üzere rafa kaldırılmış olduğunu, o olay ısıtılarak tekrar ortaya çıkarıldığında anlıyorsun, ama çok geç! Çünkü sen o konuyla ilgili ayrıntıların hepsini çoktan unutmuş, o ise mimlemiş olduğundan, senin elinde. kendini savunacak ya da açıklayacak hiçbir veri yok: Dımdızlak, yirminci asıra ışınlanmış bir

mağara adamı gibi kalakalıyorsun ortada: Çaresiz, karşındakinin sitem ve yorumlarını kabullenmek mecburiyetinde buluyorsun kendini.

Evliliğimizin ilk aylarında ne çok tuzağa düştüm! Zamanla, hep zamanla öğrendim, konuşma ve davranışlarımda çok dikkatli olmayı, fakat bu daimi çaba beni yoruyor, yıpratıyor.

Herhangi bir tepki göstermek konusunda çok uzun süre direndim. Alışkın değilim böyle şeylere: Bedia'yla biz bir tek gün bile kavga etmemiştik; herşey öyle muntazam gidiyordu ki! Birlikte pastel rengi giysilerle hayatın içinde buz pateni yaparcasına ne sağa, ne sola ne de birbirimize bakarak, düz yolumuzdan sapmadan, ancak hafifce birbirimize değerek, hep önümüzü, gittiğimiz yolu takip ederek, pek birbirimizle alakalı birşeyler de düşünmeden, kayıp, gidiyorduk. Sarsıntısız, dümdüz.

Halbuki şimdi... Şimdi kırmızılar içindeyiz! Havalarda sıçramalar mı dersin... Arada birbirimizden tamamen kopup farklı yollara saparak, sonra Yasemin'in uzaktan uçarcasına üzerime üzerime gelip kendini son hızla kollarıma atması mı dersin... Başdöndürücü bir hızla üçyüzaltmış derecelik daireler çizerek çılgınca dönmeler mi dersin... Birbirimize sımsıkı sarılmış vaziyette, hiç kımıldamadan gözgöze ve yalnızca birbirimizi görerek ve algılayarak ortada dikilmek mi dersin... Evelallah, hepsini yapıyoruz! Her hareketimizle ardımızda buzdan müthiş bir toz bulutu kaldırarak, ani hızlanmalarla, ani frenlerle, nefes nefese ilerliyoruz!

İlk ne zaman patladım? İlk ne zaman dayanamayıp, tutamayıp kendimi, Yasemin'e, "Sen gerçekten çok... çok kinci bir kadınsın" deyiverdim? Galiba evlendikten bir yıl sonraydı. Yine, eski bir olayı ısıtıp ortaya getirdiğinde göstermiştim bu tepkiyi.

O zaman Yasemin'in ağzı açık kalmıştı: "Kim, ben mi? Ben, kinci? E aşkolsun Mehmet! Beni ne kadar da tanıyamamışsın!"

İşte, yine alınmıştı! Ben de susmuştum.

Bu olayın üzerinden altı ay geçmişti... Şu, cadılığıyla ünlü Muazzez halamın ölüm haberi geldi. Ben de kahvaltıda Yasemin'e bu halamın, ona ihtiyarlığında hep bakmış olan ve darda olan yeğenine bir bayramdaki basit bir ziyaret ihmalkârlığı sebe-

biyle nasıl darıldığını ve onu mirasından mahrum ederek herşeyini nasıl kapıcıya bıraktığını anlatarak, "İşte, halam öyle kinciydi ki, iki saat sonra öleceğini bilse bile affetmez, barışmazdı" diye eklemiştim.

Fırsat kaçar mı? Hemen atıldı: "Bak, görüyor musun, beni o korkunç halayla aynı kefeye koyuyorsun: O da kinci, ben de kinci..."

Gülmeye başladım, çünkü bu defa hazırlıklıydım: "Kinci olmasaydın sana 'kinci' deyişimi bu kadar net hatırlar mıydın?" Sonra, birden kabardığını hissettiğim öfkemi örtmek için görünürde şakacı ve hafif sitemkâr, eklemiştim: "Ah seni seni... Ta o zaman tahmin etmiştim senin bu sözümü belleyeceğini; bu defa unutmamak için de, bir kenara yazmıştım!"

Birkaç dakika suskunluk içinde oturmuş, düşünmüştü. Sonra tereddütle, "Ama" demişti, "kincilik, ne bileyim, intikam duygusuyla bağlantılıdır; o hala yeğenine düpedüz kötülük etmek, onu kırmak istemiş... Ben yalnızca, alındığımı dile getiriyordum..."

"Ama seninki gibi bir alınganlık da bir çeşit intikam alma değil midir?" diye sormuştum ben de ve birden kendimi tutamayıp sinirli sinirli konuşmaya başlamıştım: "Sana koyan ayrıntıları niçin unutmuyorsun? Beni kapana kıstırmak için; çünkü benim böyle şeyleri hiç aklımda tutmadığımı gayet iyi biliyorsun... Yani intikam almak için! Beni pişman etmek için! Herhalde bana iyilik etmek için değil!"

Bir süre daha düşünmüştü. Sonra uzanıp elimi okşamak istemiş, buna da cesaret edemeyip tutmuştu kendini. (Yahu düşünüyorum da, ne kadar sık oluyor bu... Yani bana dokunmak istemesi ve benden çekinip dokunamaması...) Usulca, "Sanırım haklısın" demişti, "bundan sonra yine böyle zırvalarsam, beni lütfen uyarır mısın?"

Evet... İşte Yasemin, bu. En azından, hatalarını görmeye ve kabul etmeye hazır bir yapısı var; bu da bir şey. Hatta bu, çok şey. O konuşmamızdan sonra onu ne zaman alınganlığı konusunda uyardıysam, gerçekten de üzerine düşündü... Ve değişmek için gerçekten de çaba harcıyor.

Değişik kadın şu Yasemin... Çok değişik. Ölümlü varlıklar olduğumuzun bilincindeyiz, ama şu sirkin içinde geçirdiğimiz kısacık sürede, geçiciliğini bile bile, hiçbirimiz kendimizi gerçek gibi görünen olaylar zincirine kaptırmaktan kendimizi alamıyoruz.

Acaba Tanrı gerçekten varolsa, ne düşünürdü bu konuda? Güneş sistemini ve insanoğlunun tanımadığı sistemleri bir çırpıda yaratabilen, zaman sonsuz ise milyarlarca yılı bir saniyeymiş gibi algılayabilen yüce, herşeye egemen böylesine muazzam bir varlık olsa gerçekten, bu varlık kendisinin yaratıp sonra kendi seyrine bıraktığı, bizim "dünya" tabir ettiğimiz gezegende oynanan sirki seyrederken, olanları nasıl bir gözle görür acaba? O standardlara göre dünya bir toz zerreciği, insan ömrü ise bir salisenin milyarda birinden de kısaysa, Tanrı denen bu varlık, örneğin acı çeken bir insanı nasıl algılar? Bir sinir demetciği, kendi kendini yiyip bitiren... Bir salisenin milyarda birinden kısa bir süre yanmasıyla, üzerine su dökülmüşcesine fıs diye sönmesi bir olan bir kibrit...

Sevgili Yasemin, şu fani dünyada değer mi bu kadar üzüntüye...

Acı bir çığlık çalınıyor sanki kulağımda:

"Mehmet! Mehmet! Korkunç birşey oldu! İnanmayacaksın ama o kürtajda bana galiba birşeyler oldu; doğa bana korkunç bir ceza verdi! Senin spermlerin..."

Tanrım! Tüylerim o çığlığın dehşetli hatırasıyla yine ürperiyor.

Yasemin...

Yok, burada böyle oturmanın anlamsı yok; hemen eve gideyim...

...Hemen eve gitmeliyim. Hemen, çabuk... Hay Allah, asansör de hâlâ tamir edilmemiş... Bak, yukarı varana kadar nefes nefese ve ter içinde kaldım... Evden radyo sesi geliyor! Demek Mehmet eve gelmiş! Nerede anahtarım... Uff, çantam da ne dağınık... Anahtar... Hah, burada...

Mehmet!

Nasıl özlemişim... böyle gözgöze durmayı... Yüzüne bak, güneşler gibi ışıl ışıl... İşte, saatlerce böyle durabilirim, bakışlarımı onunkilerden hiç ayırmadan...

İçeriye geçip sokak kapısını kapatayım...

"Seni seviyorum, Yasemin."

"Ben de seni seviyorum Mehmet, ben de seni..."

Bir mucize oldu galiba... Bu sözleri fısıltı halinde birbirimize söylememiz... Bedenlerimizin özlenen temasını gerçekleştirmek üzere birbirimize sarılmamız... Herşey, bir düş gibi. Ellerimle yokluyorum onu, erkek bedenini; boynunu, omuzlarını, kollarını, sırtını, kalçalarını... Öyle harika ki! Hiç onunla böylesine bir... bir birlik duygusu içinde olmamıştık. Herşey yeni; yepyeni bir temas bu... Bir an geri çekiliyorum, onu görmek için: Hücrelerim, sabırsız beklentiyle zonklüyor, sızlıyor...

...Mahcup mahcup gülümsüyor ve karıma çekinmesiz, içten gelerek ve hiçbir rahatsızlık duymadan sarılıyorum. Büyü, o klişe cümleyi daha söylemeden başladı: Kapıyı açıp onu karşımda gördüğümde "Seni seviyorum" demeye hazırlanıyordum ki daha bunu düşünürken içimin ısındığını, ellerimin ona dokunmak istediğini hissettim. Birbirimize sımsıcak baktık ve şaşırdım, ne kadar kolaymış, diye... İçimin ışıltısı devam ediyor, yinelemeden edemeyeceğim:

"Seni çok seviyorum, Yasemin."

Uzun bir ayrılıktan sonra ilk defa kavuşmuş gibiyiz, ama gerçekte hiç böylesine bir bütünlükle birleşmemiştik ki ayrılmış olalım...

Aceleyle çıkarıyor ceketini Yasemin; birşeyler mırıldanıyor:

"Bugün öyle çok şey oldu ki, sana sonra anlatırım. Şimdi çok daha önemli bir işimiz var..."

Elimden tuttu... Yatak odasına sürüküyor beni! Sesi ne kadar kararlı:

"Bil bakalım şimdi ne yapacağız... Hem de müthiş olacak... Göreceksin bak, ne müthiş olacak!..."

BÖLÜM ÜÇ

Sabahın bu erken saatinde hızlı adımlarla yürüyerek alışverişe çıkmak da ayrı bir tatlıdır... Kafamın içinde bir müzik uyanıyor yine; üflemeli çalgılar için barok birşeyler... Vivaldi mi? Yok. Telemann? Belki. Aman, ne önemi var? Şu müziğe, parçanın aslında olmayan birtakım süslemeler ve bir de "kreşendo" ekleyerek, sesi giderek bir "fortissimo"ya ulaştıralım... Evet, artık parça, aslından tamamiyle kopup ayrıldı, benim kendi besteme dönüşüp kendi seyrini izlemeye başladı... Hep böyle olur... Ses hacminin yükselmesiyle ve parçanın "otomatiğe bağlanıp" adeta kendi kendini bestelemeye devam etmesiyle benim de adımlarım hem hafifler, hem de sıklaşır.

Böyle zamanlarda hep olduğu gibi, parmaklarım da "piyano çalmaya" başladılar; bak, bu kez kendim de farkettim!

Küçüklüğümden beri hep böyle olur... Sokakta böyle tek başıma yürürken, iyi tanıdığım bazı klasik müzik parçalarını içimden söyleyerek, daha doğrusu, duyarak, orkestra şefçiliği oynamaya bayılırım! Ama bazen, bugün olduğu gibi yaşama sevinciyle dolu olduğum bazı zamanlarda, içimde sanki gizli bir yerlerde bir damarlar kabarıp, şefliğin ötesinde, coşkun akarsular gibi içimden müzik akmaya başlıyor; en azından ben öyle algılıyorum. Şu anda gerçi şefliğini yapmakla işe başladığım, küçük bir oda müziği grubuydu, ama ne gam: Müzik olağanüstü; ayrıca artık kendi yaratım; üstelik istersem, küçük çalgıcı grubunu her an koca bir senfoni orkestrasına dönüştürebilirim!

Keşke insanın kafasının içinde çalınan müzik, insanın ruh hallerini belirleme gücüne sahip olsa! En azından benim üzerimde böyle bir güce sahip değil: Müzik bende, zaten içinde bulunduğum ruh halini pekiştiriyor: Bugün üzüntülü, sıkıntılı bir gü-

nüm olsaydı, şu trompetli müzik aklıma bile gelmez, şu dakikalarda "minör" olarak bestelenmiş hüzünlü birşeyler gelirdi aklıma; o zaman şimdiki gibi başım dik, sık ve hafif adımlarla, sağa sola neredeyse gülücükler saçarak değil, içimdeki müziğe uygun ağır adımlarla, omuzlarım çökük, başım eğik yürürdüm.

Kafamdaki müzik benim için ne kadar önemli: O sesler yalnızca benim için var; ilk ve tek kez ben duyuyorum onları, ondan sonra da ölüyorlar. Evet, müzikte gerçek anlamda duygu ifadesi -hele de acının ifadesi- ancak beste düzeyinde olabiliyor. Yorumcunun yaptığı, yorumlamaktan ibaret. Ne kadar yürekten çalarsan çal, duygularını ne kadar katarsan kat, sonuçta çabaların, bir başkasının senden önce yaşadıklarını ikinci elden verme gayretinden ibaret...

Keşke yanımda bir nota defteri olsaydı! Her seferinde aklıma bu gelir, ama olsaydı da ne işe yarardı ki? Kafamın içindeki orkestracık topluca müzik yaparken hiç duraksamıyor ki, hangi aletin o an ne çalmakta olduğunu anında notaya dökebileyim... Belki, kimbilir belki ileride, belki yüz yıl sonra, insanların kafalarına bir alet takıp, beyin dalgalarından, kafalarının içindeki bestelerin notasyonunu yapabileceklerdir...

Dün gece... (Ne matrak: Dün geceyi anımsamamla kafamın içindeki besteye bir de fanfar eklendi...) Dün gece, kürtajdan bu yana ilk kez zevk alarak seviştim, sevişebildim. Bu ne büyük mutlulukmuş!

Öyle büyük bir mutluluk ki, işte anlamın önüne geldiğim halde bu duygumu üzerimden atıp yüzüme daha ciddi, daha gündelik bir ifade takınamıyorum; önce satıcılara, sonra meyve ve sebzelere sevecenlikle bakıyorum: Bugün bütün dünyayı sevgiyle kucaklamak istiyorum!

Bak! Beni görünce adamların da yüzlerinde birer gülümseme belirdi; beni seviyorlar! Başında ponponlu takkeyle dolaşanı -bu adamın özel hayranlığını da hep hissederim- bana doğru geliyor, galiba bir mandalina ikram edecek...

"Günaydın... Teşekkür ederim... Bana lütfen iki kilo elma, bir kilo havuç..."

Bu sabah nedense ortalıktaki tek müşteri benim; hepsi etrafımda pervane oldular. Böyle birden... cinsiyetimi, kadınlığımı tekrar hissettim, güçlü bir biçimde algıladım... Kadın olmaktan tekrar mutluluk duyuyorum: aklım hep dün gecedeyken, düşüncelerim hep sevişme üzerineyken başka nasıl olabilirdi ki? Adamlar elmaları havuçları tartarken, yaşamın gariplikleri üzerine, fazla da derinlere dalmadan, hafifçe değerek düşünüp, elimde olmayarak gülümsüyorum: Sevişmenin, bütün insanların -ponponlu takkeli adam dahil, kasadaki ciddi duran dükkan sahibi dahil- doğallıkla gerçekleştirdikleri bir eylem oluşuna tekrar şaşıyorum. Galiba bu da benim çocuk tarafım: Çocukluğunda, Nazlı'nın da diğer insanlar gibi çişini, kakasını yaptığına şaşıran, ben değil miydim?

Acaba ponponlu takkeli, sevişirken takkesini çıkarıyor mudur? Acaba...? Acaba...? Ayıp. Ne ayıp, adam ağzı kulaklarında bana bakıyor, bir de aklımdan geçenleri bilse... Böyle kızararak yere bakmam daha da kötü, ama işte...

"Bugün maşallah ablam iyi görünüyor."

Sesinde belli belirsiz bir merak var, ama saygısızlık da etmeyerek.

"Sağolun, çok iyiyim, umarım sizler de iyisiniz?"

Dün gece kocamla seviştim! Hiç bir sorunla karşılaşmadan! Bach'ın üç sesli envansiyonlarının orgda çalınması gibi; duru bir su gibi içiçe geçmiş akıyorduk biz, saydam, ıslak. Ve ben çok çok iyiyim, anlıyor musunuz; hepinizi çok seviyorum! Zaten beni iyileştiren, şu anda iyi yapan, sizleri, hepinizi -evet seni de, kasadaki suratsız- kucaklayan sevgim!

Şuradan fırına da uğrayayım... Oh, şuna bak, çıtır çıtır: Bir somun sıcak, taze ekmek... Evet, şimdilik sokakta işim bitti, ama eve de gitmek hiç içimden gelmiyor... Biraz ötedeki parka gidip azıcık otursam, şu ekmeğin de ucundan küçük bir parçacık koparsam ne çıkar? Dün geceki yağmurdan ötürü belki biraz çamurludur ama olsun: Bir banka oturmak, ıslak çimlerin ve yağmurun kokusunu duymak ve içimin müziğine gelişmesi için yeni olanaklar sağlamak varken...

Park hemen hemen bomboş. Bir simitçi, bir de köpeğini gezdiren delikanlı.

Dün geceki utkumu kendi kendime işte bu ıssız parkta kutlayacağım!

Dün geceki, hiç de küçümsenecek bir utku değildi! Değerini tam olarak görebilmem için, atlattığım badireleri anımsamak yeterli:

O ne karabasandı (mıydı değil miydi?): O korkunç öğle üzeri, kürtajdan ne tam ayılmış ne de baygın bir durumdayken, yalnızca içimin hüzünlü ıssızlığını, sessizliğini acıyla algılarken, dünyada benim için en değerli olan, buna karşılık kendi onayımla ölümüne gönderdiğim varlığı apansızın -bir an çakan bir şimşek gibi- karşımda görüvermiştim: Bir sperm olarak yola çıkışından, onu ölümüne gönderen anasına fırlattığı son sitemli bakışa kadarki o kısacık süreci yıldırım hızıyla yaşamıştım.

O zaman anlamış, ama çok geç kalmıştım. Mehmet'e karşı, içimin derinliklerinde bir yerlerde bir kin duymam da muhtemelen, yaşadığım bu olayla başladı.

Zaman, sanki o son sitemli bakışta donup kalmış. O bebeğin yok oluşundan sonra aradan gerçekte kaç zaman geçmişti? Birkaç dakika mı? Birkaç saat mi? Yoksa... haftalar mı?

Tabii ya, tastamam altı hafta. Bize altı haftalık bir yasak koymuşlardı; dediklerine göre, altı hafta, yeniden toparlanabilmem için gerekli bir süreymiş. Tabii ki kastettikleri, bedenimdi.

İşte tamamlanmış altı hafta; biz de onunla, Mehmet'le, yasağın kalkışını kutluyoruz.

Onun kollarındayım. Nasıl özlemişim...

Bir erkekle bir kadının olabileceği en yakın durumdayız şimdi ve işte biz... en azından ben... ve işte Mehmet de... evet...

Ve Mehmet'in de boşalmasıyla birlikte, birden karanlıkta yeni bir kıpırtı... Açmıyorum gözlerimi; bu kez ayığım ve yüreğimin atışı birden daha da hızlanıyor: Yoksa o minimini, kıvırcık saçlım... geri mi döndü? (Hayır, onu altı hafta önce yitirdim. Yaşam, katı: O, yalnızca bir kez karşıma çıkacaktı ve bu fırsatı değerlendirmek için çok az da olsa, yeterli zamanım vardı; artık çok geç.)

[...rap-rap-rap...] Hayır, bu o değil: Karanlıkların derin-

liğinden floresan renkler saça saça gelenin o olmadığı, daha yüzüşünden belli: Bunda ötekinin kıvraklığı yok: Bana ulaşması çok daha fazla vakit alıyor. Bu durumda, kuyruğunun da daha tombul oluşunun payı olabilir mi?

Saydamlığını yitirme sürecinin başlaması ve başının, yine yeni doğmuş bir bebek başı şeklini almasıyla birlikte ona duyduğum sevgi, altı hafta önce de yaşadığım gibi, hızla büyüyor. [...rap-rap-rap...]

Bu bebek, başka bir bebek. Bunun saçları hiç yok gibi; bir öncekine göre pek de ehlikeyf. Ama büyüleyicilik bakımından geri kalmıyor diğerinden ve beni istiyor: Gözlerini hiç açmadan, uykulu bir küçük kedi gibi başıyla sokulma hareketleri yapıyor; kımıldamasına artık izin vermeyen kuyruğuyla beceriksizce boğuşurken öylesine çaresiz, öylesine korunmaya muhtaç görünüyor ki...

Umutsuzca bu bebeğin de kırgınlık içinde arkasını dönüp uzaklaşmasını izliyorum. Bir daha hiç karşılaşmamacasına kopuyoruz birbirimizden; elimizden hiçbir şey gelmiyor.

Bu bebeğin arkasından bir bebek daha geliyor ve yine bir tane daha... [...rap-rap-rap...] Bu saydam bebeklerin, birbirlerini ağır ağır ve peşpeşe izleyerek teker teker bir damlama şeklinde başlayan geçitlerinde giderek damlalar (ve onlarla birlikte yürek atışlarım) hızlanıyor, sonunda damla olmaktan çıkıp bebekler bir sicim gibi kaymaya, ardından da başımı döndüren bir hızla sel gibi boşanırcasına önümden akmaya başlıyorlar; hepsi de tek tek aynı akıbete uğruyor; renklerin soluklaşması, giderek artan bir saydamlık, bir hafiflik ve... artık hiç bir direnç göstermeksizin zerafet içinde, sessizce suya dönüşüm.

Hiçbir şey hissedemiyorum, duygularım felce uğramış; galiba onlarla birlikte ben de saydamlaştım, öldüm bir nebze ve onlarla birlikte suya dönüşmeyi, o esrarengiz ülkeye gitmeyi öylesine istiyorum ki şu anda... çünkü o korkunç sonu tekrar tekrar, üstüste yaşamak artık dayanılır gibi değil: Bebeklerin, önümdeki geçitlerini tamamlamalarından hemen önceki bir-iki saniye... Bir küçük kafa ve bir uzun kuyruktan oluşan, hepsi birbirine tıpatıp

benzeyen saydam birer yaratık olmaktan çıkıp, ağzı, burnu belli, hemen hemen birer bebeğe dönüşmüş halleri...

Bu, çok kısa süreliğine yakalanan bir an, ama anısı hançer gibi: Her bebek farklı. Gözleri kapalı, tatlı uykusunda hafif gülümseyeni... Kuyruğunun ucuna muzipçe düğüm atmış olanı... Kuyruğuyla kafasını kaşıyanı... Etrafı cingöz cingöz kolaçan edeni... [...rap-rap...]

Hepsini seviyorum. Hepsi benim, benim bedenimin içinde, bana ait! Bunu onlar da biliyorlar; beni ve benim tarafımdan sevilmeyi istiyorlar.

Fakat bu spermlerin... yok yok, bebelerin, yani, nasıl desem, kuyrukluların geçidi niçin, neyin nesi? Bir açıklaması olmalı, [...rap-rap...] lütfen bir açıklama, hem de hemen! [...rap-rap...] Biz eskiden, yani... kürtajdan önce seviştiğimizde hiç de böyle garip garip şeyler görmüyordum; milyonlarca kuyrukluyu ölüme mahkûm ettiğim fikri, hiç aklıma bile gelmemişti; neler oluyor bana böyle?

[RAP-RAP-RAP-RAP!!!] Nedir şu lanet ses?

O an farkediyor, duyuyorum: Arka planda bir uğultu şeklinde duyulan rap-rap'ların sesi giderek yükseliyor. Kuyruklular bu sesi duymuyor olmalılar, çünkü ilerleyişleri, öyle uygun adım marş şeklinde olmaktan çok uzak; yok yok, bu rap-rap'lar eşliğinde sözlerini giderek daha net duyduğum, sanki otoriter bir koronun, insanın suratına tıslar gibi üstüne basa basa fısıldadığı buyruklardan oluşan dizeler, düpedüz beni hedef almış görünüyor:

seç! [es]
seç! [es]
çabuk ol, seç! [es]
karagözlüsü, gamzelisi,
kıvırcık saçlısı, esprilisi,
kepçe kulaklısı, göbeklisi,
hangisi kalsın, hangisi gitsin?
imzala ölüm fermanını, bitsin

seç! [es]
seç! [es]
kimler ölecek, seç?

Son dizede, koronun sesi bir fısıltı olmaktan çıkıp, tiz ve acılı bir çığlığa dönüşüyor.

Bedenim hâlâ kızarık, ateş ve ter içinde, bilincime açıkça meydan okuyor: İnsanda aynı anda cinsel hazzın en inanılmazı ve dehşetin en korkuncu yaşansın, bu mümkün mü?

Koro bu soruya alayla yanıt veriyor:

Mümkün ya,
Bundan böyle
Kaderin budur çünkü;
Ağacın meyvesine her uzandığında,
Elmaya erişip gözünü kapadığında
Hazzın doruğuna ulaştığında;
Filizlerin şeref konuğu olduğunda,
Hepsi sana tek tek tanıtılacak,
İçinde hep cehennem azabı yanacak.
Cezana razı ol, biçare,
Bedeninle ruhunu tut yekpare
Bununla yaşamayı öğreneceksin
Payına düşeni, aheste, çekeceksin!

Panik: Hayır! Bu cezaya isyan! Onları görmek, tanımak istemiyorum! Onları bana göstermek büyük gaddarlık! Yani, bu çok saçma, çok mantıksız; onlar henüz... Yani onlar gerçekte daha yalnızca... Hem, her sevişmede, yani her başarılı sevişmede hep böyle olacaksa...

Başarı? Tabii ya; savaşta da başarı, öldürdüğün adam sayısının çokluğuyla doğru orantılı değil midir? Benim gibi Mehmet de merak eder olmuştu, cinsel eylemin tamamına erip ermemesinin niçin "başarı" ya da "başarısızlık" diye değerlendirildiğini... Bunun nedenini şimdi anlıyorum: Ölümler!...

Ve acı bir çığlık:

"Mehmet! Mehmet! Korkunç birşey oldu! İnanmayacaksın

ama o kürtajda bana birşeyler oldu: doğa bana korkunç bir ceza verdi! Senin spermlerin..."

Aman Tanrım; her sevişmede böyle olacaksa...

Yağmur.

Yağmur yine hafif çiseliyor. Kafamın içinin müziği çoktan durmuş: Acizim. Anılarımın harekete geçirdiği duygularımın yoğunluğuna yalnızca eşlik bile edecek müziği yaratmaktan şu anda acizim.

Şu serçeye bak... Ne keyifli yıkanıyor su birikintisinin içinde...

Doğa beni affetti, çünkü ben anladım ve başka yoldan telafi etmeye çalıştım, çalışacağım. Çocuklarım, ama özellikle ayakkabı boyacılarım bana öğrettiler, gerçekte -şu serçe dahil- hepsinin, hepsinin bana ait, hepsinin gerçekten benim çocuklarım olduklarını. Daha doğrusu, gerçekte hepsi, herkese ait, ama işte...

Artık eve gitmeli. Çizmelerimde ne bu ağırlık? Hah, olacağı buydu; altlarına çamur yapışmış... Şurada altlarını sıyırayım... Şimdi de "mayın tarlası"; bu tehlikeli kaldırımda iyice yavaşlayıp, kare taşların tam ortalarına dikkatli basarak ilerlemeli; yağmur yağdığında ters bir basışla altlarından fışkıran çamurlu sular insanı donuna kadar ıslatabilir... Ahhh... Bunların hepsi fasafiso; yürüyüşümdeki bu ağırlaşma, çamurlu sulardan bu korunma içgüdüsü... hiçbiri bilinçli değil: Şu anda kafamda, gerilerde bir yerlerde, Schubert'in "Bitmemiş Senfoni"si çalınıyor. Ama, aslına bakılırsa, bu da bilinçli değil.

Oyalanmadan bir an önce eve gideyim... Schubert eşliğinde.

...Bir kadın. Bir erkek. Karı-koca. Kahvaltı sofrasında. Bundan tabii ne olabilir; iki yıldır zaten her sabah yaşanan, bu değil mi?

Yok, tam değil... Gözümü ondan alamıyorum... Yağmurda iyice kıvır kıvır olmuş saçları, alnına yapışmış birkaç bukle... Şey

gibi, şey... bulamıyorum. Kardeşim, iki yıldır kahvaltı sofralarında aklın nerelerdeydi?

Cinsel hayatımda işlerin yolunda gitmesi meğer benim için ne önemliymiş! Bunu anladım dün gece. Dahası, hayret: İşlerin "yolunda" gitmesinin hiç de benim performansımla, en azından yataktaki performansımla alakası yokmuş! Allahım... Neydi dün geceki sevişmemiz... Hayatımda hiçbir sevişme bana öyle bir tat vermemişti. Etrafımı saran bir su, bir deniz gibiydi...

Gerçi zevk alarak sevişen bir kadınla birlikte olmanın ne demek olduğunu ilk ondan öğrendim, ama o... Kürtajdan sonraki aylarda, ne kadar arzulu olursa olsun, yaşadığı o korku... Hele, her doyuma ulaştığında gözlerinde yakaladığım o acılı bakış neydi...

Ne tuhaf; üç yıl önce elli ikinci doğum günümü çocuklar bana gönderdikleri tebrik kartıyla hatırlattıklarında, hayatımda yapılacak bütün önemli işleri tamamlamış olduğumu, zamanımı artık yalnızca keyif olsun diye araştırma işlerime vakfedeceğimi, arada sırada bir-iki konferans vereceğimi, hayatımın böylece geçip gideceğini, öylece idare edeceğimi... E çünkü insan bir yaşa gelince dinlenmeye de ihtiyacı yok mudur be kardeşim? Halbuki şimdiki halime bak; enerjimin zirvesindeyim! Kendime yepyeni bir hayat kurmuşum da haberim yokmuş, bunu dün anladım...

Sadece bu mu...? Yasemin uykuya daldıktan sonra iyi ki kendimi tutmayıp, sessizce çalışma odama geçip fırçama, paletime sarılmışım! Ne kadar uğraşsam da, hep perspektif kurallarına yapışıp kalıyordum. Dün gece farkettim: Tabii, merkez hep benim, bendim; resimlerimde bile bunu ilan ediyordum. Hep kendi bulunduğum noktadan, kendi açımdan, merkezimden bakışı yansıtıyordum. Hareket eksikliği! Görüş eksikliği! Görüş yok! Osman'ın gözlerindeki imgeyi görememek, bir ömrü öylece geçirmek... Osman'dan öğrendim özgür çizebilmeyi, dün geceki gibi uçabilmeyi! Perspektifin iki boyutluluk olduğunu, herşeyin kendi bağlamı içinde önem taşıdığını, merkezin ne kadar oynak olabileceğini de Osman'dan öğrendim! Ya duyguları serbest bırakmayı? Herşeyi fazla fazla, dolu dolu hissetmeyi, renkleri parlak, güçlü görmeyi...?

...Bu adamın profilini ayrı seviyorum... Aslında pek az kadının çekici bulacağı bir sunumu var: Fazla çekingen, özellikle kadınlara karşı. Yakından tanımadığı kadınlarla bir-iki saniyeden uzun süre gözgöze gelmekten kaçınır. Sokakta yürürken karşıdan gelen insanlara, insanların yüzlerine değil, önüne, karşısına bakar. Bu, insanlara bakmaktan bilinçli bir kaçınma değil: O, o sırada zaten insanları görmüyor, çünkü aklı hep birşeylerle, başka birşeylerle meşgul. Şu anda olduğu gibi: İşte, arada dudakları yine hafif kımıldamaya, gözlerinde, şu an görmekte olduklarının çok ötesinde bir yerlerdeki bir heyecanın ateşi yanıp sönmeye başladı bile! Ona şu anda bir soru sorsam, duymaz; hafif dalgın, gülümser... Acaba hangi ilkel kabilelerin ne nedenle yamyamlık ettikleriyle mi meşgul aklı? Yoksa hangi insan topluluklarının...?

Yok yok, bunlar çok sınırlayıcı yakıştırmalar; yüzündeki şu çok özel ifadenin, gözlerindeki parıltının kaynağı bu olamaz. Yaşam ve yaşamın gizleri üzerine düşünüyor olmalı... Tıpkı benim kafamın içindeki minik orkestra gibi, o da şu anda kendi orkestrasının müziğine dalmış, besbelli. Kafasında ne tür bir müzik çaldığını bilmiyorum ama şurası kesin: O da, tıpkı benim gibi, bir yeşil vadi yaratmış kendine. O vadiyi biçimlendiren doğanın ötesinde, daha elle tutulur öğelerin -anılar, sevgiler, düşünceler, kavgalar- varlığını kabul edip onlara da sevecenlikle yaklaşmak...

Elimi uzatmak, kocamın yanağını usulca okşamak... Kadın olarak her eylemimiz birer simge; kişiliğimizi, kendi varlığımızı dışa vuruşumuzu, bize nasıl davranılmasını istediğimizi yansıtan... Oysa o öyle mi? Gülümsemek istiyor gülümsüyor, iç geçirmek istiyor iç geçiriyor... Ama ne önemi var ki? Bana gülümseyerek bakıyor:

"Canım?"

"Ah, seni gidi yere bakan, yürek yakan seni..."

"Efendim? Kim, ben mi? Allah Allah!"

Hayret edasıyla kafasını sağa, sola sallayarak şu en sevdiğim doğal, içten gülüşüyle gülüyor.

"Biliyor musun Yasemin, öyle tuhaf ki; içimde hep, sanki göğsüme oturmuş bir taş vardı, birşeylerin yolunu tıkayan. Bu sabah kalktığımda o taş yok olmuştu... Dün seni kapıda gör-

düğümde sanki birşeyler oldu ve... sana şeyi söylememle... yani 'seni seviyorum' dediğimde..."

Ne yanıt vermeliyim? Ne diyebilirim? Ama zaten yanıt beklemiyor, gözlerimin içine dalmış; konuşurken sesi ne kadar da tatlı:

"Dün geceyi düşünüyordum, ne harikaydı! Seni hiç öyle görmemiştim, ama seni hep öyle hayal etmiştim. Ta seninle ilk tanıştığımız gün, bu kadınla yatmak müthiş birşey olmalı, diye düşünmüştüm! Haklıymışım!"

Gülüyorum:

"Demek öyle düşündün! Ne matrak!.. Ne... Ne erkekçe bir düşünme biçimi... Benim örneğin, bir erkek hakkında, 'bununla sevişmek hoş olur' diye düşünebilmem için, o erkeği -az da olsa- bir miktar tanımam gerekir. Bu bütün kadınlar için geçerli midir bilmiyorum ama, karşımdaki adam bende, içinde belli bir... bir sevecenlik olduğuna ilişkin bir duygu uyandırmazsa, yatak aklıma bile gelmez."

"Evet, belki de bu, kadınla erkek arasındaki farklardan biridir. Mesela kürtajın, seni bu kadar etkilemiş olması... O çektiğin vicdan azabı yüzünden neler kaybetmişsin, düşünüyorum da... Benim zevk almam haydi neyse de, asıl kendin zevk almaktan nasıl korkuyordun; aldığın zaman da gözlerinde yalnızca hüzün okunuyordu."

"Evet... O birkaç saniyelik uçucu, garip, bilmece gibi zevk uğruna her sevişmede milyonlarca bebeğin heba olduğunu bilmek hâlâ da hiç anlayamadığım, sanırım hiç bir zaman da anlayamayacağım bir şey."

"Ama artık biliyorsun değil mi Yasemin; onlar bebek değil; o senin psikolojik durumundu; insanın hayal gücü nelere muktedirdir..."

"İşte! Erkekle kadın arasında bir fark daha. Sen anlamıyorsun, anlayamıyorsun. Ben hayal falan kurmuyordum; o bebekleri gerçekten de görüyordum. Bir ordu gibiydiler. Bedenimde kaldıkları sürece canlıydılar, benim çocuğum olma şansına sahiptiler; zaten bir tanesini sahiplenseydim hepsini sahiplenmiş ola-

caktım. Ama yataktan kalktığım an... Bilemezsin... Bu nedenle işte, onları yaşatmak için bazen saatlerce ayağa kalkmamakta direniyordum, ama sonunda kaçınılmaz olan, hep, hep gerçekleşiyordu. Ama inan, gördüğüm hayal falan değildi... Bu derdimden kurtulmam da, çok şükür, hayal değil. Peki... Sen niye gülümsüyorsun öyle?"

"Hiç değişmeyeceksin, ona gülümsüyorum. Neyse... Dediğin gibi, önemli olan, çok şükür, sonunda atlattık başımıza gelen lanet şeyleri!"

"'Başımıza gelen lanet şeyler' derken, benim bedenimde gördüğüm bebekleri kastediyorsan, onlara şükretmemiz gerek; ben de onu anlatmaya çalışıyorum zaten! Anlamıyor musun; başımıza gelen, gerçekte doğanın bize laneti değil, lütfuydu! Etrafına bir bak: İnsanlar kör; körlükleri genelde o boyutta ki doğanın lanetleri falan artık onlara sökmüyor; hatta laneti falan algılamıyorlar bile; bu nedenle de hiçbir zaman ondan kurtulma çabasına da düşmüyorlar, bunu bir yaşam tarzı haline getirme fırsatını yakalayamıyorlar; böylece yaşamın en gerçek gerçeğini göremeden yaşıyor, ölüyorlar..."

...Sevgili Yasemin...

"Biliyor musun, ben buna dün, önceleri çocuklarla bir oyun olarak başladım; belki acımı azaltabilirim umuduyla, kendi kendimi avutmak amacıyla. Oysa artık bunun gerçekte hiç de oyun falan olmadığını biliyorum; yaşamın en ciddi meselesi bu; buna bütün varlığımla inandım. Lütfen sen de inan bana; nasıl bebekleri görürken hayal görmüyor idiysem, şimdi de hayal falan görüyor değilim."

"Anlıyor ve sana inanıyorum... Bu arada... Şey diyecektim... Sen bana şeyi... Okan'dan niçin ayrıldığınızı, bebeğinin ölümünü bir-iki defa anlatmak istemiştin sanırım, da ben... Neyse işte; ne zaman istersen, dinlemeye hazırım... Yani... Sıkılmazsan ben de sana şeyi anlatırım..."

...Tabii sıkılmam ama... Bu sevecen ses, gerçekten Mehmet'in sesi mi? Elini duraksamalı uzatıp parmaklarıyla yanağıma hafifçe dokunan, sonra bu dokunuşu bir okşayışa dönüştürüp

elini boynuma doğru kaydıran o mu? Mehmet... Dokunuşların ille tensel olmak zorunda değil... Ama bunu zaten biliyoruz biz.

Zorunluyum: Bu çekingen eli işte böyle tutup, dudaklarıma götürüp öpmeliyim...

Biliyorum: Gerçekte ne inandı, ne de anladı. Ama bunun artık ne önemi kaldı ki?

İçim huzur dolu.

EPILOG

...Hava az sonra kararır... Ne yaptı Mehmet, uyuya mı kaldı? Evet, yanıbaşımda hafif horluyor! Hiç şaşmadım doğrusu, bütün öğleden sonra harcadığı onca enerjiden sonra! Benim bile içim geçmiş bir ara... Hatta çok hoş bir düş de gördüm: Çıplak bir orkestra, Smetana'nın Moldau'nu çalıyordu...

Düş gibi bir sabahtı bu sabah...

Mehmet'in uyanacağı yok. Kalkayım bari...

Uy... Serinmiş salon! Şimdi gamlara başlayınca ısınırım...

Yok... Olmuyor. Hızıma diyecek yoktu ama bu ne üstünkörü, ne uyduruk bir çalış! Sanki her tuşa adil bir biçimde hakkını veremiyorum...

Ama nedenini biliyorum bunun; daha önce de yaşamıştım bunu: Arsızca bir yaşama sevinci, tutkusu; yaşamdan böylesine hırsla, arsızca bir zevk alma güdüsüyle dopdolu hissedersen kendini, olacağı budur işte!

Ama kaptırmamalıyım kendimi böyle, ruh hallerime: Çalışmak disiplin işidir. Dikkatimi piyanoma daha da odaklaştırarak yöneltmeliyim: Bu kez gamları daha ağır bir tempoyla, daha tane tane, omuzdan yüklene yüklene ve her notaya hakkını vere vere çal bakalım...

Fakat yine olmuyor işte: İçi böylesine coşku doluyken insanın, kendini tutması öyle güç ki...

Biraz önceki sevişmemize gidiyor aklım ve ister istemez gözlerim kapanıyor, karanlıkta sürdürüyorum çalmamı, yine ağır ağır, yine tane tane. İşte! Demin de aynen böyle olmuştu; süreci uzatmak için herşeyi ağır ağır, tane tane yapmaya gayret ediyorduk, ama bunu başarabilmek, kendimizi tutmak ve hareket ve eylemlerimizdeki yavaşlığı sonuna dek sürdürmek için öylesine bir güç harcamak zorunda kalıyorduk ki... Yine de bu çabamızı ısrarla

sürdürdük: Biliyorduk ki kendimizi ne kadar çok dizginlersek, sonunda o oranda...

Ve nitekim, damardan zerkedilen bir sıvı gibi, zevkin patlayarak, kaynak noktasından bedenin diğer taraflarına, bacaklardan aşağıya, kollardan ellere, boyundan yukarıya doğru kendine özgü önce duraksayan, sonra ivme kazanan hızıyla yayılıp insanı çepeçevre içine aldığını hissediş... O an içimden, kendimden birşeylerin kopuşu; nedense orgdaki seslerin giriftliğini anımsatır gibi, birşeylerin uzaklara-karanlıklara; daireler, helezonlar çize çize fırlayıp gidişi; kendimden birşeyler yitirişim...

Bak, hızlandım yine... Oysa parmaklarımı daha da yavaşlatmalı... Ama işte: Hızım düştükçe parmaklarım üzerindeki denetimim artacağına, tersine, onları hepten zaptedemez hissediyorum kendimi... Ömür şeyler, şu parmaklarım! Tıpkı çizgi filim kahramanları gibi: Bir yere hızla fırlayacakları zaman, henüz oldukları yerdeyken bir süre bacaklarının son hızla üçyüzaltmış derece dönme hareketleri yapıp, ondan sonra fırlamaları gibi, parmaklarımın da herbiri, sanki kendilerini bağlayan ipleri koparıp fırlamak için büyük birer savaşım veriyorlar! Hay Allah, gel de gülme! Peki kabul: Ellerimin uzantısı siz huzursuz asilere söz geçiremeyeceğim!

"Sizi Chopin paklar, reziller!"

Şuraya bir uzanıp... Notaların da hepsi birbirine karışmış yine... Hah. Chopin. Yok, başka bir şey çekmişim... Ne bu? Haçaturyan'ın "Toccata"sı.

"Harika!"

Harika... Harika... İşte müziğin özü: İnsanın kendini ifadesi, kendini korkusuzca bir serbest bırakış... Duyguları sözcüklere dökmek kadar, onları korkutup kaçırmaya yarayacak bir çaba daha olabilir mi? Güzel bir güneş batımını izlerken, o anın büyüsünü yok etmek için, "ne kadar muhteşem!" demek yeterli değil midir? Bunu her zaman bilmiyor muydum? Ama bu bilgi, karşımdakinden hep sevgi sözcükleri beklememe engel olamadı.

Oysa müziğin ve sevişmenin en mükemmeli, dudaklarda hiçbir sözcük, zihinde hiçbir düşünce olmadığı zamanlar değil

midir; insanın renklere, suya, sevgiye dönüştüğü o müthiş anda bütün sınırlamalardan kurtulmuşluk yok mudur?

Evet! Parmaklarım sonunda huzura erdiler! Bir süre su altında yüzdükten sonra tekrar su yüzeyine çıkmaya benzer biçimde, gündelik hayata ilişkin sesler, renkler yavaş yavaş yeniden devreye girmeye başlıyorlar işte...

Böylesine müthiş bir doymuşluk içinde sandalyemde arkama yaslanabilmek, böylesine gevşeyebilmek, ne müthiş bir şey! Evet... Hayatta mutlak mutluluk diye birşey olmayabilir, ama hiç değilse, tek tek, büyüklü küçüklü sevinç anları var. Devamlılığı da sağlayan zaten, bu anlar değil mi? Nirengi noktaları... Daha doğrusu... Yıldız da denebilir onlara... Evet, tabii ya:

Hani çocukken çözdüğümüz bulmacalar vardı; sayfaların orasına burasına yerleştirilmiş tek tek yıldızlar; her yıldızın yanında da bir rakam. Rakamların sırasını izleye izleye yıldızdan yıldıza çizgi çektikçe, bir biçim çıkardı ortaya... İşte, önemli olan, yıldızları yakalayabilmek... Şekli tanınır hale getiren belki aradaki çizgiler, ama...

Kalem tutan küçücük bir çocuk eli canlanıyor gözümün önünde: Kaşları çatık, bütün dikkatini kalemin ucunda meydana getirmekte olduğu titrek çizgide toplamış: Her bir yıldıza vardığında, bir gevşiyor, bir mola veriyor: Benim şimdi verdiğim gibi. Resmin bütününe bakıyor merakla; gördüğü manzara ile tanıdığı birşeyler arasında benzerlik kurmaya çalışıyor. Sonra tekrar pür dikkat, taze enerjiyle yeni bir maceraya koyuluyor, çünkü olanla nasıl yetinsin? Yıldız yıldızdır!

ROMAN

Suat Derviş
Aksaray'dan Bir Perihan
Kara Kitap

Selim İleri
Cemil Şevket Bey, Aynalı Dolaba İki El Revolver

Peride Celal
Evli bir kadının Günlüğünden
Dar Yol

Tarık Dursun K.
Rızabey Aileevi

Şemseddin Sami
Taaşuk-ı Tal'at ve Fitnat

Mahmut Yesari
Çulluk

Ahmet Mithat Efendi
Jön Türk

Adalet Ağaoğlu
Üç Beş Kişi
Ruh Üşümesi
"Fikrimin İnce Gülü"

Zafer Hanım
Aşk-ı Vatan

Nahid Sırrı Örik
Yıldız Olmak kolay mı?
Kıskanmak

Virginia Woolf
Jacob'un Odası

HİKÂYE

Giovanni Boccaccio
Decameron

Nahid Sırrı Örik
San'atkârlar
Kırmızı ve Siyah

Adalet Ağaoğlu
Yüksek Gerilim
Hadi Gidelim
Sessizliğin İlk Sesi

Doğan Yarıcı
Kemik

ELEŞTİRİ-DENEME

Selim İleri
Sepya Mürekkebiyle Yazıldı

Mustafa Öneş
Şiir / Şair Yazıları

Semih Gümüş
Başkaldırı ve Roman

Fethi Naci :
Reşat Nuri'nin Romancılığı
40 Yılda 40 Roman

Füsun Akatlı
Tenha Yolun Ortasında

MEKTUP

Lüsiyen Hanım'dan Abdülhak Hâmid Bey'e Aşk Mektupları
Ali Ekrem Bolayır'dan Suut Kemal Yetkin'e Mektuplar

İsmet Özel-Ataol Behramoğlu
Genç Bir Şairden Genç Bir Şaire Mektuplar

ANI-BİYOGRAFİ

Albert Cohen
Annemin Kitabı

Gökhan Akçura
Kadınlarla Meşgul Olan Genç Kalır

Elzbieta Ettinger
Arendt-Heidegger Bir Aşkın Anatomisi

William Styron
Karanlık Gözükünce

Kay R. Jamison
Durulmayan Bir kafa

Ahmet Mithat Efendi
Beşir Fuat

Adalet Ağaoğlu
Göç Temizliği

Nahid Sırrı Örik
Eski Zaman Kadınları Arasında

RÜYA

Adalet Ağaoğlu
Gece Hayatım

Asiye Hatun
Rüya Mektupları

GÜNCE

Virginia Woolf
Bir Yazarın Güncesi

GEZİ

Şavkar Altınel
Güneydeki Ülke

OYUN

Nahid Sırrı Örik
Bütün Oyunları
Aleksandr Puşkin
Küçük Tragedyalar
Namık Kemal
Vatan yahut Silistre

ŞİİR

Eray Canberk
Ebrular
Yehuda Amihay
Seçilmiş Şiirler
La Fontaine
Vingt Poèmes-Yirmi Şiir
André du Bouchet
Beyaz Motor ve ötekiler
Adonis
Güneşin Ayetine Uyarak Düş Görüyorum
Salah Stétié
Seçilmiş Şiirler
Şavkar Altınel (der.)
Kuzeyde Bir Adadan: Ortaçağ'dan Yirminci Yüzyıla Elli İngiliz Şairinden Elli Şiir
Novalis
Geceye Kasıdeler
Enis Batur
Taşrada Ölüm Dirim Hazırlıkları
Egemen Berköz:
Çin Askeri Ah Devran
Yalnızlıklar! Yalnızlıklar!
Bu Kitapta Sen Nerdesin?
L. Salamandre/H. Ergülen
Kabareden Emekli Bir 'Kızkardeş'
Özkan Mert
Bir Irmakla Düello Ediyorum
İzzet Yasar
'tün Eserleri
Hulki Aktunç
Istıraplar Ansiklopedisi
İsmet Özel:
Geceleyin Bir Koşu
Evet, İsyan
Cinayetler Kitabı
Cellâdıma Gülümserken
Şiir Okuma Kılavuzu
Sylvia Plath
Üç Kadın

ARMAĞAN KİTAPLAR

Peride Celal'e Armağan
Haz: Selim İleri
Nasreddin Hoca'ya Armağan
Haz: M. Sabri Koz

POLİSİYE

Sue Grafton
Ateş'in 'A'sı
Baskın'ın 'B'si
Cinayet'in 'C'si
Delikanlı'nın 'D'si
Esrarengiz'in 'E'si
Firar'ın 'F'si
Gerilim'in 'G'si
Lilin Jackson Braun
Tersten Okuyan Kedi
Kanepe Atıştıran Kedi
Lawrence Block
Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız
Dolaptaki Hırsız
Kipling'den Alıntı Yapmayı Seven Hırsız

İLK YAPITLARI

Nalan Barbarosoğlu
Ne Kadar da Güzeldir Gitmek
Tarık Gülmen
Ara
Mehmet Günsür
Caïque
Süleyman Çobanoğlu
Şiirler Çağla
Cem Atbaşoğlu
Ars Longa Bahar Kısa
Tuna Kiremitçi
Ayabakanlar
Gülayşe Koçak
Çifte Kapıların Ötesi
Ersin Salman
Misafir Terlikleri
Nur Nakkaş
Nefes Darlığı
Doğan Yarıcı
Evlâ
Ümit Ünal
Amerikan Güzeli

OĞLAK KİTAPLARI *PEŞİN YA DA KREDİ KARTIYLA* SATIŞ OLANAKLARI

Bütün çabalarımıza ve de ülkenin her yerinden istek olmasına rağmen, gerek dağıtım kanallarının her zaman yeterli olmaması, gerek bir yöredeki kitapçının kitaplarımızı her zaman raflarında eksiksiz tutmaması gibi nedenlerle, okuyucularımız -özellikle de eski– kitaplarımızı bulamamaktan şikâyet ediyorlardı.

Biz de bu okurlarımız için özel bir olanak yarattık: **% 15 indirimli peşin ya da kredi kartlı satışlar**.

Eğer kitapçınızda istediğiniz bir Oğlak kitabını ya da kitaplarını bulamıyorsanız, lütfen: istediğiniz kitapları bize bildirin. Sonra, toplam bedelinin (**1997 Bahar ayları için bu rakam en az üç milyon lira tutmalı**) % 15'ini indirerek, kalan bedeli arkadaki kuponu doldururken göreceğiniz iki yoldan biriyle ödeyin.

Kitaplarınız, banka havale makbuzunun fotokopisi elimize geçince ya da bedel kredi kartınızdan düşülür düşülmez adresinize, posta masrafları Oğlak'a ait olmak üzere gönderilecektir.

Böylece hem kitaplar ayağınıza kadar gelmiş olacak, hem de % 15 indirimden yararlanmış olacaksınız.

DİKKAT: Oğlak kitaplarının, istediğiniz tarihteki geçerli fiyatlarını, (0-212) 251 71 08 nolu telefon aracılığıyla öğrenebilir, adresinize postalatabilir ya da fakslatabilirsiniz.

PEŞİN YA DA KREDİ KARTLI SATIŞ KUPONU

Adım, soyadım ....

....

Adresim ....

....

....

Posta kodu .... İli ....

Tel: ....

İstediğim kitapların % 15 indirimli bedeli

.... TL'dir. Bu bedeli:

☐ Yapı Kredi Istanbul/Teşvikiye Şubesi'ndeki 2239-2 nolu Oğlak hesabına havale ettim. Dekontun fotokopisi ektedir.

Lütfen;

☐ Visa ☐ Mastercard ☐ Diners Club

kredi kartı hesabımdan alınız.

Kart no:

☐☐☐☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐

Son kullanma tarihi:

İmza: ....

Gülayşe Koçak, daha ilk kitabı *Çifte Kapıların Ötesi*'yle, ruhçözümlemenin edebiyat düzleminde dokunulmamış bir alanını "aktarım"ı merkez alarak benzersiz bir edebiyat çizgisinin işaretlerini vermişti.

Çocukluk ve gençlik dönemi ABD, Habeşistan, Kopenhag gibi ilginç bir coğrafyada geçen Koçak, yeni romanıyla, ilk kitabının ulaştığı edebi yoğunluğu yeni renkler ve kurgularla geliştirerek artık Türk edebiyatında "kalıcı" bir yeri olduğunu kanıtlıyor.

Gözlerindeki Şu Hüznü Gidermek İçin Ne Yapmalı, müzikal bir atmosfer içinde, birebir kadın-erkek ilişkilerinin bütün kutuplarını irdeliyor ve cesur bir ifadeyle ortaya koyuyor..

ISBN 975-329-156-6